

MIN ZIN

Wave or Eddy?

"Analysis of Burma's Transition"

ဝေ
လှိုင်းလျား ပိလျား
မြန်မာ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ဆန်းစစ်ခြင်း

BURMESE CLASSIC

မင်းဇင်

ဇေဝင်းနောင် ဘာသာပြန်ဆိုသည်။

Min Zin

Min Zin is a PhD candidate in Political Science Department at University of California, Berkeley. He is also a regular contributor to **The Foreign Policy's Transition Blog**. He serves as country analyst of Burma/ Myanmar for several research foundations including Freedom House. He took part in Burma's democracy movement in 1988 as a high school student activist, and went into hiding in 1989 to avoid arrest by the junta. His underground activist-cum-writer life lasted for nine years until he fled to Thai-Burma border in August 1997. His writings appear in Journal of Democracy, Journal of Current Southeast Asian Affairs, The Foreign Policy, The New York Times, The Irrawaddy, The Bangkok Post, Far Eastern Economic Review, Wall Street Journal, and other publications.

ဦးမင်းဇင်

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်ရှိ Berkeley တက္ကသိုလ်တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ပါရဂူဘွဲ့အတွက် စာတမ်းပြုစုလျက်ရှိပါသည်။ The Foreign Policy's Transition Blog တွင် ဆောင်းပါးများ ပုံနှိပ်ရေးသားနေသူ တစ်ဦးဖြစ်ပြီး Freedom House အပါအဝင် သုတေသနအဖွဲ့ များ အတွက် မြန်မာ့အရေးသုတေသီအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသူလည်းဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ် ရှစ်လေးလုံး အရေးတော်ပုံကြီးတွင် အထက်တန်းကျောင်းသား တစ်ဦးအနေဖြင့် တက်ကြွစွာ ပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့ပြီး အခြေခံပညာကျောင်းသားများသမဂ္ဂ (အကသ) ကို စတင်ဖွဲ့စည်း ထူထောင်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ခုနှစ်တွင် စစ်အစိုးရ၏ ဖမ်းဆီးမှုကို ရှောင်တိမ်းရင်း ပြည်တွင်းတွင် ပုန်းအောင်းကာ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ်များ တွင် တာရာငြိမ်းချမ်း ကလောင်အမည်ဖြင့် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ဒေသသို့ တိမ်းရှောင်ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအခြေစိုက် The Irrawaddy မဂ္ဂဇင်းတွင် သတင်းစာဆရာအဖြစ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ပြီး လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် ၂၀၀၄ ခုနှစ်အထိ တာဝန်ယူခဲ့သည်။ လွတ်လပ်သော အာရှအသံ RFA တွင် ၂၀၀၄ မှ ၂၀၀၇ အထိ အသံလွှင့်မိဒီယာသမားတစ်ဦးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

Journal of Democracy, Journal of Current Southeast Asian Affairs, The Foreign Policy, The New York Times, The Irrawaddy, The Bangkok Post, The Nation, Far Eastern Economic Review, Wall Street Journal နှင့် အခြားမဂ္ဂဇင်း စာစောင်များတွင်လည်း ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။

ပုံနှိပ်ခြင်း - ပထမအကြိမ်၊ အုပ်စု(၁၀၀၀)
 ထုတ်ဝေသည့်ကာလ - မတ်၊ ၂၀၁၆။
 ထုတ်ဝေသူ - ရဲမြင့်ကျော်၊ Myanmar Liberty Media (၀၁၃၃၉)
 မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ပြည်အေးပုံနှိပ်တိုက်၊ (YMCA)အဆောက်အအုံ၊ (၄၅)လမ်း၊
 မျက်နှာဖုံး - ဗဂျီလင်းဝဏ္ဏ
 အတွင်းအပြင်အဆင် - လင်းပြည်ဟိန်း
 မြန်မာ့ရေး - Open Minded Media Group. Ph: 09 43141812
 တန်ဖိုး - ၃၅၀၀ ကျပ်

မင်းစင်
 သို့မဟုတ်လား : မြန်မာ့အသွင်ကျားပြောင်းရေးကိုဆန်းစစ်ခြင်း
 ပထမအကြိမ်။ ။ စာ - ၁၆၄၊ ၁၃-၉၇ X ၂၀-၉၇ စင်တီ

Content

1. Preface	1
2. Burma's moment of release	7
3. Burma: Movement on Sanctions	13
4. Burma: The war that won't stop	19
5. Who's to blame for Burma's economic misery	26
6. Burma's rebels: Women demand a say	34
7. Burma: How to end a civil war	40
8. Burma's workers push back	46
9. Reading the tea leaves in Burma	52
10. Aung San Suu Kyi takes her case to the nation	59
11. Aung San Suu Kyi's strategy for change	65
12. Happy Burmese New Year!	71
13. Picking the wrong battle	77
14. Military maneuvers (in Burma's parliament)	83
15. Burma: A big step by the U.S.	89
16. In Burma, a return to the streets	96
17. It's time for Aung San Suu Kyi to get serious about management	103
18. One year of the Kachin war	111
19. Why sectarian conflict in Burma is bad for democracy	119
20. What we have here in Burma is a failure to communicate	127
21. Burma or Myanmar: The name game	135

မာတိကာ

၁။ အမှာစာ	၂
၂။ မြန်မာပြည်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှု အခိုက်အတန့်	၃
၃။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ	၁၀
၄။ မရပ်နိုင်သေးတဲ့ စစ်ပွဲ	၁၆
၅။ မြန်မာ့စီးပွားရေး ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျမှုအတွက် ဘယ်သူ့ကိုအပြစ်တင်မလဲ	၂၂
၆။ မြန်မာ့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် အမျိုးသမီးများ၏အခန်းကဏ္ဍ	၃၀
၇။ ပြည်တွင်းစစ်ကို ဘယ်လိုအဆုံးသတ်မလဲ	၃၇
၈။ မြန်မာ့အလုပ်သမားသပိတ်	၄၃
၉။ မြန်မာပြည်မှာ ဗေဒင်ဟောခြင်း	၄၉
၁၀။ တိုင်းပြည်သို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ပန်ကြားချက်	၅၅
၁၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အပြောင်းအလဲအတွက် မဟာဗျူဟာ	၆၂
၁၂။ ပျော်ရွှင်ဖွယ် မြန်မာ့နှစ်သစ်ဖြစ်ပါစေ	၆၈
၁၃။ တိုက်ပွဲ အလွဲရွေးမိခြင်း	၇၄
၁၄။ လွတ်တော်တွင်းမှ စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်း	၈၀
၁၅။ ခြေလှမ်းကျကျ လှမ်းလိုက်သည့် အမေရိကန်	၈၆
၁၆။ လမ်းပေါ် ပြန်ထွက်လေသောအခါ	၉၂
၁၇။ စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အလေးထားရမည့်အချိန်	၉၉
၁၈။ ကချင်စစ်ပွဲ တစ်နှစ်ပြည့်ချိန်	၁၀၇
၁၉။ ဒီမိုကရေစီအပေါ် ဆိုးကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ	၁၁၅
၂၀။ ဆက်သွယ်ရေးပြဿနာ	၁၂၃
၂၁။ ဗမာလား မြန်မာလား	၁၃၁
၂၂။ ဦးမင်းဇင်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း (The Messenger)	၁၃၉
၂၃။ ဦးမင်းဇင်နှင့် စာရေးဆရာဦးကျော်ဝင်း စကားဝိုင်းဆွေးနွေးပွဲ (မြစ်ဆုံမီဒီယာ)	၁၆၁

Preface

This book is a collection of articles I wrote for Foreign Policy's Democracy Lab from January to June of 2012. These articles engage with a broad spectrum of issues facing Burma as it struggles with its transition. The topics discussed in my articles range from civil war to social movements to sectarian conflicts to the opposition's politics to foreign policy. I have tried my best to present a critical point of view in each of these pieces.

In addition to my articles, the collection includes interviews I gave to Burmese media outlets.

I wish to thank Foreign Policy's Democracy Lab and its partner Legatum Institute for giving me the opportunity to publish my articles about Burma on their influential platform. Special thank goes to Christian Caryl, my editor at FP, for his caring, patience, sensitivity and professional support, which were indispensable for my work. I want to express my appreciation to FP for granting permission to publish the Burmese translation of my articles in this volume.

I also would like to thank the translators, proofreaders, and publisher for putting up with my delays and their persistent effort to get this book out.

Most importantly, I want to express special thank to my wife and daughter for their love and support.

I dedicate this book to my late parents: my father U Myan Than, who taught me to love knowledge, and my mom Daw Toe Toe Yee, who showed me what courage means in life. Both passed away when I was in exile.

Min Zin
May 21, 2015

အာဟာစ

ဒီစာအုပ်ဟာ ၂၀၁၂ ဇန်နဝါရီလကနေ ဇွန်လအတွင်းအမေရိကန်အခြေစိုက် Foreign Policy မဂ္ဂဇင်းရဲ့ Democracy Lab ကဏ္ဍမှာ ကျွန်တော်ရေးသားခဲ့တဲ့ မြန်မာ့အရေးဆောင်းပါးတွေကိုစုစည်းထားတာပါ။ ဒီဆောင်းပါးတွေဟာ ပြည်တွင်းစစ်၊ လူထုလှုပ်ရှားမှု၊ ဘာသာရေးအဓိကရုဏ်း၊ အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးကစလို့ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒအထိ ပြဿနာများစွာအကျုံးဝင်တဲ့ မျက်မှောက်ရေးရာတွေကို ပိုင်းခြားသုံးသပ်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီပြဿနာရပ်ကြီးတွေဟာ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဖြစ်စဉ်မှာ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ အဓိကစိန်ခေါ်မှုတွေပါပဲ။ ကျွန်တော်ဆောင်းပါးတွေဟာ ဒီပြဿနာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝေဖန်ဆန်းစစ်စရာ ရှုထောင့်တစ်ခုခုကိုပေးဖို့ တက်စွမ်းသမျှ ကြိုးစားထားတာပါ။

ဒီစာအုပ် နောက်ပိုင်းမှာ Foreign Policy ဆောင်းပါးတွေအပြင် မြန်မာ့စာနယ်ဇင်းဂျာနယ်တွေမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကျွန်တော် အင်တာဗျူးတချို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းထားပါတယ်။

ဩဇာကြီးတဲ့ နိုင်ငံတကာမီဒီယာတစ်ခုမှာ မြန်မာ့အရေးပုံမှန်ရေးသားခွင့်ရတာဟာ အလွန်ကျေနပ်ဖွယ်အခွင့်လမ်းတစ်ရပ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအခွင့်လမ်းကိုပေးတဲ့ Foreign Policy's Democracy Lab နဲ့ Legatum Institute တို့ကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်ရဲ့ အယ်ဒီတာ Christian Caryl ကိုကျေးဇူးတင်ရပါ့မယ်။ သူ့ရဲ့ ဂရုစိုက်မှု၊ စိတ်ရှည်မှု၊ သိနားလည်တတ်မှုနဲ့ ကျွမ်းကျင်မှုအထောက်အကူတွေဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ ဆောင်းပါးတွေအတွက် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးလှပါတယ်။ မြန်မာဘာသာပြန်စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခွင့်ပြုတဲ့အတွက်လည်း Foreign Policy Magazine ကိုကျေးဇူးအထူးတင်ပါတယ်။

ဆောင်းပါးတွေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာကနေ မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုပေးသူတွေ၊ အမှားအယွင်းကင်းအောင်းစာစစ်ပေးသူတွေ၊ တည်းဖြတ်ပေးသူတွေကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်နှောင့်နှေးမှုတွေကို သည်းခံပြီး သူတို့ရဲ့ စိုက်လိုက်မတ်တပ် အားထုတ်မှုကြောင့်သာ ဒီစာအုပ်ထွက်လာနိုင်တာပါ။

အရေးကြီးဆုံးကတော့ ကျွန်တော်အပေါ်မှာ မေတ္တာတရားနဲ့ ထောက်ခံမှုအမြဲပေးတဲ့ ကျွန်တော်ဇနီးနဲ့ သမီးကို အထူးကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောလိုတာပါပဲ။

ကျွန်တော် ပြည်တွင်းပြန်ခွင့်မရချိန်တွေမှာ ဆုံးပါးသွားခဲ့ကြပြီး ကျွန်တော်ကို အသိဉာဏ်ပညာကို ချစ်မြတ်နိုးတတ်အောင် သင့်ပေးခဲ့တဲ့ အဖေဦးမြသန်းနဲ့ ဘဝမှာ သတ္တိဆိုတာ ဒီလိုကွဲလို့ နာမူနာနေပြခဲ့တဲ့ အမေဒေါ်တိုးတိုးရီတို့ကို ဒီစာအုပ်နဲ့ ရည်ညွှန်းကန်တော့ပါတယ်။

မင်းဇင်
မေ ၂၀၁၅

မြန်မာပြည်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှု အခိုက်အတန့်

သောကြာနေ့။ ဇန်နဝါရီလ ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်။

ထိုနေ့ညက ကျွန်တော်အိပ်မပျော်ပါ။ အိပ်မပျော်ရကျိုးနပ်သည်ဟုတော့ ဆိုရမည်။ ကျွန်တော်နေထိုင်ရာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု အနောက်ဘက်ကမ်းရိုးတန်းမှာ သန်းခေါင်ယံ အချိန်ရောက်နေချိန် (မြန်မာစံတော်ချိန်အရတော့ နံနက်အစောပိုင်း) အကျဉ်းထောင်က ပြန်လွတ်လာကြသည့် မြန်မာပြည်က ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေဟောင်းများ၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းများနှင့် စကားပြောရင်း တစ်ညတာကို ကုန်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။

မနေ့တုန်း ကိုမင်းကိုနိုင်မိသားစုက အကြောင်းကြားသည်။ (ဖော်ပြထားသည့်ပုံက ၂၀၀၇ ခုနှစ်က ရိုက်ထားတာဖြစ်သည်။) မြန်မာပြည်သားတစ်ဦး မဟုတ်လျှင်တော့ ဒီနာမည်ကို ကြားဖူးချင်မှ ကြားဖူးပေလိမ့်မည်။ နိုင်ငံတွင်းမှာတော့ သူသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ပြီးလျှင် ဒုတိယအရေးပါဆုံး အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌတစ်ယောက်အနေဖြင့် ကိုမင်းကိုနိုင်သည် ထိုနှစ်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများကို ဆန္ဒပြမှုတွေ၊ ကန့်ကွက်မှုတွေကို ဦးစီးဦးဆောင်ပြုခဲ့ပြီး တိုင်းပြည်ကို လှုပ်ခတ်စေခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့နာမည် မင်းကိုနိုင် ဆိုသည်ကပင် “အုပ်စိုးသူမင်းကို အောင်နိုင်သူ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပေရာ တွန်းလှန်ကြဖို့လူထုကို လှုံ့ဆော်သော လက်ကမ်းစာစောင်များတွင် ဒီနာမည်ပါဝင်နေခြင်းကိုက သင်္ကေတဆိုင်ရာ ပဲ့တင်သံတစ်ခုအသွင်ဆောင်နေပေသည်။

စစ်တပ်က နှိမ်နင်းသောအချိန်၊ လက်နက်မဲ့ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြသူ ထောင်ပေါင်းများစွာကို ပစ်ခတ်ချိန်မှာ သူက အဓိက ဖမ်းဆီးရမည့် ပစ်မှတ်တစ်ခုဖြစ်နေခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ကစခဲ့သော သူ၏ပထမဆုံး ထောင်သက်သည် ၁၅ နှစ်ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ သူပြန်လွတ်လာချိန်မှာတော့ ၁၉၈၈ ကျောင်းသားအုပ်စုများကို လှုပ်ရှားမှုအသစ်တစ်ခုဖြင့် ပြန်လည်စုဖွဲ့ခဲ့သည်။ အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေရေးကို တောင်းဆိုသော လူထုလှုပ်ရှားမှု

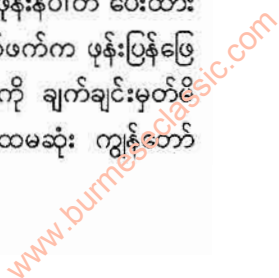

တွေကို ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းတော်ကြီးများက လူထုကို ဦးဆောင်ကာ လှုပ်ရှားခဲ့သည့် “ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး” မှာလည်း သူက အဓိကစည်းရုံးသည့် နေရာက ပါဝင်ခဲ့ပြန်သည်။ နောက်တစ်ကြိမ် ထောင်ထဲဝင်ရပြန်သည်။ ဒီတစ်ကြိမ်ကတော့ ၆၅ နှစ် ထောင်ဒဏ်နှင့် ဖြစ်သည်။ သူစွပ်စွဲခံရသည့် ပြစ်မှုက “နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးကို ထိပါးနှောင့်ယှက်သော” အီးမေးလ်များ ပေးပို့မှု၊ လက်ခံမှုဖြစ် သည်။

သူ့ဆွေမျိုးသားချင်းတွေဆီက ကြားလိုက်ရသော သတင်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ ရက်ရှည်လများ စောင့်မျှော်နေခဲ့သည့် သတင်းဖြစ်သည်။ အာဏာပိုင်တွေက ကိုမင်းကိုနိုင် မိသားစုထံ အကြောင်းကြားလာသည်က သူနှင့်အတူ တခြားထင်ရှားသည့် အကျဉ်းသား များကို လွှတ်ပေးတော့မည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အစိုးရက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား တွေ အမြောက်အများ လွှတ်ပေးမည်ဆိုပြီး ရိပ်ဖမ်းသံဖမ်း သတင်းလွင့် တတ်လေ့ရှိသည်။ ကောလာဟလတွေအရဆိုလျှင်တော့ ဒီနေ့ထူးနေ့မြတ်သည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးနေ့၊ ဇန်နဝါရီ လ ၄ ရက်နေ့ ဖြစ်မည်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ သို့ပေမဲ့ ထောင်ကျနေသူအချို့အတွက် ထောင်ဒဏ်လျှော့ပေါ့ပေးမှုဖြင့်သာ ပြီးသွားခဲ့သည်။ တော်တော် စိတ်ပျက်ခဲ့ရသည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။ မကြာသေးမီကမှ အစိုးရက ပေးခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်း လဲရေး ကတိကဝတ် တွေသည် လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှု သက်သက်ပဲလားဟု လူတွေက ထင်လာကြသည်။

သို့သော်လည်း ဇာတ်လမ်းက ရုတ်တရက် မတူကွဲပြားသည့် အချိုးအကွေ့ကို ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော့်ဆီကို လှမ်းအကြောင်းကြားပြီးသည့်နောက် ကိုမင်းကိုနိုင် ၏ဆွေမျိုးသားချင်းများသည် သူ့အကျဉ်းချခံထားရသော မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသက ထောင်ကို ထွက်ခွာသွားကြသည်။ ထောင်ဘူးဝရှေ့မှ နေရာယူပြီး သူတို့ စောင့်ဆိုင်းခဲ့ကြ သည်။ ဒေသစံတော်ချိန် နံနက် ၁၀ နာရီမှာတော့ လွတ်လပ်သူတစ်ယောက်အဖြစ် ကိုမင်းကိုနိုင် ထောင်ထဲက ထွက်လာခဲ့သည်။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဒေသခံပြည်သူတွေ က လမ်းပေါ်ထွက်ပြီး သူ့ကို နှုတ်ဆက်ကြသည်။ သူ့မိသားစုက အနီးအနားရှိ မြို့ကလေး က အိမ်သို့ခေါ်သွားခဲ့ကြသည်။

သူတို့ဆီက ဖုန်းနံပါတ်တစ်ခုရသည်။ ဒီလိုနဲ့ ကာလီဖိုးနီးယားမှာ သန်းခေါင်ယံ လောက်ရှိနေချိန်မှာ ကျွန်တော်ဖုန်းလှမ်းခေါ်ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းနံပါတ် ပေးထား သော လူ၏အသံကိုပဲကြားရလိမ့်မည်ဟု ထင်ထားခဲ့သော်လည်း တစ်ဖက်က ဖုန်းပြန်ဖြေ သူက ကိုမင်းကိုနိုင် ကိုယ်တိုင်ဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော် သူ့အသံကို ချက်ချင်းမှတ်မိ လိုက်သည်။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ သူ့ထောင်က လွတ်တုန်းကလည်း ပထမဆုံး ကျွန်တော်

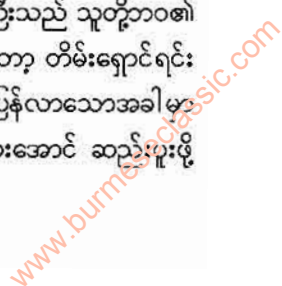
အင်တာဗျူးခွင့်ရခဲ့သည်။ အခုကျတော့လည်း သူထောင်ထဲက ထွက်လာပြီးနာရီပိုင်းမျှသာရှိသေးချိန်မှာ သူနှင့်ဖုန်းပြောခွင့် ထပ်ရခဲ့ပြန်သည်။

အိပ်မက်လိုလိုခံစားမိလိုက်ရသော အခိုက်အတန့်ဖြစ်သည်။ တကယ်ဖြစ်လာသည်ဆိုတာကိုတောင် ယုံရခပ်ခက်ခက် ကျွန်တော်တို့ ဖုန်းပြောနေချိန်မှာ ထောင်ချီသော ပြည်သူတွေနှင့် မီဒီယာတွေက သူ့ရောက်နေသော နေအိမ်အပြင်မှာ သူ့ဘာများပြောမလဲဆိုတာ နားထောင်ဖို့ စောင့်ဆိုင်းနေကြသည်။

သူ့ပထမဆုံးစိုးရိမ်မှုက မြန်မာပြည်က နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအားလုံး လွတ်ပေးဖို့ သေချာပါမလားဆိုသည့်ကိစ္စဖြစ်သည်ဟု ပြောပြသည်။ ဒီမနက် ရာဂဏန်းလောက် လွတ်ပေးခဲ့ရာမှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေထဲက အရေးပါဆုံး ခေါင်းဆောင်တွေပါသည်။ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးက သံဃာတော်အချို့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထောင်ထဲမှာ ဒါဇင်ချီပြီး ကျန်ရှိနေသေးသည်။

နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှာ ကချင်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုတွေကို အစိုးရက စစ်ပွဲဆက်ပြီး ဆင်နွှဲနေတာလည်း ရပ်တန့်ဖို့လိုသည်ဟု ကိုမင်းကိုနိုင်က ထောက်ပြသည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်သာ လမ်းဟောင်းများကို ပြောင်းလဲဖို့ အမှန်တကယ် သန္နိဋ္ဌာန်ချထားသည်ကို ပြသလိုလျှင်ဖြင့် ဒီကိစ္စကို ရပ်တန့်ရေးသည် မဖြစ်မနေ လုပ်ပြဖို့လိုသည်ဟု သူကဆိုသည်။ နောက်ဆုံး ပြောဖြစ်သည်က သူ့အသုံးအနှုန်းအရ “အမည်ခံ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွေ” (so called reforms) က ပြည်သူ့အများစုအတွက် အမှန်တကယ် အကျိုးရှိသည်ဆိုခြင်းကို အစိုးရဘက်က ပြသဖို့လိုနေသည်။ အကျဉ်းသားများလွတ်ပေးခြင်းသည်လည်း သူ့အတိုင်းအတာ နှင့်သူ အရေးပါသည်။ သို့သော် ဒီလောက်ကလေးလုပ်ပေးရုံမျှနှင့်တော့ အစိုးရကို အမှတ်ပေး လက်ခံ၍မရဟု ကိုမင်းကိုနိုင်က ဆိုသည်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီထက်ပိုပြီး မျှော်လင့်ထားသင့်သည်။

ဖုန်းပြောတာ မိနစ် ၂၀ ခန့် ကြာသွားသည်။ စုဝေးနေသောလူ အုပ်ကြီးကို စကားပြောရဦးမည်ဟု ကျွန်တော်တို့ကိုပြောရင်း စကားကို လက်စသတ်လိုက်သည်။ ဖုန်းထဲကနေ လူအုပ်ကြီး၏ စိတ်လှုပ်ရှားမှုကိုပါကြားနေရသည်။ ကျွန်တော်ဖုန်းချလိုက် ချိန်မှာတော့ စိတ်ထဲက အပြစ်ရှိသလို ခံစားချက်ကို ချိုးနှိမ်မထားနိုင်အောင်ဖြစ်ရသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကစ၍ ကျွန်တော်နှင့်အတူ ဆန္ဒပြခဲ့ကြသော ကိုမင်းကိုနိုင်တို့လိုလူတွေ အများကြီးသည် သူတို့ဘဝ၏ ဆယ်စုနှစ်များစွာကို ထောင်ထဲမှာ ကုန်ဆုံးခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ တိမ်းရှောင်ရင်းမတူ ခြားနားသည့် ဘဝတစ်ခုမှာ နေထိုင်ခဲ့ရသည်။ တစ်နေ့ အိမ်ပြန်လာသောအခါမှာ အသုံးကျလာနိုင်သည့် အတတ်ပညာတို့ကို ဆုပ်ဆုပ်ကိုင်ကိုင် ရထားအောင် ဆည်းပူးဖို့

ကြီးစားရင်း နေထိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်က နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေအားလုံး ပြန်လွတ်ပေးလိုက်ရင် မြန်မာပြည်ပြန်မည်ဟု ကျွန်တော် အမြဲပြောလေ့ပြောထရှိခဲ့သည်။ မနေ့က ဖြစ်ရပ်တွေအပြီးမှာတော့ ကျွန်တော်အိမ်ပြန်ဖို့ အရေးကို အလေးအနက် စဉ်းစားလာရပါပြီ။

မနေ့ညက ဒီလိုဆက်သွယ် စကားပြောဖြစ်တာတွေထဲမှာ ကိုမင်းကိုနိုင်က ပထမဆုံး တစ်ယောက်မျှသာဖြစ်သည်။ အခြားသူတွေနှင့် နောက်ထပ် ဆက်သွယ်ပြောဆို ဖြစ်တာကလည်း ဆက်တိုက်တောက်လျှောက်ဆိုတော့ ကျွန်တော်အိပ်လို့မရတော့။ လာမည့်ရက် သတ္တပတ်တွေမှာလည်း ဒီလိုစကားတွေလှမ်းပြောပြီး အိပ်မပျော်နိုင်သော ညများစွာကို ကြုံခွင့်ရဖို့ ကျွန်တော်မျှော်နေမိတာတော့အမှန်။

Burma's moment of release

I didn't sleep at all last night. But it was worth it. I spent the night speaking with former friends and colleagues in Burma who were released from prison at midnight here on the West Coast of the U.S., where I live. (That was early in the morning local time.)

Yesterday I received a message from the family of Min Ko Naing (shown in the picture above back in 2007). You probably haven't heard his name unless you're Burmese. But within the country he's widely known as the second-most-important opposition leader, right after Aung San Suu Kyi. As the head of the national student association back in 1988, he organized many of the demonstrations and protests against the generals that rocked the country that year. His name, Min Ko Naing, means "Conqueror of the King," so the presence of that name on many of the leaflets that called upon people to resist had a certain symbolic resonance.

When the military cracked down, shooting thousands of unarmed demonstrators, he was a prime target for arrest. His first sentence in jail, which started in 1989, lasted for 15 years. Upon his release, he reorganized the veterans of the 1988 student groups into a new movement and launched a series of public campaigns calling for a national reconciliation. In 2007, when Buddhist monks led the people to another mass protest that came to be called the "Saffron Revolution," he again played a major organizing role. He landed in jail once again – this time with a sentence of 65 years. His alleged crime was sending and receiving e-mails considered "detrimental to national security."

What the message from his relatives told me was the news that we've all been waiting to hear for weeks: Min Ko Naing's family members had been informed that the authorities were about to free him, along with a long list of other famous prisoners. For some time the government had been dropping hints that a major release of political prisoners was on the way. According to the rumors, the big day was supposed to be Jan. 4, Burma's Independence Day. But it came and went with only an announcement of a reduction of sentences for some of those in jail. That was a big disappointment. People were wondering whether this meant that all of the government's recent promises of liberalization were a hoax.

But suddenly the story took a different turn. After sending me the message, Min Ko Naing's relatives set off for the prison in central Burma where he was locked up. They took up position outside the entrance of the jail and waited. And then, at 10 AM local time, Min Ko Naing came out, a free man. Thousands of local people came out on to the street and greeted him. His family took him to a house in the nearby town.

They had given me a phone number, and finally, around midnight in California, I made the call. I was expecting to hear the voice of the man whose number I'd been given, but it was Min Ko Naing himself who answered. I immediately recognized his voice. Back in 2004, I was the first person to

interview him when he was released from jail then. Now, a few hours after he walked out of jail, I was on the phone with him again.

It was a surreal moment. It was hard to believe that it had finally come. As we spoke, a crowd of ordinary people and media, thousands altogether, were gathering outside the house he was sitting in, desperate to hear what he had to say.

His first concern, he told me, is to make sure that the rest of Burma's political prisoners are freed. This morning's release involved hundreds of them, including some of the most important leaders of ethnic resistance groups and some of the Buddhist monks of the Saffron Revolution. But there are still dozens in jail.

He also stressed the need to end the government's continuing war against the Kachin ethnic group in the north of the country. This, he said, is crucial if President Thein Sein really wants to demonstrate his commitment to changing the old ways. Finally, he said that government needs to show that its "so-called reforms," as he called them, really benefit the general public. Freeing prisoners is important for its own sake, he said. But we shouldn't give the government a pass just because it does that. We should expect more.

The conversation lasted 20 minutes. He closed by telling me that he had to go speak to the assembled crowd. You could hear the people's excitement in the background. As I hung up, I couldn't entirely suppress a feeling of guilt. Many of the people I demonstrated with back in 1988, like Min Ko Naing, have spent decades of their lives in jail. I've lived a different life in exile, trying to gain skills that might one day come in handy back at home. What I've always said is that I would be ready to go back once all of Burma's political prisoners are released. After yesterday's events, I'm seriously thinking about whether it's time to head home.

Min Ko Naing was only the first of the ex-prisoner I spoke with last night. Many other conversations followed, and somehow I never quite managed to get to sleep. I'm looking forward to many more sleepless nights in the weeks ahead.

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ

ကြာသပတေးနေ့။ ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်ရှိလာသော အမေရိကန်အထက်လွှတ်တော် လူနည်းစု ခေါင်းဆောင် မစ်ချ်မက်ကော်နယ်သည် တနင်္လာနေ့ (၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက်နေ့)တွင် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

အထက်လွှတ်တော်တွင် အဓိကဦးဆောင်နေသော ရီပတ်ဘလီကန်တစ်ဦး ဖြစ်သည့် မက်ကော်နယ်က “စိတ်လှုပ်ရှားရသော အခိုက်အတန့်” ဟု သုံးနှုန်းသွားခဲ့သည်။ သူထပ်ပြောသည်က နှစ်ဦးစလုံးသည် “ဘယ်တော့မှ တွေ့ခွင့်ရလိမ့်မည်ဟု” ထင်မထားခဲ့တာ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်ဟူ၍။ “မယုံနိုင်လောက်အောင်ထူးခြားတဲ့ နေ့တစ်နေ့” ဟုလည်း သူကပြောသွားခဲ့သည်။

မြန်မာဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုကို အစဉ်တစိုက်ထောက်ခံခဲ့သော မက်ကော်နယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် သံတမန်ဆက်ဆံမှုအပြည့်အဝပြန်လုပ်မည်ဟု ပြီးခဲ့သည့်အပတ်က သမ္မတ အိုဘားမား၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း ကြိုဆိုသွားခဲ့ပါသည်။ (ဒါက မြန်မာအစိုးရက နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ရာပေါင်းများစွာကို လွှတ်ပေးပြီး ကရင်တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့နှင့် ပတ်သက်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက် အပြီးသတ်ခဲ့ခြင်းအပေါ်တုံ့ပြန်မှု ဖြစ်သည်။) မြန်မာသမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် “ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားစစ်စစ်” ဟူ၍လည်း နေပြည်တော်မှာ သမ္မတနှင့်တွေ့အပြီးတွင် မက်ကော်နယ်က ဘဝင်ကျသွားခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ့ထောက်ခံသူများ ဝင်ပြိုင်ကြမည့် လာမည့်ဧပြီလ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲအပြီးမှာ မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ်အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေ ဖြေလျှော့လာနိုင်ရုံပဲသိမ်းပေးလာနိုင်သည်ဟုလည်း မက်ကော်နယ်က အရိပ်အမြွက်ပြောသွားခဲ့သည်။

အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ ဖယ်ရှားဖို့အတွက် အဓိကဦးစားပေးလုပ်ဆောင်ရမည့် အချက်သုံးချက်ရှိသည်ဟု မက်ကော်နယ်က ချပြသွားခဲ့သည်။ ပထမဆုံးက အစိုးရသည် ဧပြီလ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲမှာ နိုင်ငံတကာမှလေ့လာစောင့်ကြည့်သူတွေကို လက်ခံပေး ရမည်။ ဒုတိယအချက်က လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများအား တိုက်ခိုက်နေမှုကို ရပ်တန့်ပေး ရမည်။ တတိယအချက်က မြောက်ကိုရီးယားနှင့် လျှို့ဝှက်ဆက်ဆံနေမှုများ ရပ်တန့်ရမည် ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

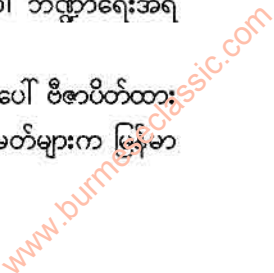
ပိုအရေးကြီးသည်က အရေးယူပိတ်ဆို့မှုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ဒေါ်စုထံမှ အကြံဉာဏ်ယူမည်ဆိုသော ပြောကြားချက်ဖြစ်သည်။ အခြားသော အမေရိကန်လွှတ်တော် အမတ်များကလည်း မက်ကော်နယ်နည်းတူ အကောင်းမြင်နေကြသည်။

ဒါက အတော်ကို အရေးပါသည့်ကိစ္စဖြစ်သည်။ မက်ကော်နယ်ဆိုသည်က မြန်မာစစ်အစိုးရအပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ ချမှတ်ရေးမှာ ဦးဆောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ မြန်မာစစ်ဘက်နှင့် အချို့သော ပြည်ပကျွမ်းကျင်သူများက မက်ကော်နယ်ကို သဘောထား တင်းမာသူတစ်ဦး၊ မြန်မာပြည်အုပ်စိုးသူများအပေါ် တင်းကျပ်စွာကိုင်တွယ်ရေးလှုံ့ဆော်သူ တစ်ဦးအဖြစ် မြင်ထားကြသည်။

တခြားနိုင်ငံတွေကလည်း အလားတူဖြေလျှော့မှုတွေ လုပ်ဆောင်နေကြပြီ ဖြစ် သည်။ ဩစတြေးလျက မြန်မာအရာရှိများ ခရီးသွားလာမှု ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ထားမှု များကို ဇန်နဝါရီလ အစောပိုင်းက ဖြေလျှော့ပေးခဲ့သည်။ နော်ဝေက ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေကို ရုပ်သိမ်းပေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးပြီ။ ဥရောပ သမဂ္ဂဝင်နိုင်ငံအချို့ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အားပေးအား မြှောက်ပြုသည့်အနေဖြင့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေကို အစောဆုံး ဖေဖော်ဝါရီလောက်မှာ ရုပ်သိမ်းပေးဖို့ စဉ်းစားနေကြပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်ချမှတ်ထားသည့် ကျယ်ပြန့်လှသော အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများမှ အချို့သောအချက်တွေကို တဖြည်းဖြည်းချင်းရုပ်သိမ်းနိုင်လာဖွယ်ရှိသည်ဟု ဝါရှင်တန်က ကျွန်တော်သတင်းရင်းမြစ်တချို့ကလည်း ပြောကြသည်။ လက်နက်ရောင်းချမှုပိတ်ပင်ခြင်း၊ သွင်းကုန်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပိတ်ပင်ခြင်းမှသည် အစိုးရ အကြီးတန်းအရာရှိများအတွက် ဗီဇာပိတ်ခြင်း၊ စစ်အစိုးရခေါင်းဆောင်များနှင့် ၎င်းတို့၏ခရီးစဉ်များအပေါ် ဘဏ္ဍာရေးအရ အရေးယူပိတ်ဆို့ခြင်းတို့ အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံးအကောင်အထည် ပေါ်လာမည့်ကိစ္စက အရာရှိများအပေါ် ဗီဇာပိတ်ထား ခြင်းကို ဖယ်ရှားခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့မှသာ အမေရိကန် ဥပဒေပြုအမတ်များက မြန်မာ

လွှတ်တော်မှ အမတ်များကို အမေရိကန်သို့ ဖိတ်ခေါ်ပြီး ဒီမိုကရက်တစ် အင်စတီကျူးရှင်းများနှင့် ထိတွေ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက်တွင်တော့ ဧပြီလ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များအပေါ် ဗိုတည်ပြီး မေလတွင် သက်တမ်းကုန်မည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပိတ်ပင်ထားခြင်းကို သက်တမ်းတိုးရန်သင့်မသင့်ကိစ္စအား သမ္မတအိုဘားမားက ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သံဃာတော်များနှင့် ဆန္ဒပြသူများကို အင်အားသုံး နှိမ်နင်းခဲ့မှုအတွက် စစ်အစိုးရတာဝန်ရှိသူများအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးအရ အရေးယူပိတ်ဆို့ရန် သမ္မတ၏လုပ်ပိုင်ခွင့် အမိန့်အာဏာအရ ချမှတ်ပိတ်ပင်ထားမှုတွေကိုလည်း အိုဘားမားက ရုပ်သိမ်းပေးနိုင်သည်။

ထိုအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများမှတစ်ပါး မြန်မာအစိုးရအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် လက်နက်ရောင်းချမှု ပိတ်ပင်ခြင်းကဲ့သို့သော အခြားအရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေကတော့ မကြာမတင်မှာ ဖျက်သိမ်းပေးနိုင်ဖွယ်ရာ မရှိသေး။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သော အဓိကအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ဖျက်သိမ်းဖို့အတွက်ကတော့ ဤပိတ်ဆို့မှုတွေကို ဥပဒေအဖြစ် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ရာ ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်မှာပဲ လုပ်နိုင်သည်။

အချို့သော ဥပဒေပြုအမတ်တွေကတော့ သံသယရှိနေကြဆဲဖြစ်သည်။ ဩဇာအာဏာရှိသည့် အောက်လွှတ်တော် နိုင်ငံခြားရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော ရီပတ်ဘလီကန် ပါတီမှ အယ်လီယာနာ ရှော့စ်-လီဟ်သီနန် ဆိုလျှင် အမေရိကန်က မြန်မာအစိုးရအပေါ် ခေါင်းညိတ်ပေးလိုက်မှုသည် စောလွန်းနေသေးသည်ဟု ဝေဖန်ထားသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အချို့သောအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများသည် လာမည့် ၂၀၁၅တွင် ကျင်းပမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲများ မတိုင်မီကာလအထိ ဆက်ရှိနေရန် ကျိန်းသေသလောက်ရှိနေသည်။

ဤလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် မက်ကော်နယ်သည် ဒေါ်စုနှင့် နောက်ထပ်ထပ်တွေ့ရဖို့တွေရှိနေသည်။ မက်ကော်နယ်အနေဖြင့် လူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားအုပ်စု၏ ခေါင်းဆောင်များအပါအဝင် အခြားသော နိုင်ငံတွင်းက အရေးပါသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့်ပါတွေ့ဆုံဖို့ကိုတော့ မျှော်လင့်ရသည်။

Burma: Movement on Sanctions

On Monday (Jan. 16), U.S. Senate Minority Leader Mitch McConnell, on a visit to Burma, met for the first time with opposition leader Aung San Suu Kyi.

McConnell, the Senate's leading Republican, called it "an emotional moment," and said that both of them had probably thought "that we were never going to meet." "It's an incredible day," he continued.

McConnell, who has long been one of the biggest supporters of Burmese democracy movement, also welcomed president Obama's decision to restore full diplomatic relations with Burma last week. (That, of course, was in reaction to the Burmese government's release of hundreds of political prisoners and its conclusion of a cease-fire agreement with the Karen ethnic rebel group.) The Senator said that he is also convinced that Burmese President Thein Sein is "a genuine reformer" after meeting with him in the capital of Naypyidaw. McConnell also hinted that sanctions on Burma could be eased or lifted following the April by-election, which Aung San Suu Kyi (known to the Burmese as "Daw Suu") and her supporters are going to contest.

McConnell laid out three criteria for the removal of sanctions. First, the government should accept the presence of international observers at the April by-elections. Second, it should stop fighting with the country's ethnic minorities. And third, it should end its murky relationship with North Korea.

More importantly, the Senator said he would take advice from Daw Suu on the sanction issue. Many U.S. lawmakers share McConnell's optimism.

This is pretty remarkable stuff. McConnell is the architect of sanctions against the Burmese junta. The Burmese military and some foreign experts have tended to see him as a hardliner, a staunch advocate of tough measures against Burma's rulers.

Other countries are already forging ahead. Australia eased travel restrictions against Burmese officials in early January. Norway has decided to lift trade and investment sanctions. Some members of the European Union are considering whether to start lifting sanctions against Burma as early as February to encourage the reform process.

Now some of my own sources in Washington tell me that it's possible there could be a gradual lifting of some elements of the wide-ranging American sanctions against Burma, which include an arms embargo, bans on imports and investment, a ban on visas for senior government officials, and financial sanctions against regime leaders and their cronies.

The first thing to go would be a removal of the visa ban against officials. It would allow U.S. lawmakers to invite members of the Burmese parliament to the U.S. to provide them with exposure to democratic institutions. Then, depending on the results of the April-by election, President Obama can decide whether he wants to renew the investment ban, which runs out in May. Obama could also lift the 2007 presidential executive order that imposed financial sanctions against the regime's officials for their crackdowns against Buddhist monks and protestors in the same year.

Aside from this, though, other changes in the sanction regime, such as the arms embargo, are not likely to take place soon. Meanwhile, most of the major sanctions against Burma require congressional action, since they were passed into law by the Congress.

Some lawmakers are skeptical. Ileana Ros-Lehtinen, the Republican chair of the powerful House Foreign Affairs Committee, has criticized U.S. concessions to the Burmese regime as premature. As a result, it's entirely possible that some of the sanctions could continue right up until the next general election in Burma in 2015.

In any event, McConnell will be meeting Daw Suu several more times to coordinate the process. One can only hope that he'll with meet other stakeholders in the country, including representatives of the ethnic minorities and the leaders of the 88 Generation Student Group.

မရပ်နိုင်သေးတဲ့ စစ်ပွဲ

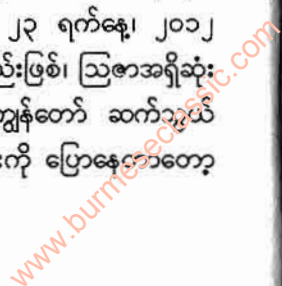
ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ဒီစာကိုရေးနေသည့် အချိန်မှာ မြန်မာအစိုးရတပ်ဖွဲ့များက ကချင်လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များကို ထိုးစစ်ဆင်နေဆဲ။ နှစ်ဘက်စလုံးက နယ်စပ်ဟိုဘက်တွင်ရှိသော တရုတ်မြို့ Ruili မှာ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုတွေလုပ်ဖို့ ကြိုးစားနေသည့်တိုင် တိုက်ပွဲတွေက ဆက်ဖြစ်နေ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမ္မတသစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း ဦးသိန်းစိန်က စစ်တပ်ကိုထိုးစစ်ရပ်ဖို့ လူသိရှင်ကြားနှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ (ဒီဇင်ဘာလလယ်မှာ တစ်ကြိမ်၊ ပြီးခဲ့ သည့်အပတ်ကတစ်ကြိမ်)။ သို့သော်လည်း အစိုးရစစ်တပ်က ဆက်တိုက်နေဆဲဖြစ်သည်။

အစိုးရ၏ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့်ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး ဦးခင်ရီကတော့ သမ္မတ၏အမိန့်သည် “အောက်ခြေအဆင့်အထိမရောက်ရှိခဲ့” ဟု မကြာသေးမီက ဝန်ခံခဲ့ရသည်။

၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့် ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်(KIA) တို့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။ ၁၆ နှစ်ကြာတည်တံ့ခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင်တော့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက် ကျိုးပျက်ခဲ့ရသည်။ ယင်းနောက်ပိုင်း ဆက်ဖြစ်နေခဲ့သည့် စစ်ပွဲကြောင့် လူ ဖိသောင်းခန့် အိုးအိမ် စွန့်ခွာထွက် ပြေးခဲ့ရသည်။

လက်နက်ကိုင်အင်အား ၁ သောင်းခန့်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ဖျား တရုတ် နယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် အခြေစိုက်ထားသော KIA (အထက်ပုံ)ကတော့ အစိုးရ၏ ရိုးသားမှုကို မေးခွန်းထုတ်နေသည်။ ယမန်နေ့က (ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်) လိုင်ဇာဌာနချုပ်မှာရှိနေသော KIA ဒုတိယ စစ်ဦးစီးချုပ်လည်းဖြစ်၊ ဩဇာအရှိဆုံး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ်ဆွမ်လွတ်ဝှမ်မော်နှင့် ကျွန်တော် ဆက်သွယ် စကားပြောဖြစ်သည်။ “အစိုးရသစ်က နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကို ပြောနေတာတော့

ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေး ဆိုတာချည်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ အခု စစ်သား ၄၈၀၀၀ လောက်၊ တပ်ရင်း ၁၂၀ လောက်က ကျွန်တော်တို့ကို တိုက်နေပြီး ဝိုင်းထားဖို့ ကြိုးစားနေတယ်” ဟု ဗိုလ်ချုပ်ဂွမ်မော်က ဆိုသည်။

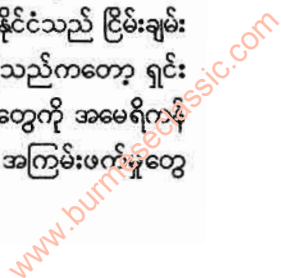
၂၀၀၉ ခုနှစ်မှစပြီး မြန်မာစစ်တပ်သည် လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်း ၁၇ ဖွဲ့ထက်မနည်းကို လက်နက်ချပြီး စစ်ဘက်ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသော “နယ်ခြားစောင့်တပ်” အဆင့်အတန်းကိုလက်ခံကြရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း KIA ၏ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ကချင်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (KIO) အပါအဝင် တိုင်းရင်းသား သူပုန်အဖွဲ့ကြီးအချို့က စစ်အစိုးရထံ အညံ့ခံရေးကို ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၉ ခုနှစ်နှစ်လယ်တွင် တရုတ်-မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက် အခြေစိုက်သည့် ကိုးကန့်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုကို စစ်ဘက်ကအောင်မြင်စွာ နှိမ်နင်းနိုင်ခဲ့ခြင်းက ဗိုလ်ချုပ်ကြီး များကို ပို၍သွေးကြွလာစေခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ တွင် ကချင်ကို ထိုးစစ်ကြီးတစ်ခုဆင်ခဲ့ကြသည်။

အစိုးရ၏ ယခုအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကမ်းလှမ်းချက်မှာ နယ်ခြားစောင့်တပ် အစီအစဉ်မလာမီ သွေးပူ လှေကျင့်ခန်းလုပ်သည့် ကနဦး သဘောတူညီချက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ကချင်တို့က မှတ်ယူကြကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ဂွမ်မော်က ကျွန်တော့်ကိုပြောပြသည်။ ပြီးခဲ့သည့် နှစ်က အာဏာရလာခဲ့သည့် အစိုးရသစ်သည် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တွေ၏ အကြီးအကျယ်ကန့်ကွက်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်ရအပြီးမှာ ထိုအစီအစဉ်ကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်။ ဒါက လည်း ၂၀၀၉-၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေအပေါ် လုပ်ခဲ့သည့် ထိခိုက် နစ်နာမှုတွေကို ပြန်ဖြည့်ဖို့ အစိုးရ၏ ကြိုးစားမှုတစ်ရပ်သာဖြစ်သည်ဟုလည်း ဗိုလ်ချုပ် ဂွမ်မော်က ဆိုသည်။ နိုင်ငံတကာ ပုံရိပ်ကောင်းတစ်ခုကို မြှင့်တင်နိုင်ဖို့ ကြိုးစားနေချိန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်တွေက တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအုပ်စုတွေကို ခဏဘေးချိတ်ထားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားမှု တစ်ရပ်မျှသာဖြစ်သည်ဟု သူက ယုံကြည်နေသည်။

ဇန်နဝါရီလ အစောပိုင်းတွင် မြန်မာအစိုးရသည် ထိုင်းနယ်စပ်အနီး မြန်မာနိုင်ငံ အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင် အခြေစိုက်သည့် အခြားတိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည့် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး အကြံပြုသဘော တူညီချက်တစ်ရပ် ရယူထားနိုင်ခဲ့သည်။

မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် ၂၀၁၄ တွင် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ) ဥက္ကဋ္ဌနေရာရယူပြီး အာဆီယံထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ မကျင်းပမီကာလတွင် နိုင်ငံသည် ငြိမ်းချမ်း နေသည်ဆိုသော အမြင်မျိုးရှိလာစေဖို့ အသည်းအသန်လုပ်နေသည်ဆိုသည်ကတော့ ရှင်း လင်းလှသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်ချမှတ်ထားသည့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေကို အမေရိကန် အစိုးရက ဖယ်ရှားပေးဖို့အရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားဒေသများမှာ အကြမ်းဖက်မှုတွေ

အဆုံးသတ်ရေးက လိုအပ်သောအခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဆိုတာကိုလည်း အစိုးရက ကောင်းကောင်း နားလည်ထားပုံပေါ်သည်။ မကြာသေးမီက မြန်မာ့စစ်ခေါင်းဆောင် (ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်)၏ ပေကျင်းခရီးစဉ်တွင်လည်း နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်တစ်လျှောက် မငြိမ်သက်မှုများ ဆက်ဖြစ်နေခြင်းအတွက် အဖြေတစ်ခုရမှာပဲ ဖိအားပေးခံခဲ့ရသည်။ နယ်စပ်က နေဒုက္ခသည်တွေ ဝင်လာတာကို တရုတ်ဘက်ကလည်း ကျေနပ်ပုံမရ။ ထို့အပြင်ကချင်ပြည်နယ်ကို ဖြတ်သွားသော တရုတ်-မြန်မာ ဓာတ်ငွေနှင့်ရေနံပိုက်လိုင်းအပါအဝင် တရုတ်၏ စီးပွားရေးနှင့် မဟာဗျူဟာအကျိုးစီးပွားများ ထိပါးခံရမည့်အလားအလာများကိုလည်း ပူပန်နေဟန်ရှိသည်။

ကြာသပတေးနေ့က ဂေအိုင်အိုနှင့် အစိုးရအကြား ဆွေးနွေးမှုကတော့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်မရဘဲ ပြီးဆုံးသွားခဲ့သည်။

“အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ရဖို့ အဓိက အတားအဆီးက မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဘက်မှာ တပ်တွေပြန်ဆုတ်ပေးဖို့ ကတိပေးနိုင်တဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိတာပါပဲ” ဟု ဗိုလ်ချုပ် ဝမ်မော်ကဆိုသည်။ ၂၀၁၀ ထိုးစစ်စကတည်းက မြန်မာတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည်အလုံးအရင်းနှင့် ကချင်ဒေသသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်ဟု သူကပြောပြသည်။ အစိုးရဘက်က တပ်စွဲထားမှုကို မလျှော့ချမချင်း ကချင်ဘက် ဆွေးနွေးစရာအကြောင်း မရှိသလောက်ဖြစ်နေသည်။

နှစ်ဘက်စလုံးက ပူးတွဲထုတ်ပြန်ခဲ့သော တိုတောင်းသည့်ကြေညာချက်မှာတော့ ဆွေးနွေးမှုတွေ ဆက်လုပ်သွားမည်ဟုဖော်ပြထားသည်။ “ကချင်တွေဘက်မှာ ဗမာစစ်တပ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ မကျေနပ်မှုက အရမ်းမြင့်နေတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒေသခံပြည်သူတွေ အပေါ် သူတို့ကျူးလွန်ခဲ့တာတွေများလွန်တာကို” ဟု ဗိုလ်ချုပ်ဝမ်မော်ကဆိုသည်။ ဗမာစစ်တပ်နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့မှုအတွက်ပင် ကချင်နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို ဝေဖန်နေကြသည့် ကချင်ရွာသားအမြောက်အများရှိနေသည်ဟု သူကဆိုသည်။

ပထဝီနိုင်ငံရေးဖိအားများနှင့် အနောက်ကမ္ဘာ၏မက်လုံးများကြောင့် နှစ်ဘက်စလုံးက တဖြည်းဖြည်းနှင့်တော့ သဘောတူညီချက်ရလာဖွယ်ရှိနေသည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံသည့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်အပေါ် လေးစားတန်ဖိုးထားသည့် နည်းလမ်းတစ်ခုကို အစိုးရဘက်က မရှာနိုင်မချင်းတော့ အခွန်ရှည်သည့် ငြိမ်းချမ်းရေးက ဖြစ်လာဖွယ်ရာမရှိသေး။ ပဋိပက္ခစက်ဝန်းသည်သာ သံသရာလည်ပြီးရင်းလည်းနေပေဦးမည်။

Burma: The war that won't stop

As I write this, Burmese government troops are still staging attacks on the Kachin ethnic rebel group – even as the two sides have been trying to conduct negotiations in the Chinese city of Ruili, just over the border. The new Burmese president Thein Sein, an ex-general, has publicly ordered the army to stop its offensive twice (once in mid-December, and more recently last week). But the army has kept fighting.

Khin Yi, the minister of immigration and population in the government, was recently forced to confess that the president's orders had not "reached the grassroots level."

In 1994, the Burmese army and the Kachin Independence Army (KIA) agreed on a ceasefire. It held for 16 years. Then, in June 2010, the ceasefire broke down. The war that has gone on since then has caused over 60,000 people to flee the fighting.

The KIA, which has 10,000 armed troops (see photo above) and operates in northeastern Burma along the border with China, questions the government's sincerity. Yesterday I managed to call Gen. Sumlut Gun Maw, the vice chief of staff of the KIA and one of its most influential leaders, who spoke to me from his headquarters in the city of Laiza. "The new government tells the international community that it is all for peace, peace, and peace," the general said. "But right now there are still 48,000 soldiers, or 120 battalions, attacking us and trying to encircle us."

Since 2009, the Burmese military has pressured no less than 17 armed ethnic groups to lay down their arms and accept a new status as "border guard forces" under the military's direct control. But some of the big

rebel groups — including the KIA's political wing, the Kachin Independence Organization (KIO) — refused to give in to the junta.

After the military succeeded in cracking down on the Kokang ethnic group's bases along the China-Burma border in mid-2009, the generals were emboldened and launched a major offensive against the Kachin in 2010. Gun Maw told me that the Kachin regard the ceasefire offers they're now getting from the government as a warmed-up version of an earlier truce deal that existed before the border guard plan. The new government, which came into power last year, abandoned that plan after it met with massive resistance from the ethnic armies. Gun Maw says that the government is merely attempting to undo the damage it did to the ethnic groups in 2009-2011. He believes the generals simply want to hold the minority groups at bay for a time as they try to improve their international image.

In early January, the Burmese government reached a preliminary ceasefire agreement with another big ethnic rebel force, the Karen National Union, which is based in southeastern Burma near the border with Thailand. The Burmese government is clearly desperate to give the impression that the country is at peace before it assumes the chairmanship of the Association

of Southeast Asian Nations (ASEAN) and hosts the group's summit in 2014. The government is also well aware that ending the violence in the ethnic areas is one of the conditions the U.S. administration has set for removing its sanctions against Burma. And when the head of the Burmese military visited Beijing recently, the Chinese also pressured him to find a solution to the continuing instability along the border between the two countries. The Chinese have not been happy with the flow of refugees over the border. They are also worried about the potential disruptions of Chinese economic and strategic interests, including the Sino-Burma gas and oil pipelines that pass through the Kachin state.

The talks between the KIO and the government ended Thursday without a ceasefire being reached.

"The major hurdle in the way of a ceasefire deal was that the Burmese negotiating team did not have a mandate to promise the withdrawal of troops," said Gun Maw. He told me that an enormous number of Burmese troops have pushed into the Kachin region since the start of the offensive in 2010. The Kachin see little point in negotiating unless the government is prepared to reduce that presence.

A brief statement jointly issued by both sides said that negotiations will continue. Still, the general told me, "Kachin resentment against the Burma military is very high because they have committed many abuses against the local population." He said that many Kachin villagers are criticizing their political leaders for entering talks with the Burmese army.

Given the geopolitical pressures and the incentives offered by the West, it seems likely that both sides will eventually be forced to come to terms. But a lasting peace will never take hold unless the government can find a way to respect the autonomy of the ethnic groups in this multi-ethnic country. And the cycle of conflict will drag on and on.

မြန်မာ့စီးပွားရေး ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျမှုအတွက် ဘယ်သူ့ကို အပြစ်တင်မလဲ

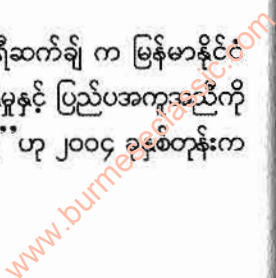
ဇန်နဝါရီလ ၃၁ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် “အာရှတွင် နောက်ထပ်အလားအလာရှိသည့် စီးပွားရေးနယ်ပယ် သစ်” ဖြစ်လာရန် အခွင့်အလမ်းရှိသည်ဟု ဆိုထားသော ကြေညာချက်တစ်စောင်ကို ပြီးခဲ့သည့် အပတ်တွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) က ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် “မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ ကြွယ်ဝသော သဘာဝရင်းမြစ်များ၊ လူငယ် လုပ်သားအင်အားစု၊ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အားကောင်းမောင်းသန်အရှိဆုံး စီးပွားရေးအင်အားစု များအနက်မှ အချို့နှင့် နီးကပ်ဆက်သွယ်မှု” တို့ကို အားသာချက်အဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်မှသာ နိုင်ငံ၏ အလားအလာများ အမှန်တကယ်ဖြစ်လာနိုင်သည်ဟု IMF ကသုံးသပ်ထားသည်။

အတိုချုံးပြောရလျှင် အစိုးရအပေါ် မှီတည်နေသည်။

သတင်းများမှတစ်ဆင့် သိနားလည်ထားသောအတွေးနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်စွာ ဆိုရလျှင် မြန်မာ့စီးပွားရေး အတိဒုက္ခတွေ့မှုသည် အနောက်နိုင်ငံများ၏ အရေးယူပိတ်ဆို့မှု များကြောင့် မဟုတ်။ အစိုးရ၏ မူဝါဒကြောင့်သာဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်အပတ်က ဒါးဗိုစ်ဖိုရမ် တက်ခဲ့သည့် မြန်မာ့စက်မှုဝန်ကြီးကို ဂျာနယ်လစ်တစ်ယောက်က အမေရိကန် အရေးယူ ပိတ်ဆို့မှု ရုပ်သိမ်းရေးကို အရယူရန်အတွက် နိုင်ငံသည် လုံလောက်စွာ ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီးပြီလား ဟူသော အမေးကို တုံ့ပြန်ရာမှာ ဝန်ကြီးက အများကြီးဝန်ခံသွားခဲ့သည်။ “ကျွန်တော်တို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွေ အများကြီးလုပ်ရမယ်၊ အများကြီးပြင်ဆင်ရမယ်၊ ဥပဒေတွေ၊ စည်းမျဉ်းတွေ၊ အင်စတီကျုံးရှင်းတွေ၊ နိုင်ငံရေးကဏ္ဍမှာတင် မဟုတ်ဘဲ စီးပွားရေး ကဏ္ဍမှာပါ ဒီလိုလိုပဲ လိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့အရေးယူပိတ်ဆို့မှုတွေက အဲဒီအပေါ် ထပ်ပေါင်း နေတာ” ဟုပြောသွားခဲ့သည်။

ထင်ရှားသည့် အမေရိကန်စီးပွားရေးပညာရှင် ဂျက်ဖရီဆက်ချ် က မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများသည် “ကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ပြည်ပအကူအညီကို ကန့်သတ်ခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးကို စနစ်တကျအားနည်းသွားစေသည်” ဟု ၂၀၀၄ ခုနှစ်တုန်းက

ရေးခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းမှာ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ဝေဖန်သူအများအပြား ထောက်ပြကြသည့် အချက်ဖြစ်သည်။

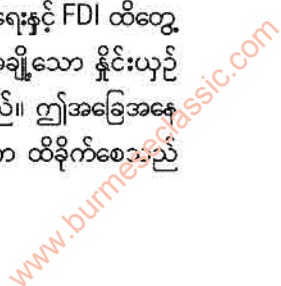
မီဒီယာများက မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းဖော်ပြသည့်အခါတိုင်း၊ နိုင်ငံအပေါ် သက်ရောက်သည့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ဖော်ပြသည့်အခါတိုင်း “အပယ်ခံ”၊ “အထီးကျန်”၊ “အလုံပိတ်” ဆိုသော ဝေါဟာရများ သုံးရသည်ကို သဘောကျတတ်ကြသည်။

“အပယ်ခံ” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းသည် နိုင်ငံတကာ နှုန်းစံများနှင့် အပြုအမူများကို လုံးဝဥသံ့ လျစ်လျူရှုပြီး နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်း၏ တူညီသော တရစပ် ဝေဖန်ဖြစ်တင်ခြင်းကို ခံနေရသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို ရည်ညွှန်းသည်ဆိုလျှင်တော့ မြန်မာပြည်နှင့်ကွက်တိဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယင်းစကားလုံးကို တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးအနေအထားတစ်ခုလုံးကို ပုံဖော်ရန်သုံးမည်ဆိုလျှင်တော့ (“အလုံပိတ်”၊ “အထီးကျန်” ဆိုသော စကားလုံးများနှင့် အစဉ်အမြဲပေါင်းစပ်ပြီးသုံးမည်ဆိုလျှင်တော့) ယင်းစကားလုံးသည် အခြေအနေတစ်ခုလုံးကို ပုံဖော်နိုင်စွမ်းမရှိပါ။

Economist Intelligence Unit ၏ ဖော်ပြချက်အရဆိုလျှင် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်နှင့် သွင်းကုန်သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈ ဒသမ ၇ ဘီလျံနှင့် ၄ ဒသမ ၉ ဘီလျံ အသီးသီးရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ယင်းအချက်အလက်သည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ)မှ အခြားနှိုင်းယှဉ်စရာ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအိုတို့နှင့်နှိုင်းစာလျှင် မြင့်မားနေသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန်တရားဝင် စာရင်းဇယားများသည် အမှန်တကယ်ရှိသည့်အရေအတွက်နှင့်ယှဉ်လျှင် နည်းပါးနေပြီး ကျွန်းသစ်၊ ကျောက်မျက်၊ မူးယစ်ဆေး၊ ဆန်စပါးနှင့် အခြားထုတ်ကုန်များအား အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ မှောင်ခိုပို့သည်များကို မလွှမ်းခြုံနိုင်ကြောင်း ကျွမ်းကျင်သူအမြောက်အများက ထောက်ပြသတိပေးထားကြသည်။

ပြည်ပတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) ကိုသိရသမျှ ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၀-၁၁ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် ဒေါ်လာ ၂၀ ဘီလျံနီးပါးအထိ စံချိန်တင် မြှင့်တက်ခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ ယင်းမှာ အရှေ့တောင်အာရှ၏ နောက်ဆုံးပေါ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့၏အချစ်တော် ဗီယက်နမ်၏ ယင်းဘဏ္ဍာနှစ်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏထက်ပင် များပြားနေသေးသည်။

ယင်းအချက်အလက်များအရဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် FDI ထိတွေ့မှုသည် ယခင် ယခင် အချိန်များထက် ယနေ့အခါတွင်မြင့်မားနေပြီး အချို့သော နှိုင်းယှဉ်ကြည့်စရာ အာဆီယံနိုင်ငံအချို့ထက်ပင် မြင့်နေသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဤအခြေအနေတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ FDI နှင့် ကုန်သွယ်ရေးကို အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများက ထိခိုက်စေသည်

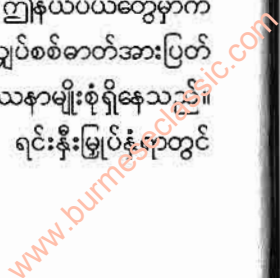

ဟုပြောဖို့ တော်တော်ခက်သွားပြီဖြစ်သလို မြန်မာသည် “ အထီးကျန် ” “ အလုပ်ပိတ် ” ဖြစ်နေသည်ဟု ပြောနိုင်ခြေ ပိုနည်းသွားပြီဖြစ်သည်။ (တကယ်တမ်းတွင် အာဏာရှင်ဆန်သော အစိုးရအပေါ် ချမှတ်ခဲ့သော အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများက ဘယ်လောက်မျှ ထိရောက်မှု မရှိခဲ့ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီးလည်း ယခုအချက်က ရှင်းလင်းသော သုံးသပ်ချက် တစ်ရပ်ကို ပေးနိုင်စွမ်းရှိနေပါသည်။)

အရေးယူပိတ် ဆို့မှုများသည် စီးပွားရေးအပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများတော့ ရှိသည်သာဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာဆိုရလျှင် အမေရိကန်က ၂၀၀၃ခုနှစ်တွင် အရေးယူပိတ်ဆို့မှု များ ချမှတ်ပြီးနောက် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်) ပညာရေးမှသည် လူမှုအဖွဲ့အစည်းဖွံ့ဖြိုးမှုအထိ အခြားနယ်ပယ်များအပေါ်လည်း ပျံ့နှံ့ ထိခိုက်ခဲ့သည်များရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရသည် ၎င်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအမှား အယွင်းများနှင့် ကလပ်တိုခရက်ခြစားမှု (အုပ်စိုးသူက တိုင်းပြည်ရင်းမြစ်များကို ခိုးယူသော ခြစားမှု)တို့အတွက် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုကို ဆင်ခြေတစ်ရပ်အဖြစ် သုံးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

ပြင်ပကမ္ဘာတွင် စီးပွားရေးအရ ပါဝင်ပတ်သက်မှုအတိုင်းအတာအရဆိုလျှင် မြန်မာ နိုင်ငံသည် တိုးတက်မှုနှုန်းကောင်းရှိရမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံသားဘဝများတွင်လည်း လိုက်လျော့ ညီထွေ တိုးတက်မှုများ ရှိနေရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း လူမှုစီးပွား အညွှန်းကိန်း များကတော့ ကွဲပြားခြားနားသည့်ဇာတ်လမ်းကို ပြောပြနေကြပါသည်။ ဥပမာဆိုရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း GDPသည် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ ၂ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်း ဖြင့်သာ တိုးတက်ခဲ့ရာ မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲတွင် အနိမ့်ဆုံးနှုန်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ် ထုတ် UNDP Human Development Index တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၆၉ နိုင်ငံ အနက် အဆင့် ၁၃၂ သာ ရခဲ့သည်။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည်။ (လာအို နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားတို့က အဆင့် ၁၂၂ နှင့် ၁၂၄ အသီးသီးရခဲ့သည်။) ဤပုံရိပ်မှာ ဘာတွေ မှားနေခဲ့ပြီလဲ။

ပြဿနာက နှစ်ဘက်ရှိသည်။ ပထမတစ်ဘက်က အစိုးရသည် ကုန်သွယ်ရေး လစ်ဘရယ်ပြုမှုမူဝါဒကို သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ရေးနယ်ပယ်မှာအကျိုးရှိအောင်ပဲ ဖန်တီး ချုပ်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတွင်းဝင်ရောက်လာသည့် FDI ကလည်း သဘာဝ သယံဇာတ တူးဖော်ရေးနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်အပေါ်ပဲ အာရုံစိုက်ထားသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနယ်ပယ်က FDI ၏ တစ်ရာခိုင်နှုန်းမျှသာရှိသည်။ ဤနယ်ပယ်တွေမှာက အခြေခံအဆောက်အအုံချို့တဲ့မှု၊ နှစ်လိုဖွယ်မရှိသည့် ငွေလဲနှုန်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြတ် တောက်မှု၊ အရည်အသွေးမြင့်လုပ်သားကင်းမဲ့မှု စသည်ဖြင့် ပြဿနာမျိုးစုံရှိနေသည်။ သဘာဝသယံဇာတတူးဖော်ရေးကဏ္ဍ၌ ငွေကြေးအမြောက်အများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာတွင်

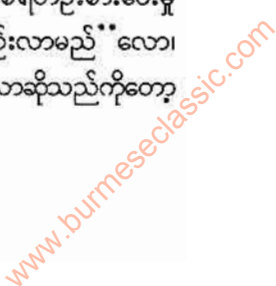

အကျိုးအမြတ် အများစုသည် ယင်းအရင်းအနှီးကို ပိုင်ဆိုင်သူတို့ထံသို့သာ ရောက်ရှိ သွားပေသည်။ စစ်တပ်ပိုင်လုပ်ငန်းစုကြီးကသာ အရင်းအနှီးအားလုံးနီးပါးကို ထိန်းချုပ် ထားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ပုဂ္ဂလအရင်းအနှီးဆိုသည်မှာလည်း ရှားပါးသလိုနေရာ ထိုအင်အားစုကြီးထံသာ အကျိုးအမြတ်တို့က ရောက်ရှိသွားပေသည်။

ဒုတိယအချက်မှ ယင်းရလဒ်သည်ဝင်ငွေကို အစိုးရက ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု သို့မဟုတ် လိုအပ်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပြန်လည်ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုမရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းအစား လုပ်သည့်ကိစ္စများကို ဥပမာပြရလျှင် အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) ၏ ခန့်မှန်းချက်အရ နိုင်ငံဂျီဒီပီ၏ ၁ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိကို အလဟဿဖြစ်သော မြို့တော်သစ် နေပြည်တော်တည်ရာမှာ သုံးစွဲ ခြင်းဖြစ်သည်။ အစိုးရ၏ တရားဝင်စာရင်းဇယားများအရပင် ၂၀၁၁ ဘတ်ဂျက်၏ ၂၃ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလျံ) ကို စစ်ရေးအသုံးစရိတ်အဖြစ် သုံး နေချိန်၌၊ ကျန်းမာရေးတွင် ၁ ဒသမ ၃ ရာ ခိုင်နှုန်းမျှ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၁၀)၊ ပညာရေးတွင် ၄ ဒသမ ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းမျှ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၄၉ သန်း)သာ သုံး ခဲ့သည်ကို တွေ့နိုင်သည်။ အချို့သောပညာရှင်များ၏ ခန့်မှန်းမှုအရဆိုလျှင် စစ်ရေးအသုံး စရိတ်အမှန်သည် ဘတ်ဂျက်တစ်ခုလုံး၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ဤတိုင်းပြည် ဆင်းရဲတွင်းနက်နေခြင်းမှာ အံ့ဩစရာတော့ မရှိ။

IMF ၏ထုတ်ပြန်ချက်တွင် မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝသယံဇာတရင်းမြစ် များမှ ရသောဝင်ငွေကို “လူသားရင်းမြစ်နှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံ” တည်ဆောက်ရေး တွင် သုံးစွဲရန် တိုက်တွန်းထားသည်။ ထိုကိစ္စမှာ “ဆင်းရဲရွံ့တော့မူလျှော့ချရေးနှင့် စက်မှု ထွန်းကားရေးဆိုင်ရာ အတားအဆီးများလျှော့ချရေးအတွက် အဓိက ဦးစားပေးအချက် များ” ဖြစ်သည်ဟု IMF က ဖော်ပြသည်။

ပြီးခဲ့သည့်ကြာသပတေးနေ့ (ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်) က နေပြည်တော်တွင် စတင်ကျင်းပနေသည့် လွှတ်တော်တတိယပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် ၂၀၁၂/၂၀၁၃ ဘဏ္ဍနှစ်အတွက်ရသုံးငွေစာရင်း (ဘတ်ဂျက်ကိစ္စ)ကို စတင်ဆွေးနွေးတော့ မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ အရပ်သားအယောင်ဆောင်အစိုးရသစ်အတွက် လစ်တမတ်စ် စမ်းသပ်ချက်ပင် ဖြစ်သည်။ IMF က အဆိုပြုသလို “အမျိုးသားအသုံးစရိတ်ဦးစားပေးမှု များကို ပြန်လည် ဖွင့်ဆိုပြီး ဘဏ္ဍာရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို ဆောင်ကြဉ်းလာမည်” လော၊ သို့တည်းမဟုတ် အရာရာကို ယခင်လမ်းပောင်းအတိုင်းဆက်သွားမည်လောဆိုသည်ကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ မကြာမီ မြင်တွေ့ခွင့်ရပါတော့မည်။

Who's to blame for Burma's economic misery

Last week the International Monetary Fund (IMF) released a statement saying that Burma has a chance to become "the next economic frontier in Asia." But the IMF went on to note that the country can realize its potential only "if it can turn its rich natural resources, young labor force, and proximity to some of the most dynamic economies in the world" to its advantage.

In a word, it's up to the government.

Contrary to what you might think from the headlines, it's not western sanctions that are causing Burma's economic woes. It's government policy. The Burmese government's Industry Minister, attending the World Economic Forum in Davos last week, admitted as much when he responded to a journalist who asked whether the country has done enough to get U.S. sanctions lifted: "We have a lot of things to reform and lots of things have to change: laws, regulations and institutions, not only in the political sector but also in the economic sectors. But sanctions are up to them."

In 2004, the well-known U.S. economist Jeffrey Sachs wrote that sanctions against Burma had "systematically weakened the economy by limiting trade, investment and foreign aid." It's an argument that many critics of sanctions have made.

The media love to use terms like "pariah," "isolated," and "closed" whenever they describe Burma and the effects of sanctions on the country. If the term "pariah" denotes a country that utterly disregards international norms and behavior, and correspondingly meets with unrelenting censure

from the international community, then that's a pretty good fit for Burma. But when the word is used in a way that's supposed to characterize the country's overall economic position (invariably in combination with words like "closed" and "isolated"), then it doesn't describe the situation at all.

According to the Economist Intelligence Unit, in 2010 Burma's exports and imports stood at \$8.7 billion and \$4.9 billion respectively. That's higher than the data for some of the comparable members of the Association of Southeast Asia Nations (ASEAN), such as Cambodia and Laos. Meanwhile, many experts caution that the official figures for Burma's exports fall far short of the real numbers because they don't cover the value of timber, gems, narcotics, rice, and other products smuggled to neighboring countries.

As far as foreign direct investment (FDI) is concerned, Burma reached a record high in 2010-11 of almost \$20 billion. That's more than the figure in the same year for Southeast Asia's latest investment darling, Vietnam.

These facts suggest that Burma's exposure to trade and FDI is higher today than ever before, and even higher than that of some comparable ASEAN countries. In this light it becomes extremely hard to argue that sanctions have deprived Burma of FDI and trade, much less that Burma is "isolated" or "closed." (This also offers an eloquent commentary on how ineffective the sanctions regime has actually been.)

Of course, sanctions do have negative effects on the economy (for instance, job losses in garment industry after the 2003 sanctions imposed by the U.S.), and there are many spillovers to other sectors, ranging from education to the growth of civil society. But the government cannot use sanctions as an excuse for its mismanagement and kleptocratic corruption. Given this extent of economic involvement with the outside world, Burma should boast a good growth rate and corresponding improvements in the lives of its citizens. But the socioeconomic indicators tell a different story. For instance, since 1988 Burma's GDP has grown at an annual average rate of 2.9 percent, the lowest in the Greater Mekong Subregion. The 2010 UNDP Human Development Index ranked Burma 132 out of 169 countries. The country is the lowest in Southeast Asia (Laos and Cambodia ranked 122 and 124 respectively). What's wrong with this picture?

The problems are twofold. First, the regime has tailored trade liberalization policy to benefit the natural resource extraction sector. The FDI that has come into the country has also focused on natural resource extraction and hydropower. Agriculture and manufacturing received a mere one percent of FDI because of the many problems that plague these sectors,

including poor infrastructure, unfavorable exchange rates, electricity shortages, the lack of skilled workers, and so on and so forth. Since the natural resource extraction sector is capital intensive, most of the benefits go to those who own the capital. And that means the military conglomerates, which control almost all the capital in a society that is starved of private capital. As result, the distribution of income is highly uneven. The military takes the biggest share and most of the population never sees any benefit. Second, the regime does not re-invest that revenue in education, health care, or necessary infrastructure. Instead, for example, it has plowed money into building the wasteful new capital Naypyidaw at a cost of about 1 to 2 percent of GDP, according to the IMF. By the government's own official

statistics, it allocated 23.6 percent (\$2 billion) of the 2011 budget to military spending, while the country spends a mere 1.3 percent on health (\$110 million) and 4.13 percent (\$349 million) on education. Some experts estimate that actual military spending amounts to as much as 60 percent of the overall budget. No wonder the country is mired in poverty.

The IMF's statement calls on the Burmese government to use revenues from natural resources "to build human capital and infrastructure." The Fund describes these as the "key priorities to alleviate poverty and reduce bottlenecks to industrialization."

Burma's third session of Parliament, which opened last Thursday in Naypyidaw, is now set to discuss the budget for the 2012/2013 fiscal year. This will be a litmus test for the new pseudo-civilian government. We will soon see whether it_

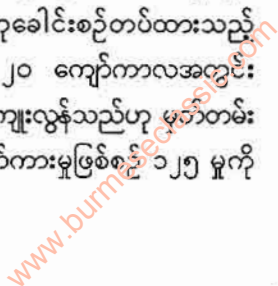
မြန်မာ့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ယေဘုယျပြောရမည်ဆိုလျှင်တော့ မြန်မာဗဟိုအစိုးရနှင့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်နေသည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုခေါင်းဆောင်များထဲတွင် ထင်သာမြင်သာရှိသည့် အမျိုးသမီးဟူ၍ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယခုတော့ ဒီအချက်က ပြောင်းလဲသွားဖွယ်ရှိနေသည်။

ဇန်နဝါရီလ နှောင်းပိုင်းတွင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုကြီး တစ်ခုဖြစ်သော ကရင်တိုင်းရင်းသားများကို ကိုယ်စားပြုသည့်အဖွဲ့က ကြေညာချက်တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ကာ ကရင်သူပုန်များနှင့် အစိုးရအကြား ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးမှုတွင် အမျိုးသမီး များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပေးအပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ “ကျွန်မတို့ရဲ့ ပုပုနမူတွေကို ဆွေးနွေးပွဲစကားဝိုင်းပေါ်တင်ရပါမယ်။ ကျွန်မတို့ ခံစားခဲ့ရတဲ့ အလွဲလုပ်ခံရမှု တွေကို ပြန်တည်မတ်ပေးရမှာဖြစ်ပြီး အခုကစလို့ နောက်ထပ်လုံးဝမဖြစ်တော့အောင် ကာကွယ်ပေးရပါမယ်” ဟု ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် (KNU) ၏အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး နော်စီဖိုးရာစိန်က ကျွန်တော့်ကိုဖုန်းဖြင့်ပြောသည်။ (အထက်မှပုံမှာ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဒုက္ခ သည်စခန်းတစ်ခုမှ ကရင်မိန်းကလေးတစ်ဦးပုံ ဖြစ်သည်)

အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဖြစ်လာသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်မတိုင်မီအထိ သူမသည် ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ (KWO) ၏ အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ သူ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် KWO သည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ထင်ရှားသွားသော “တုန်လှုပ် ချောက်ချားဖွယ် တိတ်ဆိတ်မှုများ” (Shattering Silences) ဟုခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် အစီရင်ခံစာကို ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အနှစ် ၂၀ ကျော်ကာလအတွင်း ကရင်ပြည်နယ်တွင် အမျိုးသမီးများအပေါ် မြန်မာစစ်တပ်များ ကျူးလွန်သည်ဟု မှတ်တမ်း ပြုစုထားသော စနစ်တကျစုဖွဲ့ မှုဒိမ်းကျင့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာစော်ကားမှုဖြစ်စဉ် ၁၂၅ မှုကို

ဖော်ပြထားသည်။ ယနေ့အခါ တွင်တော့ နော်စီဖိုးရာစိန်သည် KNU တွင် မကြုံစဖူး ခေါင်းဆောင်နေရာ ရရှိခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း ကရင်အမျိုးသမီးများ၏ လက်ရှိဘဝအခြေအနေ နှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျေနပ်ပျော်ရွှင်နိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်း ပြောပြခဲ့သည်။ စစ်မြေပြင်တွင် အစိုးရတပ်များက လူမဆန်စွာ ဆက်ဆံပြုမူခဲ့မှုများ၏ ဒဏ်ရာများမှသည် သူပုန်ခေါင်း ဆောင်ပိုင်း အာဏာရအဝန်းအဝိုင်းတွင် သင့်လျော်သည့် ကိုယ်စားပြုခွင့်အနေအထား မရရှိမှု အထိပါသည်။

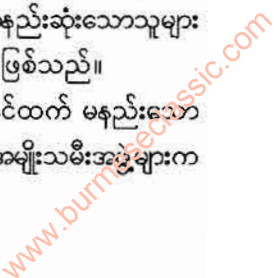
မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်အားအကောင်းဆုံး လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် KNU သည်က ၁၉၄၈ ခုနှစ်ကတည်းက လူမျိုးရေးကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အတွက် တိုက်ပွဲဝင်လာ ခဲ့သည်။ မကြာသေးမီကပင် အစိုးရသည် KNU နှင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူ လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့်ရက် အနည်းငယ် က သဘောတူညီချက်အပေါ် မေးခွန်းထုတ်ခဲ့သည်က နော်စီဖိုးရာစိန်ပင် ဖြစ်သည်။ သူ့ပြောစကားကို နယူးယောက်တိုင်းမိသတင်းစာက ဖော်ပြထားသည်က “အခြေအနေ အကြောင်းအချက်တွေကို ဆွေးနွေးဖို့လိုနေပါသေးတယ်” ဟု။

တိုက်ပွဲများ ရပ်တန့်ရေးအားထုတ်မှုတွေက အတင်းကာရော နိုင်လှသည်။ ပြိုကွဲ လွယ်သည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူညီချက်တွေ တစ်သီကြီးရခဲ့ရာမှာ နောက်ဆုံး အနေဖြင့် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တွင် လှုပ်ရှားနေသော မွန်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုတစ်စုက ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ (ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့) မှာ မြန်မာအရပ်သားအသွင်ယူအစိုးရနှင့် ကနဦး အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်ရခဲ့ပြီဟု ထုတ်ပြန်ကြေညာသည်။

မကြာသေးမီက အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအကြား အလားတူ သဘောတူညီချက်တွေရရှိခဲ့ကြသည်။ ရှမ်းပြည် တပ်မတော်-တောင်ပိုင်း၊ ညီညွတ်သော ဝပြည် တပ်မတော်တို့အပါအဝင် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ ၇ ဖွဲ့ ထက် မနည်းဖြစ်သည်။ တစ်ခုတည်းသော အဓိကကြွင်းကျန်ရစ်နေသည်က ကချင်နှင့် မြန်မာ တပ်များအကြား ဆက်ဖြစ်နေသော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။

အကြောင်းမလှသည့်အချက်ကတော့ ဤပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တိုင်းရင်းသား အမျိုးသမီးများပါဝင်ခွင့်ရမှုပမာဏမှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာနိမ့်ပါးနေမှုခြင်းပင် ဖြစ် သည်။ ဤအကျပ်အတည်းတွေမှာ ဒုက္ခအရောက်ဆုံးသောသူများသည် ထိုထိုသော ဒုက္ခများအတွက် အဖြေရှာဆုံးဖြတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်မှာ ပြောရေးဆိုခွင့် အနည်းဆုံးသောသူများ ဖြစ်နေခြင်းကတော့ တကယ့်အလွမ်းဇာတ်၊ တကယ့်အဖြစ်ဆိုးပင် ဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်းမှာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် တစ်ဒါဇင်ထက် မနည်းသော အစီရင်ခံစာများ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ဆက်နွယ်နေသော အမျိုးသမီးအဖွဲ့များက

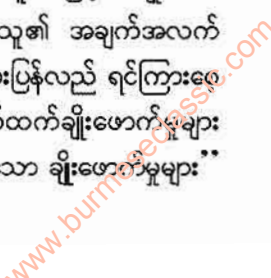
ထုတ်ပြန်သောအစီရင်ခံစာအများစုတွင် မြန်မာစစ်အစိုးရသည် တိုင်းရင်းသားလူဦးရေကို အကြမ်းဖက်ရန်၊ လွှမ်းမိုးထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက် အစိုးရတပ်ဖွဲ့များက စနစ်တကျ အဓမ္မ ပြုကျင့်မှုများကို ခွင့်ပြုထားခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲထားသည်။

သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် စတင်တာဝန်ယူသည့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် မတ်လနောက်ပိုင်း တွင်လည်း ရှမ်းနှင့်ကချင်ပြည်နယ်တွင် အဓမ္မပြုကျင့်မှု ၈၁ မှု ဖြစ်ပွားခဲ့ကြောင်းဖြင့် အဓိက တိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးအဖွဲ့များမှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် စုဖွဲ့ထားသော မြန်မာ အမျိုးသမီးအဖွဲ့ချုပ် (Women's League of Burma) က မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည်။ ယင်းအဖွဲ့က ထိုစွဲချက်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး စာတစ်စောင်ကိုလည်း (ပြီးခဲ့သော နိုဝင်ဘာ လက) အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟီလာရီကလင်တန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ သမိုင်းဝင် အလည်အပတ် ခရီးမလာရောက်မီ ပေးပို့ခဲ့သေးသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရောက် ကချင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ (KWAT) ၏အစီရင်ခံစာတစ်စောင် တွင်လည်း ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှစတင်ပြီး စစ်အစိုးရက ကချင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်တိုးစစ်ဆင်ရာတွင် အချို့သောအမျိုးသမီးများမှာ ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင် များရှေ့တွင် မြန်မာတပ်ဖွဲ့များ၏ အုပ်စုဖွဲ့အဓမ္မပြုကျင့်မှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။ KWAT ၏ ပြောခွင့်ရအမျိုးသမီး ရှာလီဆန်၏ အဆိုအရမူ ကချင်လက်နက် ကိုင်များနှင့် မြန်မာအစိုးရအကြား ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နေသော်လည်း အမျိုးသမီးများ အပေါ် စော်ကားမှုများမှာ ဆက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ “၂၀၁၀ ကစပြီး မြန်မာ စစ်သားတွေ အများကြီး ကချင်ရွာတွေထဲ ဝင်လာကြပါတယ်။ သူတို့ဘယ်မှာပဲ စခန်းချချ အမျိုးသမီးတွေနဲ့ မိန်းကလေးတွေကို စော်ကားကြတာပဲ” ဟု ရှာလီဆန်က ကျွန်တော့်ကို ပြောပြသည်။

ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်များတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၌ အမျိုးသမီးများကိုပါ ပါဝင်ခွင့်ပေးရန်၊ သို့မှသာ အမျိုးသမီးများအပေါ် တိုက်ရိုက်သက်ရောက် မှုရှိသော ကိစ္စများကိုထည့်သွင်း ဆွေးနွေးနိုင်မည်ဟု အထူးတလည် ဖော်ပြထားပါသည်။

တနင်္ဂနွေနေ့ (ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့)တွင် မြန်မာနိုင်ငံလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂအထူး ကိုယ်စားလှယ် သောမတ်စ်အိုဂျာ ကင်တားနားက မြန်မာအစိုးရကို အတိတ်က လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခဲ့မှုများအတွက် ဝန်ခံရန်၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီး များအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့မှုများအတွက်ဝန်ခံရန် တောင်းဆိုမှုဖြင့် သူ၏ အချက်အလက် ရှာဖွေရေးနိုင်ငံတွင်းခရီးစဉ်ကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။ “အမျိုးသားပြန်လည် ရင်ကြားစေ ရေး သေချာစေရန်နှင့် ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခြေအနေများမှ နောက်ထက်ချိုးဖောက်မှုများ ထပ်မံဖြစ်စေရေးကို ကာကွယ်ရန်” အတွက် “လူ့အများခံစားခဲ့ရသော ချိုးဖောက်မှုများ”

အပေါ် အစိုးရက အသိအမှတ်ပြုဝန်ခံရမည်ဟု ကင်တားနားက ပြောသွားခဲ့သည်။

သူတို့ ဖြတ်သန်းခဲ့ရသမျှကို ပြန်ကြည့်မည်ဆိုလျှင်တော့ အမျိုးသမီးများကို ပဋိပက္ခအဖြေရှာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပုံဖော်ခွင့်ရှိသင့်ရုံမျှမကဘဲ လာလတ္တံ့သော နိုင်ငံ တည်ဆောက်ရေးကြိုးပမ်းမှုများတွင်ပါ ပါဝင်ခွင့်ပြုမှသာ သင့်လျော်မှန်ကန်မည်ဟု ဆိုနိုင် ပါသည်။ အစစအရာရာ အဆင်ပြေပြေဖြစ်လာမည်ဆိုလျှင်ပေါ့။

Burma's rebels: Women demand a say

Generally speaking, women have not exactly been conspicuous among the leaders of the ethnic minorities that are at odds with the Burmese central government. But that may be changing.

In late January, a group representing the Karen, one of the biggest ethnic groups in Burma, issued a statement calling for women to be given a bigger role in the peace talks between Karen rebels and the government.

"Our concerns must be brought to the negotiating table, and the abuses we have suffered must be redressed and prevented once and for all,"

Naw Zipporah Sein, who is the General Secretary of the Karen National Union (KNU), told me on the phone. She was speaking from a town on the Thai border. (The photo above shows a Karen girl in a refugee camp in Thailand.)

Before she was elected to that post in 2008 she served the head of the Karen Women Organization (KWO). It was under her leadership that the KWO published a widely noted 2004 report entitled "Shattering Silences," which documented 125 cases of the systematized rape and sexual abuse of women allegedly committed by Burmese military troops in Karen State over a twenty-year period. Today, despite her unprecedented leadership position in the KNU, Zipporah Sein told me that she's still unhappy with the status of Karen women. To the injury of maltreatment on the battlefield by government troops comes the insult of inadequate representation in the ruling circles of the rebel leadership.

The KNU, one of the most powerful rebel groups in Burma, has been fighting for ethnic autonomy since 1948. The government recently announced that it had concluded a cease-fire deal with them. A few days ago, however, it was none other than Zipporah Sein who called that agreement into question. The New York Times quoted her as saying that "[we] still need to discuss the conditions."

Efforts to stop the fighting drag on. As the latest in a series of fragile ceasefire deals, the Mon ethnic group, which operates along the Thai-Burma border, announced last Wednesday that it reached "a preliminary ceasefire agreement" with Burma's pseudo-civilian government.

Similar agreements have been struck recently between the government and other ethnic rebel armies, including the Shan State Army-(South), the United Wa State Army, and at least seven other armed groups. The one major exception is the continuing war between the Kachin and government troops.

Unfortunately, the participation of ethnic women in these conflict resolution processes is disturbingly low. It is a tragedy that the people who have suffered the most from these conflicts are those who seem to have the least say in the process of their "resolution."

At least a dozen reports over the past decade — many of them produced by the women's groups associated with the ethnic minorities — have accused the Burmese military regime of systematically allowing government troops to commit rape with impunity in order to terrorize and subjugate the ethnic populations.

Since March 2010, when the current president Thein Sein took office in Burma, the Women's League of Burma, which brings together representatives of the major ethnic women organizations, has documented 81 rape cases in Shan and Kachin States. The League repeated its allegations in a letter it sent to U.S. Secretary of State Hillary Clinton last November, just before she made her historic visit to Burma.

According to a report by the Kachin Women's Association of Thailand (KWAT), some women were gang-raped by Burmese military troops in front of their families as the military regime waged harsh offensives against Kachin rebels starting in 2010. According to Shirley Seng, the KWAT spokeswoman, although the Kachin rebels and the Burmese government are holding talks, the abuse of women goes on. "Since 2010, large numbers of Burmese troops have entered the Kachin villages," Ms. Seng told me. "Wherever they are stationed, they abuse our women and girls."

UN Security Council resolutions have specifically called for women to be involved in the peace process because that means that talks will address the issues that directly affect women.

On Sunday, the UN's Special Rapporteur on the situation of human rights in Burma, Tomas Ojea Quintana, ended a fact-finding visit in the country by calling on the Burmese government to acknowledge its past human rights violations — and those committed against women in particular. The government, he said, will have to acknowledge its responsibility for the "violations that people have suffered" in order to "ensure national reconciliation and to prevent future violations from occurring."

Considering what they've gone through, it seems only right that women should not only have the chance to shape the conflict resolution process but also the nation-building effort that is yet to come — assuming that all goes well, of course.

ပြည်တွင်းစစ်ကို ဘယ်လိုအဆုံးသတ်မလဲ

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

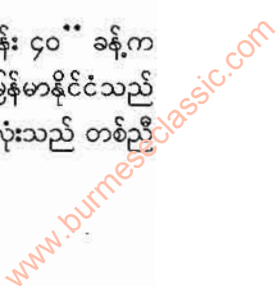
တနင်္ဂနွေနေ့ (ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့)တွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် ၆၅ နှစ်မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ မိန့်ခွန်းပြောသွားခဲ့သည်။ ဤမိန့်ခွန်းမှာ မှတ်မှတ်ထင်ထင် ရှိစရာတွေ အများအပြားပါဝင်ခဲ့သည်။ သမ္မတက သူ့အစိုးရသည် “ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေး” ရရှိရန် ရည်ရွယ်ပြီးလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဆွေးနွေးနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းအားထုတ်မှုအတွက် “တစ်မျိုးသားလုံးပါဝင်ရန်လည်း လိုအပ်သည်” ဟု ပြောသွား ခဲ့သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားနေခဲ့သော အနှစ်ခြောက်ဆယ်ကျော်ကြာ မြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်သော ပြည်တွင်းစစ်ကိုအဆုံးသတ်မည်ဟု ကြွေးကြော်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

သူ့မိန့်ခွန်းထဲတွင် အာရုံစိုက်စရာအကောင်းဆုံးက လွတ်လပ်ရေး ဖခင်ကြီးဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းနှင့် မတူညီသော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များအကြား ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် သဘော တူညီမှုရရှိခဲ့သော ပင်လုံစာချုပ်ကို ရည်ညွှန်းသွားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤစာချုပ်သည် ပျူများစုဖမာများနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအကြား ပြည်ထောင်စုကို မည်သို့ မည်ပုံ တည်ထောင်မည်ဆိုခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြေခံပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံခေါင်းဆောင်က ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် ပင်လုံစာချုပ် ကို အပြုသဘောဖြင့် ရည်ညွှန်းရန်ဆန္ဒရှိခြင်းကိုက ရှာမှရှားသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

မြန်မာစစ်အစိုးရခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေဆိုလျှင် သူ၏ ပြည်ထောင်စု မျှော်မှန်းချက်များတွင် ပင်လုံစာချုပ်အကြောင်းကို ထည့်မပြောခဲ့ရုံမျှမကဘဲ လက်ရှိမြန်မာ့ မတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဖခင်လည်းဖြစ်သော ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၏ အခန်းကဏ္ဍကိုပင် ထည့်မပြောခဲ့ပေ။

ယင်းအစား ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေသည် “လွန်ခဲ့သော နှစ်သန်း ၄၀” ခန့်က ပျူတူပရိုင်းမိတ်များကို မြန်မာနိုင်ငံတွင်တွေ့ရှိခဲ့မှုကို ရည်ညွှန်းခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ကကလရှည်ကြာစွာ အစဉ်တစိုက်ရှိခဲ့သော သမိုင်းကြောင်းနှင့် ပြည်သူ့အားလုံးသည် တစ်ညီ

တစ်ညတည်းရှိခဲ့ကြကြောင်းကိုသာ ကြောင်တောင်တောင်နိုင်သောနည်းလမ်းဖြင့် အခိုင်အမာဆိုခဲ့ပါသည်။ မနုဿဗေဒပညာရှင်များနှင့် သမိုင်းပညာရှင်များကတော့ ယင်းတွေ့ရှိမှုများသည် အဖြေရှာအတည်ပြုရန်ခက်ခဲနေဆဲဖြစ်သည်ဟုဆိုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကတော့ ယင်းသို့ ရည်ညွှန်းမှုသည် ၎င်းတို့၏ တန်းတူရည်တူရပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အပေါ် ကြောင်းကျိုးဆီလျော်မှုခဲ့စွာ စော်ကားမှုအဖြစ် ရှုမြင်ကြပါသည်။

ထိုမိန့်ခွန်းများနှင့် ကွဲပြားစွာပင် ဦးသိန်းစိန်၏မိန့် ခွန်းတွင် “အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး” အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဦးဆောင်အခန်းကဏ္ဍနှင့် ပင်လုံစာချုပ်၏အရေးပါမှုကို အသိအမှတ်ပြုထားခဲ့ပါသည်။ သမ္မတ၏စကားများကိုသာ အနက်ဖွင့်ရလျှင် လူမျိုးစုံသဘောတူညီချက်၏ မူဝါဒသည် နိုင်ငံဖွဲ့စည်းမှု၏ မူဝါဒပင်ဖြစ်သည်ဟု သူလက်ခံသည့်သဘော သက်ရောက်နေသည်။ (ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ ၏ လူများစုက အင်အားသုံးလွှမ်းမိုးမှုစီမံကိန်းနှင့် မတူညီမှုပင်ဖြစ်သည်။-) သို့ဖြစ်ရာ ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြန်လည်ရင်ကြားစေရေးအတွက် ခြေလှမ်းကြီးတစ်လှမ်းကိုလှမ်းလိုက်ခြင်းဟုလည်း ဆိုနိုင်ပေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှ အရပ်ဘက် မကျေနပ်ချက်များသည် အစိုးရ၏ ကတိကဝတ်အပေါ် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့ခြင်းအပေါ် အခြေခံသည်။ ၁၉၄၇ တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ကြံခံရပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံကို အုပ်စိုးခဲ့သော ခေါင်းဆောင်များသည် ပင်လုံစာချုပ်ကို အလေးတယူမပြုဘဲ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများက သစ္စာဖောက်ခံရသည်ဟု ခံစားခဲ့ကြရပြီး သာတူညီမျှရပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း ကမ္ဘာပေါ်တွင် သက်တမ်းအရှည်ဆုံး ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားရာနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် စစ်ဘက်က အာဏာသိမ်းလိုက်စဉ်က တစ်ခုတည်းသော အကြောင်းပြချက်က ဤအာဏာသိမ်းမှုသည်သာ ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲမည့်အရေးမှ ကာကွယ်နိုင်မည်ဟုဖြစ်သည်။ (တစ်ကယ်တမ်းတွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများက တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်မှာ နေရာအများအပြားတွင် တွေ့ရသည့်စကားလုံး အသုံးအနှုန်းအရ ဖက်ဒရယ်မူသာဖြစ်ပြီး ပြိုကွဲစေမည့် အဖျက်အမှောင့်လုပ်ရပ်ဟုပြောရန် အင်မတန်ခက်သည့်ကိစ္စဖြစ်သည်) ဆက်ခံခဲ့သော စစ်အစိုးရများသည်လည်း ပင်လုံသဘောတူညီချက်၏ အသက်ဝိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြပြီး တိုင်းရင်းသားမျိုး နွယ်စုများကို ပြောမထွက်နိုင်လောက်သော ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများစွာ ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အစိုးရအပေါ် အယုံအကြည်မရှိသည့်ပြဿနာသည် အဓိကကိစ္စတစ်ခုဖြစ်နေခြင်းက အံ့သြဖို့ရာမရှိ။

မကြာသေးမီလများအတွင်း မြန်မာအစိုးရသည် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့အနည်းဆုံး ၇ ဖွဲ့နှင့် ပျက်လွယ်ကျိုးလွယ်ရှိသော အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘော တူညီချက်များရယူခဲ့သည်။ အချို့အဖွဲ့များနှင့်လည်း ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နေသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးညှိနှိုင်းနေသူရော မညှိနှိုင်းသူများပါ အပါအဝင် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်အများအပြားကတော့ ဤအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘော တူညီချက်များသည် နိုင်ငံရေးအဖြေစစ်စစ်ဆီသို့ ဦးတည်လာပါ့မလားဆိုသည်ကိုတော့ သံသယရှိနေကြသည်ဟု ကျွန်တော့်ကို ပြောကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းများသည် နိုင်ငံတကာအလယ်တွင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် တရားဝင်ဖြစ်မှုတစ်ခုရသွားပြီး ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးအခြေအနေ ကို ပုံဖော်နိုင်စွမ်းရှိပြီဟု ယုံကြည်လာချိန်တွင် အစိုးရသည် ထိုသဘောတူညီချက်များ ကို ပြန်ဖျက်ပစ်ဦးမည်လားဟု စိုးရိမ်နေမှုများက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှိနေသည်။ လူများစု ဗမာများကသာ လွှမ်းမိုးခဲ့သည့် ယခင်အစိုးရများလက်ထက်မှ ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံ များရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များအနေဖြင့် ပူပန်မည်ဆိုကလည်း ပူပန် သင့်ပါသည်။

သမ္မတဦးသိန်းစိန်၏ လေသံကတော့ ယုံကြည်မှုအကျပ်အတည်း အဆုံးသတ် ရေးမှာ အရေးပါသော ခြေလှမ်းတစ်ရပ်အဖြစ်ကြိုဆိုအပ်သော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လည်း ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ပြဖို့လိုနေသေးသည်။ သမ္မတက သူပေးခဲ့သည့် ကတိ ကဝတ်တွေမှနေ၍ ပြန်လည်သွေဖီမသွားစေရေးအတွက်ဆိုလျှင် လူမျိုးရေးသဘောကွဲလွဲမှု ကို အဖြေရှာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်မှုကို ပိုင်းဖြတ်ရာတွင် အဓိကစံ မှတ်ကျောက် တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် မက်လုံးပေးမှုများကို စနစ် တကျ လိမ္မာပါးနပ်စွာ ဖန်တီးဖို့လိုအပ်သည်။

Burma: How to end a civil war

On Sunday, President Thein Sein gave a speech on the occasion of the 65th anniversary of Burma's Union Day. There are several reasons why this speech is worth noting. The president said that his government is holding talks with armed groups aimed at securing "eternal peace," an effort that requires the "participation of the entire national people." In effect, he was vowing to end the civil war that has plagued Burma for more than sixty years. (For an official copy of the speech, see [here](#).)

Perhaps the most attention-grabbing fact in his message was the president's reference to the Panglong Agreement, the 1947 deal reached with the country's disparate ethnic groups by independence leader Aung San. It was this agreement that formed the basis for the union between the majority Burmans and the ethnic minorities.

Despite this, it's been quite a while since the country's leader was willing to give a positive mention to the Panglong Agreement in a Union Day speech.

In his Union Day messages, Than Shwe, the leader of the military junta, not only passed over the Panglong Agreement in silence, but also refused to mention the role of Aung San, who happens to be the father of Burmese opposition leader Aung San Suu Kyi. (She's shown in the photo above, against the backdrop of an image of her father.)

Instead, Than Shwe rather bizarrely preferred to invoke "anthropoid primates" discovered in Burma "40 million years ago," his rather peculiar way of asserting that Burma has a long and continuous history and that all of its people are unified. Anthropologists and historians found this sort of

thing bemusing at best. Burma's ethnic minorities took it as an absurd insult to their search for equal rights and autonomy.

In contrast, Thein Sein's message acknowledged both Aung San's leading role in working toward "national solidarity" and the Panglong Agreement itself. If the president's words can be taken to mean that he accepts the principle of multi-ethnic agreement as the nation's organizing

principle (rather than Than Shwe's program of coercive domination by the majority), then this speech potentially marks a big step toward reconciliation.

The civil strife in Burma has its roots in a lack of credible commitment by the government. The leaders who ruled Burma after Aung San's assassination in 1947 refused to honor the Panglong Agreement. The ethnic minorities felt betrayed, and launched struggles for equal rights and autonomy. Burma descended into one of the longest civil wars in the world.

When the military seized power in 1962, they did so under the pretext that this was the only way to prevent the disintegration of the Union. (What the ethnic minorities were actually demanding would have been described in most places as "federalism" – hardly a subversive notion in itself.) Successive military regimes violated the spirit of the Panglong Agreement and committed unspeakable atrocities against ethnic groups.

No wonder the problem of mistrust of the government remains such a big issue.

In recent months the Burmese government has struck a series of fragile ceasefire deals with at least seven armed ethnic groups. It has been holding talks with some of the others. Many ethnic leaders – those who have negotiated ceasefires as well as those who have not – have told me that they wonder whether these truce agreements will lead to genuine political solutions.

There is a widespread anxiety that the government will again renege on these deals when the former generals feel that they have gained adequate international legitimacy and are confident in their ability to shape the domestic political scene. Given their bitter experiences at the hands of past regimes dominated by the majority Burmans, the ethnic groups definitely have a right to worry.

President Thein Sein's rhetoric should be welcomed as an important step toward ending this crisis of trust. But he has yet to walk the walk. The international community should craft its incentives carefully to deter the president from reneging on his stated commitment by making the solution of ethnic strife a key benchmark for judging Burma's progress.

မြန်မာ့အလုပ်သမားသပိတ်

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

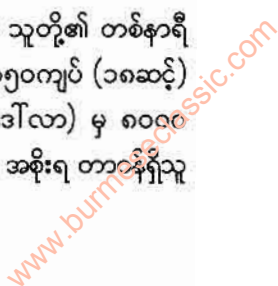
ကျွန်တော်တို့ဤစာကိုရေးနေချိန်တွင် မြို့တော်ရန်ကုန်၏ ဆင်ခြေပုံးမြို့နယ်တစ်ခုတွင် မြန်မာ့အလုပ်သမား နှစ်ထောင်ကျော်သည် တရုတ်လူမျိုးပိုင် တိုင်ရီဖိနပ်စက်ရုံတွင် သပိတ်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲနေကြသည်။ (အထက်တွင်ပြထားသည့်ပုံက ရန်ကုန်မြို့ရှိ အလည်ချုပ်စက်ရုံ တစ်ခုပုံသာဖြစ်သည်။)

“၁၉၃၈ ခုနှစ်က ရေနံမြေလုပ်သားတွေ ဗြိတိသျှရေနံကုမ္ပဏီ(ဘီအိုစီ)နဲ့ ဗြိတိသျှကိုလိုနီအုပ်စိုးမှုကို သပိတ်မှောက်ချီတက်ဆန္ဒပြမှုရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ဒါဟာအကြီးဆုံး အလုပ်သမား သပိတ်ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်” ဟု သပိတ်မှောက်အလုပ်သမားများ၏ ကိုယ်စားလှယ် လူငယ်ရှေ့နေတစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုဖိုးဖြူက ကျွန်တော့်ကို ပြီးခဲ့သည့်အပတ်က ပြောခဲ့သည်။ “အလုပ်သမား ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်လောက်က သပိတ်မှာ ပါဝင်ခဲ့ကြပါတယ်”

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုထားသည့် တရုတ်နှစ်သစ်ကူး အားလပ်ရက် ၅ ရက်စာအတွက် လစာပေးရန်ကုမ္ပဏီက ငြင်းဆန်ခဲ့အပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့မှာ သပိတ်မှောက် စခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ စက်ရုံလုပ်သားတစ်ယောက်သည် တစ်လလျှင် ဒေါ်လာ ၅၀ မှ ၆၀ သာရကြသည်။ အလုပ်သမားအားလုံးသည် တစ်လလျှင် မြန်မာငွေ ၆၀၀၀၀၊ ၇၀၀၀၀ (၇၅ ဒေါ်လာ မှ ၈၇ ဒသမ ၅ ဒေါ်လာ/ထို အချိန်ကပေါက်ဈေးအရ) ရရန် အချိန်ပိုဆင်းကြ၊ အလုပ်ကြီးစားမှု ဆုကြေးကို မျှော်ကြရသည်။

တိုင်ရီစက်ရုံမှ အလုပ်သမားများသည် ယခုအခါတွင်တော့ သူတို့၏ တစ်နာရီလုပ်ခ ၇၅ ကျပ် (၁၀ဆင့်အောက်သာရှိ)ကို ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးပြီး၊ ၁၅၀ကျပ် (၁၈ဆင့်) ရရန်၊ လစဉ် ဘောနပ်စ်ဆုကြေးကို ၆၀၀၀ ကျပ် (၇ ဒသမ ၅ ဒေါ်လာ) မှ ၈၀၀၀ ကျပ် (၁၀ဒေါ်လာ) သို့ တိုးပေးရန် တောင်းဆိုနေကြသည်။ အလုပ်ရှင်၊ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူ

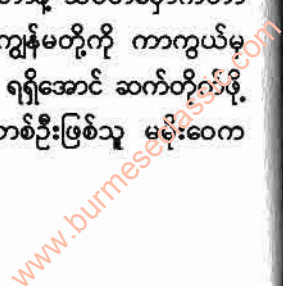
များနှင့်အလုပ်သမား ကိုယ်စားလှယ်များ အကြိမ်ကြိမ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအပြီးတွင်တော့ ကုမ္ပဏီက တစ်နာရီလုပ်ခကို ၂၅ ကျပ် (၀ ဒသမ ၀၃ ဒေါ်လာ) တိုးပေးရန်သာ သဘောတူခဲ့သည်။ ဗိုတိုင်းဖုန်းဝန်ဆောင်မှုရရန်အတွက် အနိမ့်ဆုံး ၆၂၅ ဒေါ်လာလောက် ပေးနေရသည့် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် သာမန်လုပ်သားများအတွက် ထိုမျှအထိ လုပ်ခ လစာ နည်းပါးလျက်ရှိရာ ဆင်းရဲမွဲတေမှု အဘယ်မျှနက်ရှိုင်းနေသည်ဆိုခြင်းနှင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကွာဟမှု အဘယ်မျှ ကျယ်ပြန့်နေသည်ဆိုခြင်းမှာ ထင်သာမြင်သာရှိလှသည်။ အလုပ်သမားတို့က ကုမ္ပဏီ၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ပယ်ချခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်မှာ ကုမ္ပဏီကအလုပ်သမားများကို ခြိမ်းခြောက်မှုမျိုးစုံဖြင့် ဖိနှိပ်ခြောက် လှန်ဖို့ကြိုးစားလာသည်။ အလုပ်သမားများနေထိုင်ရာ တန်းလျားကို ရေဖြတ်တာမျိုးပါ လုပ်လာသည်။ တိုင်ရီပြဿနာသည် အစိုးရ၏ ဝါဏီဇ္ဇပဋိပက္ခမှုကော်မတီသို့ အငြင်းပွား မှုများ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရန် ပြီးခဲ့သည့်အပတ်က ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ရလဒ်ကောင်း ထွက် လာရန်ကား မျှော်လင့်ချက်အနည်းငယ်သာရှိသည်ဟု ကိုဖိုးဖြူက ဆိုသည်။

“ကျွန်တော့် အရင်အတွေ့အကြုံတွေအရဆိုရင်တော့ အစိုးရအလုပ်သမား ဝန်ကြီး ဌာနက အလုပ်သမားတွေအတွက် ဘာအထောက်အပံ့မှ လုပ်ပေးခဲ့တာမရှိဘူး။ သပိတ် မှောက်သူတွေအတွက် မျှတတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ရဖို့ကတော့ အခွင့်အလမ်း တော်တော် ကို နည်းပါတယ်” ဟု ကိုဖိုးဖြူက ပြောသည်။

ပြီးခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံစက်မှုဇုန်များတွင် အလုပ်သမား ဆန္ဒပြမှုအချို့ ဖြစ်ပွားခဲ့သော်လည်း လက်ရှိသပိတ်က ထူးခြားသည့်အချက်တွေ ရှိနေသည်။ ဆယ်စုနှစ်များစွာအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံးဖြစ်ရုံသာမကဘဲ ပြီးခဲ့သည့်နှစ် အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေသစ်ပါ အခြေအနေအကြောင်းအရာများအတွင်း ဖြစ်ပေါ်သည့် ကိစ္စ လည်း ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုဥပဒေအရ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို အသိ အမှတ်ပြုသည်။ သို့သော်လည်း သပိတ်မှောက်လိုက် တရားဝင်အလုပ်သမားသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ် ထံမှ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အစိုးရက မည်သည့်အလုပ်သမား သမဂ္ဂကိုမျှ ထိုဥပဒေသစ်အရ မှတ်ပုံတင်ခွင့်မပေးထားသေးရာ အလုပ်သမားတစ်ဦးချင်းစီ သည် သဘောတရားအရ သပိတ်မှောက်ခွင့် မရှိသလို ဖြစ်နေသည်။

“အမှုကို ဝါဏီဇ္ဇပဋိပက္ခမှုကော်မတီကို တင်ပြလိုက်တာနဲ့ သပိတ်မှောက်တာ ရပ်ဖို့ ဥပဒေမှာ ကန့်သတ်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီဥပဒေက ကျွန်မတို့ကို ကာကွယ်မှု မပေးနိုင်တာ။ ဒါကြောင့် ကျွန်မတို့ရဲ့ အခြေခံအခွင့်အရေးတွေ ရရှိအောင် ဆက်တိုက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြတာပါ” ဟု သပိတ်ခေါင်းဆောင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သူ မမိုးဝေက ဖုန်းဆက်သွယ်မေးမြန်းချိန်တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

လက်ရှိအချိန်အထိတော့ အစိုးရသည် အလုပ်သမားများကို အင်အားသုံး နှိမ်နင်းမှု မပြုသေး။ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှာ ပုံရိပ်ကောင်းစေဖို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လေသံပစ်နေချိန်မှာ အစိုးရအနေဖြင့် ဒီလို အင်အားသုံး နှိမ်နင်းမှုမျိုး လုပ်နိုင်ဖွယ်မရှိ။ သပိတ်မှောက် အလုပ်သမားများအပေါ် လူထု၏ ထောက်ခံမှုကလည်း တိုးပွားလာနေသည်။ လူထုက အစားအသောက်နှင့် ရေများ ထောက်ပံ့ပေးကြသည်။ လှုပ်ရှားသူတွေကလည်း ဤထောက်ပံ့မှုကို အသုံးပြုပြီး အာဏာပိုင်တို့က ခွင့်ပြုထားသည့် အကန့်အသတ် အတိုင်း အတာကို ရွှေ့နိုင်ဖို့ ကြိုးစားနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင် ကီဗင်အိုဘရိုင်ယန်က ယခု ချဉ်းကပ်ပုံကို “တရားမျှတသော ဖီဆန်မှု”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသည်။ “ခွင့်ပြုထားသော လမ်းကြောင်းများ၏ စည်းကမ်းဘောင်အနီးမှာ လှုပ်ရှားခြင်း”ဟု ယခုလုပ်ဆောင်မှုကို အိုဘရိုင်ယန်က အမည်တပ်သည်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်တွင် လက်ရှိမြင်နေရသည့် အခြေအနေနှင့် ထပ်တူထပ်မျှဖြစ်သည့် တင်စားမှုဖြစ်သည်။

တရားမျှတသော ဖီဆန်မှုသည် ကိုဖိုးဖြူလို လှုပ်ရှားသူတွေ အတွက်လည်း ရဲဆေးတင်ပေးရာ ရောက်သည်။ ကိုဖိုးဖြူသည် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ၊ လယ်သမားများ၊ အလုပ်သမားများနှင့် ဆင်းရဲသားများအတွက် အမှုအခင်းပေါင်းရာနှင့်ချီပြီး ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်ပေးနေသူ ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့သော တရားသဖြင့်ဖီဆန်မှုဖြင့် အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လေသံကို အားကောင်းစေပြီး သူဆောင်ရွက်နေသော အမှုအခင်းတို့အတွက် အောင်မြင်လာစေဖို့ မျှော်လင့်လာနိုင်သည်။

သူ၏ ရှေ့နေရှေ့ရပ် ကိုယ်စားပြုပေးမှုများကြောင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ထိန်းသိမ်းခံရသော ကိုဖိုးဖြူက (၂၀၀၉ ခုနှစ်မှစပြီး ထောင်တွင်း တစ်နှစ်ထိန်းသိမ်းခံရမှုလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်) သူ့ အားထုတ်မှုသည် အရှိန်ရလာပြီဟု ခံစားမိနေသည်။ “အစောပိုင်း တုန်းကတော့ ကျွန်တော်က ပြဿနာရှာတဲ့ ရှေ့နေတစ်ယောက်ပေါ့ဗျာ။ အကူအညီလည်း များများစားစား မရခဲ့ပါဘူး။ အခုအခါမှာတော့ ဥပဒေအသိုင်းအဝိုင်းက ကျွန်တော့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေလည်း ကျွန်တော့်ကို ကူညီလာကြပြီလေ”ဟု သူက ပြောသည်။

Burma's workers push back

As I write this, about 2,000 Burmese workers in a town on the outskirts of Rangoon are continuing a strike at the Chinese-owned Tai Yi slipper factory. (The photo above shows a worker at a garment factory in Rangoon.)

"This could be the biggest labor strike since oil workers went on strike and marched in protest against the Burma Oil Company and British colonial rule in 1938," Phoe Phyu, a young lawyer who represents the workers, told me earlier this week. "More than 90 percent of the workers joined the strike."

The walkout started on Feb. 6, when the company refused to pay five days of wages that it had deducted for a holiday to mark the Chinese New Year, which is not officially recognized in Burma.

An industrial worker in Burma earns about \$50 to 60 per month. All workers have to work overtime, and draw on hard-to-get performance bonuses to make around 60,000 to 70,000 kyat (\$75 to \$87.50) a month.

The workers from Tai Yi factory are now demanding a 100 percent hike in their hourly wages from 75 kyat (less than 10 cents) to 150 kyat (\$0.18) and an increase in their monthly bonuses from 6,000 kyat (\$7.50) to 8,000 kyat (\$10). After a series of negotiations between the owner, government officials, and the workers' representatives, the company only agreed to raise the hourly wages by 25 kyat (\$0.03). This incredibly low-wage situation for ordinary workers shows that poverty is deepening and inequality is widening in a country where you have to pay a minimum of \$625 minimum for mobile phone service. The workers turned down the company's offer.

Meanwhile, the company is trying to get the workers to knuckle under through a variety of threats, including reducing the supply of water to the dormitory where they live. The Tai Yi case was submitted to the government's Trade Dispute Committee late last week for arbitration. But Phoe Phyu has few hopes for a positive outcome.

"As my past experiences have showed, the regime's Labor Ministry has not given any support to the workers," he told me. "The chance that the strikers will win a fair settlement is very slim."

Although there have been some labor protests in Burma's industrial

towns over the past few years, the current strike is significant not just because it's the largest one to take place in the country for several decades, but also because it's taking place in the context of a new law introduced last year by the government. The law legalizes labor unions but stipulates that they have to have the approval of the official Labor Union Federation if they want to stage a strike. And since the government has not allowed any labor unions to register under the new law, the individual workers are technically not entitled to stage a strike.

"The law prohibits continuing a strike once the case has been submitted to the Trade Dispute Committee," female strike leader Moe Wai

told me on the phone. "Even though the law does not protect us, we've vowed that we'll go on fighting for our basic rights."

So far the government has avoided using force against the workers, since it can't do so without contradicting the rhetoric of reform that it has been using to buff up its image at home and abroad. The workers are also receiving growing support from members of the general public, who have been providing them with water and food. The activists are using that support to push the limits of what is allowed by the powers-that-be. Political scientist Kevin O'Brien has dubbed this approach "rightful resistance," his name for action that "operates near the boundary of authorized channels." This is exactly what we are now seeing in Burma.

Rightful resistance also emboldens activists like Phoe Phyu, who has represented political prisoners, farmers, workers, and the poor in hundreds of legal cases. It helps him to leverage the reform rhetoric of the government for the sake of his causes.

Phoe Phyu, who has been detained three times for his advocacy work (including a year spent in prison starting in 2009), is feeling the wind in his sails. "Earlier, when I was a trouble-making lawyer, I didn't get much help," he says. "Now a growing number of my colleagues in the legal community are supporting me."

မြန်မာပြည်မှာ ဗေဒင်ဟောခြင်း

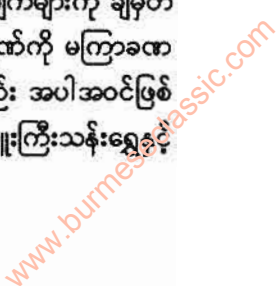
မတ်လ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာအစိုးရနှင့် အလွန်နီးစပ်မှုရှိသော သတင်းရင်းမြစ်တစ်ခုထံမှ ထူးထူးဆန်းဆန်း သတင်းတစ်ပုဒ်ကို ကျွန်တော် ကြားခဲ့ရပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇွန်လအတွင်းတွင် နိုင်ငံရေးမငြိမ်သက်မှု ဆိုးဆိုးရွားရွား အခြေအနေတစ်ခုကို ကြုံတွေ့ရလိမ့်မည်ဟု အဆိုပါ သတင်းရင်းမြစ်က ခန့်မှန်းပြပါသည်။ သူ့အဆိုအရ အကြောင်းရင်းသည် အာရပ်ဇွေဦး စတိုင် လူထုအုံကြွမှုလည်းမဟုတ်၊ နိုင်ငံနယ်စပ်ဒေသမှာ ပြည်တွင်းစစ် ပြန်လည်အားကောင်းလာမည့်ကိစ္စလည်း မဟုတ်။

အကြောင်းပြချက်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဖြစ်လဲ သမ္မတဦးသိန်းစိန်၏ ကျန်းမာရေးသည် ထိုကာလတွင် အဆိုးဆုံးအကျတက်ကို ရောက်လာမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဟုဆိုသည်။ သူ့ဘယ်လို သိတာလဲဟု အဆိုပါသတင်းရင်းမြစ်ကို ကျွန်တော်မေး ဖြစ်သည်။
“လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်လသုံးလလောက်က ဗေဒင်ဆရာပြောတာလေ” ဟု သူတုံ့ပြန်သည်။

တကယ်ကြီးလားဟု ကျွန်တော်ပြန်မေးမိသည်။
“ဟုတ်တယ်။ ထိပ်ပိုင်းက ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ အားကိုးတဲ့ ဗေဒင်ဆရာကြီးလေ”
ကျွန်တော် သံက်ပြင်းချလိုက်သည်။ ဤသည်ကပင်လျှင် ကျွန်တော်သိသော မြန်မာပြည် မဟုတ်ပါလား။

အခုအချိန်မှာတော့ မြန်မာခေါင်းဆောင်များသည် အလွန်ပင်အယူအစွဲကြီးသည် ဆိုခြင်းက လျှို့ဝှက်ချက်တစ်ခု မဟုတ်တော့။ အရေးပါသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်သည့်အခါတိုင်း ဗေဒင်ဆရာများ၊ အကြားအမြင်ဆရာများ၏ အကြံဉာဏ်ကို မကြာခဏ ယူတတ်ကြသည်။ (စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်မှုလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်)။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်းက အာဏာရှင်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေနှင့်

သူ့အတွင်းလူများ (ဦးသိန်းစိန်လည်းအပါအဝင်)သည် **လေဒီ**ဟု ထင်ရှားသော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ လွှမ်းမိုးမှုကို တန်ပြန်နိုင်ရန်၊ သူ့ကို ကံနိမ့်စေရန်ရည်ရွယ်ပြီး အမျိုးသမီးလုံချည်ကို အမျိုးသမီးများ ထမီဝတ်သလို ဝတ်ခဲ့ကြသေးသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ယခုနောက်ဆုံးပေါ် ဟောစာတမ်းကြီးကိုလည်း ပေါကြောင်ကြောင်ဟု ဟာသလုပ်ကာ အလွယ်တကူပယ်ချရန် မသင့်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အုပ်ချုပ်သူ အထက်လွှာတစ်ရပ်က ရှေ့ဖြစ်ဟောမှုတွေအပေါ် အလွန်အမင်းအလေးထားနေကြသည်။

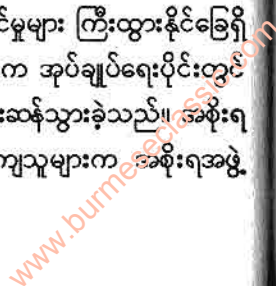
ယခုကဲ့သို့သော ပုပန်မှုအတွက် အခြေခံအကြောင်းရင်းကော ရှိပါသလားဟု မေးခွန်းထုတ်စရာ ပေါ်လာသည်။ ကျွန်တော် သိသမျှကတော့ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပတ်ခန့်က သမ္မတနှင့် တွေ့ဖြစ်ခဲ့သောသူတစ်ဦး၏ အပြောအရ ဆိုလျှင်တော့ ဦးသိန်းစိန်သည် အစည်းအဝေးတွင် ချောင်းတစ်ဟွတ်ဟွတ်ဆိုးနေသည် ဟုဆိုသည်။ နှလုံးရောဂါရှိသော ဦးသိန်းစိန်သည် မကြာသေးမီက စင်ကာပူခရီးတွင် နှလုံးခုန်ထိန်းစက်အသစ် တပ်ခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း ထိုသတင်းရင်းမြစ်၏ အဆိုအရ ဦးသိန်းစိန်သည် နှလုံးခုန်ထိန်းစက်အသစ်နှင့် အဆင်ပြေပုံမရဟု ဆိုသည်။

ပြီးခဲ့သည့်လက အတိုက်အခံတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့သည့် ဦးသိန်းစိန်နှင့် နီးစပ်သော အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးတစ်ဦးကလည်း သမ္မတ၏ကျန်းမာရေးမှာ ပုပန်စရာဖြစ်ကြောင်း ပြောခဲ့သေးသည်။

သို့သော်လည်း ကြာသပတေးနေ့ (မတ်လ ၁ ရက်)က တစ်နာရီနီးပါးမျှ မိန့်ခွန်း ပြောသွားစဉ်ကတော့ ဦးသိန်းစိန်၏ပုံသည် ကျန်းမာရေးကောင်းနေပုံရသည်။ မိန့်ခွန်း ပြောနေစဉ်တလျှောက်လုံးမှာ လည်ချောင်းရှင်းတဲ့အနေနဲ့ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်လောက် ချောင်းဟန့်တာလောက်ပဲ ရှိတယ်။ မိန့်ခွန်းအဆုံးသတ်နားလောက်မှာလည်း ချောင်းတစ်ချက်လောက် ထပ်ဟန့်လိုက်သေးတယ်။ ကျန်းမာရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ကြီးကြီးမားမား စိုးရိမ်စရာ ရှိပုံ မရပါဘူး။ (ဒီဆောင်းပါးမှာ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားတဲ့ ပုံမှာဆိုရင် သမ္မတကြီးက မိန့်ခွန်းမပြောမီ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တွေကို နှုတ်ဆက်နေတာကို တွေ့မှာပါ။) ဗေဒင်ဆရာရဲ့ ဟောချက်က မှန်တယ်လို့ပဲ ယူဆကြပါဦးတော့!.....

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအခြေပြု အုပ်ချုပ်မှုထုံးစံနှင့် အားနည်းသော အင်စတီကျူးရှင်းများက ပုံဖော်ခဲ့သော အတိတ်အတွေ့အကြုံများအရ သဘောထား တင်းမာသူများ ထွန်းတောက်လာနိုင်ခြေနှင့် အစိုးရအတွင်း အာဏာအားပြိုင်မှုများ ကြီးထွားနိုင်ခြေရှိလာမည်ဟု ယူဆမှုများ ရှိနေသည်။ သို့သော်လည်း ဦးသိန်းစိန်က အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ဆန့်ကျင်နေသူများမရှိဟု တရားဝင် ငြင်းဆန်သွားခဲ့သည်။ အစိုးရအတွင်းလူများကတော့ သမ္မတ၏လမ်းကြောင်းကို သဘောမကျသူများက အစိုးရအဖွဲ့

အတွင်းရှိနေသည်ဟု ကျွန်တော်နှင့်အခြားသော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများကို ပြောဖူးကြသည်။ မအောင်မြင်အောင်တားဆီးရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ်၊ အနည်းဆုံး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို နှောင့်နှေးစေမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် အာဏာရှင်ဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးဟောင်းသန်းရွှေကိုပင် ပြန်ခေါ်ဖို့ ကြိုးစားသူတွေရှိနေသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် နောက်ပြန်သွား၍မရကြောင်း မကြာသေးမီက သတိပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ “အကြွင်းမဲ့အာဏာဟာ တပ်မတော်ထဲမှာပဲ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ရဲ့နောက်မှာ တပ်မတော်က တစ်စုတစ်စည်းတည်း ပါမလာသေးသမျှတော့ နောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်မဲ့အန္တရာယ် မရှိတော့တဲ့ အခြေအနေရောက်ပြီလို့ ကျွန်မတို့ မပြောနိုင်သေးပါဘူး။”

အဓိက ပလေယာတစ်ဦး သေဆုံးမှုကသာ မြန်မာပြည်၏ ကျိုးလွယ်ရှလွယ်ရှိသော နိုင်ငံရေးအသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ရှုပ်ထွေးစေခဲ့လျှင်တော့ ဖြစ်လာနိုင်သည့် အခင်းအကျင်းက များလှသည်။ အကွဲအပြဲ သို့မဟုတ် ဖြုတ် ထုတ် သတ်မှု၊ သက်ဦးဆံပိုင် အာဏာရှင်သစ် ပေါ်ထွန်းလာမှု၊ စစ်ဘက်ကြားဝင်မှု သို့မဟုတ် လူထုအုံကြွမှု။ ထို့ထက်ဆိုးသည်က ဤအခင်းအကျင်းအားလုံးသည် တစ်ခုတည်းအနေဖြင့် သီးခြားဖြစ်မလာနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသည် လူပုဂ္ဂိုလ်ရေးထက် အင်စတီကျူးရှင်းများအပေါ် အခြေပြုမလာနိုင်မချင်းကတော့ ထိပ်ဆုံးမှ ရုတ်ချည်းပြောင်းလဲမှုသည်ပင်လျှင် မငြိမ်သက်မှုများကို ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။ ဒါကို နားလည်ရန်အတွက် အနာဂတ်ကိုဖတ်မည့် နက္ခတ်ဗေဒင်ဆရာတွေတော့ လိုကောင်းမှ လိုအပ်မည်။ သမိုင်းကို ပြန်ဖတ်လျှင်ပဲ လုံလောက်သင့်ပါပြီ။

၇

Reading the tea leaves in Burma

I recently heard an odd story from a source very close to the government in Burma. The source predicted a serious bout of political instability for the country in June 2012. The cause, he said, will be neither an Arab Spring-style mass uprising nor a resurgence of civil war in the country's borderlands.

The reason, he said, is that the health of Thein Sein, our general-turned-civilian-president, is set to go downhill about then.

I asked the source how he knew this.

"This is what an astrologer has been telling us for the past few months," he replied.

Really?

"Yes. It comes from the chief astrologer, the one that the top brass rely on."

I sighed. This is the Burma that I know only too well.

By now it's no secret that Burmese rulers are deeply superstitious, often drawing on the advice of fortunetellers when making important decisions (including economic ones). In early 2011, the former dictator Than Shwe and his entourage (including Thein Sein) dressed in women's longyis (sarong-like garments) as a way of countering the influence of The Lady, Aung San Suu Kyi, and reversing her karma.

So we shouldn't dismiss this latest prediction with a derisive laugh. The ruling elites take their soothsaying extremely seriously.

So is there any basis for such concerns? All I know is the following: A person who met the president two weeks ago says that Thein Sein was

coughing a lot during the meeting. The president, who suffers from heart disease, received a new pacemaker during his recent visit to Singapore. But the same source says that Thein Sein doesn't feel "comfortable" with it.

In a meeting with a dissident early last month, a cabinet minister who is a close aide of Thein Sein also expressed concern about the latter's health.

However, the president's speech on Thursday, which lasted almost an hour, showed him to be in relatively good shape. He only made a few throat-clearing coughs halfway through, and then again near the end of the speech. (The photo above shows him greeting members of parliament just before it.)

Let's suppose that the astrologer's prediction turns out to be true. Past experience, shaped by Burma's tradition of personalized rule and weak institutions, suggests that we are likely to see the rise of hardliners and an intense power rivalry within the regime. Though Thein Sein has officially denied that there are any opponents of reform in the administration, several government insiders have told me and other observers that there are elements within the regime who are not happy with the president's course. Apparently they have even tried to bring the former dictator Than Shwe back into play as

a way of foiling or at least slowing down the reform process.

That is why Aung San Suu Kyi recently cautioned that the reforms are not irreversible: "Ultimate power still rests with the army so until we have the army solidly behind the process of democratization we cannot say that we have got to a point where there will be no danger of a U-turn."

If the death of a key player complicates Burma's fragile political transition, a number of scenarios are possible: splits or purges, the emergence of a new autocrat, military intervention, or a popular uprising. Worse still, these scenarios are not mutually exclusive.

As long as reform in Burma is based on personalities rather than institutions, any abrupt change at the top can trigger instability. We probably don't need any astrologers to understand that, though. Reading history ought to be enough.

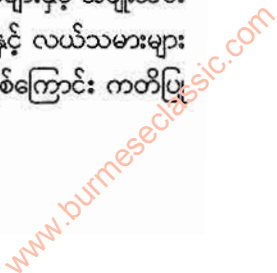

တိုင်းပြည်သို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ပန်ကြားချက်

မတ်လ ၁၆ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားသည် လွန်ခဲ့သောလ အနည်းငယ်ကအထိ တွေးပင်မတွေးကြည့်နိုင်သည့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည်။ အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ မိန့်ခွန်းကို နိုင်ငံပိုင်ရုပ်သံက ထုတ်လွှင့်ပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရက်အနည်းငယ်စောပြီး အွန်လိုင်းတွင် ပေါက်ကြားနေခဲ့သော မိန့်ခွန်းတွင် ယနေ့အချိန်အထိ အာဏာရှိနေဆဲဖြစ်သော စစ်တပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဝေဖန်ထားသော ရည်ညွှန်းချက်အချို့ကိုတော့ အာဏာပိုင်များက ဖြုတ်ဖျက်၍ ဆင်ဆာလုပ်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော်လည်း ရုပ်သံတွင်ထုတ်လွှင့်သွားသည့် ဆင်ဆာလုပ်ပြီးသားမူသည်ပင် မများမျှော်လင့်ထားသည့် ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ လွှတ်တော်ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့်အတူ ဝင်ပြိုင်ကြမည့် သူ့ပါတီဝင်များအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံးမှ ရုပ်သံကြည့်ပရိသတ်များထံသို့ အားကောင်းသောသတင်းစကားပါးခွင့်ကို ရရှိစေခဲ့ပါသည်။ မိန့်ခွန်းတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(NLD)သည် လွှတ်တော်တွင်းရောက်ရှိပါက ဦးစားပေးအချက်သုံးချက်ကို အောင်မြင်စေရေးကြိုးပမ်းသွားမည်ဟု ပြောသွားခဲ့သည်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ပြည်တွင်းစစ်အဆုံးသတ်ရေးနှင့် စစ်တပ်က ရွေးကောက်ပွဲမဝင်ဘဲ လွှတ်တော်တွင်း အမတ်နေရာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း ရယူခွင့်ပေးထားသည့် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးတို့ဖြစ်သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၊ ပညာရေးစနစ်မြှင့်တင်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ဘာသာစကားအခွင့်အရေး၊ လူငယ်များနှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးရေး၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများနှင့် လယ်သမားများ လွတ်လပ်စွာအသင်းအပင်းဖွဲ့ခွင့် ရရှိရေးတို့ကိုလည်း ထောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုသွားခဲ့သည်။

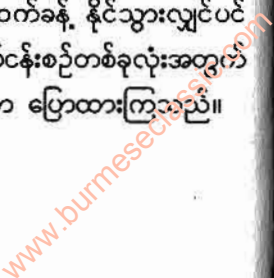

ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျနေသည့် ဤတိုင်းပြည်အတွက် ယင်းကိစ္စအားလုံးမှာ လူများစု သဘောဆန္ဒနှင့် ပဲ့တင်ဟပ်နေသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း NLD သည် အနိုင်ရရန်ရည်မှန်းထားသည့် အမတ်နေရာ ၄၇ နေရာစလုံးရရှိခဲ့သည့်တိုင် ယင်းကိစ္စ အားလုံးကို မည်သို့မည်ပုံ အောင်မြင်အောင်လုပ်မည်လဲ ဆိုသည်ကတော့ မေးခွန်းထုတ် စရာရှိနေသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံကို သိမ်းပိုက်အုပ်စိုးခဲ့သော အလားတူ စစ်အစိုးရကပင် ချမှတ်ခဲ့သည့် စည်းမျဉ်း ဥပဒေသများနှင့် အညီ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ အပြီးတွင် ပေါ်ပေါက်လာသော လက်ရှိလွှတ်တော်ကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်ကိုင်တုတ်များကသာ လွှမ်းမိုးထားသည်။ လွှတ်တော်အမတ်နေရာ လေးပုံတစ်ပုံကို စစ်သားများအတွက် ထားရှိပေးရုံသာမက၊ ကျန်အမတ်နေရာ ၄၉၈ နေရာ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ကို ယခင်စစ်အစိုးရက လက်သပ်မွှေးထားသော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး ပါတီ (USDP) က ထိန်းချုပ်ထားသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စစ်ဘက်က ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမပြုလျှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ ကတိကဝတ်များအတိုင်း မည်သို့အကောင်အထည် ဖော်မည်နည်းဆိုသည်ကို ပုံဖော်ကြည့်ရန် အလွန်ပင်ခက်ခဲနေခြင်းဖြစ်သည်။

အသို့ဆိုလျှင် ဤကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကို အဘယ့်ကြောင့် ဂရုထားသင့်ပါ သနည်းဟု မေးခွန်းထုတ်စရာ ရှိလာပြန်ပါသည်။

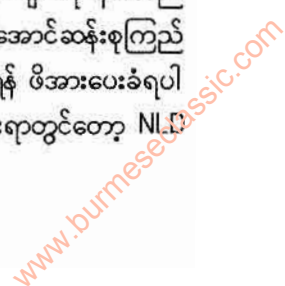
ပထမဆုံးအချက်က ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများသည် လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပနိုင်သည်ဆိုခြင်းကို ပြသလိုနေသည့် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းကသာ အမေရိကန်နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂက ယခင်နှစ်များက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ချမှတ် ထားခဲ့သည့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ ရုပ်သိမ်းပေးမှုကို ရရှိစေနိုင်မည့် တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်းပြချက်ကြောင့်ပင် ဤရွေးကောက်ပွဲသည် နိုင်ငံ တကာက လက်ခံနိုင်သော လုပ်ဆောင်မှုမျိုးဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။ အနည်းဆုံးတော့ ရွေးကောက်ပွဲ မဲပေးသည့်နေ့တွင် ယင်းအနေအထားမျိုးရှိလိမ့်မည်ဟု ဂျွန်တော်တွေး ထင်မိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီကာလအတွင်း မဲစာရင်းမသမာမှုများ ရှိ သည်ဟု အစီရင်ခံစာတချို့ တက်လာသော်လည်း အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းမှ သတင်းရင်း မြစ်များ အဆိုအရမူ NLD က ဝင်ပြိုင်သည့် အမတ်နေရာထက်ဝက်ခန့် နိုင်သွားလျှင်ပင် ပြဿနာမရှိဟု ထင်မြင်နေကြကြောင်း၊ ယင်းသည်ပင်လျှင် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးအတွက် တရားဝင်မှုကို ထပ်တိုးရရှိစေမည်ဖြစ်ကြောင်း အလွတ်သဘော ပြောထားကြသည်။

သို့သော်လည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကတော့ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲသည် သူ၏ဦးဆောင်မှုအပေါ် လူထုထောက်ခံမှုရှိသည်ဆိုခြင်းကို ပြည်သူ့ဆန္ဒခံယူသည့် ပွဲတစ်ရပ် အနေဖြင့် ပွဲချိုးအောင်ပွဲခံနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ အချို့သော လေ့လာသုံးသပ်သူများ ကတော့ NLD သည် ဝင်ပြိုင်သည့် အမတ်နေရာ ၃ ပုံ ၂ ပုံအထိ အနိုင်ရနိုင်သည်ဟု ဖန့်မှန်းထားကြသည်။

NLD သည် အဓိကမြို့ကြီးများတွင် ယှဉ်ပြိုင်ရသော ရွေးကောက်ပွဲများမှာတော့ အခြေအနေသိသိသာသာ ကောင်းလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော် ယုံကြည်ထားသည်။ သို့သော် လည်း အချို့သော ကျေးလက်မဲဆန္ဒနယ်များတွင် ဝင်ပြိုင်ကြမည့် ပါတီအမတ်လောင်း များကတော့ ပြဿနာကြုံရနိုင်သည်ဟု စိုးရိမ်မိသည်။ အကြောင်းပြချက်များက ရိုးရှင်း ပါသည်။ ခြိမ်းခြောက်မှုနှင့် လာဘ်ပေးမှုဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသတွင် ပြည်ခိုင်ဖြိုးပါတီ သည် အောက်ခြေထိရောက်သည့် အားကောင်းသော စုဖွဲ့မှုရှိသလို ဘဏ္ဍာရေးအားလည်း အလွန်အမင်း အားသာသည်။ လယ်သမားများ၊ ကျေးလက်နေပြည်သူများအနေဖြင့် အနှောင့် အယှက်ပေးမှုကို ရှောင်လွှဲလိုလျှင် ဒေသပါတီခေါင်းဆောင်များကို နိုင်ငံရေးအရ စိတ်ပျက် အောင်မလုပ်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာလည်း ထိုပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ကွပ်ကဲသော အသေးစားချေးငွေ လက်တစ်ဆုပ်စာကနေ အကျိုးဖြစ်နေတာလေးတွေ ကလည်း ရှိနေသည်။ USDP ၏ ဒေသခံလူမှိုက်အဖွဲ့တွေကလည်း အတိုက်အခံ ထောက်ခံ မှုတွေကို ပညာပေးရာမှာ မကောင်းသတင်းနှင့် ကျော်စောသည်။ မကြာသေးမီက အမေရိကန်အသံ (VOA) မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်က USDP ၏ ရန်ကုန်မဲအောင်နိုင်ရေး အကြီးအကဲနှင့် အင်တာဗျူးခဲ့ရာမှာ ထိုသူက သူ့ပါတီသည် ရပ်ကွက်များအတွင်း တစ် နိမိတ်တစ်အိမ်ဆင်းဖြင့် လူထုထံမှ မဲရအောင်လုပ်မည်ဖြစ်သည်ဟု ပြောသွားခဲ့သည်။ (သူ့အပြောအရဆိုလျှင် မဲဆွယ်စကားပြောရုံသက်သက် တစ်အိမ်တစ်အိမ်ဆင်းလုပ် မည်ဟု ဆိုလိုရာမရောက်)။ ဝေးလံခေါင်သီသော၊ တစ်စစီကျပြန်နေသော ရပ်ရွာအသိုက် အဝန်းများ အဖြစ်နေထိုင်ရသော ကျေးလက်နေပြည်သူများအနေဖြင့် NLD ကိုမဲပေးရန် အာဏာရပါတီက မက်လုံးရေး၊ ပြစ်ဒဏ်ပါသုံးပြီး ဆွဲဆောင်ခြင်းကို ခံရမည်ဟု ယူဆရ သည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည်လည်း ဤကဲ့သို့သော နည်းစနစ်များကို နားလည် ထားပြီးဖြစ်သည်။ လူထုသို့ ပြောကြားသော မိန့်ခွန်းတစ်ခုတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် က ပြည်သူများကို တိုက်တွန်းရာ၌ မိမိတို့ဆန္ဒကို ဆန့်ကျင်ပြီး မဲပေးရန် ဖိအားပေးခံရပါ က အာဏာပိုင်များကို ကြောက်ရွံ့ပြီးလိုက်နာမည့်ဟန်ဆောင်ကာ မဲပေးရာတွင်တော့ NLD ကိုပေးရန် တိုက်တွန်းထားသည်။

နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်များက **ရိုးသားသော မဲပေးမှု** (Sincere Voting) ဟု ခေါ်ကြသော အသည်းကြားမှမဲတစ်ပြားကို နှလုံးသားဆန္ဒအတိုင်းပေးကြမည်ဆိုမှသာ NLD သည် ပွဲချိုးနိုင်သောအောင်ပွဲကို မျှော်လင့်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သူတို့ကအဲဒီလို လုပ်နိုင်ပါ့ မလားဆိုတာကိုတော့ စောင့်ကြည့်ရဦးမည်။

Aung San Suu Kyi takes her case to the nation

On March 14 Burmese state TV allowed something that would have been unthinkable just a few months ago: it broadcast a speech by opposition leader Aung San Suu Kyi. Her speech, which was leaked online a few days earlier, was partly censored by the authorities, who deleted some unflattering references to the still-powerful military.

But even the broadcast version enabled Suu Kyi, who is running along with other members of her party in the much-anticipated parliamentary by-election on April 1, to deliver a powerful message to a national audience.

In her speech, she said that her party, the National League for Democracy (NLD), will pursue three priorities should it achieve a presence in parliament: It will work to promote the rule of law, to end the civil war, and to amend the 2008 constitution that grants 25 percent of the seats in parliament to the military without any of its candidates having to stand for election. Aung San Suu Kyi also pledged to support market-oriented economic reform, improvements in education, language rights for ethnic minorities, greater opportunities for young people and women, and freedom of association for labor unions and farmers.

These are all issues that will no doubt resonate with the majority in this ill-fated country. But how is the NLD supposed to achieve them even if it gets all 47 of the seats that it hopes to win in the election?

The current parliament, created after a 2010 election that took place according to rules laid out by the same military regime that has controlled Burma since 1962, is dominated by the generals and their stooges. It's not just that a quarter of the national assembly is reserved for members of the

military. About 80 percent of the remaining 498 seats are controlled by the Union Solidarity and Development Party (USDP), the tame party of the old junta. So it's hard to imagine how Aung San Suu Kyi will be able to deliver on her campaign promises unless the military cooperates.

So why, then, should we care about these elections at all?

First of all, the generals want to show that they're capable of holding free and fair elections, since that's the only way that they'll get the U.S. and the European Union to lift the sanctions they imposed on Burma years ago.

For that reason, I'm inclined to think that the election is likely to be conducted in an internationally acceptable manner — at least on the day of voting, and perhaps with some local exceptions. Although there are some reports of irregularities with voter lists in the run-up to the elections, sources in the government say privately that they wouldn't even mind if the NLD wins half of the contested seats, since that would lend additional legitimacy to the whole process.

But Suu Kyi is aiming for a sweeping victory, treating the by-elections as a referendum of public support for her leadership. Some analysts estimate that the NLD can win up to two-thirds of the available seats.

I believe that the NLD will fare very well in the races held in the main cities, but I'm afraid that the party candidates will run into problems in some rural constituencies. The reasons are simple: intimidation and bribery.

The USDP in the countryside has both a strong grassroots organization and a lot of financial power. Farmers and the rural poor are expected not to disappoint local party bosses politically if they want to avoid harassment, and sometimes they even benefit from a bit of microcredit administered by its strongmen. The USDP's local thugs are notorious for their sanctions against opposition supporters. In a recent interview with the Voice of America (Burmese Service), the USDP campaign chief for Rangoon said that his party will seek votes from the public by going door to door in the neighborhoods (and by that he doesn't mean just handing out campaign literature). The rural people who live in remote and scattered communities can expect the ruling party to wield both incentives and punishments to dissuade them from voting for the NLD.

Aung San Suu Kyi is well aware of such techniques. In one of her public speeches, she advised people to pretend to be fearful of the authorities if they are pressured to vote against their will – and then to vote for the NLD. The NLD can hope for a sweeping victory only if people practice what political scientists call "sincere voting" — votes from the heart. Let's see if they can get away with it.

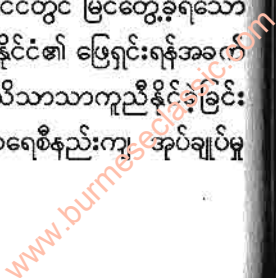
7

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အပြောင်းအလဲအတွက် မဟာဗျူဟာ

ဧပြီလ ၁၀ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် လေ့လာသုံးသပ်သူ ပဏ္ဍိတ်တို့ကို အမြဲပင် အံ့အားသင့်စေမြဲပင် ဖြစ်သည်။ NLD သည် ဧပြီလ ၁ ရက် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရနိုင်သည့် အမတ်နေရာ ၄၅ နေရာအနက် ၄၃ နေရာကို အနိုင်ရခဲ့ရာ ထိုရလဒ်သည် လေ့လာစောင့်ကြည့်သူအများစုကို မင်သက်သွားစေခဲ့သည်။ အများစုကတော့ ဒီပါတီသည် အကြီးအကျယ်အောင်ပွဲခံဖို့ရာ မဖြစ်နိုင်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။ ပြီးခဲ့သည့်ဆောင်းပါးတွင် ကျွန်တော်ရေးခဲ့သလိုပင် ယခုအောင်ပွဲမှာ မြန်မာပြည်သူများသည် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် “ရိုးသားသော မဲပေးမှု” ကို ပြုခဲ့ကြပြီဆိုခြင်းကို ဖော်ပြနေပြီး အများစုက “အမေ”ဟု ခေါ်ကြသော အမျိုးသမီးကို မဲပေးကြဖို့အတွက် အစိုးရ၏ ဖိအားမျိုးစုံကို ဖီဆန်ခဲ့ကြပြီဆိုခြင်းကိုလည်း ဖော်ပြလျက်ရှိပေသည်။

နောက် ဘာဆက်ဖြစ်မည်နည်း ဆိုခြင်းကပိုပြီး မှန်းဆရန်ခက်ခဲနေသည်။ ယခုအခါတွင် NLD နှင့် လွှတ်တော်တွင်းရောက်လာသော သူပါတီဝင်များသည် အာဏာရှင်ဆန်သော ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြင့် ဖော်ဆောင်ထားသောစနစ်ကို အပြောင်းအလဲ ဖြစ်စေဖို့ရာ အမှန်တကယ် ကြိုးပမ်းရခြင်းဆိုသော စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်နေရပြီဖြစ်သည်။ အခြေခံဥပဒေသည် စစ်ဘက်၏ နိုင်ငံရေးသာလွန်ကြီးမားမှုကို အာမခံပေးထားပြီး စစ်ဘက်၏ လက်ဝေခံပါတီဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) ကို အမတ်နေရာ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမျှ ပေးထားခြင်းဖြင့် လွှတ်တော်တွင်း လွှမ်းမိုးမှုကို သေချာစေခဲ့သည်။ အတိုချုံးပြောရလျှင် မကြာသေးမီက မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြင်တွေ့ခဲ့ရသော “မှိတ်တုတ်မှိတ်တုတ်လင်းလက်ခဲ့သည့် တိုးတက်မှုများ” သည် နိုင်ငံ၏ ဖြေရှင်းရန်အခက်ခဲဆုံး နိုင်ငံရေးပြဿနာနှစ်ရပ်ကို အဖြေရှာရေးမှာတော့ သိသိသာသာကူညီနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့သေးဟုဆိုရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုပြဿနာနှစ်ရပ်က ဒီမိုကရေစီနည်းကျ အုပ်ချုပ်မှု

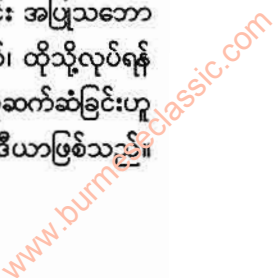

ကင်းခဲ့ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးရန် ပျက်ကွက်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ဤသည်မှာ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းနှင့် (USDP)၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းစိန်ပြသခဲ့သော မကြာသေးမီက အပြောင်းအလဲများသည် အရေးမပါဟုတော့ ယိုလိုရင်းမဟုတ်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိအချိန်အခါတွင် လမ်းဆုံလမ်းခွကဲ့ ရောက်ရှိနေသည်။ ဒီမိုကရေစီနှင့် အာဏာရှင်ဆန်သော အုပ်ချုပ်မှုပုံစံသစ်အကြားတွင် အခြေခံကျသော ရွေးချယ်မှုတစ်ခုပြုလုပ်ရမည့် လမ်းဆုံလမ်းခွဖြစ်သည်။ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစရာ ကောင်းသည့် သတင်းခေါင်းကြီးများအရတော့ နိုင်ငံသည် ပထမလမ်းကို ရှေးရှုနေပြီဟု ဖော်ပြယူဆနေကြသော်လည်း လက်ရှိဖွဲ့စည်းပြဋ္ဌာန်းထားသော အစီအမံများကတော့ ဒုတိယလမ်းဆီသို့သာ ညွှန်းဆိုနေပေသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သော သမ္မတ ကျမ်းကျိန်မိန့်မှန်းတွင်တော့ ဦးသိန်းစိန်သည် ပါတီအားလုံးကို အစိုးရအပေါ်အတိုက်အခံ လုပ်ခြင်းထက် "အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် အတူလက်တွဲ လုပ်ဆောင်ကြ" ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌများကလည်း လွှတ်တော်တွင်းရှိ ပါတီငယ်များမှ အမတ်များကို ပါလီမန် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် "အတိုက်အခံ" ဆိုသော စကားလုံးမသုံးရန် တိုက်တွန်းမှုများရှိခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် ပြည်တွင်းမီဒီယာကလည်း "အမျိုးသား အကျိုးစီးပွား" ဆိုသော စကားလုံးကို မည်သို့သောအခါပွယ်ရှိသည်ဟု အမှန်တကယ်ရှင်းပြခြင်းမရှိသော်လည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာခဲ့သည်။

ဤသို့သော လွယ်မယောင်နှင့်ခက်၊ တိမ်မယောင်နှင့်နက်သော အခြေအနေကို မင်္ဂလာအောင်ဆန်းစုကြည် အဘယ်ပုံအဘယ်နည်း ကိုင်တွယ်မည်နည်း။ သူကတော့ နှစ်လမ်းသွားမဟာဗျူဟာကို ချမှတ်သွားဖို့ရှိနေသည်။ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကန့်ကွက် အတိုက်အခံပြုခြင်းဆိုသောအချက်နှစ်ချက်စလုံးပေါ်မှာ တစ်ပြေးညီ အာရုံစိုက်သည့် မဟာဗျူဟာ ဖြစ်သည်။ ယခုချဉ်းကပ်ပုံ၏ ပထမအပိုင်းကိုတော့ လွှတ်တော်အတွင်းရှိ NLD အမတ်များက ချဉ်းကပ်ရမည်။ သိသိသာသာကြီးကို ဒီမိုကရေစီ ချွတ်ခြုံကျနေသော ရှိပြီးတည်ဆဲ ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်၊ ဗျူရိုကရေစီယန္တရား၊ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်ဘောင်အတွင်း အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့ အာရုံစိုက်ရမည်။ ဤနေရာတွင် အိုင်ဒီယာတစ်ခု ရှိပါသည်။ ထိုအင်စတီကျုံးရှင်းများ၏ မူဝါဒချမှတ်နိုင်စွမ်းကို မတည်ဆောက်ဘဲ ယင်းတို့အတွင်း အပြုသဘောကောင်းသော အပြောင်းအလဲများ သက်ရောက်အောင် ဖန်တီးနိုင်ဖို့ မလွယ်။ ထိုသို့လုပ်ရန် မှာလည်း ယင်းတို့ကို ဒီမိုကရေစီအစစ်ဖြင့် လည်ပတ်နေသည့်သဖွယ် ပြုမူဆက်ဆံခြင်းဟူသော မက်လုံးပေးမှုတစ်ခုတည်းဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဆိုသော အိုင်ဒီယာဖြစ်သည်။

ယင်း မဟာဗျူဟာမှာ လက်ရှိ အသွင်ကူးပြောင်းရေးအဆင့်သည် အလွန်ကျိုးပျက်လွယ်ပြီး အရမ်းအတိုက်အခံဆန့်လွန်းသော ချဉ်းကပ်မှုမျိုးသည် မလိုလားအပ်သော ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်စေသည်ဟူသော အယူအဆအောက်တွင် လည်ပတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၈ ခုနှစ် ဇွဲစည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ခြင်း သို့မဟုတ် စစ်မှန်သည့်ဖက်ဒရယ်စနစ် တစ်ခုတည် ဆောက်ခြင်းကဲ့သို့သော) ဝေးကွာလွန်းနေသေးသည့် အပြောင်းအလဲများ အတွက် အတိုက်အခံဘက်က အလွန်အမင်းဖိအားပေးခဲ့လျှင် စစ်ဘက်နှင့် (USDP) တွင်းမှ သဘောထားတင်းမာသူများက ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ကျွီကနဲ ရပ်ပစ်လိုက် အောင်လုပ်သလို ဖြစ်သွားစေနိုင်သည်။

ယင်းမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ့အဖွဲ့ဝင်များသည် လက်ရှိပျက်စီးယိုယွင်းနေသော စနစ်အောက်သို့ လုံးဝဥသည့် အညံ့ခံ လက်ဝေခံလုပ်လိုက်ရမည်ဟု ဆိုလိုရင်း မဟုတ်။ NLD ၏ လွှတ်တော်အမတ်များသည် ဒီမိုကရေစီမဆန်သော လွှတ်တော်၏ တင်းကျပ်သော အကန့်အသတ်များအတွင်းတွင် လုပ်ကိုင်နေရသည့်တိုင်အောင် ပါတီသည် အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် မီဒီယာတွင် ပါဝင်ပတ်သက်မှုကို အသုံးပြုပြီး အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုညံ့ဖျင်းခြင်းကို စိန်ခေါ်နိုင်နေဆဲဖြစ်သည်။ ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့်ပြောရလျှင် သူတို့ တွေ့သည် တရားဥပဒေ အမှန်တကယ်စိုးမိုးရေးကို ထောက်ခံပံ့ပိုးမှု နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် အစိုးရ၏ ကပ်ဘေးပမာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်ပေါ်နေသော ခြစားမှုပြဿနာကို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်နိုင်သည်။

အကယ်၍သာ NLD က ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကန့်ကွက် အတိုက်အခံပြုခြင်း နည်းလမ်းအကြားမှာ သိမ်မွေ့စွာ လုပ်ဆောင်သွားနိုင်မည်ဆိုလျှင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံကို ဦးသိန်းစိန်၏ အဆင့်မြှင့်ထားသည့် အာဏာရှင်ဆန်သော အုပ်ချုပ်မှုပုံစံသစ် (သူကတော့ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ဒီမိုကရေစီစနစ်ဟုသုံးသည်) မှသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း ပဲ့ကိုင်မောင်းနှင်သွားရေးမှာ အောင်မြင်မှုရလာနိုင်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းရှိ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများက ဒီမိုကရေစီပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် မည်သည့်ခြေလှမ်းပင်လှမ်းသည်ဖြစ်စေ ရွေးချယ်မက်လုံးပေးကာ အားတက်စေခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း မြန်မာ့အရေးတွင် အပြုသဘောဆောင်သော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နိုင်သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အာဏာမျှခြေသည် သဘောထားပျော့ပြောင်းသူများဘက်သို့ ယိမ်းလာပါက ဒီမိုကရေစီဆီသို့ လျှောက်လမ်းရာခရီးသည် တိုးတက်မှုနိမိတ်လက္ခဏာများ ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

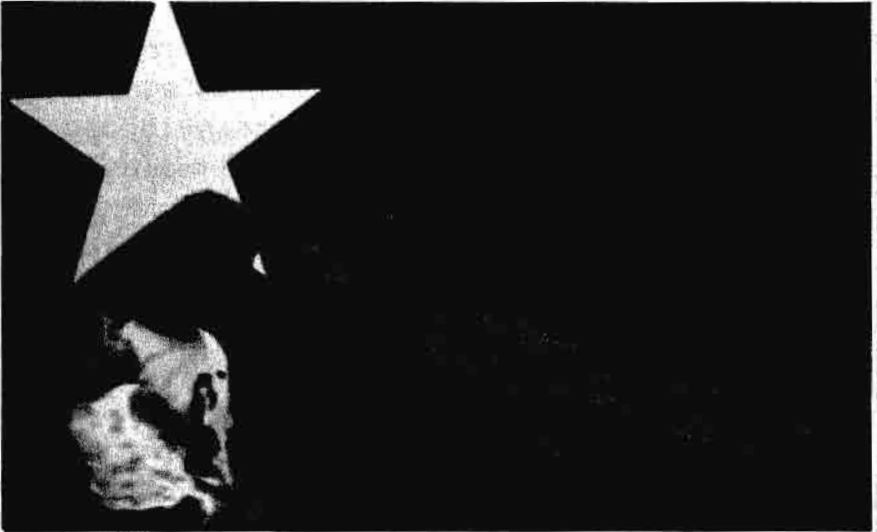
Aung San Suu Kyi's strategy for change

Aung San Suu Kyi and the National League for Democracy never fail to surprise the pundits. When the NLD (whose symbol is shown in the photo above) won 43 of the 45 seats up for grabs in the April 1 by-elections, the result caught most observers off guard. Most of them had expected the party to fall short of overwhelming victory. As I noted in my previous post, this victory demonstrated that people of Burma were prepared to practice "sincere voting" in the by-elections, defying various forms of government pressure to vote for the woman many of them call "Mother."

What happens next is much harder to predict. The NLD and its parliamentary group now face the challenge of actually trying to effect change in a system defined by the authoritarian constitution of 2008. The constitution guarantees the military political supremacy and ensures the domination of parliament by the Union Solidarity and Development Party (USDP), the military's proxy party, by giving it 80 percent of the seats. In short, the recent "flickers of progress" in Burma have not substantially contributed to solving the country's two most intractable political problems: the lack of democratic governance and the failure to provide autonomy for its many ethnic minorities. ↴

But this doesn't mean that the recent changes ushered in by President Thein Sein, a former army general who is also the leader of USDP, are insignificant. Burma now finds itself at a crossroads, confronting a fundamental choice between democracy and a new version of authoritarianism. While the euphoric headlines suggest that the country is heading down the former path, the current institutional arrangement actually points toward the latter one.

In his inauguration speech on March 31, 2011, Thein Sein urged all parties to “work together in the national interest” rather than engaging in opposition to the government. The leaders of parliament also discourage members of the smaller parties represented in the body from using the word “opposition” in parliamentary debates. Meanwhile, local media tend to use the phrase “national interest” quite broadly without really explaining what they mean by it.

So how will Aung San Suu Kyi deal with this rather daunting situation? She appears to have adopted a dual-track strategy, one that places equal emphasis on participation and contestation. The first part of this approach, to be pursued by the NLD members in parliament, focuses on working within the existing legislature, bureaucracy, and judiciary, despite their obvious democratic deficits. The idea here is that you won't be able to effect constructive change in these institutions without building their capacity to implement policy, and you can only do that by giving them incentives to behave as if they were in a real democracy. This strategy operates under the assumption that the present transitional stage is very fragile, and that an all-too-adversarial approach could provoke undesirable side effects. If the opposition pushes too hard for far-reaching change (such as amending the

2008 constitution or establishing a genuine federalist system), it could prompt hardliners within the military and the USDP to bring the reforms to a screeching halt.

This does not mean that Aung San Suu Kyi and her entourage will have to subordinate themselves completely to the current corrupt system. Even as the NLD parliamentary delegation works within the tight constraints of the non-democratic parliament, the party can still use its presence in civil society and the media to challenge the poor governance of the regime. To name but one example, they could confront the endemic corruption of the regime as a way of supporting the true rule of law.

If the NLD manages to strike this delicate balance between participation and contestation, it could succeed in gradually steering Burma away from Thein Sein's updated version of authoritarianism (what he calls "disciplined democracy") toward genuine democratization.

The international community can also play a positive role in Burma by encouraging the regime's reformists with selective incentives for any steps toward democratization. If the balance of power within the regime tips in favor of the moderates, that bodes well for progress toward democracy.

↑

ပျော်ရွှင်ဖွယ် မြန်မာ့နှစ်သစ်ဖြစ်ပါစေ

ဧပြီလ ၁၇ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာ့နှစ်သစ်ကူးပွဲတော် ရောက်လေပြီ။ တာဝတိံသာကို ပိုင်စိုးသော သိကြားမင်းသည် ကမ္ဘာမြေသို့ ဆင်းသက်လာခဲ့ချေပြီ။ ယခုနှစ် အနောက်တိုင်းပြက္ခဒိန်အရဆိုလျှင်တော့ ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့မှာ သူ ဆင်းလာခဲ့သည်။ ထိုနေ့ကို အကျနေ့ဟုခေါ်ကြသည်။ ကမ္ဘာမြေမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာသည့်နေ့၊ အတက်နေ့ (ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့)နှင့် ကြားနေ့ (ယခုနှစ်ကဲ့သို့ပင် အချို့နှစ်များတွင် နှစ်ရက်ရှိသည်)ကို အကြတ်နေ့ဟု ခေါ်သည်။ သိကြားမင်းပြန်တက်သွားခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့ကတော့ မြန်မာ့နှစ်သစ်၏ ပထမဆုံးနေ့၊ နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့ (ဧပြီ ၁၇) ဖြစ်သည်။

ကိုလိုနီခေတ်လွန် မြန်မာပြည်တွင် ထင်ရှားသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်သော ဒေါ်ခင်မျိုးချစ် ရေးခဲ့သည့် အတိုင်းဖော်ပြရလျှင်တော့ “သိကြားမင်းသည် လူအများ ဗုဒ္ဓလမ်းစဉ်နှင့်အညီ နေထိုင်ခြင်းရှိ၊ မရှိကို ကြည့်ရှုရန်တာဝန်ရှိသည်” ဟု ဆိုရမည်။ သိကြားမင်းနာမည်ကို နေ့စဉ် ပြောရေးဆိုရာတွေမှာ ရည်ညွှန်းတတ်ကြသည်။ ရိုးသားမှုကို ရည်ညွှန်းရန်အတွက် “ငါအမှန်ပြောတယ်ဆိုတာ သိကြားသိတယ်” ဟု ပြောလေ့ရှိကြသလို၊ မျှော်လင့်ချက်မဲ့ အခက်ကြုံသောအခါမျိုးတွင်လည်း “သိကြားကယ်တော်မူပါ” ဟု တိုင်တည်မြည်တမ်း တတ်ကြသည်။

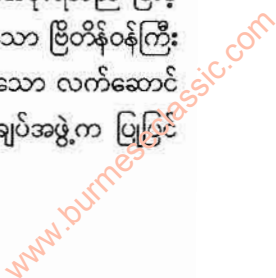
သင်္ကြန်၊ သင်္ကြန်ပွဲသည် စင်စစ်တွင်တော့ ဘာသာရေးပွဲတော် မဟုတ်။ အိမ်နီးချင်း အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများဖြစ်သော ထိုင်း၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် တရုတ်ယူနန်ပြည်နယ်က တိုင်လူမျိုးစုတွေလည်း အလားတူနှစ်သစ်ကူးရေပွဲသဘင်များ ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ နှစ်ဟောင်းက အပြစ်တွေကို အတာရေနှင့် ဆေးကြောကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အပူပိုင်းအာရှ၏ အပူရှိန်အပြင်းဆုံး ဧပြီလမှာ လူတို့ကို အပူဒဏ်မှ သက်သာရာရစေလိုသည့် လက်တွေ့ကျသော ရည်ရွယ်ချက်ကိုလည်း ပွဲတော်က ဖော်ဆောင်ပေးသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ မှတ်မှတ်ထင်ထင် ရှိစရာကောင်းသည့် အချက်ကတော့ မြန်မာ တို့၏ သင်္ကြန်ပွဲသည် ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သောနှစ်များအတွင်း သင်္ကြန်သည် ပိုပြီး အရိုင်းဆန်လာသည်။ ခရိုနီတို့ ဦးစီးသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများက အဖွင့် တေးဂီတ တီးဝိုင်းဗလာပွဲကြီးများကို ကမကထ လုပ်ပေးကြသည်။ ရေပက်ခံထွက်သူတို့ကို ပက်ဖုန်းသည် ရေပိုက်များကလည်း ပို၍အားကောင်းလာသည်။ ရေပွဲတော်မှ မူးယစ် လွန်ကဲမှုများ၊ အဖော်အချွတ်များ၊ လမ်းပေါ်ရန်ပွဲများ တိုးပွားလာခြင်းသည် ဆယ်စုနှစ် များစွာကြာ မြင့်ခဲ့ပြီဖြစ်သော စစ်ဘက်အုပ်စိုးမှုအောက်မှာ ပြည်သူတို့၏ မကျေနပ်ချက် များအတွက် ရေပွဲတော်သည်သာ တစ်ခုတည်းသော ထွက်ပေါက်ဖြစ်လာခြင်းကို ဖော်ပြ နေသည်ဟု လေ့လာသူအချို့က မှတ်ချက်ပေးကြသည်။

ယခုနှစ်တွင်တော့ နိုင်ငံမှာမြန်ဆန်သော နိုင်ငံရေးနှင့်ခဲပျော်ချိန်ကို ဖြတ်သန်း နေရကာ သင်္ကြန်ပွဲတော်အပေါ်လည်း ဒီအပြောင်းအလဲက သက်ရောက်ခဲ့သည်။ ထင်သာ မြင်သာရှိဆုံး လက္ခဏာက ၂၃ နှစ်ကြာ ပိတ်ပင်ထားသော သင်္ကြန်သံချပ်ကို ပြန်လည် မှှင့်ပြုပေးမှုဖြစ်သည်။ သံချပ်ဆိုသည်မှာ ပွဲတော်အခါသမယများတွင် ရိုးရာအိုးစည် ဝံ့မောင်းတို့ဖြင့် စည်းချက်ကျသီဆိုရသော သံစဉ်စာသားများဖြစ်သည်။ သင်္ကြန်သံချပ် မည် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၏ စိတ်နှလုံးလည်းဖြစ်သည်။ တင်ဆက်မှုတွင် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကားနည်းချက်တို့ကို ဝေဖန် လှောင်ပြောင် ဟာသလုပ်မှုသည် အပြစ်တို့ကို ရေဖြင့်ဆေး မကြာမှုနှင့် သဘောတရားတူ နှုတ်ဖြင့်ဆေးကြောမှုလည်း ဖြစ်သည်။ သင်္ကြန်ဟာသတို့က ပျော်စရာကောင်းပြီး ပေါ့ပေါ့ပါးပါးရှိသည်။ ရိုးရာတင်ဆက်မှုအနုပညာ၏ ပျော်ဖြေရေး ပုံစံတစ်ခုအဖြစ် အလေးထားခံရသည့် အနုပညာလက်ရာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများ၊ ဥပမာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်ဟောင်း ကိုမင်းကိုနိုင်ဆိုလျှင် ၂၃၈၀ ဝန်းကျင်နှစ်များက သံချပ် တင်ဆက်သူများဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် စစ် မစိုးရက အာဏာသိမ်းခဲ့ အပြီးတွင်တော့ သရော်တော်တော် ဝေဖန်မှုတို့သည် ပျော်မြူး မှုယ်ကောင်းသည်ဟု သူတို့ မမြင်တော့ခြင်းနှင့်အတူ တင်ဆက်မှုကို ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ သံချပ်ထိုးမှုသည် ပြည်ပရောက် အတိုက်အခံအသိုင်းအဝိုင်းများတွင်သာ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

သံချပ်အဖွဲ့များ ပြန်ထွက်ပေါ်လာနိုင်ခဲ့ခြင်းသည် အရပ်သားမည်ကာမတ္တ အစိုးရ ၏ တရားဝင်မှုကိုလည်း အားဖြည့်ပေးရာရောက်သည်။ ထိုအရပ်သားအစိုးရသည် ပြီးခဲ့ သည့် သောကြာနေ့က မြန်မာနိုင်ငံသို့ သမိုင်းဝင်အလည်ပတ်ရောက်ခဲ့သော ဗြိတိန်ဝန်ကြီး မျှုပ်ဒေးဗစ်ကင်မရွန်ထံမှ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ ရပ်ဆိုင်းထားမည်ဆိုသော လက်ဆောင် ပြီးတစ်ခုကို ကတိရခဲ့သည်။ ယခုနှစ်ပွဲတော်မှာ အထင်ရှားဆုံး သံချပ်အဖွဲ့က ပြုပြင်

ပြောင်းလဲမှုများကို စုစည်းဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ၎င်းတို့အဖွဲ့အမည်ကို “သာဓုပါဗျာ သံချပ်အဖွဲ့” ဟု အမည်ပေးထားခဲ့သည်။

• သိကြားမင်း လူ့လောကသို့ ဆင်းသောအခါ သူနှင့်အတူ ပုရပိုက်နှစ်ခုကို ယူလာသည်ဟု မြန်မာတို့ရိုးရာ ယုံကြည်မှုတစ်ခုရှိသည်။ တစ်ခုက ခွေးသားရေ ပုရပိုက်၊ တစ်ခုက ရွှေပုရပိုက်။ ခွေးသားရေပုရပိုက်တွင်တော့ တစ်နှစ်တာအတွင်း မကောင်းမှုတွေ ကျူးလွန်သူများ၏ အမည်ကို မှတ်တမ်းတင်သည်။ ရွှေပုရပိုက်တွင်တော့ ကောင်းမှုကုသိုလ် ပြုလုပ်ကြသူတို့ကို မှတ်တမ်းတင်သည်။ ယခုတစ်ကြိမ်တွင်တော့ ရွှေပုရပိုက်မှာ နာမည် တွေ အများကြီး မှတ်တမ်းတင်ရတော့မှာဆိုတော့ သိကြားမင်းလည်း ပျော်ရွှင်နေမည် ထင်သည်။

အားလုံးအတွက် ပျော်ရွှင်စရာနှစ်သစ်ဖြစ်ပါစေ။

Happy Burmese New Year!

The Burmese New Year Festival has begun. Thagyamin, King of the Celestial Bodies, has come down to Earth. The day of his arrival is known as the Day of Descent, which was on April 13 of this year according to the Western calendar. There is the day of his departure from Earth, the Day of Ascent (April 16), and the day in between (sometimes two days, like this year), the Day of Sojourn. The day after his departure marks the first day of the Burmese New Year (April 17).

Khin Myo Chit, a leading writer of postcolonial Burma, tells us that Thagyamin is “responsible for seeing that people live in accordance with Buddha’s way.” His name is cited frequently in everyday conversation: To prove their honesty, the Burmese commonly say, “Thagyamin knows I’m telling the truth.” During more desperate times, they may utter “May Thagyamin help me out of this.”

The New Year Festival, known as “Thingyan” or “Thingyan Pwe,” is not, strictly speaking, a religious event. Neighboring Southeast Asian peoples such as the Thai, Lao, Cambodians, and the Dai people of Yunnan Province in China also celebrate similar New Year Water festivals. People throw water on one another to wash away the sins of the previous year. At the same time, the festivities serve the practical purpose of relieving people from the heat, since April is the hottest month of the year in tropical Asia.

What’s really worth noting, though, is that the Burmese version of the festival is changing. Over the past few years Thingyan has grown wilder. Crony-run businesses sponsor free outdoor concerts, and the water hoses used to shoot at roving revelers seem to be getting more powerful all the

time. Observers have noted that the water festival, increasingly marked by binge drinking, revealing clothing, and street fights, has been the only outlet for the people to vent their frustrations after decades of military rule.

This year the country has undergone a rapid political thaw, and that, too, is having an effect on Thingyan. The most notable sign is that the government has removed a 23-year-long ban on thangyat chanting, rhymed

couplets that are sung to the beat of a traditional drum on festive occasions.

Thangyat chants are the heart and soul of the New Year Festival. The performance criticizes and makes fun of the foibles of society, a sort of verbal version of cleansing by water. Done properly, thangyat jokes are fun and fairly light, and the whole genre can be regarded as a particularly entertaining form of traditional performance art. Some famous political activists, such as former student leader Min Ko Naing, were thangyat performers in the 1980s. The ruling junta that seized power in 1988 did not find their satirical criticisms amusing, however, and banned the performances. Thangyat chanting survived only in exiled dissident communities.

The return of thangyat troupes boosts the legitimacy of the nominally civilian government, which has just received a big gift from British Prime Minister David Cameron, who promised the suspension of sanctions during his historic visit to Burma this past Friday. The most popular troupe for this year's festival chose to express a collective appreciation of the reforms by naming itself the "Well-Done-Indeed Thangyat Troupe."

The Burmese believe that when Thagyamin comes down to the human realm, he brings with him two books, one bound in a dog-skin parchment, the other in gold. In the dog-skin book he records the names of those who have committed bad deeds during the course of year, while in the gold one he writes the names of those who have performed acts of merit. He must be happy this time around, since this year he's presumably got a lot of new names to add to the gold book. Happy New Year, everyone.

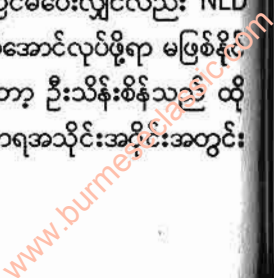
တိုက်ပွဲ အလွဲရွေးမိခြင်း

ဧပြီလ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ဧပြီလ ၂၃ ရက်တွင် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) မှ အဖွဲ့ဝင် ၄၃ ဦးသည် မြန်မာလွှတ်တော်များတွင် သက်ဆိုင်ရာ အမတ်နေရာအသီးသီးကို စတင်ရယူကြတော့မည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မရယူမီ သူတို့ ကတိသစ္စာ ကျိန်ဆိုကြရမည်။ ယခုတော့ NLD ခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ကတိသစ္စာ၏ စကားလုံးအသုံးအနှုန်းအပေါ် စတင်ကန့်ကွက်နေပြီ ဖြစ်သည်။

အမတ်အဖြစ်ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံထားရသူများက ကတိသစ္စာ ကျိန်ဆိုရာတွင် “နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပြီး...” ဟု ထည့်သွင်းရွတ်ဆိုရမည်ကို ငြင်းဆိုနေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ပြဿနာဖြစ်လာရသည့် ဤအခြေခံဥပဒေသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ထိုစဉ်က စစ်အစိုးရက ဇာတ်တိုက်စည်းဝါးရိုက်ဖန်တီးခဲ့ခြင်း၏ ရလဒ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ပြည်ပမှလေ့လာစောင့်ကြည့်သူများကလည်း တရားမဝင်ဟု ဝေဖန်ခြင်းခံရသည့် ဥပဒေဖြစ်သည်။ မကြာသေးမီကကျင်းပခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲအတွက် မဲဆွယ်မှုတွင် NLD အမတ်လောင်းအားလုံးက ဤအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်မည်ဟု ကတိပေးခဲ့ကြသည်။ မကြာသေးမီက သမ္မတဦးသိန်းစိန်နှင့် တွေ့ဆုံချိန်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ကတိသစ္စာကျိန်ဆိုမှုတွင် ပါဝင်သောစာသားကို လက်ရှိပုံစံမှ အခြေခံဥပဒေ ၆၃ “ရှိသေးလေးစား” ပါမည်ဟု ပြင်ပေးရန်တောင်းဆိုခဲ့သည်။

လက်ရှိ ထိပ်တိုက်တိုးမှုမတိုင်မီမှာလည်း ဖြစ်ဖို့မတန်သည့် ရှုပ်ထွေးလှသော ကစားကွက်မျိုးစုံ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အစိုးရကိုယ်တိုင်က ပြင်မပေးလျှင်လည်း NLD ခေါင်းဆောင်အနေဖြင့် သူလိုချင်သည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ရာ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ သတင်းရင်းမြစ်အချို့၏ အဆိုအရတော့ ဦးသိန်းစိန်သည် ထိုအချက်ကိုတော့ အလျှော့ပေးရန် ဆန္ဒရှိနေသော်လည်း အာဏာရအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း

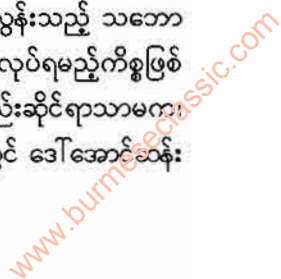
ပီသိသာသာ မကျေမနပ်ဖြစ်မှုတွေ ပေါ်မလာဘဲနှင့်တော့ ပြင်ပေးဖို့ အလွန်ပင်ခက်ခဲ
နေမည်ဖြစ်သည်။

တောင်းဆိုချက်အတိုင်းသာ မလုပ်ပေးပါက လွှတ်တော်ကို သပိတ်မှောက်မည်ဟု
NLD က ခြိမ်းခြောက်ထားသော်လည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် စကားကုန်အောင်
မပြောဘဲ ရှောင်လွှဲထားသည်။ “ကျွန်မတို့ လွှတ်တော်မတက်ဘူးလို့ မပြောပါဘူး။
ကတိသစ္စာ (ပြင်ပြီးရင်) တက်မှာပါ”ဟု လွတ်လပ်သောအာရှအသံ (RFA) နှင့်
ကြာသပတေးနေ့က အင်တာဗျူးတွင် ပြောသွားခဲ့သည်။

ယခုကိစ္စသည် NLD ခေါင်းဆောင်အတွက် အကြောင်းမလှသည့် မမှားသင့်သော
မဟာဗျူဟာ အမှားတစ်ခုဖြစ်သည်။ သူ့ဘာသာသူ မလိုအပ်သော ဆုပ်လည်းစူး၊ စား
လည်းရူး (Dilemma) အခြေအနေအတွင်း ဝင်ရောက်မိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ပထမဆုံး
အချက်က လက်ရှိကိစ္စသည် အမှတ်သညာ သဘောသာဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးတွင် ဝေါဟာရ
အသုံးအနှုန်းကိစ္စသည် သိက္ခာဆည်သည့် သဘောသာဖြစ်သည်။ အခြေခံဥပဒေကို “ထိန်း
သိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်” မည်ဟု ရွတ်ဆိုခြင်းသည် အတိုက်အခံတို့က နောက်ပိုင်းတွင်
ပြင်းထင်ခွင့်မရှိဟု ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်။ အခြားနိုင်ငံများ၏ ရာထူးနေရာ ရယူမှုကတိသစ္စာ
ကျိန်ဆိုမှု စာသားတို့ကို ကြည့်လျှင်လည်း “ထိန်းသိမ်း” ဆိုသော စကားလုံးပါဝင်သည်
ကို တွေ့နိုင်သလို “ကာကွယ်” ဆိုသော စကားလုံးကိုလည်း သုံးနှုန်းလေ့ရှိကြသည်ကို
တွေ့နိုင်သည်။ ထိုအသုံးအနှုန်းမျိုး သုံးစွဲခြင်းကြောင့် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်
မှုများ အဆိုပြုခြင်းကို ဘယ်သောအခါမှ ဟန့်တားနိုင်ဖူးခြင်း မရှိခဲ့။

ဒုတိယအချက်က အချိန်လွဲ၊ အချိန်မကိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ NLD ပါတီဝင်
ဧရာဝတီယုတ်ပြင်နိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲအကြိုကာလက အစိုးရနှင့် ပါတီမှတ်ပုံတင်ဥပဒေ
ပြောင်းလဲပေးရေးညှိနှိုင်းချိန်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ကတိသစ္စာ ကျိန်ဆိုမှု
ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်းသည် မှတ်ပုံတင်ဥပဒေတွင်သာမကဘဲ အခြေခံဥပဒေထဲတွင်ပါ
ပါဝင်နေကြောင်း သိထုန်းသင့်ခဲ့သည်။ ယင်းကိစ္စကို ကိုင်တွယ်လိုခဲ့လျှင် ထိုစဉ်ကတည်းက
လုပ်ခဲ့ဖို့သင့်သည်။ ယခုအချိန်မှာတော့ လက်ရှိလွှတ်တော်၊ လက်ရှိအစိုးရတို့နှင့် အလုပ်
သဘော ပုံမှန်ဆက်ဆံရေးကို ထူထောင်ရန်အတွက် ဒီကိစ္စကို သွားကက် လျှော့ပေးသင့်ပြီ။

တတိယအချက်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ဆွေးနွေးမှုမိတ်ဖက် မှားရွေးမိ
မြှင်းပင် ဖြစ်သည်။ သမ္မတနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်အဖွဲ့အပေါ် မှီခိုလွန်းသည့် သဘော
ဖြစ်နေသည်။ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်မှုသည် လွှတ်တော်အမတ်များ လုပ်ရမည့်ကိစ္စဖြစ်
သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်နှင့် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်အကြား အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသာမက
ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရပါ အားပြိုင်မှုရှိနေသည်မှာ ထင်သာမြင်သာဖြစ်နေချိန်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်း

စုကြည်၏ သမ္မတထံမှ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအကူအညီယူမှုမှာ ရလဒ်ပြောင်းပြန် ထွက်သွားစေနိုင်သည်။ ပိုဆိုးသည့် နိမိတ်လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ အဆင့်မြင့်တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက တပ်မတော်သည် အခြေခံဥပဒေကို ကာကွယ်ရန်(နိုင်ငံရေးတွင် စစ်ဘက်လွှမ်းမိုးမှုကို ဆက်လက်ကိုင်စွဲရန်) တပ်မတော်က ဆုံးဖြတ်ထားကြောင်း အခိုင်အမာပြောခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ပြီးခဲ့သည့်လက အင်တာဗျူးတစ်ခုတွင် လွှတ်တော်အတွင်း အမတ်နေရာ လူများစုရယူထားသည့် စစ်ဘက်မဟာမိတ် (ပြည်ခိုင်ဖြိုး)ပါတီ၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးဌေးဦးက ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်စရာမလိုကြောင်း FP သို့ ပြောကြားခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD က ဦးဌေးဦး၏ပါတီကို အကြီးအကျယ်နှိပ်ကွပ်ခဲ့အပြီးတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဝေါဟာရပိုင်း ပြဿနာအပေါ် မလျှော့တမ်း တောင်းဆိုနေမှုသည် အာဏာရပါတီ၏ အင်အားစုအချို့အတွက် အရှုံးသမား၏ အနာပေါ်ဆားဖြင့် ပက်သလို ရှုမြင်နေပေလိမ့်မည်။

ချုပ်ပြောရလျှင် NLD ၏တောင်းဆိုချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းကြောင့် အတိုက်အခံ အများအပြားအတွက် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းပတ်သက်ရမှုအပေါ် စိတ်သက်သာရာရစေမည်ဖြစ်သော်လည်း စစ်ဘက်နှင့်အစိုးရအတွင်းမှ သဘောထားတင်းမာသူ (Hardliners)များအတွက်မူ ဦးသိန်းစိန်ကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် အားကောင်းသော ခဲယမ်းမီးကျောက်တို့ ရသွားသလို ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သမ္မတနှင့် သူ့အပေါင်းအပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများက ယခုကိစ္စကို သဘောတူညီခဲ့လျှင် ၎င်းတို့သည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အနောက်ကမ္ဘာကို အများကြီး အလျှော့ပေးလိုက်ပြီဟု စွပ်စွဲခံရမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ရတော့မည် ဖြစ်သည်။

ဤအငြင်းပွားမှုကို တစ်နည်းနည်းဖြင့် နှစ်ဖက်လက်ခံနိုင်သော ပုံစံသုံးပြီး ဖြေရှင်း၍ရနိုင်ပေသည်။ သို့မဟုတ်လျှင်ကား နောက်ထပ် တင်းမာမှုများနှင့် တဖြည်းဖြည်း လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်လာသည့် အခြေအနေ၏ တန်ဖိုးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလိုလားသည့် အစိုးရအရာရှိများရော အတိုက်အခံများပါ ကြီးကြီးမားမား ပေးဆပ်ရပေလိမ့်မည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင်ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် အစိုးရ၏ စည်းမျဉ်းများအတိုင်း ကစားရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် သင်္ကေတအမှတ်အသား သဘောတစ်ခုအတွက် တိုက်ခိုက်ပြီးတန်ဖိုးရှိသော အစွမ်းအစများကို ဖြန့်တီးနေမည့်အစား သူတိုက်ပွဲအမှန်ကို ရွေးချယ်ရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာစကားပုံဟောင်း တစ်ခုရှိပါသည်။ **ငရုတ်သီးပိုး အစပ်မကြောက်** ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

Picking the wrong battle

On April 23, 43 members of the National League for Democracy (NLD) are supposed to take up their seats in Burma's national parliament. But before they can do that, they have to swear an oath. Now NLD leader Aung San Suu Kyi has started a fight over its wording.

The MP-elects have refused to take the pledge because it requires them to state that they will "uphold and abide by the Constitution of the Union." The constitution in question is the one that was adopted in 2008 as the result of a process orchestrated by the then-ruling military junta and denounced by most outside observers as illegitimate. During the recent election all the NLD candidates campaigned on a promise to amend this constitution. In a recent meeting with President Thein Sein, Suu Kyi asked that the text of the oath be changed from the present version to one that stipulates only "respect" for the constitution.

The present standoff was preceded by a lot of complicated maneuvering that probably isn't worth going into. Suffice it to say that it will be almost impossible for the NLD leader to get her way unless the government amends the constitution itself accordingly. While some sources suggest that Thein Sein might be willing to concede the point, it will be very hard for him to do so without causing considerable discontent among other members of the ruling elite.

While the NLD has threatened to boycott parliament if its demand isn't met, Aung San Suu Kyi has tried to avoid saying this all too directly. "We won't say we are not attending parliament," she told Radio Free Asia in an interview on Thursday. "We will attend after the oath [is amended]."

This is an unfortunate strategic blunder for the leader of the NLD. She has put herself in an unnecessary dilemma. First of all, the point at hand is largely symbolic. Semantic issues in politics are usually about saving face. Vowing to “uphold and abide” the constitution does not mean that the opposition can't try to amend it later. A quick look at the texts of other countries' oaths of office shows that words like “uphold” and even “defend” are commonly used, but such language has never prevented anyone from proposing constitutional amendments.

Second, the timing is bad. When she reached her pre-election deal with the regime to change the Party Registration Law so that the NLD could run, Aung San Suu Kyi should have known that the language of the oath appears not only in the Party Registration Law but also in the constitution. If she wanted to make an issue of it, she could have done so then. Now she should just ignore it for the sake of establishing normal working relations with the incumbent legislature and the government.

Third, Suu Kyi has picked the wrong person as her interlocutor. She is relying too heavily on the president and the executive branch. Amending the constitution is a job that should be carried out by parliamentarians. While there is a clear institutional and personal rivalry between the executive and legislature branches, Suu Kyi's personal approach to the president could backfire. Rather ominously, a high-ranking officer has now seen fit to state that the army is determined to protect the constitution (and, along with it, the military's dominance in politics). In an interview last month, Htay Oo, the leader of the military-aligned party that holds the overwhelming majority of the seats in parliament, told FP that he sees no need for an amendment. Given the enormous humiliation inflicted on Htay Oo's party by the NLD in the election just past, Aung San Suu Kyi's insistence on a semantic issue will be viewed in some quarters as rubbing salt into the losers' wound.

In short, while fulfilling the NLD's demand might make many members of the opposition feel better about their implicit cooperation with government institutions, hardliners within the military and the regime are likely to gain powerful ammunition in their fight against Thein Sein. If the president and his fellow reformers compromise on this issue, they expose themselves to the

accusation that they are giving too much away to Aung San Suu Kyi and the West.

Perhaps the dispute can be resolved with some sort of trade-off. Otherwise the cost of further escalation and eventual deadlock will almost certainly prove high both for pro-reform officials and the opposition. By participating in the election Aung San Suu Kyi chose to play by the regime's rules; now she needs to pick her battles rather than wasting valuable energy in a fight over symbolism. There's an old Burmese proverb: "If you choose to live like a bug inside a chili pepper, you can't really complain if you start feeling hot."

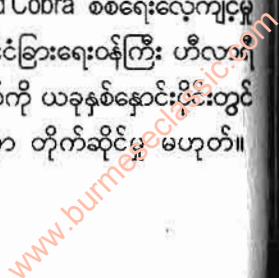
လွှတ်တော်တွင်းမှ စစ်ရေးလေ့ကျင့်ခန်း

ဧပြီလ ၃၀ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာစစ်တပ်သည် အလွန်ပင် ပါးနပ်လိမ္မာမှုရှိကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ မျိုးဆက်သစ်ခေါင်းဆောင်များသည် တပ်ဖွဲ့များကို အရှေ့တောင်အာရှမှ အခြားသော နိုင်ငံများနည်းတူ ခေတ်မီအောင် မွမ်းမံရေးတွင် အာရုံစိုက်လာကြသည်။ ၎င်းတို့၏ မဟာဗျူဟာက တရုတ်အပေါ် မှီခိုမှု လျော့ချရေးနှင့် (ယင်းသို့မှီခိုမှုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာတွင် အထီးကျန်ဖြစ်မှုကို တရုတ်က အမြတ်ထုတ်သည်ဟု သူတို့ ယူဆကြသည်) အနောက်ကမ္ဘာနှင့် ဆက်ဆံရေး အရှိန်မြှင့်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းကို အရယူရေးဖြစ်သည်။

အမေရိကန်အစိုးရနှင့် နီးစပ်သော သတင်းရင်းမြစ်များ အဆိုအရတော့ မြန်မာနိုင်ငံ သို့လာသော အမေရိကန်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်ပိုင်း၏ ပွင့်လင်းမှုကို အံ့အားသင့်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ** အမေရိကန် အကြီးတန်းအရာရှိ တစ်ဦးက မြန်မာစစ်ခေါင်းဆောင် တစ်ယောက်ကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးကိုပဲ ဖြစ်ဖြစ် တွေ့လိုက်တာနဲ့ စစ်တပ်က တိုင်းရင်းသားနယ်မြေတွေမှာ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက် ခဲ့တဲ့ကိစ္စတွေကို ပြောတော့တာပဲ။ စစ်ဘက်က မငြင်းဘူး။ သူတို့က ဒီကိစ္စတွေမှာ လိမ္မာပါးနပ်မှု မရှိခဲ့တာကို ဝန်ခံတယ်။ အမေရိကန်ဆီက အကူအညီတောင်းတောင်းလိုက် သေးတယ်။ တပ်မတော်အရာရှိတွေကို လေ့ကျင့်ပေးဖို့ပါ အပါအဝင်ပေါ့ ** ဟု သတင်းရင်း မြစ်တစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို ပြောပြသည်။ မဆိုးလှဟု ဆိုရမည်။

ယခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် မြန်မာဗိုလ်ချုပ်များက အာရှပစိဖိတ်ဒေသတွင် နှစ်စဉ် ကျင်းပနေကျ အမေရိကန်ဦးဆောင်သော နိုင်ငံစုံပါဝင်သည့် Gold Cobra စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှု တွင် ပါဝင်ရန်ဆန္ဒရှိကြောင်း ထုတ်ဖော်ခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟီလာရီ ကလင်တန်ကလည်း စီအိုင်အေအကြီးအကဲ ဒေးဗစ်ပီထရေယပ်စ်ကို ယခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ တိုက်ဆိုင်မှု မဟုတ်။

အနောက်ကမ္ဘာကို မျက်နှာချိုသွေးရန်အတွက် တပ်မတော်သည် ပြည်တွင်းမှာ ဖြစ်လာနိုင်သော အာရပ်ဇွဲဦးပုံစံ လူထုအုံကြွမှုမျိုးကို နှိမ်နင်းရမည့်အရေးမှ ရှောင်လွှဲလိုဟန် ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် နိုင်ငံရေးလစ်ဘရယ်ပြုမှု၊ မြို့ပြမှအတိုက်အခံများနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များကိုပါ အစိုးရက ဦးဆောင်သော အသွင်ကူးပြောင်းရေးတွင် ပါဝင်စေမှုတို့ကို သည်းခံနေခြင်းဖြစ်ပြီး အတိုက်အခံအင်အားစု၏ ရဲတင်းမှုလွန်ကဲလာခြင်းကိုပါ သည်းခံနေခြင်းဖြစ်သည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်က စစ်ဘက်၏ ဗီတိုအာဏာ ကိုင်စွဲခွင့်ရှိနေသည့် နိုင်ငံရေးအသာစီးရမှုနှင့် စီးပွားရေး၊ အကျိုးစီးပွားများကို စိန်မခေါ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သည်းခံနေဦးမည့် သဘောရှိသည်။

ဆိုရလျှင်တော့ တံခါးဖွင့်ပေးမှုသည် ကြိုမမြင်နိုင်သော နိုင်ငံရေးအလှည့်အပြောင်း တို့ကို ဖွင့်ပေးရာ ရောက်စေခဲ့ပြီး မရည်ရွယ်သော အကျိုးဆက်များဆီသို့ပါ ဦးတည်သွား စေခဲ့သည်။ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ပွဲချီးအောင်ပွဲခံသွားခြင်းသည် ယင်းအဆိုကို ထောက်ပြ စရာ အကြောင်းချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

ယခုအချိန်အထိတော့ တပ်မတော်သည် နောက်ကြောင်းပြန်မည့်အသွင် မရှိသေး။ ယင်းအစား အခြေခံဥပဒေအရ တပ်မတော်အရာရှိများက အမတ်နေရာ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းရရှိ ထားသော လွှတ်တော်တွင်းတည်ရှိမှု အားကောင်းစေရန်ပင် သပ်ရပ်သောရွှေ့ကွက်တစ် ဂျက်ကို ထပ်ရွှေ့လိုက်သေးသည်။ ဧပြီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်က လွှတ်တော်တွင်း ရာထူးကြီး စစ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ် ၅၉ ဦး (ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ၃၉ ဦး၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်တွင် ၂၀ ဦး) ကို အစားထိုး လဲလှယ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ အရပ်သားကိုယ်စားလှယ် ၃၂၂ ဦး၊ စစ်ဘက်ကိုယ်စားလှယ် ၁၁၀ ဦး၊ အထက်လွှတ်တော် တွင် အရပ်သားကိုယ်စားလှယ် ၁၆၈ ဦး၊ စစ်ဘက်မှ ၅၆ ဦး ရှိနေသည်။

ထိုသို့ သွေးသစ်လောင်း အစားထိုးမှုသည် လွှတ်တော်တွင်းသို့ ဝင်လာမည့် ဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်သည့် NLD လွှတ်တော်အမတ်များကို တန်ပြန်ထိန်းညှိနိုင်ရန် စစ်ဘက်က ပြင်ဆင်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု လေ့လာသူအများအပြားက ရှုမြင်ခဲ့ကြသည်။ NLD အမတ်များက အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပြီး စစ်ဘက်၏ အထူးအခွင့်အရေး ရရှိထားမှု ကို လျှော့ချမည်ဟု ကြွေးကြော်ထားကြသည်။ (ယနေ့တွင်တော့ ထင်မှတ်မထားသည့် အလှည့်အပြောင်းအဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူနှင့် ဧပြီ ၁ရက်ရွေးကောက်ပွဲနိုင် လျှင်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် လွှတ်တော်အမတ် ကတိသစ္စာပြုလွှာကို စကားလုံး လုံးဝမှန်မူပိုင် ကန့်ကွက်သော်လည်း ကျိန်ဆိုရန် သဘောတူညီလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာ ခဲ့သည်။)

မည်သည့်အကြောင်းဖြင့်ဖြစ်စေ တပ်မတော်က လွတ်တော်ကို အလေးထားလာမှုသည် ကောင်းသည့် လက္ခဏာဖြစ်သည်။ လွတ်တော်သည် အခြားတစ်နေရာမှာ ချမှတ်ပြီးသား ဆုံးဖြတ်ချက်များကို လက်ညှိုးထောင် ခေါင်းညိတ်ပေးရသည့် ဥပဒေပြုရာနေရာဆိုသည်ထက် ပိုလွန်လာပြီဆိုခြင်းကို အသိအမှတ်ပြုရာရောက်သည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ စစ်ဘက်သည် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်အပေါ် အုပ်ချုပ်ရေးနည်းလမ်းတစ်မျိုး၊ ဦးစားပေးမှုဝါဒများ ဖော်ထုတ်ရာဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု၊ ကွဲပြားစုံလင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ကျယ်ပြောသော အကျိုးစီးပွားများကို ကြားဝင်ညှိနှိုင်းပေးရာ ကိရိယာလက်နက်တစ်ခုအဖြစ် အမှန်တကယ် စတင်မှီခိုလာခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ တပ်မတော်သည် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတွင် နောက်ဆုံးပိတ် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ကို ကိုင်ထားဆဲဖြစ်သည်။ ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျခဲ့ရသည့် တိုင်းပြည်တွင်း၌ အခြားသောအဖွဲ့အစည်း အင်စတီကျူးရှင်းများက လက်ရှိအချိန်အထိ လုံးဝဥသယံ ပျက်ယွင်းနေဆဲပင်ဖြစ်ပေရာ စစ်ဘက်၏ နိုင်ငံရေးအလိုဆန္ဒနှင့် ဥပဒေပြုရေး အဖွဲ့အစည်းများ တည်ဆောက်နိုင်စွမ်းကိုတော့ လျှော့တွက်မထားသင့်ပေ။

Military maneuvers (in Burma's parliament)

Since the general election in 2010, the Burmese military has proved itself to be quite savvy. The new generation of leaders have focused on modernization in order to bring their forces up to the level of their Southeast Asia counterparts. Their strategy is to decrease their reliance on China (which, they believe, takes advantage of Burma's international isolation) and to seize the opportunity to intensify their dealings with the West.

Sources close to the U.S. government told me that U.S. delegations to Burma are generally impressed by the openness of the leadership of the Tatmadaw (the armed forces). "Whenever senior U.S. officials meet a Burmese military chief or defense minister and raise the issue of human rights violations committed by the army in ethnic areas, the military doesn't deny it," says a source. "They admit that things are not very pretty on the ground, and ask for U.S. assistance, including training for the Tatmadaw officers." Not bad.

Earlier this year, Burmese generals expressed a wish to participate in the annual, multinational, U.S.-led "Gold Cobra" military exercise in the Asia-Pacific region. Secretary of State Hilary Clinton has also reportedly asked CIA chief David Petraeus to visit Burma later this year. This is no coincidence.

In its efforts to court the West, the Tatmadaw wants to avoid cracking down on any Arab Spring-style of popular revolt that may arise at home. Therefore, military leaders are tolerating political liberalization, the incorporation of urban dissidents and ethnic rebels into the regime-led transition, and even the surging assertiveness of opposition forces. This

toleration will likely continue so long as the reform process does not challenge the military's veto-wielding political supremacy and economic interests.

Of course, the actual process of opening up can unfold with unforeseen political twists and turns, and lead to unintended consequences: The sweeping victory of Aung San Suu Kyi's National League for Democracy (NLD) in the April 1 by-elections is a case in point.

Still, the Tatmadaw hasn't opted to reverse course. Instead, it made another smart move by strengthening its position in parliament, where its officers are constitutionally guaranteed 25 percent of the seats. On April 22,

the Tatmadaw replaced 59 of its high-ranking military representatives in parliament (39 in the lower house and 20 in the upper house). Currently, there are 322 civilian and 110 military representatives in the lower house, and 168 civilians and 56 military members in the upper house.

Many observers interpret the influx of new blood to mean that the military is preparing a counterbalance against the incoming NLD parliamentarians, led by Aung San Suu Kyi. They are vowing to amend the constitution and trim the military's prerogatives. (Today, in a rather dramatic

reversal, she announced that she and her party colleagues who emerged victorious from the April 1 elections have agreed to take the parliamentary oath despite their expressed opposition to the wording.)

In any case, the fact that the Tatmadaw is attaching importance to the parliament is a good sign. It's a step toward acknowledging that parliament is more than a rubber-stamp legislature that simply endorses decisions made elsewhere. Instead, the military may actually begin to rely on the legislature as a mode of governance, a forum for articulating policy preferences, and a tool for mediating the broader interests of a diverse society. Despite all this, the Tatmadaw continues to hold final say in Burmese politics. Its political will and potential capacity to build legislative institutions should not be disregarded, since all the other institutions in this ill-fated country so far remain completely dysfunctional.

?

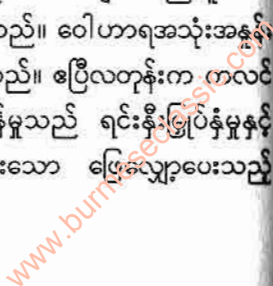
ခြေလှမ်းကျဲကျဲ လှမ်းလိုက်သည့် အမေရိကန်

မေလ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာနိုင်ငံအပေါ်ချမှတ်ထားသည့် အဓိကအရေးယူပိတ်ဆို့မှုနှစ်ခုကို ဖယ်ရှားလိုက်ကြောင်း ယမန်နေ့တွင် အိမ်ဖြူတော်က ကြေညာခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အိုဘားမားအစိုးရအဖွဲ့က ၂၂ နှစ်အတွင်း ပထမဆုံးမြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အမေရိကန် သံအမတ်ကြီးခန့်အပ်ရန်လည်း အဆိုပြုခဲ့သည်။ (အချက်အလက်အရပြောရလျှင်မူ သမ္မတ အိုဘားမားသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပိတ်ပင်ရန်အတွက် ဥပဒေရေးရာအခြေခံဖြစ်သော နိုင်ငံတော် အရေးပေါ်အခြေအနေ (National Emergency)ကို တစ်နှစ်ထပ်တိုးခဲ့ပြီးမှ သမ္မတ၏ သက်ညှာခွင့်ကိုသုံးကာ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုကို ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှုပ်ထွေးလိုက်ပုံများ) ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် လွှတ်တော်က အတည်ပြုခဲ့သည့် JADE Act ၏ ကန့်သတ်ချက်အဖြစ် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ တင်ပို့မှု ပိတ်ပင်ထားခြင်းကိုလည်း သက်ညှာခွင့်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟီလာရီကလင်တန်က ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သော မှတ်ချက်စကား၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးပွင့်လင်းလာမှုအတွက် ဖြစ်နိုင်သည့် တုံ့ပြန်မှု ငါးခုကို ချပြခဲ့သည်။ မစ္စစ်ကလင်တန်၏ စကားအရဆိုလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် “လုပ်ဆောင်ချက်ကို လုပ်ဆောင်ချက်ဖြင့် တုံ့ပြန်မှုဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ယမန်နေ့က ကြေညာချက်သည် မစ္စစ်ကလင်တန် ပြောသည့်အတိုင်း တိုင်းတာတုံ့ပြန်မှု ငါးချက်ကို အမေရိကန်က ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

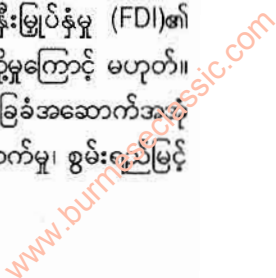
သေသေချာချာ ကြည့်လျှင်တော့ အမေရိကန်၏ လုပ်ဆောင်ချက်သည် မူလက စီစဉ်ထားသည်ထက်ပင် ပိုလွန်နေကြောင်း ထင်ရှားလာပေသည်။ ဝေါဟာရအသုံးအနှုန်း ပြောင်းလဲမှုနှင့် ၎င်း၏ ဂယက်ရိုက်မှုက သိသာထင်ရှားနေသည်။ ဧပြီလတုန်းက ကလင်တန်ပြောခဲ့သည့် အမေရိကန်၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော တုံ့ပြန်မှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို “ပစ်မှတ်ထားသော ဖြေလျှော့ပေးသည့်

လုပ်ငန်းစဉ်** စတင်မှုအဖြစ်သာ။ အမေရိကန်က ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ဖယ်ရှားပေးသည့်တိုင် အထူးတလည်ပစ်မှတ်ထားသည့်နယ်ပယ်များဖြစ်သော မြန်မာစစ်အစိုးရ ခရိုနီများနှင့်ပတ်သက်နေသည့် ကျောက်စိမ်း၊ သတ္တုတွင်း၊ ကျွန်းသစ်၊ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့တို့ကို အမေရိကန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက ရှောင်ရှားလုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ယမန်နေ့က မူဝါဒထုတ်ပြန်ချက်တွင်မူ “ပစ်မှတ်ထားသော ဖြေလျှော့မှု” ဆိုသည့် စကားကိုမသုံးတော့ဘဲ အမေရိက၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို အစိုးရအပေါ် အရေးယူပိတ်ဆို့မှု “ရွှေ့ဆိုင်း” ထားခြင်းအဖြစ် သရုပ်ဖော်ခဲ့သည်။ ယင်း “ရွှေ့ဆိုင်း” မှုသည် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် ဗြိတိန်တို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များအပြီးတွင် တစ်ဆက်တည်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပြီး မည်သည့်နယ်ပယ်ကိုမျှ ခြွင်းချန်ထားခြင်း မရှိပေ။ ယင်းအစား အိမ်ဖြူတော်ကြေညာချက်၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ကလင်တန်၏ ကြေညာချက်တွင် အမေရိကန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ “မြန်မာပြည်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပါ။ တာဝန်ယူမှုရှိစွာ လုပ်ဆောင်ပါ” ဟူ၍သာ ပါရှိခဲ့သည်။

အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများက ဖွံ့ဖြိုးဆဲကမ္ဘာတွင် စီးပွားရေးလုပ်ဆောင်ကြရာ၌ ကျင့်သုံးသော မြင့်မားသည့်စံနှုန်းများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဌာနတာဝန်ရှိသူများက ချီးကျူးကြပြီး ဤစီးပွားရေးပုံစံမှ မြန်မာနိုင်ငံအား မည်သို့မည်ပုံအကျိုးရှိမည်ဆိုခြင်းကို ပြောလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် ကုမ္ပဏီများအပေါ် စည်းကမ်းကလေးများ နှောင့်ဖွဲ့ရှိရာတွင်တော့ သိသာစွာပင် တွန့်ဆုတ်ဖန်လေးနေသည်။ ဥပမာတစ်ခုအနေဖြင့် ပြုရလျှင် မြန်မာစစ်တပ်၏ လက်ထဲတွင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုဝင်များ အဓမ္မခိုင်းစေ၊ သတ်ဖြတ်၊ မုဒိမ်းကျင့်၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် ခံနေရချိန်တွင် ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၂ ဘီလျှံ တန်ဖိုးရှိ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း စီမံကိန်းကို တည်ဆောက်ရ၍ ဝင်ရောက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထဲတွင် အမေရိကန်စွမ်းအင်ကုမ္ပဏီ Unocal လည်းပါဝင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်များ အစောပိုင်းကတည်းက အာဏာရစစ်အစိုးရနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်ခဲ့တာ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ခံစားခဲ့ရသော ပြည်သူများဘက်က ကြည့်လျှင်တော့ အမေရိကန်အစိုးရ၏ ယခုလုပ်ဆောင်ချက်သည် လုံးဝစိုးရိမ်စရာ အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖာများဝင်လှုပ်နှိုးလိုက်သလို ဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။

ယခုအထိတော့ အလုပ်အကိုင်များကို ဖန်တီးပေးသည့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုသည် ပြည်ပတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI)၏ ကံပျော်နိုင်နှုန်းမျှသာ ရှိသည်။ ဒါကလည်း စီးပွားရေး အရေးယူပိတ်ဆို့မှုကြောင့် မဟုတ်။ ယခင်ကအကြောင်းပြချက်က ဤကဏ္ဍများကို ထိခိုက်စေသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို နှစ်လို့ဖွယ်မရှိသော ငွေလဲနှုန်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မလုံလောက်မှု၊ စွမ်းရည်မြင့်

လုပ်သားကင်းမဲ့မှု စသည့်ပြဿနာများစွာကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရလဒ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ရောက်လာသည့် FDIသည် သဘာဝရင်းမြစ်ထုတ်ယူမှုနှင့် ရေအားလျှပ်စစ်ကဏ္ဍကိုသာ အာရုံစိုက်လာတော့ခြင်း ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝရင်းမြစ်များကလည်း ကာလရှည်ပြည်တွင်းစစ်ကြောင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု မရှိသလောက် ဖြစ်နေသည့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ် လူနည်းစုဒေသများတွင် ရှိနေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အလွဲလုပ်ခံရမှုမျိုးစုံ (သူတို့မြေမှ တရားမဝင် မောင်းထုတ်ခံရခြင်း အပါအဝင်) ကြုံတွေ့နေရသော ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများမှ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများက လှုံ့ဆော်ပေးသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် နောက်ထက် အလွဲလုပ်ခံရမှုလှိုင်းသစ်ကို မွေးထုတ်ပေးလိုက်မည်လားဟု ပူဖန်နေကြပြီဖြစ်သည်။ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လိုသော ဆန္ဒသည် တိုင်းရင်းသားဒေသများအတွက် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော နိုင်ငံရေးအဖြေတစ်ရပ် ရရှိရေးနေရာတွင် အစားထိုး၍ မရနိုင်ပါ။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ရွှေဆိုင်းထားခြင်းဆိုသော အသုံးအနှုန်းကြောင့် မရေရာမှုများကို ဖန်တီးသလိုဖြစ်စေနိုင်ပြီး အမေရိကန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးကို နောက်တစ်နှစ်ရွှေဆိုင်းထားစေရန် စေ့ဆော်သလို ဖြစ်သွားစေမည်ကိုလည်း အချို့က သံသယရှိနေကြသည်။ အစိုးရနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်နေကြပြီး ဖြစ်သော အမေရိကန်ကုမ္ပဏီကြီးများသည် ကွန်ဂရက်လွှတ်တော်က မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် အခြားကုန်သွယ်ရေး အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်မည့် ဇူလိုင်လမတိုင်မီအထိ ရွှေဆိုင်းနောက်ဆုတ်ထားကြဖွယ် ရှိနေသည်။

ဘဏ္ဍာရေးအရေးယူ ပိတ်ဆို့မှုများကို ရွှေဆိုင်းလိုက်ခြင်းသည် သက်ရောက်မှုအကြီးဆုံး ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတွင်းသို့ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုသည် ချက်ချင်းပင် စတင် စီးဆင်းလာနိုင်သည်။ အနည်းဆုံးတော့ ဝါရှင်တန်ဒီစီမှ မြန်မာသံရုံးသည် ဗီဇာနှင့် အခြားဝန်ဆောင်မှုများအတွက် “ငွေစက္ကူသီးသန့်” သုံးနေရသည့် အနေအထားမှ များမကြာမီတွင် ချက်လက်မှတ်များနှင့် ငွေလွှဲစာများဖြင့် လုပ်ဆောင်လာနိုင်တော့မည် ဖြစ်သည်။

Burma: A big step by the U.S.

The White House announced yesterday that it is lifting two of its major sanctions against Burma. At the same time, the Obama Administration nominated the first U.S. ambassador to Burma in 22 years. (Technically speaking, President Obama first extended one more year of the "national emergency" that serves as the legal basis for the investment ban, then used his presidential waiver to suspend the sanction. Yeah, it's confusing.) He also decided to waive a measure banning the export of financial services, which was a provision of the JADE Act passed by the Congress in 2008.

Secretary of State Hillary Clinton outlined five possible responses to the political opening in Burma in remarks she made on April 4. The United States, in Ms. Clinton's words, resolved to "meet action with action." Yesterday's announcement means that the U.S. has now implemented all five of the measures she alluded to.

If you take a closer look, it becomes clear that the U.S. action actually goes farther than originally planned. The change of language and its implications are striking. In April, Clinton characterized America's likely response as the beginning of "the process of a targeted easing" of U.S. investment and financial sanctions. It signaled that even though the U.S. would remove investment and financial sanctions, it would still require American businesses to avoid specific targeted sectors such as jade, mining, timber, oil and gas, which are tied closely with cronies of Burma's military regime. But yesterday's policy announcement dropped the talk of "targeted easing" and instead characterized the American action as a "suspension" of

sanction regimes. This "suspension," which closely follows actions by the European Union and the United Kingdom, does not exclude any sector. Instead, in her follow-up statement to the White House announcement, Clinton told American business: "Invest in Burma and do it responsibly."

U.S. State Department officials praise the high standards that American companies apply when doing business with diverse perspectives, and talk about how Burma will benefit from this responsible business environment. But they're notably reluctant to translate these standards into binding regulations on companies investing in Burma. To name but one example: Members of the ethnic minorities endured forced labor, murder, rape, and torture at the hands of the Burmese military during construction of a \$1.2 billion pipeline project whose investors included the American energy company, which partnered with the reigning military junta back in the 1990s. For the people who suffered back then, this action by the U.S. government has awoken entirely legitimate fears.

So far, foreign investment in agriculture and manufacturing sectors that create jobs are a mere one percent of FDI, and that's not just because of economic sanctions. A bigger reason is the many problems that plague these sectors, including poor infrastructure, unfavorable exchange rates, electricity shortages, the lack of skilled workers, and so on and so forth. As result, the FDI that has come into Burma has focused on natural resource extraction and hydropower. Burma's natural resources tend to be located in ethnic minority regions where the rule of law is virtually absent because of long years of civil war. So the local ethnic population, which has already endured a whole range of abuses (including being illegally driven off their land), now find themselves worrying about a potential new wave of abuses triggered by development abetted by foreign investors. Foreign investment and the desire for growth cannot be a substitute for a sustainable political solution in ethnic regions.

On the other hand, some skeptics worry that the language of suspension will create uncertainty and cause any major U.S. businesses to hold off for another year before investing in Burma. Big U.S. companies that are already in close consultation with the administration will probably hold off until July, when Congress will decide whether to review other trade sanctions against Burma.

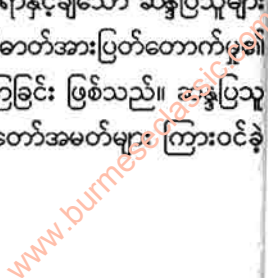
It is the suspension of financial sanctions that will have the most impact, since money can start flowing into the country almost immediately. At the very least, the Burmese Embassy in Washington, D.C., will soon be able to process checks and money orders rather than relying on a "cash only" basis for visas and other services.

လမ်းပေါ် ပြန်ထွက်လေသောအခါ

မေလ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

သမိုင်းသည် လမ်းညွှန်ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် မြန်မာပြည်သားတို့ လမ်းပေါ်ထွက်အောင် စေ့ဆော်သည့် အကြောင်းတရားသည် စားဝတ်နေရေးဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကို တွေ့နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းနောက်တွင် အာဏာပိုင်တို့က လူထုတောင်းဆိုချက်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ စီမံခန့်ခွဲရမည့်အစား ကနဦးဆန္ဒပြမှုများကို အင်အားသုံးနှိမ်းနင်းမည်၊ ထိုအခါ လူထု၏ နာကြည်းမှုသည် တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် လူထုအုံကြွမှုကြီးအဖြစ်သို့ နေ့ချင်းညချင်းပေါက်ဖွားလာသည်။ ဤသည်ပင် ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဒီမိုကရေစီရရှိရေး ဆန္ဒပြမှုများနှင့် ၂၀၀၇ တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာသံဃာတော်များ ဦးဆောင်သော “ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး” တို့ ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့သည်ဆိုခြင်းကို ဖော်ပြနေသည်။ ပထမဖြစ်စဉ်တွင် ငွေကြေးတရားမဝင် ကြေညာသိမ်းယူမှုဖြင့် မီးထိုးပေးခဲ့ပြီး ကျောင်းသားဆန္ဒပြမှုကို ရဲတို့က ရက်ရက်စက်စက် နှိမ်နင်းခဲ့မှုနှင့် ဆက်သွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သလို ဒုတိယဖြစ်စဉ်တွင်လည်း လောင်စာဆီဈေးနှုန်း မြင့်တက်မှုနှင့် ရဲများက သံဃာတော်များကို တိုက်ခိုက်မှုတို့ ပေါင်းစပ်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်တွင်တော့ မြန်မာပြည်သည် အလားတူအခြေအနေမျိုးနှင့် နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ကြုံလာရပြီ ဖြစ်သည်။

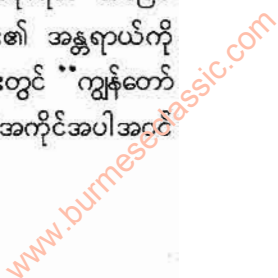
နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှ မြို့ကြီးများတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပြတ်တောက်မှုအတွက် ဆန္ဒပြနေကြသည်မှာ ရက်အတန်ကြာလာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ကနဦးတွင်တော့ အာဏာပိုင်တို့က ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများကို သည်းခံခဲ့ကြသည်။ ယင်းနောက်တွင်တော့ ကြာသပတေးနေ့တွင် ရန်ကုန်မှ မိုင် ၁၆၀ ဝေးသည့် ပြည်မြို့တွင် ရဲများက ရာနှင့်ချီသော ဆန္ဒပြသူများကို ရိုက်နှက်နှိမ်နင်းခဲ့ကြသည်။ ဆန္ဒပြသူအများစုမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပြတ်တောက်မှုခံ၊ သင်္ကေတအဖြစ် ဖယောင်းတိုင်များကိုသာ ကိုင်ဆောင်ထားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆန္ဒပြသူအများအပြား ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရပြီး သက်ဆိုင်ရာဒေသမှ လွှတ်တော်အမတ်များ ကြားဝင်ခဲ့

မပြီးတွင်တော့ ပြန်လွတ်လာခဲ့ကြသည်။ ယခုနှိမ်နင်းမှုသည် သီးခြားမတော်တဆဖြစ် စဉ်တစ်ခုလော၊ ဒါမှမဟုတ် နိုင်ငံ၏လုံခြုံရေး တပ်ဖွဲ့ဝင်များတွင် ရှိနေသေးသည့် သည်းညည်းမခံနိုင်မှု တိုးလာသည့် သဘောလားဆိုသည်ကိုတော့ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာရသည်။

ဆန္ဒပြမှုများသည် မေလ ၂၀ ရက်နေ့က နိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးဆုံးမြို့ မန္တလေးတွင် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ရာနှင့်ချီသော ဒေသခံများသည် ဖယောင်းတိုင်အလင်းရောင်ဖြင့် လမ်းမများပေါ်တွင် ငြိမ်းချမ်းစွာ ချီတက်ကာ ၂၄ နာရီ လျှပ်စစ်မီးရရှိရေး တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ (မကြာသေးမီလများအတွင်း မန္တလေးတွင် နေ့စဉ်လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အချိန်ယူနည်းငယ်သာရရှိခဲ့သည်။) ရက်များတွင်တော့ ဆန္ဒပြပွဲများသည် ရန်ကုန်နှင့် အခြားမြို့ကြီးများသို့ပါ ပျံ့နှံ့သွားခဲ့သည်။ ဒေသခံမီဒီယာများက ရဲများ၏ ခပ်ကြမ်းကြမ်း တုံ့ပြန်မှုများ၊ ဆန္ဒပြခေါင်းဆောင်အချို့ကို ယာယီဖမ်းဆီးမှုများရှိခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။ နီတိကဆန္ဒပြသူတို့က ပိုစတာတွေ၊ စာတန်းတွေကိုင်ဆောင်ထားကြသည်။ ကြွေးကြော်သံတစ်ခုက “နေပြည်တော်မှာရသလို ၂၄ နာရီ လျှပ်စစ်မီးလိုချင်တယ်” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ (နေပြည်တော်သည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်အနည်းငယ်က စစ်အစိုးရ တည်ဆောက်ခဲ့သည့် မြို့တော်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတစ်ဝန်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပြတ်တောက်မှုတွင် သက်ရောက်မှု မရှိသော နေရာဖြစ်သည်။) အခြားသော ပိုစတာတစ်ခုတွင် ရေးထားသည်က “ငါတို့သဘာဝရင်းမြစ်တွေက ထုတ်ယူတဲ့ ဓာတ်အားနဲ့ အိမ်နီးချင်းတရုတ်ပြည်က မီးထိန်ထိန်လင်းမီးချိန်မှာတွင် ငါတို့တိုင်းပြည်ကတော့ မောင်မိုက်နေပြီ” ဟု ရေးထားသည်။ အာဏာပိုင်က ကိုက ထင်ထားသလိုပင် ဆန္ဒပြမှုများကို အတိုက်အခံတို့က လှုံ့ဆော်ပေးသည်ဟု သံသယရှိခဲ့သော်လည်း (ရဲများက ဖမ်းဆီးထားသော ဆန္ဒပြသူများကို စစ်မေးမှုအရ ပြောခြင်းဖြစ်သည်) တကယ်တမ်းတွင် အောက်ခြေမှ အလိုလိုဖြစ်လာသော နာကြည်းဒေါသထွက်မှုဖြစ်မှန်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ဆန္ဒပြပိုစတာတစ်ခုတွင်ဆိုလျှင် “လျှပ်စစ်မီးပထမ၊ ဒီမိုကရေစီ နောက်မှ” ဟုပင် ရေးသားခဲ့ရာ ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကပင် ဝေဖန်ခဲ့သည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပြတ်တောက်မှုအပါအဝင် ပြည်သူလူထုခံစားရသော အခက်အခဲများအတွက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က လက်ရှိနိုင်ငံရေးစနစ်ကို အပြစ်တင်သည်။

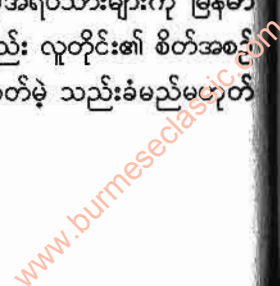
ယင်းအချိန်အတွင်းမှာပင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်ကလည်း သူ့အစိုးရက အခြေခံပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရန် ပျက်ကွက်မှုများ၏ အန္တရာယ်ကို နားလည်လာပုံ ရသည်။ ယခုလအတွင်း အစိုးရအဖွဲ့သို့ပြောသော မိန့်ခွန်းတွင် “ကျွန်တော်တို့ အစိုးရအနေနဲ့ အိုးအိမ်၊ ရေ၊ စွမ်းအင်၊ ပို့ဆောင်ရေးနဲ့ အလုပ်အကိုင်အပါအဝင်

မိဘပြည်သူတွေရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေအတွက် ထိထိရောက်ရောက် ဖြည့်ဆည်းပေးရမယ်” ဟု ပါသည်။ အမည်ခံ အရပ်သားအစိုးရသည် ဆန္ဒပြမှုများအပေါ် လုပ်လေ့မရှိသော ပုံစံမျိုးဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပြတ်တောက်မှုအတွက် ရေအားလျှပ်စစ် လျော့နည်းစေသော မိုးခေါင်ရေရှားမှုနှင့် နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းမှ စွမ်းအင်စက်ရုံများကို ဗုံးခွဲခဲ့သည့် ကချင်လက်နက်ကိုင်များအပေါ် အပြစ်ဖို့ရန်ကြိုးစားခဲ့သည်။ ပျက်စီးသွားသော စက်ရုံများကို အလျင်အမြန် ပြင်ဆင်သွားမည်ဟု ကတိပြုခဲ့ပြီး အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများမှ မီးစက်ကြီးခြောက်လုံးနှင့် ဓာတ်ငွေ့တာဘိုင်နှစ်လုံး ဝယ်ယူမည်ဟုပါ ကြေညာခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့်အပတ်က အရေးယူပိတ်ဆို့မှု ရပ်ဆိုင်းခဲ့အပြီးတွင် ထိုသို့ဝယ်ရန် အခွင့်သာလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းအချိန်မှာပင် ရန်ကုန်မြို့ဆင်ခြေဖုံးရှိ စက်မှုဇုန်များမှ အလုပ်သမား ထောင်ပေါင်းများစွာသည် ပြည်ပနိုင်ငံများမှ လာဖွင့်သည့် စက်ရုံများတွင် သပိတ်မှောက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး လစာတိုးပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။

မြန်မာအစိုးရ၏ မူဝါဒများကို ပြည်ပတွင် လက်ခံလာကြသော်လည်း ပြည်တွင်းတွင်မူ တရားဝင်ဖြစ်မှုဆိုသော အခြေအနေကိုပင် အပြည့်အဝမရသေးခြင်းကို ယခုဆန္ဒပြမှုများက ဖော်ပြနေသည်။ ဤသည်ပင် အစိုးရက ဆန္ဒပြမှုများကို ဂရုစိုက်ကိုင်တွယ်နေခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်ပေသည်။ ကြာသပတေးနေ့ကလည်း အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအဖွဲ့ (အာဆီယံ)အကြီးအကဲက မြန်မာအာဇာနည်များကို ဤအချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သတိပေးခဲ့ပေသည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဆန္ဒပြမှုများကို ဦးစီးဦးရွက်ပြုသူများအနေဖြင့်လည်း ချို့ယွင်းချက်များ၊ အကန့်အသတ်များ မည်သို့ပင်ရှိသည်ဖြစ်စေ ယခုကဲ့သို့ မကျေနပ်ချက်များကို ထုတ်ဖော်ခွင့်ရခြင်းသည် မကြာသေးမီက နိုင်ငံရေးအခြေအနေ ပွင့်လင်းလာခြင်းကြောင့်သာဖြစ်သည် ဆိုခြင်းကိုလည်း အလေးဂရုပြုထားသင့်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒပြမှုများကို ဖိနှိပ်မည်ဆိုပါက ဖိနှိပ်နိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် အမြောက်အများရှိနေပြီး နိုင်ငံရေးလွတ်လပ်ပွင့်လင်းမှု မတိုးတက်သေးသရွေ့ ဆန္ဒပြမှုများ၏ အကျိုးရလဒ်ကလည်း သီးပွင့်နိုင်ဦးမည် မဟုတ်သေးပေ။ လွတ်လပ်ပွင့်လင်းပြီး ရွေးချယ်ခွင့်ရှိရေး (လစ်ဘရယ်လိုက်ကင်းရေး) ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကလည်း ယနေ့အချိန်အထိ အတော်ကို အားနည်းချည့်နဲ့နေဆဲသာ ဖြစ်သည်။ လက်နက်မဲ့အရပ်သားများကို မြန်မာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များက သတ်ဖြတ်ခဲ့သည့် မှတ်တမ်းများကလည်း လူတိုင်း၏ စိတ်အစဉ်တွင် မှတ်မှတ်ထင်ထင် ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး တပ်သည် အကန့်အသတ်မဲ့ သည်းခံမည်မဟုတ်ဟုလည်း မှတ်ထင်စရာ ရှိနေပေသည်။

လက်ရှိ အခြေအနေတွင်လည်း ဆန္ဒပြမှုများသည် မရေရာသော အနေအထား တစ်ရပ်တွင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ အဓိက မေးခွန်းထုတ်စရာရှိသည်က အစိုးရ ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုနှင့် ဆန္ဒပြသူများ၏ တောင်းဆိုမှုများကို ရှိပြီးသားစနစ်အတွင်း ဖြေရှင်း နိုင်မည်လား၊ သို့မဟုတ် လျော့နည်းစေရုံသာ တတ်နိုင်မည်လားဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ် သည်။ ပကတိအခြေအနေတွင်တော့ အလားအလာရှိသော ခေါင်းဆောင်မရှိဘဲ၊ ဖြစ်နိုင် ခြေရှိသော နိုင်ငံရေးအရ အခြားနည်းလမ်း ရွေးချယ်စရာမရှိဘဲနှင့် အခြေခံကျသည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို တောင်းဆိုသည့် ဆန္ဒပြမှုများသည် အစိုးရအတွင်းမှ သဘောထား ကင်းမာသူများကို အားကောင်းလာစေရန် တွန်းပို့ပေးသလို ဖြစ်စေရုံမှတစ်ပါး အောင်မြင် နိုင်ခြေ အနည်းငယ်သာ ရှိပေသည်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်ချုပ်မှုအလွဲအောက်တွင် စုပုံဖြစ်တည်လာခဲ့သည့် နိုင်ငံရေး နှင့် လူမှုစီးပွားပြဿနာများကို လွယ်လွယ်ကူကူ ဖြေရှင်း၍ မရနိုင်ဆိုသည်ကတော့ ပြောစရာမလိုသည့်ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရအနေဖြင့် အခြေတည်စ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ် လမ်းမချော်စေလိုလျှင် အခြေခံလူထုဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ကို ရှာရမည်ဆိုခြင်းကတော့ ရှင်းနေသည်။

၇

In Burma, a return to the streets

If history is any guide, it's the bread-and-butter issues that tend to make Burmese people take to the streets. Then, when the authorities use force against these initial protests instead of peacefully managing popular demands, popular outrage mushrooms into a full-scale uprising. That's what happened with the pro-democracy protests in 1988 and the Buddhist monk-led "Saffron Revolution" in 2007. The first was triggered by a confiscatory currency reform along with police brutality against student protesters, the second by a hike in fuel prices in combination with police attacks on monks. Now Burma appears to be facing a similar situation once again.

For days people in cities around the country have been publicly protesting chronic power shortages. The authorities tolerated the demonstrations at first. Then, on Thursday, police in the town of Prome (Pyay), 160 miles northwest of Rangoon, beat up hundreds of protesters, most of them holding candles to symbolize the lack of electricity. Several protestors were detained and subsequently released after intervention by local parliamentarians. Whether this crackdown was an isolated incident or a sign of growing impatience among the country's security forces remains to be seen.

The protests began in Mandalay, the country's second largest city, on May 20. Hundreds of local residents held a candlelight vigil and marched peacefully through the streets, calling for a 24-hour supply of electricity. (In recent months, power has been available in Mandalay only for a few hours each day.) In the days that followed, the protests spread to Rangoon and other cities. Local media reported some rough encounters with the police

and the temporary arrest of some protest leaders. The marchers held posters and banners. One of the slogans was, "We want the same 24-hour electricity that Naypyidaw has." (Naypyidaw, the capital built by the military junta a few years ago, does not have to contend with the power cuts that plague

other parts of the country.) Another poster read, "Our homeland is dark while next-door neighbor China is lit up with electricity generated from our natural resources." Even though the authorities predictably suspect the opposition of orchestrating the protests (judging by the questions police asked of detained protestors), they actually seem to be drawing on spontaneous grassroots outrage. One protest poster that read, "Electricity First, Democracy Later On," even drew criticism from pro-democracy leader Aung San Suu Kyi. She blames the current political system for the various hardships, including power shortages, suffered by the people.

Meanwhile, President Thein Sein seems to realize the danger of his government's failure to deliver basic public services. In a speech to his cabinet earlier this month, he said, "Our government must make a drastic improvement for the people's needs including residential housing, water, power, transportation and jobs." The nominally civilian government has been uncharacteristically responsive in its reaction to the protests. The authorities

have tried to blame the power outages on the recent drought, which has reduced hydropower, and ethnic Kachin rebels, who have bombed power plants in the north of the country. The government has promised that the damaged plants will be quickly repaired, even announcing the purchase of six generators and two gas turbines from American companies – a move made possible after the suspension of U.S. sanctions last week.

Meanwhile, thousands of workers in industrial zones on the outskirts of Rangoon have been staging strikes against various foreign factories, calling for wage hikes.

What these protests show is that the government still hasn't gained much legitimacy at home despite the acceptance its policies have earned it overseas. This is the reason why the government has to be careful in managing these protests. On Thursday the head of the Association of South East Asia Nations warned the Burmese authorities on just this point.

At the same time, the protest organizers should remain sensitive to the fact that it's precisely the recent political opening, no matter how flawed and limited it might be, that is enabling them to express their grievances. The Burmese state has plenty of capacity to suppress the protests if it so chooses, and the protests won't bear fruit unless political liberalization continues. Still, that process of liberalization remains far too fragile. The Burmese security forces, whose track record of killing unarmed civilians remains fresh in everyone's mind, presumably do not have unlimited tolerance.

Right now, the protests are taking place in a virtual vacuum. The big question is whether the demonstrators' demands can be solved within the existing system or end up undermining it, perhaps even through regime change. In reality, protests that push for radical demands without viable leaders or feasible political alternatives are likely to achieve little other than strengthening the hand of the hardliners within the regime.

Needless to say, there is no easy solution to the political and socio-economic problems that have piled up over decades of misrule. But it's clear that the government has to come up with a way to provide basic public goods if it doesn't want to derail the nascent reform process.

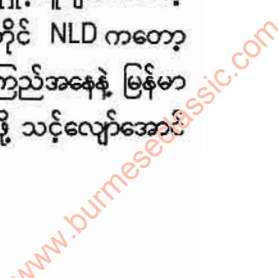
စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အလေးထားရမည့်အချိန်

စွန်လ ၁ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ယခုအပတ်တွင် မြန်မာအတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ၂၅ နှစ်အတွင်းပထမဆုံး ပြည်ပခရီးစဉ်အဖြစ် ထိုင်းနိုင်ငံသို့သွားရောက်ခဲ့မှုကို နယူးယောက်တိုင်းမိသတင်းစာက ဖော်ပြခဲ့သည်။ နယူးယောက်တိုင်းမိ၏ ဖော်ပြမှုတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ့နောက်လိုက်နောက်ပါများနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆက်ဆံလာရသောလူအများအပြားက အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD)၏ အထက်ပိုင်းအဆင့်များတွင် အဖွဲ့အစည်းပုံစံစနစ်ကျမှု ကင်းမဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့မှုကို ထောက်ပြထားခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့်အပတ်ကလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ရုံးအဖွဲ့က ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းစီးပွားရေးပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သော ပေါလ်ကော်လီယာ၏ တွေ့ဆုံရန်ခွင့်တောင်းမှုကို ပယ်ချခဲ့သည်။ သူတို့၏အကြောင်းပြချက်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အလုပ်များနေသည်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အတိုက်အခံအုပ်စုမှ သတင်းရင်းမြစ်တစ်ဦးကတော့ “သူ့လူတွေက ကော်လီယာဆိုတာ ဘာကောင်လဲဆိုတာတောင် မသိတာဖြစ်နိုင်တယ်” “မြန်မာ့အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုအနေနဲ့ ဉာဏ်ကြီးရှင်တစ်ယောက်ဆီက အကျိုးကျေးဇူးရနိုင်တဲ့ အခွင့်အလမ်းကို လက်လွှတ်လိုက်ရတာပေါ့” ဟု ပြောပြသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အစိုးရသတင်းစာများ၌ ဖော်ပြခဲ့သည်က ဖန်ကြီးများနှင့် သမ္မတအကြံပေးများသည် ကော်လီယာကို အချိန်ပေးပြီး တွေ့ဆုံခဲ့ကြမှုကို ဖြစ်သည်။

ပြည်ပရောက် မြန်မာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ထင်ရှားသည့်ပညာရှင်များ၊ သူတို့၏ ပြည်ပရောက် နှစ်ကာလများစွာတွင် အဖိုးတန်အတွေ့အကြုံများစွာ ရရှိခဲ့သူများကတော့ သူတို့ကို အစိုးရက တက်တက်ကြွကြွ မြှူဆွယ်သိမ်းသွင်းနေသည့်တိုင် NLD ကတော့ သူတို့ကို လျစ်လျူရှုထားသည်ဟု ဆိုကြသည်။ “ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေနဲ့ မြန်မာသုတေသနပညာရှင်တွေကို အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုမှာ ပါဝင်ကူညီနိုင်ဖို့ သင့်လျော်အောင်

စီစဉ်ပေးထားတာမျိုးကို မရှိဘူး။ ဟု လွန်ခဲ့သော လအနည်းငယ်က ရန်ကုန်မြို့သို့ လာ ရောက်ခဲ့သည့် အမေရိကန်တပ်တန်းတက္ကသိုလ်တစ်ခုတွင် ဆည်းပူးခဲ့သော မြန်မာပညာရှင် တစ်ဦးက ဆိုသည်။

NLD သည် သတင်းထောက်များနှင့်လည်း ပြဿနာများရှိခဲ့သည်။ မကြာသေးမီ က NLD နှင့် ပြည်တွင်းသတင်းထောက်များအကြား တင်းမာသည့် အခြေအနေများ ရှိခဲ့ သည်။ မေလအစောပိုင်းက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်ပေးနေသူ တစ်ဦးသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဓာတ်ပုံရိုက်ရန် ကြိုးစားသော ပြည်တွင်းဓာတ်ပုံ သတင်းထောက်တစ်ဦးကို အနိုင်အထက်ပြုသလို ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းသတင်းထောက် များ၏ အဆိုအရ လုံခြုံရေးဆောင်ရွက်ပေးသူများက “မင်းတို့မီဒီယာသမားတွေက ပိုက်ဆံ အတွက် လုပ်နေတာ။ ငါတို့က ၆-၇ က်ဆံတစ်ပြားမှရတာ မဟုတ်ဘူးကွ။ ငါတို့ နိုင်ငံရေး လုပ်ပြီးထောင်ကျခံလာတာ” ဟု ပြောပြီး နှိမ်ချဆက်ဆံခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

NLD ပါတီဝင်အများအပြားသည် ယခင်အစိုးရလက်ထက်တွင် အတိဒုက္ခရောက် ခဲ့ရသည်။ သို့သော်လည်း တင်းကျပ်သည့် ကိုယ်ကျင့်စည်းမျဉ်းကို ကိုင်စွဲထားသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ထိုအချက်ကို ဂုဏ်ဖော်မှုအား မှန်ကန်စွာပင် ပယ်ချထားခဲ့ သည်။ သူပြောခဲ့သည့် ထင်ရှားသော စကားတစ်ခွန်းက “တစ်ခုခုလုပ်တော့မယ်လို့ ရွေးချယ်ပြီးရင် အနစ်နာခံရတယ် မပြောသင့်ဘူး။ ဘယ်သူကမှ အတင်းအကျပ်ခိုင်း တာမဟုတ်ဘူး” ဟု ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဂျာနယ်လစ်အများအပြား (နှင့် တက်ကြွလှုပ်ရှား သူတစ်ဝှမ်း ဂျာနယ်လစ်ဖြစ်လာသူများ) သည်လည်း စစ်အစိုးရလက်ထက်တွင် နိုင်ငံရေးနှင့် အသက်မွေးမှုဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်တို့ကြောင့် အကျဉ်းချခံခဲ့ကြရပေရာ NLD အဖွဲ့ဝင် အချို့၏ ငါတကောကောမှုနှင့် စိတ်ကြီးဝင်မှုသည် ပြောင်းပြန်သက်ရောက်မှုရှိသည့်ကိစ္စဖြစ် သွားပေသည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်မန်မိုဟန်ဆင်းတို့ မကြာသေးမီက တွေ့ဆုံမှုကဲ့သို့သော အရေးပါသော နိုင်ငံရေးပွဲများနှင့်ပတ်သက်ပြီး NLD က ပြီးခဲ့သည့် ရက်သတ္တပတ်များအတွင်း ပြည်တွင်းမီဒီယာများကို တရားဝင်ဖိတ်ကြားမှုများ မလုပ်တော့ သည့်အပေါ်တွင်လည်း ပြည်တွင်းမီဒီယာများက ဝေဖန်နေကြသည်။

လေးစားခံရသော ဝါရင့်သတင်းစာဆရာတစ်ဦးလည်းဖြစ်၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်က NLD ၏ ဦးဆောင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်ခဲ့သော မောင်ဝံသကလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်နှင့် နီးစပ်သော NLD ရုံးအဖွဲ့များသည် မီဒီယာများနှင့် အဆင်ပြေစွာ မည်သို့ ဆက်ဆံရမည်ဆိုခြင်းကို သင်ယူရန်လိုနေကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြောပြခဲ့သည်။ “သူတို့

အများစုက ဂျာနယ်လစ်ဆိုရင် လုပ်ကိုင်စားနေတဲ့လူ၊ တိုင်းပြည်အတွက် မှုတွေ၊ ခံယူချက်တွေ မရှိတဲ့သူလို့ ထင်ချင်နေကြတာ။ ဒီလို ထင်တာမြင်တာတွေက တကယ့် ပြဿနာပဲ။ ဂျာနယ်လစ်ဆိုတာ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုတစ်ရပ်ကို လုပ်နေတဲ့သူတွေလို့ သူတို့နားမလည်ရင် နိုင်ငံရေးသမားတွေနဲ့ သတင်းထောက်တွေကြားမှာ ဆက်ဆံရေးကောင်းအောင် တည်ဆောက်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး”။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူ့ရုံးအဖွဲ့အပေါ် အခြားသော လူသိရှင်ကြားဝေဖန်မှုကလည်း ထင်မထားသောနေရာမှ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ပြည်ပမှ NLD ကို တစ်စိုက်မတ်မတ်ထောက်ခံခဲ့သူများထံမှ ဖြစ်သည်။ ပြည်ပရောက် မြန်မာအဖွဲ့အစည်းရုစိချ၊ ထိုအထဲတွင် တစ်စိုက်မတ်မတ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ချိတ်ဆက်မှုကောင်းသည့် ထိုင်းအခြေစိုက် Network for Democracy and Development, Women League of Burma၊ Human Rights Education Institute of Burma တို့လည်း ပါဝင်သည်။ ထိုအဖွဲ့များက ဘန်ကောက်သို့ရောက်ရှိလာသော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တွေ့ဆုံခွင့်တောင်းခဲ့ရာ အချည်းနှီးဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ကတည်းက ပထမဆုံးအကြိမ်ဟု ဆိုရမည့်အခြေအနေအဖြစ် ထင်ရှားသည့် ပြည်ပရောက်လှုပ်ရှားသူ အများအပြားက သူတို့၏ စိတ်ပျက်ရမှုကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသောမီဒီယာများကို ပြောကြားခဲ့ကြသည်။ “ကျွန်မတို့ စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါတယ်” ဟု NDD ၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါ်ခင်ဥမ္မာက နာမည်ကြီးမြန်မာဘာသာမဂ္ဂဇင်း တစ်စောင်ဖြစ်သော ဧရာဝတီသို့ ပြောကြားခဲ့သည်။ “ကျွန်မတို့ တိုင်းပြည်အတွက် ၁၉၈၈ခုနှစ်ကတည်းက မမောတမ်းလုပ်လာခဲ့တာ။ အိမ်လည်း မပြန်နိုင်ခဲ့ဘူး။ အခုကျွန်မတို့ခေါင်းဆောင် ဒီကိုလာတော့ ကျွန်မတို့အားလုံး သူနဲ့တွေ့ပြီး အမြင်တွေ၊ အတွေ့အကြုံတွေ ဖလှယ်ချင်ခဲ့တာ။”

ထိုသို့သော စိတ်ပျက်ရမှု လက္ခဏာများကို ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်တွင်သာမက အမေရိကန်နှင့် ဥရောပမြို့တော်များတွင်ပါ တွေ့နိုင်သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် စီးပွားရေးအရေးယူပိတ်ဆို့မှုများ၏ “မူဝါဒဗဟိုပြုမှု” အပေါ် နှစ်ရှည်လများ ထောက်ခံပံ့ပိုးခဲ့ကြသူများ ကိုယ်တိုင်ကပင် ယခုအခါ လေဒီ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကင်းမဲ့သည့်ပုံစံ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် ခွဲဝေအပ်နှင်းနိုင်စွမ်း မရှိမှုတို့အပေါ် စိတ်ရှုပ်ထွေးနားမလည်နိုင် ဖြစ်လာရသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို အစဉ်တစ်စိုက်ထောက်ခံခဲ့သူတစ်ဦး၏ ပြောကြားချက်အရဆိုလျှင် သူသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ဒီမိုကရေစီဖြစ်ထွန်းစ အာရှနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ သမ္မတတို့ စကားပြောနိုင်ရေး စီစဉ်ပေးလိုသောကြောင့် NLD ပြန်ကြားရေးဌာနနှင့် အဆက်အသွယ်ရရန် လနှင့်ချီ၍ ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း သူ၏ စာပိုမေးမြန်းမှုကို အကြောင်းပြန်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ပါတီ၏ဖွဲ့စည်းမှု အားနည်းနေဆဲအချိန်တွင် ပြဿနာအားလုံးအတွက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို အပြစ်တင်မည်ဆိုလျှင်တော့ တရားမျှတမှုရှိမည် မဟုတ်ပေ။ ပါတီမှ လှုပ်ရှားသူအများစု (သူ့အပါအဝင်) နှစ်ကာလများစွာ ထိန်းသိမ်းခံခဲ့ရခြင်းက ယခုပြဿနာအတွက် တရားဝင်အကြောင်းပြစရာ အချက်များထဲမှ အရေးပါဆုံးအချက် ဖြစ်နေပေသည်။ သို့သော်လည်း ယခုအချိန်ကစပြီး ပြင်သင့်တာပြင်ကာ မိမိကိုယ်ကိုယ် ဝေဖန်မှုကို ကျင့်သုံးပြီး အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတွင် ပေါင်းကူးတံတားပေါင်း မည်မျှ များပြားစွာ မီးလောင်ကျွမ်းစေခဲ့သလို ဖြစ်ခဲ့ပြီဆိုခြင်းကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ပါတီက ပြန်စဉ်းစားရမည့် အချိန်ဖြစ်ပေသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အတွက် လိုအပ်သည်က နောက်လိုက်နောက်ပါ သက်သက်မဟုတ်ဘဲ မဟာဗျူဟာမြောက် စီမံမှုနှင့်ခန့်ခွဲမှု လုပ်နိုင်သော၊ မူဝါဒချမှတ်ရေးတွင် သူ့ကို ကူညီနိုင်သော အရည်အချင်းပြည့်သည့် ရုံးအဖွဲ့မှူးနှင့် ရုံးအဖွဲ့ပင်ဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံရေးတွင် ကိုယ်ကျင့်သီလကောင်းမွန်ရဲရင့်မှုနှင့် ဖြူစင်သန့်ရှင်းမှုမှာ အလွန်ပင်အရေးပါသလို အောင်မြင်အထမြောက်ရေးကို အမှန်တကယ် လိုချင်လျှင်လည်း အခြေခိုင်စေရန် ပျိုးထောင်ပြီး သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော မူဝါဒများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

It's time for Aung San Suu Kyi to get serious about management

This week, The New York Times covered Aung San Suu Kyi's visit to Thailand --- the first foreign trip for Burma's opposition leader in 25 years. Many people who have dealt with Suu Kyi and her political entourage over the years say that the Times report, which described a striking lack of organization in the upper ranks of the National League for Democracy (NLD), was spot-on.

Last week, Suu Kyi's staff turned down a request for a meeting from Paul Collier, one of the world's top economists. Their excuse: The Lady was busy. "Perhaps her staffers don't know who Collier is," one source in the opposition told me. "The Burmese opposition movement has missed the chance to benefit from a great mind." Meanwhile, government newspapers covered have reported that ministers and presidential advisors gave Collier plenty of time.

Prominent experts from the Burmese exile community, many of them with valuable experience acquired in their years abroad, say that the NLD is ignoring them even while the government is actively soliciting their services. "There is no proper mechanism set up by Suu Kyi for Burmese researchers to play a contributing role to the opposition movement," says a Burmese scholar who graduated from a top U.S. university and visited Rangoon a few months ago.

The NLD is also having problems with reporters. Lately there have been increasing tensions between the NLD and local journalists. In early May, a member of Suu Kyi's security staffman handled a local photojournalist

who tried to take pictures of the Lady. Local reporters say that the bodyguards abused them, saying: "You media people are doing this for money. We don't make a f—ing penny. We face jail time because we're doing politics."

Many NLD members suffered under the previous regime. But Suu Kyi, who holds to a rigorous moral code, rightly tends to dismiss those who bring this up. She once famously said: "If you choose to do something, then you shouldn't say it's a sacrifice, because nobody forced you to do it." Moreover, since many journalists (and activists-turned-journalists) were also imprisoned by the military regime for their political and professional work, the self-righteousness and arrogance of the NLD members are likely to backfire.

Local reporters have complained in the past few weeks that the NLD no longer issues open invitations to the media to cover important political events, such as Suu Kyi's recent meeting with India's Prime Minister Manmohan Singh.

Maung Wuntha, a well-respected veteran journalist and a former leading member of the NLD in 1988, told me that the NLD staffers who are close to Suu Kyi need to learn how to work in a more media-friendly manner:

"Many of them tend to see journalists as careerists who do not have any principles and commitment to the interests of the country. This perception is a serious problem. Unless they realize that journalists are doing a public service, we aren't going to see any fundamental improvement in relations between politicians and reporters."

Another public criticism of Suu Kyi and her staff has come from an unexpected source: staunch NLD supporters outside of Burma. Eight major Burmese exile organizations — including such dedicated and well-connected groups such as the Network for Democracy and Development, the Women's League of Burma, and the Human Rights Education Institute of Burma in Thailand — asked for some face time with Aung San Suu Kyi during her visit in Bangkok, but to no avail. For perhaps the first time since 1988, many prominent exiled activists came together to express their frustration in the Burmese-language media. "We feel sad," said Khin Ohmar, NDD chairwoman, told *The Irrawaddy*, a leading Burmese-language magazine. "We have worked tirelessly for our country since 1988. We can't go home, so while our leader's visiting us here, we all would like to meet her and exchange views and experiences."

You can find signs of frustration not only on the Thai-Burmese border, but also in the capitals of the United States and Europe. Several lobbyists who relentlessly advocated on behalf of Suu Kyi and her "principle-centered policy" of economic sanctions for decades are now disoriented by the Lady's apparent lack of coordination and inability to delegate. A dedicated Suu Kyi advocate told me he's been trying to get in touch with the NLD's information department for months to arrange a conversation between Suu Kyi and the president of a newly democratizing Asian country, but his correspondence has gone unanswered.

Of course, it's not fair to blame Suu Kyi for all these problems, given that the party's organization is still weak. Most party activists (including herself) have spent long periods in detention — perhaps the most important among many legitimate excuses for the problem. By now, though, it's high time for Aung San Suu Kyi and her party to step back, practice self-criticism, and think aloud about whether they have burned too many bridges too quickly in this transitional phase. Perhaps what Suu Kyi needs is not just an

entourage, but a full-blown chief of staff with a proper team that is capable of strategic planning and management and can support her in the decision-making process. Moral courage and clarity are hugely important in politics, but you also need the capacity to cultivate your base and craft sound policies if you really want to get things done.

ကချင်စစ်ပွဲ တစ်နှစ်ပြည့်ချိန်

ဇွန်လ ၈ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့ဆိုလျှင်ဖြင့် ကချင်ပြည်နယ်မှ စစ်ပွဲသည် တစ်နှစ်ပြည့်တော့မည်။ ဝမ်းနည်းစရာ နှစ်ပတ်လည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ အစောပိုင်းက ကချင်ဂျာနယ်လစ် လစိုင်းနော်မင်းသည် မြန်မာစစ်သားတစ်ဦးပစ်သော ကျည်သင့်ခဲ့သည်။ ကချင်လက်နက်ကိုင်များနှင့် မြန်မာအစိုးရတပ်များအကြား တိုက်ပွဲအကြီးအကျယ်ဖြစ်နေခဲ့ရာ နော်မင်း၏အဖော်များက သူ့ကို ချက်ချင်း ကုသနိုင်ရန် ဆေးရုံပို့ပေးဖို့ အခွင့်မသာခဲ့။ သွေးထွက်လွန်နေသော အသက် ၄၄ နှစ်အရွယ် ကချင်ဂျာနယ်လစ်ခမျာ ကချင်တပ်ဘက်မှ ကတုတ်ကျင်းအတွင်းမှာ နှစ်နာရီ နီးပါးပုန်းခိုနေရသည်။ တရုတ်နယ်စပ်မြို့ကလေးမှ ဆေးရုံကိုအရောက်တွင်တော့ သူ့လည်ချောင်းအတွင်းမှ ကျည်ဆံသည် အဓိက အာရုံကြောစနစ်ကို ပျက်စီးစေခဲ့ပြီ။

“ကျွန်တော့် ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်းကနေ ရင်ဘတ်အထိ အခုထိ လှုပ်လို့မရဘူး” ဟု နော်မင်းက ဆေးရုံကုတင်ပေါ်မှနေပြီး ကျွန်တော့်ကို ဖုန်းဖြင့်ဖြေသည်။ Kachinland News ၏ သတင်းထောက်ချုပ်အဖြစ် နော်မင်းသည် ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KIA) နှင့် မြန်မာအစိုးရတပ်ဖွဲ့များအကြား စစ်ပွဲတွင် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာများသို့ အကြိမ်ကြိမ် စေလွှတ်ခံခဲ့ရသည်။ အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ၁၇ နှစ်အကြာ ပြီးခဲ့သည့်ဇွန်လမှာ ပျက်ပြားခဲ့ပြီး တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ဖြစ်လာကတည်းက ဖြစ်သည်။ မြန်မာစစ်တပ်က ကချင်ရွာသားများကို အကြောင်းမဲ့သတ်ဖြတ်မှု၊ အိမ်များကို ဖြိုဖျက်မှုတွေကို သူက ဗီဒီယိုမှတ်တမ်း တင်နိုင်ခဲ့သည်။

မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် နော်မင်းကို အများပြည်သူ အွန်လိုင်းမဲပေးစနစ်အဖြစ် Citizen of Burma Award ချီးမြှင့်ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။ ဆန်ကာတင်စားရင်ဝင်အခြားသူများနှင့်ယှဉ်လျှင် နော်မင်းမှာ မြန်မာပြည်သူများအကြားတွင် ထင်ရှားသူမဟုတ်သော်လည်း ဆရာသွားခဲ့ပြီး မဲ ၅၁၃၉၂၂ အနက် ၅၁ ဒသမ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

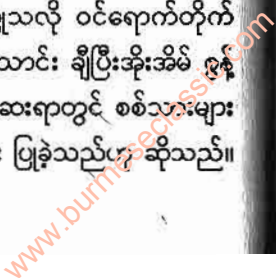

“မဲစာရင်းတွေကို ပြန်ကြည့်ရင် ကိုနော်မင်း ရသွားတာ ထူးထူးခြားခြား ပါပဲ။ မဲပေးတဲ့သူတွေက သူ့ကို တော်တော်လေး အားပေးကြတယ်။ သူ့နောက်ကလူနဲ့ သူနဲ့ ဆို မဲအရေအတွက်က ၂ဆလောက်ကို ပိုသာနေတာ” လို့ Citizen of Burma ဆု ရွေးချယ် ရေးအဖွဲ့မှ ကိုထိန်လင်းက ပြောပါတယ်။

ဆုရသည့်သတင်းသည် နော်မင်းကိုပင် အံ့ဩသွားစေခဲ့သည်။ “ကျွန်တော် အံ့အားသင့်ရတာက ဒီဆုကို ကျွန်တော့်ရဲ့ ကချင်မျိုးချစ်တွေကချည်း ပေးခဲ့တာမဟုတ်ဘဲ ဗမာတိုင်းရင်းသား မဲဆန္ဒရှင်အများစုနဲ့ အခြားသော ထောက်ခံသူတွေက ပေးခဲ့တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါ။” “ဒီဆုဟာ ဗမာလူများစုကြားမှာ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ရုန်းကန်တိုက်ပွဲ ဝင်မှုကို နားလည်စာနာမှု တိုးလာတယ်ဆိုတာကို ဖော်ပြနေတယ်လို့ ကျွန်တော်တော့ မြင်တယ်” ဟု နော်မင်းက ဆိုသည်။

ကချင်ပြည်နယ်တွင် စစ်ပွဲဖြစ်နေချိန် အတောအတွင်းမှာပင် မမျှော်လင့်တာတွေ အများကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထင်ရှားသည့် ဂီတပညာရှင် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း လမ်းပေါ်ထွက်ပြီး ရန်ကုန်မြို့မှ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင် ဖျော်ဖြေကာ ကချင်စစ်ပြေး ဒုက္ခသည်များအတွက် ရန်ပုံငွေရှာကြသည်။ နာရေးကူညီမှုအသင်းကဲ့သို့သော လေးစား ခံရသည့် မြန်မာပရဟိတအဖွဲ့အစည်းများက စစ်ပြေးဒုက္ခသည်များအတွက် အကူအညီ များပေးပို့ကြသည်။ စာနယ်ဇင်းများက ကချင်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့၏ ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတွေကို ပုံနှိပ်ဖော်ပြသည်။ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်း ဖြစ်ပေါ်စေသော စစ်အကြောင်း သတင်းဆောင်းပါးတွေ ဖော်ပြကြ သည်။ ယခုတစ်ပတ်အကုန်တွင် ဂျာနယ်လစ်ငါးဦးက ဓာတ်ပုံပြပွဲကျင်းပကာ ပြည်တွင်းစစ် အဆုံးသတ်ရန်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်ငြိမ်းချမ်းရေးရရန် အရေးတကြီး လိုအပ်နေပုံကို မီးမောင်း ထိုးပြသည်။ ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားအဖွဲ့မှ ထင်ရှားသည့် အဖွဲ့ဝင်များက စစ်ပွဲရန်ကို သွားရောက်ခဲ့ကြပြီး ပဋိပက္ခမှာ ကြားဝင်ဖျက်ဖြေပေးရန် ကြိုးစားကြသည်။

ဗမာတိုင်းရင်းသား အများအပြားက ကချင်တိုင်းရင်းသားများနှင့် တစ်သွေး တစ်သားတည်းဖြစ်သည့်သဘောကို ပြသနေချိန်တွင် ဗမာတပ်မတော်ကတော့ ကချင် သူပုန်များကို ဆက်လက်နှိမ်နင်းနေခြင်းဖြင့် မတူကွဲပြားသော ပုံရိပ်ကို ဖော်ပြနေသည်။ မကြာသေးမီက လူ့အခွင့်အရေးစောင့်ကြည့်အဖွဲ့ (HRW) မှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အစီရင် ခံစာအရဆိုလျှင် ဗမာစစ်တပ်သည် ကချင်ကျေးရွာများကို ကြုံ့သလို ဝင်ရောက်တိုက် ခိုက်၊ အိမ်များကို ဖြိုဖျက်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာလုယက်ကာ လူထောင်သောင်း ချီပြီးအိုးအိမ် ဇွန် ခွာထွက်ပြေးစေရန် အင်အားသုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် စစ်သားများ က အရပ်သားများကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းများ ပြုခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

အမျိုးသမီးများကိုလည်း မုဒိမ်းကျင့်ခဲ့ကြသည်။ စစ်တပ်သည် မြေမြှုပ်မိုင်းများ အသုံးပြုခြင်း၊ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတွင် ခိုင်းစေရန် အသက် ၁၄ နှစ်ခန့်သာရှိသေးသည့် ကလေးများ ပါမချန် ပေါ်တာဆွဲခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ် ဇွန်လနောက်ပိုင်းကတည်းက တစ်နေ့လျှင် အပြန်အလှန်ပစ်ခတ်မှု လေးကြိမ်ထက်မနည်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဒုက္ခသည် အရေအတွက်မှာ ၇၅၀၀၀ အထိရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။ အများစုမှာ KIA ထိန်းချုပ်ထားသော တရုတ်နယ်စပ်တစ်လျှောက်မှ ဒုက္ခသည် စခန်း ၃၀ ခန့်တွင် ခိုလှုံနေကြရသည်။ မိုးရာသီဝင်တော့မည်ဖြစ်ရာ ထိုဒုက္ခသည်များနှင့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်း မကြာမီဖြစ်ပေါ်တော့မည်ကို စိုးရိမ်နေရပေသည်။

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဘန်ကီမွန်ထံသို့ KIA ခေါင်းဆောင် ဇောင်းဟရာ၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာတွင် “ပဋိပက္ခ ပိုမိုကျယ်ပြန့်ရှုပ်ထွေးမလာမီ ကြားဝင်ပေးပါရန်” တောင်းဆိုထားသည်။ ဗမာစစ်တပ်သည် KIA နှင့် ၎င်း၏ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းအပေါ် စစ်ပွဲဆင်နွှဲနေရုံမျှသာမကဘဲ ကချင်တစ်မျိုးသားလုံးကိုပါ စစ်ပွဲဆင်နွှဲနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ခိုင်မာသည့် အထောက်အထားရှိသည်ဟု ဇောင်းဟရာက သတိပေးခဲ့သည်။ စစ်ပွဲသည် နိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခအဖြစ်မှ လူမျိုးရေးပဋိပက္ခအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းနေပြီ ဖြစ်ကြောင်းလည်း သူက ပြောကြားခဲ့သည်။

တရုတ်နယ်စပ်တွင် အခြေစိုက်ထားသည့် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်စခန်းများသို့ ရိက္ခာအကူအညီများ ပုံမှန်လာရောက်ပေးပို့သည့် ဗမာတိုင်းရင်းသား စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၏ ပြောကြားချက်အရဆိုလျှင် စခန်းခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့ကို စခန်းအတွင်း ဗမာစကားမပြောရန် မကြာသေးမီက သတိပေးခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။ “ဒုက္ခသည်တွေကြားမှာ ဗမာမုန်းတီးရေးစိတ်ဓာတ်က မြန်မြန်ဆန်ဆန် ကြီးထွားလာနေတယ်။ သူတို့က အစိုးရစစ်တပ်နဲ့ ဗမာတိုင်းရင်းသားကို ခွဲခြားမမြင်နိုင်ကြဘူးလေ” ဟု တရုတ်-ဗမာ နယ်စပ်တွင် အခြေစိုက်သည့် စစ်ရေးလေ့လာသုံးသပ်သူ ကိုအောင်ကျော်ဇောက ဆိုသည်။ ယင်းသို့သောအမြင်သည် ဒုက္ခသည်များတွင်သာ ရှိနေသည်မဟုတ်။

KIA ဒုတိယစစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ဆွမ်လွတ်ပွမ်မော်နှင့် အခြားသော သြဇာမရှိဆုံး ကချင်ခေါင်းဆောင်များကလည်း မြန်မာစစ်တပ်၏ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိုးစစ်ဆင်မှုနှင့် လှည့်စားကြီးကိုင်သော “ငြိမ်းချမ်းရေးမဟာဗျူဟာ” သည် မြို့ပြနေ ကချင်များနှင့် အရေးပါသော ကချင်လက်နက်ကိုင်ခေါင်းဆောင်အချို့ကိုပါ အစွန်းရောက်လာအောင် ဖန်တီးသလိုဖြစ်နေသည်ဟု ပြောကြားခဲ့ကြသည်။

နော်မင်းသည် ဂျာနယ်လစ်တစ်ဦးအနေဖြင့် ကြီးထွားလာသော လူမျိုးရေး တင်းမာမှုကို စောင့်ကြည့်ခဲ့သည်။ အမြန်ဖြစ်အောင် အလွယ်လုပ်သည့် “ငြိမ်းချမ်းရေးမဟာဗျူဟာ” မျိုးသည် အလုပ်မဖြစ်နိုင်ဟု နော်မင်းက ထောက်ပြသည်။ “ လက်တွေ့ဖြစ်နေတဲ့ နေရာမှာ ယုံကြည်မှု ပြန်လည်တည်ဆောက်ဖို့နဲ့ တင်းမာမှုလျှော့ချဖို့ကတော့ အချိန်ယူရမယ်။ စိတ်ရှည် ဖို့လိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြန်မာပြည်မက အများပြည်သူတွေက တိုင်းရင်းသား အရေးမှာ စိတ်ဝင်စားလာကြပြီး သူတို့ရဲ့ထောက်ခံမှုကို ပြသလာ ကြတာကတော့ စိတ်အား တက်စရာပါပဲ”

ကချင်စစ်ရေးပဋိပက္ခ တစ်နှစ်ပြည့်အထိမ်းအမှတ်ကတော့ ကြေကွယ်ဖွယ်အမှတ်ရ စရာများနှင့်သာ ပြည့်နှက်နေသည်။ သို့သော်လည်း Citizen of Burma Award ကို နော်မင်း ရရှိခဲ့ခြင်းကနေပြီး ပြန်လည်ရှင်သန်စေခဲ့သည့် မျှော်လင့်ချက်ကတော့ မြန်မာပြည်၏ အမျိုးစုံလင်သော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်များသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူတကွနေထိုင်ရေးကို အမှန်တကယ် လိုလားသည်ဆိုသော အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသည်ပင်လျှင် အကောင်းမြင် ဝါဒအတွက် ရေခဲမြေခဲကောင်း မဟုတ်ပါလား။

One year of the Kachin war

As of June 9, the war in Burma's Kachin State has been going on for one year. It's a sad anniversary.

In early January 2012, the Kachin journalist Lahpai Naw Ming was hit by a bullet fired by a Burmese soldier. But Naw Ming's companions had no way of getting him to a hospital for immediate treatment, because of the heavy on-going fighting between Kachin rebels and Burmese government troops. Bleeding profusely, the 44 year-old Kachin journalist was forced to hide in a trench in the Kachin lines for almost two hours. By the time he arrived at a hospital in a Chinese border town, the bullet in his throat had already caused damage to his main nervous system.

"I still can't move the lower part of my body up to the chest," Naw Ming told me on the phone from his hospital bed. As the chief reporter for Kachinland News, Naw Ming filed a series of dispatches from the frontlines of the war between the Kachin Independence Army (KIA) and Burmese government troops, which broke out last June after 17 year of a ceasefire agreement. The journalist also documented on video how the Burmese army has wantonly killed Kachin villagers and razed their houses.

On May 27,⁷ Naw Ming was honored with the Citizen of Burma Award, chosen by a public online vote. Although he was not a high-profile figure in the Burmese public in comparison to other candidates in the final list, Naw Ming won the award, receiving 51.25 percent of the 513,922 votes cast.

"The voting statistics showed that Naw Ming won significant and sweeping support from the voting public," says Htain Linn, of the Citizen of Burma Award organization. "The ratio of the votes he received was over two times higher than the runner-up."

The news of the award surprised even Naw Ming: "I was amazed because this award was not just given to me by my fellow Kachin compatriots, but by mostly ethnic Burman voters and other supporters," Naw Ming told me. "I see this prize as increasing [public] understanding of the ethnic struggle among members of the Burman majority."

Many unprecedented things are happening around the war in Kachin state. A group of well-known musicians go on the road every Sunday to

perform at teashops in Rangoon to raise funds for the support of Kachin war refugees. Respected Burmese charity organizations, such as the Free Funeral Service Society, have also been sending aid to those fleeing the war. Some publications have published interviews with Kachin rebel spokesmen and featured articles on the war and the resulting humanitarian crisis. Five journalists are hosting a photo exhibition this weekend to highlight the urgent need for ending the civil war and bringing peace in Kachin state. And influential members of the 88 Generation Students group have visited the war zone and offered to mediate the conflict.

While many ethnic Burmese are demonstrating their solidarity with the Kachin people, the Burmese army's continuing crackdown on Kachin rebels shows a very different picture. According to a recent report by Human Rights Watch, the Burmese army has indiscriminately attacked Kachin villages, razed homes, pillaged property, and forcefully displaced tens of thousands of people. Soldiers have threatened and tortured civilians during interrogations. They have also raped women. The army has also used anti-personnel mines and conscripted forced laborers — including children as young as 14 — for work on the front lines.

Combat incidents have been occurring an average of four times a day since June 2011. The number of refugees has reached an estimated 75,000 people. Most of them have been seeking refuge in some 30 camps for the internally displaced along the Chinese border in KIA-controlled areas. With the rainy season around the corner, an imminent humanitarian crisis is looming in these refugee and IDP camps.

In his open letter to UN Secretary-General Ban Ki-moon, KIA leader Zawng Hra calls on the UN to "intervene before the conflict becomes even wider and more complex." Zawng Hra warned that there is strong evidence that the Burmese army is not only waging war against the KIA and its political wing but also against the Kachin population as a whole. The war, he said, is turning from a political conflict into a racial one.

Some ethnic Burman volunteers who regularly deliver food to the Chinese border-based IDP camps told me they were recently cautioned by camp leaders not to speak the Burmese language inside the camp. "Anti-Burman hatred is growing fast among the refugees, because they do not make any distinction between the government army and Burman ethnic people," said Aung Kyaw Zaw, a military analyst base on the China-Burma border. Such sentiment, however, is not confined to refugees.

Gen. Sumlut Gun Maw, the vice chief of staff of the KIA and one of the most influential Kachin leaders, also told me that the Burmese army's relentless offensive and manipulative "peace strategy" has radicalized the urban Kachin population and some of the key Kachin rebel leaders.

As a journalist, Naw Ming has been tracking the increasing ethnic tension. He warned that a quick-fix "peace strategy" is not going to work. "It

will take time and patience to restore trust and ease tensions on the ground. But it's encouraging that more and more of the general public in the Burmese heartland are taking interest in the ethnic issue and showing their support." The one-year anniversary of Kachin conflict is filled with tragic memories. Yet Naw Ming's Citizen of Burma Award revives the hope that Burma's many different ethnic groups really have the will to live together in peace. And that does offer grounds for optimism.

ဒီမိုကရေစီအပေါ် ဆိုးကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ

စွန်လ ၁၃ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နှင့်ရှည်လျားစွာ ထိစပ်နေသော မြန်မာနိုင်ငံအနောက်ပိုင်းမှ လူမျိုးဂိုဏ်းဂဏ ကွဲပြားမှုပဋိပက္ခကြောင့် သေဆုံးသူဦးရေမှာ သောကြာနေ့မှ စတင်လျှင် ယနေ့ဆို ၂၅ ဦးထက်မနည်း ရှိပြီဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသား ရခိုင်ဗုဒ္ဓဘာသာများနှင့် နိုင်ငံမဲ့ ရိုဟင်ဂျာမွတ်စလင်များအကြား ရန်စသည် အသိုက်အဝန်း အဓိကရုဏ်းအသွင်သို့ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ကူးပြောင်းသွားခဲ့ပြီ။ လုယက်မှု၊ မီးရှို့မှု၊ ဖျက်ဆီးမှုများသည် လျင်မြန်စွာ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်သည် ဗုဒ္ဓဘာသာလွှမ်းမိုးသည့် ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း မွတ်စလင်အများအပြား နေထိုင်ရာလည်း ဖြစ်နေသည်။ ယင်းတို့ထဲတွင် မြန်မာအစိုးရက နိုင်ငံမဲ့ တရားမဝင်တိုင်းတစ်ပါးသားများအဖြစ် မှတ်ယူသော ရိုဟင်ဂျာ ၈ သိန်းခန့်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂက ၎င်းတို့ကို ခွဲခြားဆက်ဆံခံရမှု အဆိုးဆုံး ကြုံတွေ့ရသည့် လူနည်းစုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ဗမာအများအပြားက ၎င်းတို့ကို “ဘင်ဂါလီ” ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြပြီး၊ တိုင်းတစ်ပါးသား၊ အထူးသဖြင့် အိန္ဒိယတိုက်သား ရုပ်သွင်ရှိသူများကို နှိမ်ချခေါ်ဝေါ်သည့် အသုံးအနှုန်းဖြစ်သော လူမျိုးရေးအရ ခွဲခြားသည့် ကုလားဆိုသော စကားလုံးဖြင့်လည်း သုံးနှုန်းခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

လက်ရှိအခြေအနေသည် ၂၀ ရာစုအစောပိုင်း ပညာရပ်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်သို့ “ဗဟုလူမှုအဖွဲ့အစည်း” အယူအဆကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် ဂျေ၊အက်စ်၊ဖာနီဗယ်ကို ပြန်ပြောင်းအောက်မေ့စရာ ဖြစ်ရသည်။ ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာပြည်တွင် အရပ်ဘက် ထိပ်တန်း အရာရှိတစ်ဦးအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သော ဖာနီဗယ်သည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ် မြန်မာပြည်ကို လေ့လာခဲ့ပြီးနောက် သူ့သီအိုရီကို ဖော်ထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူ့အမြင်အရဆိုလျှင် မြန်မာပြည်မှ များမြောက်လှသော မျိုးနွယ်စုများသည် ဘုံလူမှုဆန္ဒ အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ဖြစ်မှုဆီသို့ ဦးတည်သွားနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။

“မြန်မာပြည်တွင် ဂျာဗားကျွန်းမှာကဲ့သို့ပင် အလည်လာသူ တစ်ယောက်ကို ပထမဆုံး စတင်ရိုက်ခတ်မည့် အရာသည်ကား ဥရောပသား၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနွယ်ဖွား၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသား မျိုးစုံရောယှက်နေမှုပင် ဖြစ်သည်” ဟု သူရေးသားခဲ့သည်။ “အတိအကျဆိုရင်လျှင်ကား ရောယှက်နေမှုသည် ရောနှောနေခြင်းသာဖြစ်ပြီး ပေါင်းစပ်နေခြင်း မဟုတ်ကြောင်းကို ခံစားမိနိုင်သည်။ အုပ်စုတိုင်းက ကိုယ့်ဘာသာတရား၊ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုယ့်ဘာသာစကား၊ ကိုယ့်အိုင်ဒီယာ၊ ကိုယ့်လမ်းစဉ်ကို ကိုင်စွဲထားကြသည်။”

ယင်းသို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာကွဲပြားနေခြင်းအတွက် ဖာနီဗယ်က ဗမာပြည်တွင် အုပ်စိုးနေသော အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီ၏ လေဇေဖဲယာ (အစိုးရထိန်းချုပ်မှုနှင့် ကင်းလွတ်သော) စီးပွားရေးအင်အားစုများ တင်သွင်းလာမှုအပေါ် အပြစ်တင်ခဲ့သည်။ ရောနှောနေသည့် လူ့အများအပြားကို စီးပွားရေး ဆက်နွယ်မှုတစ်ခုတည်းဖြင့်သာ ချိတ်ဆက်ထားသည်ဟု ဆိုသည်။ အဘယ်မျှ စူးရှသည့် ထိုးထွင်းသိမြင်မှုပါနည်း။

ဖာနီဗယ်၏ ဆင်ခြင်မှုအရဆိုလျှင် ဗမာအမျိုးသားရေးဝါဒီများသည် ဗဟုလူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်၊ လူသားဆန်ရန်မလုပ်ဘဲ ကြံ့ကြံ့ခံမှု၊ ပယ်ချမှုတို့ဖြင့်သာ ကိုင်တွယ်ရန် ရည်မှန်းချက်ထားသင့်သည်ဟု ဆိုသည်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် ကတည်းက ဖာနီဗယ်ရေးခဲ့သည့်အတိုင်းဆိုလျှင် “မြန်မာပြည်မှ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာအရ မှန်ကန်မှုရှိသည်” ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ဖာနီဗယ်က တိုင်းရင်းသားဗမာ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် ကွဲပြားနေသော ဗဟုလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် သင့်လျော်သော အဖြေဖြစ်သည်ဟု ခံစားမိခဲ့သည်။

ကံမကောင်း အကြောင်းမလှစွာနှင့်ပင် မြန်မာ့သမိုင်းက မွေးထုတ်လိုက်သည်က ဖာနီဗယ်၏ အကောင်းမြင်မှုမှာ ဖြစ်တည်လာခဲ့ခြင်း မရှိဆိုသော လုံလောက်သည့် သက်သေ သာဓကကိုသာ ဖြစ်သည်။ သမိုင်းကြောင်းအရပင် အားလုံးပါဝင်ခြင်း မရှိခဲ့သော ဗမာ-ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားရေးဝါဒသည် လူမျိုးရေးကွဲပြားမှုကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေခဲ့ပြီး ထိန်းချုပ်ရန်ခက်ခဲသော ပြည်တွင်းစစ်ကို မီးပျိုးပေးခဲ့ကာ လူနည်းစုဒေသများတွင် နိုင်ထက်စီးနင်းပြုမှုဆိုခြင်းကိုသာ နားလည်လာစေခဲ့သည်။ ကတိထားခဲ့သော ဗဟုလူမျိုးစုံ၊ ဘာသာစုံလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်၏ ကျရှုံးမှုပုံစံတစ်ခုသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ယခုတစ်ပတ်အတွင်း ရုပ်သံမိန့်ခွန်း၌ သမ္မတဦးသိန်းစိန် သတိပေးခဲ့သည့်စကားမှန်သည်ဟုပင် ဆိုရမည်။ “လူမျိုးရေးနဲ့ဘာသာရေးကိစ္စတွေကို ရှေ့တန်းတင်ရင် ... တစ်ဦးကိုတစ်ဦး လက်တုံ့ပြန် အကြမ်းဖက်မှုတွေ ဆက်လုပ်နေမယ်ဆိုရင် ... တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟာ ... ဆုံးဆုံးရွားရွားသက်ရောက်မှု ရှိမှာဖြစ်ပြီး ဆုံးရှုံးမှုကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်”

သို့သော်လည်း အာဇာနည်အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းမှာတော့ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အကြမ်းဖက်မှုအတွက် တာဝန်မရှိဟု ဆိုသည့်တိုင် ယင်းဖြစ်စဉ်ကို ၎င်းတို့ ကိုယ်ကျိုးကိစ္စရပ်များအတွက် ထိရောက်စွာ အမြတ်ထုတ်ခဲ့ကြသူများ ရှိခဲ့သည်။ အကြမ်းဖက်မှုများ ပေါက်ဖွားစေခဲ့သည့် ပြီးခဲ့သည့်လက ဖြစ်ပွားခဲ့သော အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား အဓမ္မပြုကျင့် သတ်ဖြတ်မှုကို နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာများနှင့် ပုဂ္ဂလိကမီဒီယာများက ရာဇဝတ်မှုဖြစ်စဉ် တစ်ခုအဖြစ် မကိုင်တွယ်ခဲ့ဘဲ လူမျိုးရေးရာဇဝတ်မှုအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ သတင်းများက သားကောင်ဖြစ်ရရာသူမှာ ရခိုင် ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသမီးငယ်ဖြစ်ပြီး ကျူးလွန်သည်ဟု သံသယရှိခံရသူများမှာ မွတ်စလင်များဟု ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသမီးအား သတ်ဖြတ်ခဲ့မှုကို လက်တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ၎င်းဒေသမှာပဲ မွတ်စလင်ဘာသာဝင် ၁၀ဦးကို သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ဇွန်လ ၃ ရက်နေ့က ကြုံခဲ့ရပြန်ပါတယ်။ ဒီသတင်းကို ဖော်ပြရာမှာ နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာဆိုလျှင် မွတ်စလင်များကို ရည်ညွှန်းရာ၌ လူမျိုးရေးခွဲခြားရည်ညွှန်းသည့် ကုလားဆိုသော အသုံးအနှုန်းကိုပင် သုံးစွဲခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း နောက်တစ်နေ့တွင် အမှားပြင်ဆင်ချက် (တောင်းပန်လွှာမဟုတ်) ပြန်ထည့်ပေးခဲ့သည်။ သမ္မတရုံးမှ ထိပ်တန်းအရာရှိတစ်ဦးကလည်း ယင်းကိစ္စကို အမျိုးသားလုံခြုံရေး ပြဿနာအဖြစ် သူ၏ ကိုယ်ပိုင်ဖေ့စ်ဘွတ်ခ် စာမျက်နှာမှ တစ်ဆင့်ဖော်ပြကာ မီးထိုးပေးခဲ့ပြီး ပြည်သူများက တပ်မတော်နောက်မှ အတူတကွ ရပ်တည်လျှောက်လှမ်းကြရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာလူမျိုးရေးဝါဒီအဖြစ် ဂုဏ်ယူခံကြားလိုကြသူများ၏ လူမျိုးရေးအရ ခံစားချက်ကို ဖော်ပြသော မှတ်ချက်စကားများသည်လည်း လူမှုမီဒီယာများတွင် ရုတ်ချည်းပျံ့နှံ့ များပြားလာခဲ့သည်။

“ကုလားခေါင်းဖြတ်ဂိုဏ်း” ကဲ့သို့သော အကြမ်းဖက်လူမျိုးရေး ဝါဒီဘလော့ဂ်များ၊ အုပ်စုများလည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးဆိုသည်မှာ “ဘယ်သူက ဘာကို၊ ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်လိုရ” ဆိုသည့် အကြောင်းသာဖြစ်သော်လည်း အောင်နိုင်သူနှင့် ရှုံးနိမ့်သူဆိုသည့် အချက်ကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားလျှင်ကား မိုက်ခဲရာကျပေမည်။ ဤပဋိပက္ခအတွင်း နှစ်ဘက်စလုံးသည် အဖိနှိပ်ခံလူတန်းစားများသာ ဖြစ်ပေသည်။ ရခိုင်ပြည်သူတို့သည်လည်း ဗမာလွှမ်းမိုးသော စစ်အစိုးရလက်အောက်တွင် ဖိနှိပ်အမြတ်ထုတ် ခံခဲ့ရသူများဖြစ်သလို ရိုဟင်ဂျာတို့သည်လည်း မြန်မာပြည်၏ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု အခင်းအကျင်းတွင် အောက်ဆုံးတန်းမှသူများ ဖြစ်သည်။ အပြန်အလှန် သတ်ဖြတ်ကြခြင်းဖြင့် သူတို့ကိုယ်တိုင် အရှုံးကိုသာ အဆုံးတွင် ရနိုင်ပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း အောင်ပွဲရသွားသည်က စစ်တပ်သာ ဖြစ်သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုရှိရန် အစောပိုင်းကတည်းက အစိုးရကလုပ်ဆောင်ရန် ဘေးနည်းခွဲခြင်းသည် စစ်ဘက်ကြားဝင်ရန် လူထုတောင်းဆိုမှုဆိုသို့ ဦးတည်သွား စေခဲ့

သည်။ ပဋိပက္ခကြာမြင့်လာသည်နှင့်အမျှ စစ်တပ်ကသာ မရှိမဖြစ် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်သူကြီး၊ “အမျိုးသားလုံခြုံရေး” ၏ ကယ်တင်ရှင်ကြီး နေရာယူခွင့် ရနိုင်ခြေ ပိုများလာပေလိမ့်မည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုသည် အုပ်စိုးသူတို့အတွက် အချိန်ကိုက် အကျိုးရှိစေသည်မှာလည်း ရှင်းလင်းလှသည်။ ဖြစ်ရပ်များ၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် အလွန်ထိခိုက်မှု ရှိခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့က ၂၄ နှစ်တာကာအတွင်း ပထမဆုံး ဥရောပခရီးစဉ်ကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် စတင်ခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့်လ ထိုင်းသို့ သွားရောက်စဉ်က လူထု၏ စိတ်အားထက်သန်စွာ ထောက်ခံမှုကိုရရှိခဲ့ပြီး အရပ်သား အမည်ခံအစိုးရကို အရှက် ရစေခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အသိုက်အဝန်းမှ ပဋိပက္ခက သူ၏ခရီးစဉ်အပေါ် အရိပ်လွှမ်းသွားဖို့များနေပြီး သူ၏ ပြည်ပခရီးစဉ်မှ လုပ်ဆောင်ချက်များကို ပြည်တွင်းတွင်ဖော်ပြမှု လျော့ကျသွားပေလိမ့်မည်။ သူပြည်သူများ ပြည်တွင်းတွင် အတိဒုက္ခရောက်နေချိန်တွင် သူကပြည်ပတွင် မိမိကိုယ်ကိုယ် စန်းတင်နေပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကျော်ကြားမှု ရှာဖွေနေသည်ဟုလည်း အစိုးရလက်ဝေခံများက ဝါဒဖြန့်ကြတော့မည် ဖြစ်သည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှာ ရိုဟင်ဂျာကိစ္စတွင် ပြတ်သားသော ရပ်တည်ချက်ထားရန် ပြည်တွင်းမီဒီယာများနှင့် ထင်ရှားသူအချို့၏ ဖိအားပေးခံရမှုနှင့်လည်း ရင်ဆိုင်နေရပြီဖြစ်သည်။ ပြည်ပတွင်ခိုလှုံနေသော ရိုဟင်ဂျာကွန်ရက် အားကောင်းရာ ဥရောပတွင်လည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှာ ရိုဟင်ဂျာအခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး သူ့ ရပ်တည်ချက်ကို မီဒီယာများ၏ မေးမြန်းမှု ခံရတော့မည်။ သူ့အဖြေပေါ် မူတည်ကာ မွတ်စလင်လူနည်းစုအပေါ် မလိုလားသော ပြည်တွင်းမှ သူ့အပေါ်ထောက်ခံသူ အများအပြားကို ဆုံးရှုံးမှု သို့မဟုတ် လူနည်းစုများအတွက် တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးပေးရမည်ဆိုသော သူ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ ရပ်တည်ချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ဖီလာမည်ဖြစ်မည့် အခြေအနေကို ရင်ဆိုင်လာရနိုင်သည်။ ဒီလိုမေးခွန်းများအတွက် ဗမာစစ်အုပ်စုကတော့ တကယ်ကို ပျော်နေပါလိမ့်မည်။

လက်ရှိတွင်လည်း နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက အကြမ်းဖက်မှုများရပ်တန့်ရန်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာသော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုနေကြပြီဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အသိုက်အဝန်းတွင်း အကြမ်းဖက်မှုသည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ထိန်းမနိုင်သိမ်း မရဖြစ်နေဆဲမို့ အာဏာပိုင်များသည် တည်ငြိမ်မှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်းဖြင့် ဒေသခံတို့က ဝေဖန်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။

Why sectarian conflict in Burma is bad for democracy

Sectarian violence in the western region of Burma that shares a long border with Bangladesh has now claimed at least 25 lives since Friday. President Thein Sein has declared an emergency in Arakan State, where a feud between ethnic Arakan Buddhists against stateless Rohingya Muslims has spiraled into full-blown communal violence. The looting, arson, and mob clashes are spreading fast.

Although a predominantly Buddhist state, Arakan is home to a large number of Muslims, including the estimated 800,000 Rohingya, who are regarded by the Burmese government as stateless illegal aliens. The United Nations has described them as one of the world's most persecuted minorities. However, many Burmese call them "Bengalis," or even use a racial slur, *kalar*, a derogatory term for foreigners, especially those of Indian appearance. Given the present situation, it's worth recalling J.S. Furnivall, the scholar who introduced the idea of the "plural society" to early 20th-century scholarship. Furnivall, a top Civil Service officer serving in colonial Burma, came up with his theory after studying Burma under British colonial rule. In his view, the myriad ethnic groups in Burma led to a disintegration of common social will. "In Burma, as in Java, probably the first thing that strikes the visitor is the medley of peoples — European, Chinese, Indian, and native," he writes. "It is in the strictest sense a medley, for they mix but do not combine. Each group holds by its own religion, its own culture and language, its own ideas and ways."

Furnivall blamed the atomization of society on the laissez-faire economic forces introduced by British colonial rule in Burma. The medley of

peoples was held together solely by an economic nexus and had no social or cultural ties. What an insight!

For Burmese nationalists, Furnivall reasons, the objective is not to reform and humanize plural society, but to resist and reject it. Furnivall, who wrote as early as in 1931 that “[N]ationalism in Burma is morally right,” felt that ethnic Burman nationalism was an apt solution to a divisive plural society.

Unfortunately, Burmese history has produced ample evidence that Furnivall's optimism was unfounded. Burman-Buddhist nationalism, which historically lacks inclusiveness, has deepened ethnic divisions, triggered intractable civil war, and prompted coercive assimilation in minority regions. This is a failed model for an otherwise promising multi-ethnic and multi-religious society.

President Thein Sein was right when he warned in his televised speech this weekend that “if we put racial and religious issues at the forefront ... if we continue to retaliate and terrorize and kill each other ... the country's stability and peace, democratization process, and development ... could be severely affected and much would be lost.”

There are other people among the ruling elite, however, who, though not responsible for causing the outbreak of violence, have effectively exploited it for their own agendas. The reports in both state and private media treated last month's rape and murder of a local woman that led to the outbreak of violence not as a criminal case, but as a racial crime. The reports highlighted the identity of the victim as an Arakan Buddhist girl and of the alleged perpetrators as Muslims. On June 3, 10 Muslims were killed in the same region in apparent retaliation for the murder of the Buddhist girl. The state media even used the racial epithet *kalar* when referring to the Muslims, but then issued a correction (not an apology) the following day. A senior official in the Presidential Office has used his personal Facebook page to inflame matters by framing the issue as a matter of national security, and urging the people to rally behind the armed forces. Racially charged comments from proud-to-be-Burman racists are proliferating across social media. There are several violent racist blogs and groups, such as the “Kalar Beheading Gang,” on Facebook.

Since politics is all about "who gets what, when, and how," it would be naive not to think in terms of winners and losers. Both sides in this conflict are underdogs: the Arakan people, who are repressed and exploited by the Burman-dominated military regime, and the Rohingyas, who reside at the bottom of Burma's discriminatory landscape. By killing each other, they themselves become the ultimate losers. It is the military that ends up as the clear winner. The government's initial passivity in enforcing law and order in Arakan state has led the public to demand decisive military intervention. The longer the conflict goes on, the more likely it is that the army will emerge as the indispensable defender and savior of "national security."

The timing of the conflict clearly benefits the rulers. The sequence of events could cost Aung San Suu Kyi dearly. Suu Kyi, who begins her first European trip in 24 years on Wednesday, humiliated Burma's nominally civilian government when she visited Thailand last month to an enthusiastic public reception. But the ongoing communal clashes will likely overshadow her trip and undercut the domestic coverage of her actions abroad. The government's proxies will say that she's promoting herself and her personal

popularity while her people suffer back at home.

She is already being pressured by the local media and some public figures to take a clear stand on the Rohingya issue. In Europe, where a network of Rohingya exiles is well-established, she will be asked by the media about her position on Rohingya rights. I'll bet that the Burmese military will be very happy to see her tackle such questions, since her answer could either cost her a large number of domestic supporters who are hostile to the Muslim minority, or contradict her moral stand of prizing equal rights for minorities.

Meanwhile, the international community has called for a halt to the violence and a transparent investigation. The communal violence, however, continues to rage in Arakan state, and local residents say that the authorities are still failing to restore stability and enforce the rule of law.

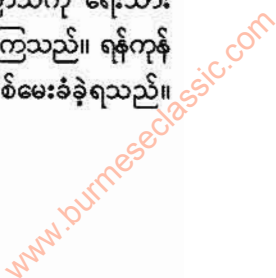

ဆက်သွယ်ရေးပြဿနာ

ဇွန်လ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မြန်မာသမ္မတသည် သူပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများက လက်ရှိအချိန်အထိ ပြည်သူ လူထုအများစုအတွက် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းအရ အကျိုးကျေးဇူး မပေးနိုင်ခြင်းကို သတိပြုမိပုံရသည်။ မေလအတွင်းက သူ့အစိုးရအဖွဲ့ကို ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်းတွင် ဦးသိန်းစိန်က “ကျွန်တော်တို့ အစိုးရအနေနဲ့ အိမ်ရာ၊ ရေ၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ ပို့ဆောင်ရေးနဲ့ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းအပါအဝင် ပြည်သူလူထုရဲ့ လိုအပ်ချက်တွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးရာမှာ ထိထိရောက် ရောက် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ လိုတယ်” ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ အခြေခံပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးပေးရန် သူ့အစိုးရ၏ ပျက်ကွက်မှုသည် ရွေးကောက်ပွဲ ရုံးခိမ့်မှုသို့ ဦးတည်စေနိုင်ရုံမျှမက (ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲများကို နမူနာကြည့်နိုင်သည်) မတည်ငြိမ်မှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ နောက်ကြောင်းပြန်မှုဆီသို့ပါ ဦးတည်သွားနိုင်ကြောင်း သူနားလည်ထားပုံရသည်။ အခြေခံအလုပ်သမားအခွင့်အရေး၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပုံမှန်ရရှိရေး၊ သိမ်းဆည်းခံမြေယာများပြန်လည် ရရှိရေးအတွက် တောင်းဆိုသည့် လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒပြမှုများလည်း ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ “အခြေခံလူတန်းစားများ၏ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်းဖြင့်” လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒပြမှုများကို ဖြေရှင်းရန် မကြာသေးမီက သူ့အစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးသိန်းစိန်က တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

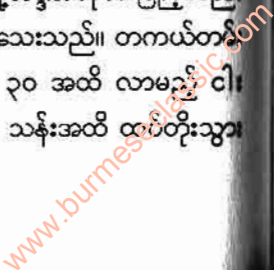
(ပင်မမီဒီယာများ၏ ဦးစားပေးဖော်ပြမှုနည်းပါးနေသော်လည်း) သမ္မတ အဓိက ကိုင်တွယ်နေရသော အဓိကကိစ္စတစ်ရပ်မှာ ဈေးချိုသော မိုဘိုင်းဖုန်းများ ရရှိရေးအတွက် အကြီးအကျယ် တောင်းဆိုနေမှုဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် အခြားမြို့ကြီးများတွင် သေးငယ်သော လူထုဆန္ဒပြမှုများ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ဆန္ဒပြသူများက “ပြည်သူတို့အတွက် ဈေးချိုသော မိုဘိုင်းဖုန်းများ ချပေးပါ” ဆိုသော ကြွေးကြော်သံကို ရေးသားထားသည့် လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ စတစ်ကာများ၊ တီရှပ်များ ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသည်။ ရန်ကုန် ဗဟို ထိုဆန္ဒပြမှု၌ ပါဝင်ခဲ့သော လူ ၁၁ ဦးမှာ ယာယီထိန်းသိမ်း စစ်မေးခံခဲ့ရသည်။

ပြဿနာ များမြောက်လှသော တိုင်းပြည်တစ်ပြည်တွင် မိုဘိုင်းဖုန်းသည် သာမည ကိစ္စတစ်ရပ်ဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း စင်စစ်တွင် အထူးအရေးပါသည့် ကိစ္စဖြစ်နေ သည်။ မြန်မာပြည်တွင် သမားရိုးကျ ကြိုးလိုင်းဖုန်းအရေအတွက်မှာ မရှိသလောက် နည်းပါးနေပြီး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ရေးသမဂ္ဂ (ITU) ၏ စာရင်းဇယားများ အရဆိုလျှင် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေ ၁၀၀ လျှင် ကြိုးဖုန်းလိုင်း ၁ ဒသမ ၀၃ သာ ရှိနေသည်။ မိုဘိုင်းဆက်သွယ်ရေးစနစ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြန့်ဖြူးမှု ကို ခွင့်ပြုပေးခြင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက်ပို့နှံမှုကို သိသိစွာအားကောင်းလာစေနိုင် ပြီး ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဖန်တီးမှုအတွက် အခွင့်အလမ်းသစ်များ ဖန်တီးပေးစေနိုင် မည် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အခြားနေရာများတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းများကို ငွေကြေးလွှဲပြောင်းမှု ချောမွေ့စေဖို့သာမကဘဲ အစိုးရ၏လူမှုလုံခြုံရေးထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်ရာတွင်ပင် သုံးနေနိုင် ကြသည်။

မြန်မာပြည်တွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဇာတ်လမ်း စတင်ဇာတ်ရိုက်မြင့်လာသည်က ဇန်နဝါရီလ အစောပိုင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မှ ပုဂ္ဂလိကတယ်လီဖုန်းကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ရွှေပြည် တံခွန်ကုမ္ပဏီလီမိတက် (SPT) က သမ္မတ၏ ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျှော့ချရေး စီမံကိန်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ကုမ္ပဏီက 3G Sim Card တစ်သန်းကို တစ်ကတ်လျှင် ၅၀၀၀ ကျပ် (၆ ဒေါ်လာ) မျှဖြင့် ရောင်းချပေးမည်ဟု ကြေညာခဲ့ပြီး အစိုးရ၏အတည်ပြု ချက်ကို စောင့်ဆိုင်းနေကြောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းအချိန်တွင် အစိုးရ၏ ဆင်းကတ် ပုံသေ ဈေးနှုန်းမှာ ၅၀၀၀၀၀ ကျပ် (၆၂၅ ဒေါ်လာ) ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားအများအပြား ဖုန်းကိုင်နိုင်တော့မည်ဆိုသော သတင်းကို အားတက်သရော ကြိုဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လည်း တစ်ပတ်အတွင်းတွင်ပင် ဆက်သွယ်ရေး၊ စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်းဝန်ကြီးဌာန (MCPT) က အဆိုပြုချက်ကို ပယ်ချခဲ့ပြီး ယင်းအစီအစဉ်သည် ဝန်ကြီးဌာန၏ လက်ရှိ စည်းမျဉ်းများအရ မဖြစ်နိုင်ဘဲ နိုင်ငံ၏ မိုဘိုင်းဖုန်းကွန်ရက်ကို အဆင့်မြှင့်ရန် အချိန်ပိုမို လိုအပ်နေကြောင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့်ပင် မြို့ကြီးများတွင် ဆန္ဒပြမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

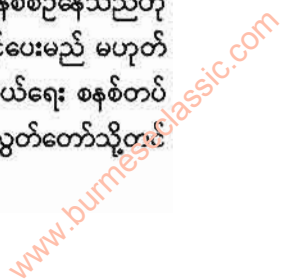
ဦးသိန်းစိန်ကိုယ်တိုင်လည်း သူ၏ သမ္မတသက်တမ်း တစ်နှစ်ပြည့် အခမ်းအနား ကို မတ်လအတွင်း ပြုလုပ်စဉ်က လူထုလိုလားသည့် ဆန္ဒအတွက် အခွင့်ကောင်းယူရန် ကြိုးစားခဲ့ပြီး အကောင်းဆုံး "မိုဘိုင်းဖုန်းကိစ္စမှာလည်း ပြည်သူ့ဆန္ဒအတိုင်း ဖြည့်ဆည်း ပေးနိုင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့ နည်းလမ်းရှာသွားပါမယ်" ဟု ပြောကြားခဲ့သေးသည်။ တကယ်တမ်း တွင် အစိုးရ၌ မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်မှုကို ၆၅၀၀၀၀ မှ သန်း ၃၀ အထိ လာမည့် ငါး နှစ်အတွင်း တိုးချဲ့သွားရန် စီမံကိန်းရှိနေပြီး ပထမနှစ်အတွင်း ၄ သန်းအထိ ထပ်တိုးသွား

ရန် ရည်ရွယ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့ဒေါသကို ချွေးသိပ်ရန် ကြိုးစားမှုအဖြစ် MCPT က မတ်လအတွင်းတွင် ဆင်းကတ်တန်ဖိုးကို ထက်ဝက်လျှော့ချခဲ့ပြီး ကျပ် ၅၀၀၀၀ (၆၂၅ ဒေါ်လာ) မှ ကျပ် ၂၀၀၀၀၀-၂၅၀၀၀၀ (ဒေါ်လာ ၂၅၀- ၃၁၂ ဒေါ်လာ) သို့ လျှော့ချပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း တိုင်းပြည်လူဦးရေ၏ ခန့်မှန်းခြေ ၂၆ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆင်းရဲမွဲတေမှု သတ်မှတ်ချက်အောက်တွင် ရှိနေသည့် မြန်မာပြည်တွင် ထိုသို့လျှော့ပေးသည့် ဈေးနှုန်းသည်ပင်လျှင် ပြည်သူ့အများစု လက်လှမ်းမမီနိုင်သော အနေအထားတွင် ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

မေးခွန်းထုတ်စရာရှိလာသည်က အစိုးရသည် (သို့မဟုတ် အစိုးရအတွင်းမှ သဘောထားတင်းမာသူများသည်) အဘယ်ကြောင့် ဈေးချိုသော ဖုန်းများရှိလာရေးကို လက်မခံနိုင် ဖြစ်နေရပါသနည်းဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ်သည်။ အဖြေက လောဘဖြစ်သည်။ ဈေးပေါသော ဖုန်းများသည် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ လစ်ဘရယ်ပြု လျှော့ပေါ့ပေးမှုအချို့ကို ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပေရာ ယင်းသည် လက်ရှိဈေးကွက်တစ်ခုလုံးကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသည့် စစ်တပ်နှင့် ၎င်း၏ခရိုနီများနှင့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာစေနိုင်သည်။ ရန်ကုန်မှ ဖုန်းလက်လီ ရောင်းသူတစ်ဦးက နိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့စာတိုက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး (MPT) ကုမ္ပဏီသည် စနစ်တစ်ခုလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားပြီး ဖုန်းဖြန့်ဖြူးခွင့်ကို ရတနာပုံနှင့် Elite ကုမ္ပဏီနှစ်ခုကိုသာ ပေးအပ်ထားသည်ဟု ကျွန်တော်ကို ရှင်းပြသည်။ ရတနာပုံမှ ဝင်ငွေသည် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ ရောက်ပြီး Elite သည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်က အမေရိကန်အစိုးရ၏ အမည်ပျက်စာရင်းနှင့် အရေးယူပိတ်ဆို့မှု ခံထားရသော ခရိုနီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ဦးတေဇီ ပိုင်ဆိုင်သော ထူးထရေးဒင်းကုမ္ပဏီ၏ လက်ခွဲတစ်ခုဖြစ်သည်။ လက်လီရောင်းချသူ အားလုံးက ထိုကုမ္ပဏီကြီးနှစ်ခုထံမှ ရောင်းချခွင့်ကို ရယူကြရသည်။

အချို့သော သတင်းရင်းမြစ်များ၏ အပြောအရဆိုလျှင်တော့ ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ စစ်တပ်နှင့် ၎င်း၏ခရိုနီများသည် မိုဘိုင်းဖုန်း ဈေးနှုန်းကို ၂၅၀- ၃၁၂ဒေါ်လာ တွင် နှစ်အနည်းငယ် ပုံသေဆက်ထားခြင်းဖြင့် အမြင့်ဆုံးအကျိုးအမြတ်တို့ကို ရိတ်သိမ်းလိုနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ကျပ် ၅၀၀၀ (၆ ဒေါ်လာ) ဖုန်းကို မိတ်ဆက်လိုက်ခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ ခိုင်မာသော အကျိုးစီးပွားများကို ထိုးနှက်လိုက်သည့် သဘောဖြစ်သွားသည်။ ၆ ဒေါ်လာတန်ဖုန်းကို ကြေညာခဲ့သည့် ရွှေပြည်တံခွန်ကုမ္ပဏီက ကိုယ်ပိုင်တာဝါများ၊ ကွန်ရက်များပါဝင်သည့် မောင်းနှင်လည်ပတ်မှုစနစ်တစ်ခုကို တပ်ဆင်ရန်စီစဉ်နေသည်ဟုလည်း ကြေညာထားသည်။ အစိုးရက ရှိပြီးသားကွန်ရက်ကို အသုံးပြုခွင့်ပေးမည် မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနက သီးခြားဆက်သွယ်ရေး စနစ်တပ်ဆင်ခြင်းသည် ဥပဒေနှင့်မညီဟု ကြေညာပြန်သည်။ ယင်းကိစ္စကို လွှတ်တော်သို့တင်

မည်ဖြစ်သော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ခရိုနီကုမ္ပဏီများက ထိုကိစ္စကို အချိန်ဆွဲထားကြဦးမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ ဒုံရင်းအခြေအနေမှ ရနိုင်သမျှ ပိုက်ဆံရှာကြဦးမည် ဖြစ်သည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအမည်ခံ လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရာစုနှစ်ထက်ဝက် နီးပါးမျှ ကြာသော စစ်အုပ်ချုပ်ရေး၏ ထုတ်ကုန်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စစ်ဘက်နှင့် ၎င်း၏ ခရိုနီများက ဥပဒေအထက်တွင် ထင်တိုင်းလုပ်နိုင်၊ ပြိုင်ဘက်ကင်း အခွင့်အထူးများ ရင်းမြစ်များကို ခံစားနိုင်စေသော မညီမျှသည့် ကစားကွင်းပေါ်တွင် ကျင်းပနေရသည်ဆိုခြင်းကို ယခု ဇာတ်လမ်းက ဖော်ပြနေပေသည်။ သမ္မတက ဆင်းရဲမွဲတေမှု လျှော့ချရေး၊ သန့်ရှင်းသော အစိုးရ၊ ပိုကောင်းသော စီးပွားရေးစွမ်းဆောင်ရည်တို့ အကြောင်းကို ပြောနေသော်လည်း ဈေးကွက်ကိုယ်တိုင်ကတော့ ပြည်သူတို့၏ သက်သာချောင်ချိမှုကို ပျက်စီးစေသော အခိုင်အမာ အမြစ်တွယ်နေသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု စနစ်ကြီး၏ ပုံဖျက်မှုကို ခံနေရပေသည်။ ဈေးသက်သာသော မိုဘိုင်းဖုန်းများ ရရှိရေးဆိုသည့် မြန်မာတို့၏အိပ်မက်က အချိန်မကြာမြင့်ဘဲ အမှန်တကယ်ဖြစ်လာဖို့ဆိုသည်ကား အလှမ်းဝေးနေသေးပုံရလေသည်။

What we have here in Burma is a failure to communicate

Burma's president is aware that his reforms have so far failed to bring material benefits to the general public. Speaking to his cabinet in May, President Thein Sein said: "Our government must make a drastic improvement in addressing people's needs, including residential housing, water, power, transportation, and jobs." He seems to understand that his government's failure to deliver basic public services can lead not only to electoral losses (as exemplified by the opposition's sweeping victory in the April 1 by-elections), but also to instability and potentially to the reversal of the reforms themselves. There have been street protests demanding basic labor rights, stable supplies of electricity, and the reinstatement of confiscated land. Thein Sein recently urged his administration to avert street protests "by addressing the issues of the people at the lower level."

One major issue the president has been tackling (though this is underreported by the mainstream media) is the large demand for cheap mobile phones. A series of small public protests have been taking place in Rangoon, Mandalay, and other cities, with the demonstrators distributing leaflets, bumper stickers, and T-shirts with the slogan: "Allow cheap mobiles for the people!" In Rangoon, 11 people who took part in the protest were briefly detained for questioning.

Mobile phones might seem like a trivial issue in a country with so many other problems, but actually it's hugely important. There is a dearth of traditional landline telephones in Burma; a ITU (International Telecommunication Union) statistic shows that there were 1.03 fixed telephone lines per 100

inhabitants in 2010. Thus, allowing the wide distribution of mobile communications could vastly improve the spread of information and create new opportunities for private business creation. In other parts of the world, mobile phones are even being used to facilitate money transfers and enable government welfare payments.

In Burma, the mobile phone story began to heat up in early January, when Shwe Pyi Tagon Co. Ltd (SPT), a private telephone company in Rangoon, announced that as a part of the president's Poverty Reduction Plan, it would sell 1 million 3G SIM cards for only 5,000 kyat (\$6), pending government approval. At the time, the government's fixed price for a reliable SIM card was 500,000 kyat (\$625). The news that phones would soon be affordable to average citizens was greeted with much enthusiasm. Within a week, however, the Ministry of Communications, Post, and Telegraphs rejected the proposal, stating that the plan was not possible under the MCPT's existing regulations, and that more time would be needed to upgrade the country's mobile phone networks. This triggered protests in several cities.

Thein Sein even tried to capitalize on popular sentiment at the ceremony to mark his first year in office in March, saying that "as regards the matter of mobile phones, we will seek the best way to fulfill the wishes of the people." In fact, the government has a project to expand the number of mobile phone connections from 650,000 to 30 million over the next five years, with the aim of adding four million new connections within the first year. In an attempt to appease rising public anger, the MCPT cut the cost of a SIM card in half in March, from 500,000 kyat (\$625) to 200,000-250,000 kyat (\$250-\$312). But even the reduced price remains beyond the reach of most Burmese, as an estimated 26 percent of the country's population lives below the poverty line.

The question is: Why is the government (or some hard-line elements in the government) so resistant to having cheap phones? The answer is greed. Cheap phones would pave the way toward at least some liberalization of the private sector, but this clashes with the urge among the army and its cronies to monopolize the entire market. A local phone retailer in Rangoon explained to me that the state-owned Myanmar Post and Telecommunications (MPT) company, which controls the entire system, grants phone distribution rights to only two companies: Yatanarpon and Elite. While revenues from Yatanarpon go to the Defense Ministry, the Elite is a subsidiary of Htoo Trading Company, which is owned by crony businessman Tay Za, who was blacklisted and sanctioned by the U.S. government in 2008. All retailers have to seek sale rights from these two giants.

Some sources tell me that the postal ministry, the army, and its cronies want to continue with the fixed prices for mobile phones — at \$250-\$312 — for at least a few more years in order to reap maximum profits. The introduction of a 5,000 kyat (\$6) phone would be a devastating blow to their vested interests. The Shwe Pyi Tagon Company — which announced the \$6 phone — was planning to install a new operating system, with its own towers and networks, because the government will not allow it to use the existing one. But the ministry rejected the plan to install an alternate communications system as unconstitutional. The issue will be submitted to parliament, but the ministry and the crony companies aim to draw out the process so that they can make as much money as possible from the status quo.

This episode shows that the so-called reform process is taking place on a skewed playing field — the product of nearly half a century of military rule — that allows the military and its cronies to act above the law and enjoy unparalleled privileges and access to resources. Despite the president's talk of poverty reduction, clean government, and better economic performance, the market itself is being distorted by the entrenched corrupt system at the expense of the public's well-being. It would seem that the Burmese dream of access to cheap mobile phones is unlikely to become a reality any time soon.

ပမာလား မြန်မာလား

ဖွန်လ ၂၉ ရက်၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

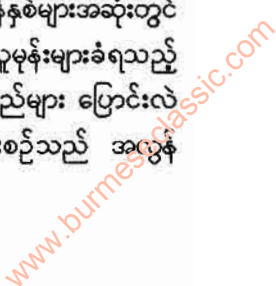
နိုင်ငံကို “ဘားမား” ဟု မရည်ညွှန်းရန် သတိပေးခဲ့သော အာဏာပိုင်များကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ခပ်မာမာပင် တုံ့ပြန်လိုက်သည်။

“ကျွန်မတို့ ဟိုးအရင်ကတည်းက ခေါ်ခဲ့ကြသလို “ဘားမား” လို့ ကျွန်မတို့ တိုင်းပြည်ကို ခေါ်တာပါ။ ဘယ်သူ့ကိုမှ စော်ကားတဲ့သဘော မပါပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒီမိုကရေစီမှာ ကျွန်မကြိုက်သလို ခေါ်နိုင်လို့ပဲ” ဟု နိုဗယ်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုရှင်က ဇူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့က ရန်ကုန်တွင်ပြုလုပ်သော သူ၏ ၁၇ ရက်တာ ဥရောပခရီးစဉ် အကြောင်း သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် စပ်ဆိုင်သော ဥပဒေများကို ကြီးကြပ်ရသည့် မြန်မာ့ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ပြီးခဲ့သည့် သောကြာနေ့က နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာတွင် ကန့်ကွက် ချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး “အခြေခံဥပဒေကိုလေးစားရန်” သူ့ကို သတိပေးခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်အနေဖြင့် အခြေခံဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် နိုင်ငံအမည်ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံဟုသာ သုံးသင့်သည်ဟု သတိပေးခဲ့သည်။

လူထုအရေးတော်ပုံကြီးကို နှိမ်နင်းပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အာဏာသိမ်းခဲ့သည့် ယခင်စစ်အစိုးရသည် လူထုသန္နိခံယူခြင်းမရှိဘဲ အမည်ပြောင်းခဲ့ကြောင်း ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်က သတင်းထောက်များကို ပြောကြားခဲ့သည်။ “နာမည်သစ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ လူထုသဘောထားက ဘယ်လိုရှိမယ်ဆိုတာ သူတို့ စဉ်းတောင် မစဉ်းစားခဲ့ဘူး။ လူထုကို ဂရုစိုက်ပေးခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး”

လေဒီ၏ ပြောစကားမှာ ခိုင်လုံမှုရှိပေသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်လွန်နှစ်များအဆုံးတွင် အင်အားသုံးဖြိုခွင်းမှုနှင့် အာဏာသိမ်းမှုဖြင့် အုပ်စိုးခွင့်ရလာခဲ့သော လူမုန်းများခံရသည့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများသည် တိုင်းပြည်၏အမည်နှင့် နေရာဒေသများ၏အမည်များ ပြောင်းလဲ မည့် အစီအစဉ်ကို ကြေညာခဲ့သည်။ အမည်ပြောင်းမည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အလွန်

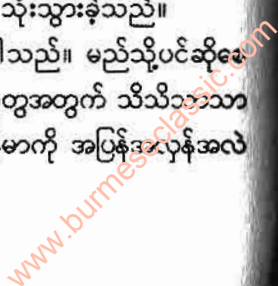
အရေးကြီးသည်ဟု စစ်အစိုးရက စဉ်းစားခဲ့ပြီး ယင်းကိစ္စကို ကိုင်တွယ်ရန် ၂၁ ဦးပါ ကော်မရှင်ကို ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ (ကော်မရှင်မှ လူလေးဦးသာ ပညာရှင်များဖြစ်သည်။ ကျန်သူများမှာ စစ်သားများနှင့် ဗျူရိုကရက်များသာဖြစ်သည်) ထိုကာလမှစ၍ မြို့တော်ကို Rangon မှ Yangon ဟုပြောင်းလဲရန် သူတို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးဟောင်းမြို့တော်ကိုလည်း Pagan မှ Bagan ဟု ပြောင်းခေါ်ရန် စသည်ဖြင့် ပြောင်းပစ်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းနေရာများကို ခေါ်ဝေါ်သော ယခင်အမည်ဟောင်းများမှာ “မြိတိသျှကိုလိုနီ အတိတ်” ၏ သင်္ကေတများဖြစ်ပြီး အသစ်ပြောင်းလဲလိုက်သော၊ ပိုပြီးစစ်မှန်သော အမည်များသည် “ယခင်က ကွဲပြားပြီး ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ဖြစ်ခဲ့သောနိုင်ငံကို “ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်” ဟူသော တံခွန်သစ်အောက်တွင် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ခံစားချက်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်” ဟု စစ်ဗိုလ်ချုပ်တို့ ကြွေးကြော်ခဲ့ကြသည်။ စင်စစ်တွင်တော့ စစ်တပ်က တိုင်းပြည်ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တရားဝင်ကြေညာလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ပြောခဲ့သလိုပင် အာဏာပိုင်များအနက်မှ မည်သူကမျှ လူထုသဘော တူ၊ မတူမေးရန် အလုပ်ရှုပ် မခံခဲ့ကြ။ နိုင်ငံရေးအရ အစွန်းနှစ်ဘက်ကွဲသော မြန်မာကဲ့သို့သော နိုင်ငံမျိုးတွင် နိုင်ငံ၏အမည်သည် အုပ်စိုးသူနှင့် အုပ်စိုးခံအကြား အကြီးအကျယ်ကွဲပြားမှု၏အကြောင်းနှင့် အကျိုးရလဒ်နှစ်ခုစလုံးကို ဖော်ပြနေသည်။ Myanmar ပြည်၏ အုပ်စိုးသူများက သူတို့ နိုင်ငံတွင်း နေထိုင်ကြသည်။ Burma နိုင်ငံသားများကတော့ ထိုသူတို့၏ နိုင်ငံတွင်းမှာ နေထိုင်ကြရသည်။

ဒီမိုကရေစီအရေးလှုပ်ရှားမှုကို အစဉ်တစိုက်ထောက်ခံခဲ့သော အမေရိကန်နိုင်ငံက အတိုက်အခံတို့၏ လမ်းစဉ်ကိုလိုက်ပြီး အမည်သစ်ကို လက်ခံရန် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ (ယင်းကြောင့်ပင်လျှင် ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှ အမေရိကန်သံရုံးသည် နိုင်ငံ၏ တရားဝင်အမည်ဖြင့် မရည်ညွှန်းဘဲ Embassy in Burma ဟုသာ သုံးနှုန်းသည့် ကိုးရီးကားရား အခြေအနေမျိုးသို့ ရောက်ရှိခဲ့ရသည်။) ထိုကိစ္စကို ပိုရှုပ်ထွေးစေသည်က ကုလသမဂ္ဂနှင့် အရှေ့တောင်အာရှအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက အမည်အပြောင်းအလဲကို လက်ခံလိုက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ဥရောပသမဂ္ဂမှာမူ မူလက အမေရိကန်လမ်းစဉ် လိုက်ခဲ့သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံ၏အမည်သစ်အဖြစ် “Burma/Myanmar” ဟု တွဲသုံးသည့်ပုံစံကို သုံးစွဲခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က ဟီလာရီကလင်တန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ရာတွင်လည်း အငြင်းပွားမှုကို ရှောင်လွှဲလိုသောအားဖြင့် “ဒီနိုင်ငံ” ဟုသာ သုံးသွားခဲ့သည်။

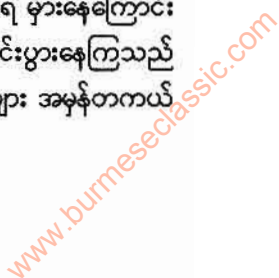
ဘာသာစကားဆိုင်ရာကိစ္စ အသေးစိတ်ကို ပြောလိုပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ နိုင်ငံအမည်ပြောင်းခြင်းသည် ဗမာစကားပြောသော ဗမာပြည်သူတို့အတွက် သိသိသာသာ ထူးထူးခြားခြား မရှိလှ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော ဗမာနှင့် မြန်မာကို အပြန်အလှန်အလဲ

အလှယ်လှုပ်ပြီး ရည်ညွှန်းကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဗမာသည် ပြောစကားဆန်ပြီး အရပ်သုံးစကား ဖြစ်သည်။ မြန်မာက စာစကားပေါ်တွင် အခြေတည်သည်။

သို့ရာတွင် အမည်ပြောင်းခြင်းသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု နိုင်ငံရေးအတွက်တော့ သိသာသော ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုရှိပြီး အတိုက်အခံနှင့် ဗိုလ်ချုပ်များ (ယခုအခါ ဗိုလ်ချုပ် ၁၀၀မှ အရပ်ဝတ်လဲ အုပ်စိုးသူများ)အကြား တရားဝင်မှုအပေါ် ပြိုင်ဆိုင်ခြင်းခုံခြင်းထက် ပိုပြီး ပူပန်စရာ ဖြစ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် များပြားလှသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ ရောနှော နေထိုင်ရာတိုင်းပြည် ဖြစ်သည်။ အမည်ပြောင်းလဲခြင်း၏ သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ ဒေသဆိုင်ရာ ဘာသာစကားအရ တရားဝင်ထင်ရှားပြီးသား၊ နာမည်ရှိပြီးသားနေရာများ ကို မြန်မာအမည်သစ်များ ပေးခဲ့တာဖြစ်သည်။ ဥပမာပြရလျှင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူများစု ဗမာများပြီးလျှင် ဒုတိယအကြီးဆုံးမျိုးနွယ်စုဖြစ်သော ရှမ်းတို့၏ မြို့များကို အမည်ပြောင်း မှုတွင် မူလအသံထွက်များကို ပျက်စီးသွားစေရုံသာမက မြန်မာစကားဖြင့် ကြည့်လျှင် မင်္ဂလာမရှိသော အဓိပ္ပာယ်များအဖြစ် လုံးလုံးလျားလျား ပြောင်းလဲသွားမှု ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အဖြစ် “မြင်းကုန်းနီး ထုတ်ရာမြို့” ဟုအဓိပ္ပာယ်ရသော ရှမ်းမြို့၊ မုန်းခန် (Mong Kerng) မှ ဗုံးကိုကိုင်းထားသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသော မိုင်းကိုင်း (Mine Kaing) ဟု ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ အခြားအမည်များမှာလည်း ထိုသို့ ကပြောင်းကပြန် ဖြစ်ကုန် သည်။ အမည်ပြောင်းသည့်စီမံကိန်းဖြင့် တိုင်းပြည်ကို စုစည်းညီညွတ်စေမည်ဟု ဗိုလ်ချုပ် များက ဆိုခဲ့သော်လည်း သက်ရောက်မှုမှာတော့ ပိုပြီး နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ကွဲလွဲသွားမှုသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ပြီးခဲ့သည့် နှစ်နှစ်ကျော်တုန်းက တိုင်းပြည်နာမည်ကို အမေရိကန်က မြန်မာ (Myanmar) ဟု စသုံးသင့်ပြီလားဟု ဝါရှင်တန်မှ အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများက မြန်မာ အတိုက်အခံလှုပ်ရှားသူအချို့ကို တီးခေါက်ကြည့်ခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ကလင်တန်၏ ခရီးစဉ်အလွန်တွင် ဦးသိန်းစိန်အစိုးရကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ရှေ့ဆက်ရန် မက်လုံးပေးသောအားဖြင့် အမည်သစ်ကို သုံးပေးသင့်ဟု မူဝါဒချမှတ်သူအချို့က ယူဆလာခဲ့ကြသည်။ (ပြီးခဲ့သည့် လအနည်းငယ်ကလည်း Financial Time သတင်းစာသည် Burma မှ Myanmar ဟုပြောင်းသုံးခဲ့ရာ ယင်းသို့ ပြောင်းလဲမှုကို မြန်မာ့အရေးခေတ်ကြည့်သူများထဲတွင် ထင်ရှားသူတစ်ဦးဖြစ်သည့် ဘာတီးလ် လစ်တနာက ဝေဖန်ခဲ့ပြီး သတင်းစာကြီးသည် ဘာသာဗေဒသဘောအရ မှားနေကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်) ဤသို့ ဤပုံဖြစ်နေကြချိန်တွင် နာမည်အပေါ် အငြင်းပွားနေကြသည် ထက် ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျနေသော တိုင်းပြည်တွင် အပြောင်းအလဲအစစ်များ အမှန်တကယ်

ဖြစ်လာစေရန် ကြိုးပမ်းခြင်းက ပိုအရေးပါသည် ဆိုသောအချက်ကိုတော့ ငြင်းရန်ခက်မည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ပမှာနေ သူတို့က ကြည့်လျှင်တော့ အဘယ်မျှ ကြောင်စီစီနိုင်နေသည်ဖြစ်စေ အငြင်းပွားမှုတစ်ခုလုံးအတွက် အရေးပါသောနိုင်ငံရေး ကိစ္စတစ်ရပ်ရှိနေပေသည်။ ယင်းမှာ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ အမည်များအား ဗမာမှုပြုထားခြင်းကို လက်မခံဘဲ Burma ကို Myanmar ဟု သုံးသည့် အမည်ပြောင်းစီမံကိန်းကို လက်ခံရန် မဖြစ်နိုင်ဆိုသည့် အချက်ပင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စစ်မှန်သော လွတ်လပ်မှုရှိ မလာမချင်း၊ နိုင်ငံသားအားလုံးအတွက် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမဆို တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးရှိမလာမချင်း မည်သို့ ခေါ်ဆိုရမည်ဆိုသော အငြင်းပွားမှုကတော့ ဆက်ရှိနေဦးမည်သာဖြစ်သည်။

Burma or Myanmar: The name game

Aung San Suu Kyi has given the Burmese authorities the cold shoulder after being warned not to refer to the country as "Burma."

"I call my country 'Burma' as we did a long time ago. I'm not insulting other people. Because I believe in democracy, I'm sure that I can call it as I like," the Nobel laureate explained at a July 3 press conference in Rangoon about her recent 17-day tour of Europe.

Burma's election commission, which supervises laws dealing with political parties, issued the complaint in the state-run media last Friday, warning her to "respect the constitution." Authorities said she should use the constitutionally-decreed name for the country: The Republic of the Union of Myanmar.

But Suu Kyi told the reporters that the previous junta, which seized power in 1988 after crushing a popular protest, changed the name without a public consensus: "They didn't bother to consider what the public opinion about the new name was. They didn't show any respect to the people."

The Lady has a valid point. In the wake of the massive crackdown and coup at the end of the 1980s, the much-despised generals announced plans to change the name of the country, and many of the places inside it. The junta considered this renaming exercise to be so important that they appointed a 21-member commission to look into the matter. (Only four of the people on the commission were academics. The rest were soldiers and bureaucrats.) From now on, they decided, the capital Rangoon would be "Yangon." The ancient city of Pagan would be spelled "Bagan." And so on.

They claimed that the old words used for these places were symbols of the "British colonial past," and that the newer, supposedly more authentic, names would "give a previously divided and fractious country a sense of national unity under a new banner of the 'Union of Myanmar.'" The military was, in effect, proclaiming its ownership of the country.

As Suu Kyi notes, no one among the powers-that-be took the trouble to ask the citizens if they agreed. In a politically polarized country like Burma, the name of the country is both a cause and consequence of the vast divide between rulers and ruled. The rulers of Myanmar live in their country. The citizens of Burma live in theirs.

The U.S., which has always supported the pro-democracy movement, followed the opposition's lead by refusing to accept the new name. (This has led, for example, to the rather odd situation that the U.S. Embassy in Burma doesn't refer to itself using the country's official name.) Just to make matters even more confusing, the United Nations and the members of the Association of Southeast Asian Nations accepted the name changes, while the European Union followed the U.S. at first, but later on invented a new

name for the country: "Burma/Myanmar." When Hillary Clinton visited Burma at the end of last year, she dodged the controversy by referring to "this country."

I'll spare you the linguistic details. The renaming of the country, however, did not make virtually any difference to the people of Burma who speak the Burmese language, because they refer to the country interchangeably as Burma as well as Myanmar. The former is taken from a spoken and colloquial language. The latter is rooted in literary language.

But the renaming had even more serious implications for ethnic politics, which concern me more than the legitimacy contest between the opposition and the generals (now generals-turned-civilian rulers). Burma is a hodgepodge of many different ethnic groups. One of the effects of the renaming effort was to give new Burmese names to many places that had previously been officially known by names in local languages. For instance, the Burmese renaming of towns of the Shan, which is the second largest ethnic group in Burma after the majority Burmans, invariably leads to a corruption of the original pronunciations, and often also to completely inauspicious meanings in Burmese. The Shan word for "town" is "Mong," but it is now spelled as "Mine," which means "bomb" in Burmese. As a result, the Shan town "Mong Kerng," which means "a town producing saddles," becomes "Mine Kaing" — "holding a bomb." And so on. Even though the generals claimed to be unifying the country with their renaming project, the effect was actually deeply divisive.

Over the past two years, senior U.S. officials have quietly sounded out the opinions of some Burmese opposition activists about whether Washington should start referring to the country as "Myanmar." In the aftermath of Clinton's visit in December, some policymakers even suggested rewarding the Thein Sein government by adopting the new name, thus offering an incentive for continuing the reforms. (A few months ago, the Financial Times changed its usage from "Burma" to "Myanmar" — the change was then assailed by leading Burma-watcher Bertil Lintner, who argued that the paper had its linguistics wrong.) On the face of things, I find it hard to dispute the argument that promoting real change in this ill-fated country is a lot more important than fussing over names.

However silly it might seem to outsiders, though, there is serious political substance to the whole dispute. It's impossible to accept the renaming project by calling Burma "Myanmar" without also using the Burmanized versions of ethnic minority names.

Until Burma enjoys genuine freedom and equal rights for all its citizens, regardless of ethnicity, the feud over what to call it will continue.

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ရွေးကောက်ပွဲ သပိတ်မှောက်တယ်ဆိုရင်
ဦးရွှေမန်း၊ သမ္မတကြီးနဲ့ ကာချုပ် အရမ်းပျော်မှာ

ဦးမင်းလင်နှင့် တွေ့ဆုံပေးမြန်းခြင်း The Messenger

၂၀၁၆ မှာ ဦးသိန်းစိန်ပဲ နောက်သက်တမ်းတစ်ခုကို တာဝန်ယူလိမ့်မယ်လို့ ဘာတီးလင့်တံနာက သုံးသပ်ထားတယ်။ ကိုမင်းစင် အဲဒီအပေါ်မှာ ဘယ်လိုမြင်လဲ။ သမ္မတဦးသိန်းစိန် နောက်သက်တမ်းမှာ တာဝန်ယူမယ့် အခြေအနေများ ရှိနေလား။

ယေဘုယျ စဉ်းစားချက်က စပြောမယ်။ ကျွန်တော် ထင်တာတော့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကျပ်အတည်း ဖြစ်နေတယ်လို့ ထင်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ပြောရရင် ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်တစ်ခု ဖြစ်နေတယ်လို့ သုံးသပ်လို့ရတယ်။ အထူးသဖြင့် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲမှာမူတည်ပြီး ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်ဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် လူထုက ထောက်ခံတဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကလည်း အခြေခံဥပဒေကို မပြင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် အထူးသဖြင့် ၅၉(စ) ပေါ့၊ မပြင်ခဲ့ဘူးဆိုရင် သမ္မတဖြစ်ဖို့ အင်မတန်ခက်ပါတယ်။ သူဟာ ဘယ်သူ့ကို တင်မလဲ ဆိုတာလည်း အခုထိ အသေအချာ မသဲကွဲသေးတော့ ဒါလည်းပြောရတာ ခက်ပါတယ်။ နောက်တစ်ဖက်ကလည်း တစ်စုံတစ်ရာ အတွေ့အကြုံရှိခဲ့ပြီးတော့၊ တပ်မတော်မှာလည်း တာဝန်တွေထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ ကြုံနိုင်ရေးပါတီခေါင်းဆောင်တွေကလည်း လူထုထောက်ခံမှု မရှိတဲ့အတွက်၊ ဒါကလည်း လွှတ်တော်ထဲမှာ မဲများများရမှ ဖြစ်မှာကိုး။ လွှတ်တော်ထဲကမှ တင်မြောက်ရမှာကို ကြုံနိုင်ရေးပါတီပိုင်းကလည်း ရွေးကောက်ပွဲမှာနိုင်ပြီး သမ္မတတင်မြောက်ခံရဖို့ အတော် ခက်နေတယ်။ ဘာတီးလင့်နာပြောသလို သမ္မတဦးသိန်းစိန်က နိုင်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က အထောက်အထား ရှာရမှာပါ။ ဘာကြောင့်လဲပေါ့။ ဦးသိန်းစိန်က ကြုံနိုင်ရေးပါတီက

ပြန်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီကမဲတွေ အများကြီးရလို့ သူ့သမ္မတ ဖြစ်မှာလား၊ အဲဒီလို ဆိုရင်လည်း ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီမှာ လတ်တလောဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ယူထားတဲ့ ဦးရွှေမန်းက ကြံ့ခိုင်ရေးတင်မြောက်တဲ့ သမ္မတကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ဖို့ ရှိတယ်။ ဒါ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီ မဲနိုင်ခဲ့သော်ပေါ့။ ဦးသိန်းစိန်က ဘယ်ပလက်ဖောင်းကနေပြီးတော့ ဝင်မလဲဆိုတာ နံပါတ် တစ်မေးခွန်း ထုတ်ရမှာပေါ့။ ကြံ့ခိုင်ရေးကဝင်မလား၊ ဝင်မယ်ဆိုရင်လည်း ဦးရွှေမန်းနဲ့ ဦးသိန်းစိန် ကြားမှာ အကြီးအကျယ် အားပြိုင်မှုဖြစ်မယ်။ ဦးရွှေမန်း ကိုယ်တိုင်က ဦးသိန်းစိန် မလုပ်တော့ဘူးလို့ ပြောထားတဲ့ စကားထောက်ရှိတယ်ဆိုတော့ ဦးသိန်းစိန် သီးသန့်ပါတီ ထောင်ပြီး ဝင်မလား၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလဝင်မှာလား၊ အဲဒီလို ဝင်မယ်ဆိုရင်လည်း အချိန်အကန့် အသတ်အရရော၊ လူထုထောက်ခံမှုအရရော သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိတယ်။ တစ်တိုင်းပြည်လုံး အတိုင်းအတာနဲ့ အောင်မြင်နိုင်ဖို့ပေါ့။ ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ ဘာတီးက ဘယ်အထောက် အထားနဲ့ ပြောလဲမသိဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ အခြေခံဥပဒေမှာ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်အရ ပြောရင်တော့ လွှတ်တော်ထဲမှာ အများကြီးနိုင်ရမယ်။ အောက်လွှတ်တော်မှာ နိုင်ရမယ်။ ဒါမှမဟုတ် အထက်လွှတ်တော်မှာ နိုင်ရမယ်။ ဒါမှမဟုတ် တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နဲ့ ဦးသိန်းစိန်ကို တပ်မတော်က ရွေးမလား၊ ဒါကလည်း စဉ်းစားစရာရှိတယ်။ ကျွန်တော်က တော့ တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နဲ့ ဦးသိန်းစိန်ကို တင်မယ်ဆိုရင်လည်း Legitimacy ပြဿနာ။ ဒါလည်း ရင်ဆိုင်ရနိုင်တာရှိတယ်။ ဘာတီး ဘယ်လိုအထောက်အထားနဲ့ ပြောတယ်တော့ မသိဘူး။ ကျွန်တော့်အမြင်မှာတော့ လက်ရှိ ကျွန်တော်ပြောနိုင်တာက ဒီနိုင်ငံမှာ လူထုထောက်ခံမှု ရထားတဲ့သူကလည်း ဖွဲ့စည်းပုံအကန့်အသတ်ကြောင့် သမ္မတ ဖြစ်ဖို့ ခက်တယ်။ သမ္မတဖြစ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း လူထုထောက်ခံမှုမရှိတဲ့ အတွက် သမ္မတဖြစ်နိုင်ခြေနည်းတယ်။ ဒီအခြေအနေမှာ ကာချုပ်က ဘာလုပ်မှာလဲဆိုတာ The Messenger ကို ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကသာ ရွေးကောက်ပွဲ လည်းဝင်မယ်။ တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်နဲ့လည်း သမ္မတရာထူးတွေကို တင်သွင်း ခံရတယ်ဆိုရင် ခုနက ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်ကို ဖြည့်မယ့်သူက ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်လို့တောင် ကျွန်တော်က သုံးသပ်ပါတယ်။

၅၉ (စ)ကို ပြင်နိုင်မယ့် အခြေအနေ အခွင့်အလမ်း ရှိမယ်လို့ မမြင်မိဘူးလား။

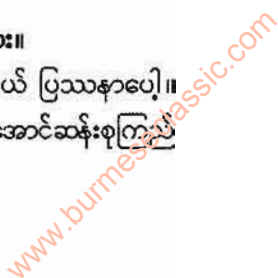
၅၉ (စ)က ပြင်သင့်တယ်လို့ ပြောတဲ့သူတွေပေါ့။ ဦးရွှေမန်းတို့လို၊ သူရဦးအောင်ကို တို့လို လွှတ်တော်က လူတွေလည်း ပြောတာရှိတယ်။ ဦးအောင်သောင်းတောင်မှ တစ်လော က အင်တာဗျူးတစ်နေရာမှာ ပြောတာက ဒါကတော့ သားသမီးတွေထိထည့်တာ လွန်

သွားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး။ ကျွန်တော်မှတ်တာ မမှားဘူးဆိုရင်ပေါ့။ အဲဒီလိုပြောခဲ့တာ ရှိတယ်။ ရှိတဲ့အခါကျတော့ ပြင်ချင်တဲ့ အင်အားစုရှိတယ်ပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့လည်း ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အဲဒီပြင်ချင်တဲ့သူတွေကိုယ်တိုင်သိပါတယ်။ ဒီကိစ္စက အင်မတန်ခက်တယ်ဆိုတာ သိပါတယ်။ သဘောကတော့ဗျာ ပြင်ဖို့သိပ်ခက်လို့ ပြင်ဖို့လိုတယ်လို့ ပြောတာဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကိစ္စက ပြင်ဖို့သိပ်ခက်တယ်ဆိုတာ အကြောင်းနှစ်ချက်နဲ့ ပြောတာပါ။ နံပါတ် တစ်က အကျိုးစီးပွားပေါ့။ အာဏာရှိထားတဲ့ သူဟာ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီနဲ့ တပ်မတော်ပေါ့။ ဘာကြောင့် သူ့အာဏာလက်လွှတ် ဆုံးရှုံးရမယ့်ဟာကို စိတ်ပါလက်ပါလုပ်ရမှာလဲ။ သူ့အတွက် အာမခံချက်တစ်စုံတစ်ရာ အကျိုးကျေးဇူးပြန်မရှိဘဲ ဘာလို့လုပ်ရမှာလဲဆိုတာ စဉ်းစားရမှာပေါ့နော်။ အချို့နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်တွေ အကြံပြုတာရှိပါတယ်။ ပုဒ်မ ၅၉(စ) ကို ကြံ့ခိုင်ရေးက ပြင်ပေးမယ်။ NLD ကလည်း အချိုးကျစနစ် PR စနစ်ကိုလည်း ပေးသင့်တယ်ပေါ့။ ကျွန်တော်နဲ့ ရင်းနှီးပြီး ဆရာဖြစ်တဲ့ လာရီဒိုင်မွန်းဆို ဒါမျိုးပြောဖူးပါတယ်။ ဒါမျိုးက အပြန်အလှန် အပေးအယူလုပ်တဲ့ Bargainပေါ့။ ဒါမျိုးလည်း မရှိဘူး။ ဒါမျိုးမရှိတဲ့ အခြေအနေအောက်မှာ ဘာကြောင့် တပ်မတော်နဲ့ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီနဲ့ အဓိက အင်အားစုတွေက ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတွေက ပြောမှာပေါ့။ သူတို့ပေါ်လစီမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတာရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့် တပ်မတော်နဲ့ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီက ပြင်ရမှာလဲဆိုတာ ကျွန်တော်က အကျိုးစီးပွားနဲ့ စဉ်းစားတာပေါ့။ နောက်တစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်စစ်တပ်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့တွေ့ပြီး စကားပြောတော့ သူတို့ရဲ့ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုပေါ့။ သူတို့ရဲ့ နေ့တစဉ် ကြီးပြင်းခဲ့ရတဲ့ အပိုင်းက ဘာကိုထောက်ပြလဲဆိုရင် နိုင်ငံခြားနဲ့ ပတ်သက်ရင် မယုံကြည် တဲ့ပြဿနာ။ အချို့သူတွေ မေးကြည့်တဲ့အခါမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တော့ပေး မျင်တယ်။ ဒါကိုပြင်လိုက်ရင် တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယကြားမှာနေရတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေနဲ့ မမျိုးသားလုံခြုံရေး ပြဿနာရှိလာနိုင်တယ်လို့ အထောက်အထားတွေနဲ့ ပြောကြသူတွေ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော် ပြောတာက ဒါမှန်တယ်။ မှားတယ်လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ အကျိုးစီးပွားတစ်ခု။ နောက်တစ်ခါ သူတို့ရဲ့ လေ့ကျင့်သင်ကြား ဖြတ်သန်းလာမှု။ အဲဒီနှစ်ခု ပေါင်းလိုက်တော့ ပြင်ဖို့အတော်ခက်သွားပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ အကျိုးစီးပွားကတော့ (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပါမှာပေါ့။ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုကတော့ အကျိုးစီးပွားကို ခိုင်မာ အောင်လို့ လုပ်တာဖြစ်မှာပေါ့။

၇၉(စ)လို ကန့်သတ်ထားတာမျိုး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေ မှာရှိသလား။

ဒီနိုင်ငံအတွက်ကတော့ ခုနကပြောတဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ် ပြဿနာပေါ့။ လက်ရှိအုပ်စိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ တပ်မတော်မှာ အာဏာရှိတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

မှာ လူထုထောက်ခံမှုနဲ့ Moral Authority လို့ခေါ်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အားကောင်းတဲ့ လူထုထောက်ခံမှုနဲ့ Power လို့ခေါ်တဲ့ အာဏာပေါ့။ အဲဒီနှစ်ခုက သီးသန့်ကြီးဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီနှစ်ခုက တစ်နည်းနည်းနဲ့ ပေါင်းပြီးတော့ ရှေ့ဆက်သွားမှသာ အသွင်ကူးပြောင်းရေးက ချောမွေ့မှာပေါ့နော်။ လက်ရှိအခြေအနေမှာ အသွင်ကူးပြောင်းတဲ့ စနစ်ကြီး တရားဝင်ဖို့ ဆိုရင် ၆၂ ကနေ နှစ်ပေါင်း (၅၀)ကျော်လောက် တပ်မတော်ကပဲ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ တာဝန်ယူပြီးလုပ်လာတာကို Break လုပ်သင့်ပြီ။ အထူးသဖြင့် အရပ်သားထဲမှာလည်း ပြည်သူက ယုံကြည်ပြီး နိုင်ငံတကာက ထောက်ခံတာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပေါ့။ အဲဒီတော့ ဒါကတော့ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားဖြင့်တော့ ပြေလည်အောင် စေ့စပ်ဆွေးနွေး ရမယ့် သဘောရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာလည်း ကန့်သတ်တာတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လည်း သားသမီးအထိ လိုက်ကန့်သတ်တာမျိုးတော့ မရှိဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော် မြင်တာကတော့ နိုင်ငံတကာမှာလည်း ဒီလောက်တော့ မရှိဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံရဲ့ သမိုင်းကြောင်း ဆိုင်ရာ အထောက်အထားအရ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီစနစ်ကို အောင်အောင်မြင်မြင် တရားဝင် သွားချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ဒီကိစ္စကို ဖြေရှင်းရမယ့် ကိစ္စလို့ထင်တယ်။

လေးပွင့်ဆိုင် တွေ့ဆုံကမ်းလှမ်းမှုမှာ သမ္မတအကြံပေး တုံ့ပြန်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လက်ခံ သူရှိသလို လက်မခံတဲ့သူရှိတယ်။ နောက်ပြီးတော့ NLD ရဲ့ ထုတ်ပြန် ကြေညာချက်မှာ အရင်ခေတ်က အမူအကျင့်တွေ မကုန်သေးဘူးလို့ ပြောတာကို ဘယ်လိုထင်လဲ။

နောက်တစ်ခုက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေနဲ့ လေးပွင့်ဆိုင်တောင်းဆိုမှုကို ဘယ်လို ထင်လဲ။ ပြောဖူးတယ် ထင်ပါတယ်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးရဲ့ အဓိက စိန်ခေါ်ချက်ကတော့ တပ်မတော်နဲ့အတိုက်အခံတွေကြားထဲမှာ အခြေခံကျတဲ့ နားလည်မှုရှိဖို့ လိုတယ်။ အသွင် ကူးပြောင်းရေးကို နောက်ငါးနှစ်၊ ၁၀ နှစ်မှာ ဘယ်လိုသွားကြမလဲဆိုတာမျိုး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးမှာ ဘယ်လိုသွားကြမလဲဆိုတာ အခြေခံကျတဲ့ နား လည်မှုမရှိဘူး။ မရှိဘဲနဲ့ ဖွင့်တာကို တော်တော်များများ ဖွင့်ချလိုက်တော့ ဘယ်ဟာက အလယ်၊ ဘယ်ဟာက နောက်ဆိုတဲ့ Sequenceနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာရှိတယ်လို့ ကျွန်တော် သုံးသပ်ပါတယ်။ အခြေခံကျတဲ့ နားလည်မှုတွေမရှိဘဲ ဖွင့်ချလိုက်တော့ ဒါဘာသိသာလဲဆိုရင် သမ္မတနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တွေ့ဆုံမှုမှာလည်း ယေဘုယျ သဘောဆန်နေတယ်လို့ ကျွန်တော့်ရဲ့ သုတေသနပြုချက်အရ သိရတယ်။ အသေးစိတ်ဖြစ်တဲ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ဘယ်လိုခန့်ခွဲမှာလဲ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ တပ်မတော် နား လည်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မှာလဲဆိုတဲ့ အသေးစိတ်မပါဘဲ ယေဘုယျတူတာတွဲ လုပ်ပေး ပေါ့။ မတူတာ ခွဲလုပ်တာပေါ့ဆိုတာနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ရွေးကောက်ပွဲ ပြန်ခင်နိုင်

အောင် ဖန်တီးတာလောက်ပဲ။ အထူးသဖြင့် ဟိုကွေ့ဟိုတက်နဲ့ လှော်၊ ဒီကွေ့ ဒီတက်နဲ့ လှော်မယ်ဆိုတာမျိုးဖြစ်ပြီး တကယ့်နားလည်မှု ပညာရှိကို မတည်ဆောက်နိုင်တာ ကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို မလုပ်နိုင်တဲ့ ခုနကပြောတဲ့ လူထုပါဝင်ပတ်သက်နိုင်မှုကို ဖွင့်ချလိုက် တော့၊ လူထုရဲ့ နိုင်ငံရေးပါဝင်မှု နိုးကြားလာတဲ့အခါကျတော့ နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်းတွေ၊ မီဒီယာတွေက အရမ်းတက် ကြွလာပြီ။ အဲဒါတွေကို စုပ်ယူနိုင်တဲ့ Institution တွေက အားမကောင်းဘူး။ စနစ်တွေက အားမကောင်းတော့ ကိစ္စများမြှောင်တိုင်းမှာ ဆန်စဉ်ရာကျည် ပွေ့လိုက်ရသလို ဖြစ်တာပေါ့။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ Stakeholder တွေက အရမ်းများသွားတော့ အဲဒီမှာ စိန်ခေါ်မှုက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အဓိကစိန်ခေါ်မှုပဲ။ အခုချိန်ထိ လည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ တပ်မတော်ကြားမှာ အခြေခံကျတဲ့ နားလည်မှု မရှိသေးဘူး။ လေးပွင့်ဆိုင်တွေဆုံမှုမှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အဓိက လုပ်ရမှာတော့ တပ်မတော်အကြီး အကဲ ကာချုပ်နဲ့ နားလည်မှုရဖို့ပဲ။ ဒီနေရာမှာ၊ ဒီနားလည်မှုကို လုပ်တဲ့နေရာမှာ တရားဝင် ကြီး Official ကြီး ထုတ်ဖော်ပြောဆို လုပ်ကိုင်တာထက် စာရင်တော့ Informal လုပ်ရမယ့်ကိစ္စလို့ မြင်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပြောသလို ဦးသိန်းစိန်၊ ဦးရွှေမန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်တို့ ဆုံကြတယ် ဆိုရင်တောင်မှ Protocol စီနီယာ၊ ဂျပန်နီယာအရ အစိုးရ အဖွဲ့ Protocolအရ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဘာများ ကတိကဝတ်ပေးနိုင်မှာလဲ။ ဦးသိန်းစိန်တို့၊ ဦးရွှေမန်းတို့ရှေ့မှာ ကာချုပ်က ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်နဲ့ ဘာများပြောနိုင်မှာလဲ။ ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ တချို့ကိစ္စတွေက အလွတ် သဘောလုပ်ရမယ့် ကိစ္စတွေဖြစ်မယ်။ ဒီလို တွေဆုံဖြေရှင်းချင်တာကောင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ငန်းပိုင်းမှာ ထင်သလိုမဖြစ်ဘဲ ခုတ်ရာတခြား၊ ရှုရာတခြား မလိုလားတဲ့ အကျိုးဆက်များ ဖြစ်မလားလို့ ကျွန်တော်တွေးမိပါတယ်။

သမ္မတကြီးဟာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသူလို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ထောက်ခံခဲ့ပြီးတော့ အခုနောက်ပိုင်း NLD က ထုတ်ပြန်ချက်မှာ ဒါကို ဝေဖန်ထားတော့ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေး မှာ ဘယ်လိုသက်ရောက်နိုင်လဲ။ မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ်းမယ့်လက်တွေ့များ ရပ်သွားနိုင်မလား။

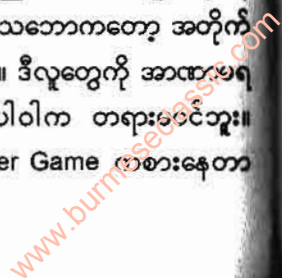
နိုင်ငံတကာက ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုလည်း ထောက်ခံ တယ်။ ပြည်သူလူထု ထောက်ခံမှန်းလည်း သိတယ်။ အရင်ခေတ်ကတော့ အထူးသဖြင့် အနောက်နိုင်ငံတွေရဲ့ နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒ။ အထူးသဖြင့် အမေရိကန်ရဲ့ မူဝါဒဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ အတိုက်အခံတွေရဲ့ သဘောထားအပေါ် မူတည်တာတွေ့ရတယ်။ အခုတော့ အဲဒီသဘောထားတွေကိုတော့ အလေးအနက်တော့ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကို အဲဒီတစ်ခုတည်းနဲ့ ဆုံးဖြတ်မယ်လို့ ကျွန်တော်တော့ မထင်ဘူး။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ အတိုက်အခံတွေရဲ့ အနစ်နာခံမှုကို လေးစားတဲ့အတွက်ကြောင့် တစ်စုံတစ်ရာတော့ မြန်မာအစိုးရကို ပြောဆို ဆွေးနွေးတာတွေ၊ ဖိအားပေးတာတွေ လုပ်ကောင်းလုပ်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါကလည်း နိုင်ငံတကာမှာ စဉ်းစားကြတဲ့အခါ တစ်ကမ္ဘာလုံးနဲ့ခြုံပြီး စဉ်းစားတာ။ ဘာပဲပြောပြော မြန်မာပြည်ဟာ အခုချိန်ထိ အခြားနိုင်ငံတွေနဲ့ ယှဉ်လိုက်ရင် အောင်မြင်နိုင်တဲ့ အလားအလာရှိသေးတယ်။ သွေးချောင်းမစီးသေးဘူး။ ကချင်ဒေသမှာ စစ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒုက္ခသည်အဖြစ်နဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံကို ထွက်သွားတာ ရှိသော်လည်းပဲ၊ အခြားနိုင်ငံတွေမှာလို သန်းနဲ့ချီ သိန်းနဲ့ချီပြီး အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေရဲ့ တည်ငြိမ်မှု ပျက်ပြားလောက်အောင် မရှိသေးဘူးဆိုတဲ့ အခါကျ နိုင်ငံတကာက သူတို့ မြင်တာကတော့ တစ်စုံလုံးကို ခြုံကြည့်တော့ မြန်မာပြည်အခြေအနေက စိတ်ပျက်စရာကောင်းတဲ့ကမ္ဘာကြီးမှာ ဒါလေးကတော့ တော်သေးတယ်။ ဒါလေးကို ထိန်းပြီး ကောင်းအောင်လုပ်သွားရမယ်ဆိုတဲ့ အမြင်ပိုရှိမယ်ထင်တယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့အတိုက်အခံတွေကို ပံ့ပိုးမယ်ကူညီမယ်။ ခုနကအစိုးရကိုလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ပြောမယ်ဆိုမယ်။ ဒါပေမဲ့ အရင်တုန်းကလောက် ဒါမရရင်တော့ ဒါလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ဆန်ရှင်တွေ အများကြီး ပြန်ဖြစ်မယ်လို့ မထင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ သင်္ကေတသဘောဆောင်တဲ့ အရေးယူမှုတွေ၊ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုတွေ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ချုပ်ပြောရရင်တော့ ဒါမျိုးတွေ ဆက်ရှိလာရင် တိုင်းပြည်အတွက် မကောင်းဘူးပေါ့။ တိုင်းပြည် ပြုပြင်ရမယ့်၊ တိုးတက်ရမယ့်အချိန်မှာ ဒါမျိုးတွေဖြစ်ရင်လည်း မကောင်းဘူးပေါ့။

မကြာခင်ရက်ပိုင်းမှာပဲ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးကို အနောက်နိုင်ငံတွေကို ဖိအားပေးဖို့ ပြောဆိုတာ၊ နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေကို သတိကြီးကြီးထားဖို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ ပြောဆိုမှုတွေက ရှိနေတဲ့ အခြေအနေကို ပိုမဆိုးသွားနိုင်ဘူးလား။ ဒီထက်ပိုကောင်းနိုင်မယ့် အခြေအနေရောမရှိဘူးလား။ ဘယ်လိုသုံးသပ်လဲ။

အသွင်ကူးပြောင်းရေး စဉ်းစားတဲ့အခါမှာ ပညာရှင်တချို့က ပြောကြတယ်၊ ကျွန်တော်တော့ သဘောတူပါတယ်။ ကစားပွဲအဆင့်နှစ်ဆင့် ကစားကြတယ်ပေါ့။ တစ်ဆင့်ကတော့ Power Game အာဏာနဲ့ ကစားတာပေါ့။ နောက်တစ်ခုကတော့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဂိမ်းဆိုတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အပါအဝင် ဦးသိန်းစိန်တို့ ဦးရွှေမန်းတို့လုပ်နေတာက Power Game ဖြစ်တယ်။ သဘောကတော့ အတိုက်အခံတွေနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို လူထုကထောက်ခံတယ်။ ဒီလူတွေကို အာဏာမရအောင် ပိတ်ဆို့ထားတဲ့အတွက် တစ်ဖက်ကိုလည်း သူတို့ ပါဝါက တရားမဝင်ဘူး။ Legitimacy မရှိဘူးလို့ ဒီဘက်ကတစ်ဖက်နဲ့ တစ်ဖက် Power Game ကစားနေတာ

ပေါ့။ ဒီဂိမ်းမှာ ရေတိုမှာ ကိုယ်သာတာ ရှိမယ်၊ ရေရှည်မှာ သူသာတာ ရှိမယ်။ ဒါက သီးသန့်တွက်ချက်ရမယ့် ကိစ္စဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော် ပြောချင်တာက အခုခင်ဗျားတို့ ဆွေးနွေးတာက ပါဝါဂိမ်းအပေါ်မှာ အခြေခံတာတွေ့ရတယ်။ နောက်ဂိမ်းတစ်ခုက Reform ဂိမ်းပေါ့။ ဒီပါဝါဂိမ်းမှာ ဘယ်သူသာသာ၊ ဘယ်သူနာနာ ဒီပါဝါဂိမ်းအားပြိုင်မှုကြောင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဂိမ်းက နှေးသွားနိုင်တယ်။ ပျက်ပြားသွားနိုင်တယ်။ ကျွန်တော် အဲဒီလို သုံးသပ်တယ်။ ဒီပါဝါဂိမ်းကြောင့် အနောက်နိုင်ငံတွေကပဲ မြန်မာပြည်ကို ပိုမိုအားပေးလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဖြစ်တဲ့ စီးပွားရေးတို့၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့မှာ လိုအပ်တဲ့ နည်းပညာအကူအညီမရဘူးဆိုရင် ပြည်သူတွေ ဒုက္ခရောက်မယ်။ ခုနကပြောတဲ့ ဦးသိန်းစိန်ကိုပဲတွန်းပြီးထောက်ခံလို့ ပြည်တွင်းအတိုက်အခံတွေက လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒပြတာတို့၊ ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်တာတို့ လုပ်လည်း မတည်ငြိမ်မှုတွေ ပိုဖြစ်မယ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို အဟန့်အတားဖြစ်မယ်။ အနောက် အယုတ်ဖြစ်မယ်မယ်။ ကျွန်တော် မြင်တာက Power Game မှာ ဘယ်သူသာတာ၊ ဘယ်သူနာတာဆိုတာက Power သမားတွေအတွက် အရေးကြီးနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဂိမ်းမှာတော့ ပါဝါဂိမ်းကို သိပ်ဦးစားပေးလွန်းအားကြီးရင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ပျက်ပြားစေတယ်။

ဦးသိန်းစိန်က မြစ်ဆုံကို သူ့သမ္မတ သက်တမ်းမှာ ရပ်နားထားမယ်လို့ ပြောထားတာဆိုတော့ နောက်သက်တမ်းအတွက် ဒါကို အသုံးချနိုင်မလား။ နောက်ပြီး အခြားအင်အားစုတွေမှာလည်း ဒီလိုမျိုးကိုင်ထားတဲ့ Issue တွေ၊ အင်အားကိုယ်စီတွေရှိနေနိုင်တော့ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲ။

ဦးသိန်းစိန်ဆက်ပြီး တာဝန်ယူချင်မလား။ ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ချင်မလားဆိုတဲ့အပေါ် မူတည်ပါတယ်။ အဲလိုလုပ်မယ်ဆိုရင် ဘယ် Issue ဘယ်ကိစ္စက ကိုယ်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် Project ဆိုတာ ပြင်ဆင်ထားတာ ရှိမှာပေါ့။ ခုတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးက သူ့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပရောဂျက် ဖိလုပ်နေတယ်။ ခုနကပြောသလို မြစ်ဆုံကိစ္စလည်း လုပ်ကောင်း လုပ်နိုင်တယ်။ ဦးသိန်းစိန်တို့ရဲ့ အဓိကစိန်ခေါ်မှုက သူတို့ရဲ့ လုပ်ကွက်ကိုင်ကွက်တွေ ကောင်းလို့ ထောက်ခံတဲ့ဟာမျိုးပေါ့။ အမြင် တစ်စုံတစ်ရာကောင်းတဲ့ဟာမျိုးပေါ့။ ဥပမာ မြစ်ဆုံလိုဟာမျိုးပေါ့။ သူတို့ရဲ့ Legitimacy က Performance ပေါ်မူတည်ပြီး ထောက်ခံတာမျိုး သူတို့ကိုက စနစ်ကို မူတည်ပြီး ထောက်ခံတာမျိုးမဟုတ်ဘဲ လုပ်ရပ် ကောင်းတွေနဲ့ ကျားကန်ဖို့လိုတာပေါ့။ မြစ်ဆုံကိစ္စကလည်း သူ့အတွက် သင်္ကေတဆိုတော့ ဆက်သုံးနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကိုယ်တိုင်က နိုင်ငံရေးဆက်ပြီး လုပ်၊ မလုပ်ဆိုတာ ပိုပြီးအခရာကျ ပါတယ်။

ကာချုပ်က သိပ်မကြာသေးခင်ပြောခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်ဆိုတဲ့ အသုံးက ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် အပေါ်ကို သက်ရောက်မှုရှိလာနိုင်သလား။ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမယ်ဆိုတာကော ဖွဲ့စည်းပုံ မပြင်ဘူးလို့ သဘောလား။

ကျွန်တော်ထင်တာကတော့ တိုင်းရင်းသားအရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ အဓိကပြဿနာ စိန်ခေါ်မှုက နှစ်ခုပေါ့။ တစ်ခုကတော့ ၅၉ (စ) ပေါ့။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတဖြစ်မလား၊ မဖြစ်ဘူးလားဆိုတဲ့ ကိစ္စပေါ့။ နောက်တစ်ခုက တိုင်းရင်းသားအရေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကြံ့ခိုင်ရေးရော၊ တပ်မတော်ရောက ဒီနှစ်ခုယှဉ်ရင် တိုင်းရင်းသားအရေးကို တစ်စုံတစ်ခု လိုက်လျောနိုင်တယ်။ ကျွန်တော် အမြင်ပြောရရင် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးအဖွဲ့တွေက သီးသန့်ပေါ့။ မြေပေါ်မှာရှိတဲ့ အဖွဲ့တွေကို ကျေနပ်လောက်အောင် တိုင်းရင်းသားဒေသလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ပိုပေးတာတွေ ပိုလုပ်လာနိုင်တယ်။ လက်နက်ကိုင်နေတဲ့ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေနဲ့လည်း တစ်စုံတစ်ရာ လိုက်လျောမှုတွေ လုပ်လာနိုင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် အဲဒီလူတွေကို မြေပေါ်တစ်စုံတစ်ရာ ခေါ်တင်ခြင်း၊ ၂၀၁၅မှာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်စေခြင်းတွေ လုပ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း တစ်ဖက်က NLD ကို ပြန်ပြီး ဟန်ချက်ပြန်ထိန်းတာ မျှော်လင့်ကောင်း မျှော်လင့်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့လည်း အခြေခံကျတဲ့ ဖြေရှင်းမှုမျိုးပေါ့။ လက်နက်ကိုင် တိုင်းရင်းသားတွေပြောနေတဲ့ ဖက်ဒရယ် Army လိုဟာမျိုး။ အခြေခံကျတဲ့ကိစ္စရပ်တွေမှာတော့ စစ်တပ်က သူ့ရဲ့မူကို သူပြန်ကိုင်မယ်ထင်တယ်။ ကျွန်တော်နားလည်သလောက်ဆိုရင်တပ်ထဲမှာ ဖက်ဒရယ် Army ကိစ္စကို ကကန ကောင်စီလို့ခေါ်တဲ့ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှာ အစည်းအဝေးခေါ်တာမျိုး၊ လေးလပတ်မှာ ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ချပြတာမျိုးတွေ လုပ်ပါတယ်။ တပ်ကညွှန်ကြားထားတာကတော့ တတ်နိုင်သမျှ နတ်ကျံ့စကားကျွံ့ မပြောဖို့၊ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းနေဖို့ အခြေခံဥပဒေ ပြင်တာပဲဖြစ်ဖြစ် တိုင်းရင်းသားကိစ္စပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အလွန်အကျွံ့မပြောဘဲ သူတို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်တဲ့ လွှတ်တော်ဘောင်ထဲကနေ ပြမယ်ထင်တယ်။ ဖြစ်နိုင်ခြေများတဲ့မူတွေကတော့ ခုနကပြောတဲ့ တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးတချို့ လိုက်လျောနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သိပ်ပြီး ပြင်းထန်တယ်လို့ ယူဆတဲ့ ဖက်ဒရယ် Army လိုဟာမျိုးတော့ သူတို့လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ လက်ရှိ တပ်မတော်ဟာ ပြည်ထောင်စုတပ်မတော်ဖြစ်တယ်။ ပြောတာပေါ့။ နောက်တစ်ဖက်ကလည်း ၅၉ (စ) လိုမျိုးကို တပ်က လက်ခံဖို့ အဆင်သင့် မဖြစ်သေးဘူးလို့ ထင်တယ်။ သူတို့ဆီကတော့ နတ်ကျံ့စကားကျွံ့ကြားရဖို့ တော်တော်လေးခက်တယ်။ သူတို့တော်တော်စောင့်စည်းပြီးနေတယ်ထင်တယ်။ အဲဒီလိုမနေရင် သူတို့ပုံရိပ်ကိုထိမှာစိုးလို့ ဒီဂိမ်းမှာ တပ်ဟာနှုတ်စောင့်စည်းမှု အရှိဆုံး Player အဖြစ်နဲ့ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါ ကျန်တဲ့နိုင်ငံရေးသမားတွေအတွက် အင်မတန်လေ့လာစရာကောင်းတယ်လို့ ထင်တယ်။ ဒီလိုပြောလို့

ကျွန်တော်က တပ်ပြောတာ ကြိုက်တယ်၊ မကြိုက်ဘူးပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ နည်းဗျူဟာ အကြံပြုမယ်ဆိုရင် တပ်ဟာ သူလုပ်စရာရှိတာ ပြင်ဆင်လုပ်ကိုင်နေပြီးတာ တွေ့ရတယ်။ ကျန်တဲ့ Player တွေကတော့ မကြာခဏဆိုသလို ခုစာကလေးကြော်၊ ခု ဆီထမင်း လှန်ချည် မှောက်ချည် လုပ်တာတွေ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်တော် သတိထားမိတဲ့ ထူးခြားချက်ပဲ။

ကာချုပ်အနေနဲ့ ပြည်တွင်း ခရီးစဉ်တွေ သွားနေတာ တွေ့ရသလို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကို သွားတာလည်း တွေ့ရတယ်။ ဒီလို ဆက်ဆံရေးတွေလုပ်နေတာ ဘာကြောင့်လဲ။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကရော ဘာကို မျှော်လင့်ထားတာလဲ။ အချို့နိုင်ငံတွေကဆို ဝင်ထူးဆောင် ဘွဲ့တွေပေးတာလည်း ရှိနေတော့၊ အဲဒါမျိုးတွေ ဘာကြောင့် ဖြစ်လာတာလဲ။

ကျွန်တော်ထင်တယ်။ အခုက မသေချာမှုအတွက်ပေါ့။ မသေချာမှုတွေများလာတယ်။ ပြည်သူတွေကြားထဲမှာလည်း မသေချာမှုတွေ တွေ့ရတယ်။ လုပ်နေတဲ့သူတွေ ကြားထဲမှာလည်း တွေ့ရတယ်။ နောက်ပြီး Playersတွေကြားထဲမှာလည်း တွေ့ရတယ်။ တချိန်တည်းမှာ နိုင်ငံတကာမှာလည်း တွေ့ရတယ်။ အကဲဖြတ်ရခက်တာပေါ့။ ကျွန်တော် ခုနကပြောသလို။ ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်ကို ဖြစ်နိုင်ခြေအရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်က ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ဖြစ်နေတော့ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ကလည်း သူသည် Statesman ပေါ့။ တိုင်းပြည်ကို ဦးဆောင်နိုင်သူလို့ သူ့ကိုယ်သူ ထင်တယ်လို့ မြင်တယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေ သွားတယ်။ သေနတ်ပစ်ပြိုင်ပွဲမှာ အာဆီယံ ဒုတိယကာချုပ်တွေနဲ့ တစ်ဦးချင်းဆွေးနွေးတယ်။ ထိုင်းက၊ မလေးရှားက သူ့ကို ဆုတွေပေးတယ်။ ဒါတွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာပြည်မှာ သမ္မတဖြစ်မယ့်သူက လူထုထောက်ခံမှု တစ်ခုတည်းနဲ့ မရဘူး။ စစ်တပ်လည်း လက်ခံဖို့လိုသလို အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေကလည်း လက်ခံဖို့လိုတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပထဝီနိုင်ငံရေးကြောင့်ပဲ။ သမ္မတက လေးစားစရာ၊ အားကိုးလောက်စရာမရှိဘူးဆိုရင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေက သွေးတိုးစမ်းမှာ၊ စမ်းခဲ့တဲ့ သာဓကတွေကလည်း ရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ နယ်စပ်တစ်လျှောက်မှာ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေက ရှိနေတယ်။ ပထဝီနိုင်ငံရေးအရကို မြန်မာပြည်မှာ သမ္မတဖြစ်မယ့်သူဟာ လူထုထောက်ခံ မှုရှိရမယ်။ စစ်တပ်ထောက်ခံရမယ်။ နိုင်ငံတကာ အထူးသဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေက လေးစားရမယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ရင် ဒီနိုင်ငံတည်ငြိမ်ဖို့ ခက်သွားမယ်။ ကာချုပ်ကလည်း ဒါကို သဘောပေါက်တယ် ထင်ပါတယ်။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် သူ့ကိုယ်သူ ထူထောင်တဲ့အနေနဲ့ လုပ်သလားလို့ တွေးတယ်။

ကိုမင်းစင် ပြောသလိုပေါ့။ တပ်မတော်က လက်ခံရမယ်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေက လက်ခံရမယ်ဆိုတော့ အဲဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နှယောက်လောက် တွေထားလဲ။

ကျွန်တော် ခုနကပြောတဲ့အတိုင်းပဲ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဆိုရင်တော့ ပြည်သူက အတော်ကို ထောက်ခံကြတယ်။ ဒါငြင်းလို့ မရဘူး။ လူထုခေါင်းဆောင်ဖြစ်တော့ ထောက်ခံကြတယ်။ တစ်ဖက်က စစ်တပ်က ထောက်ခံသလားဆိုတော့ အခြေခံကျတဲ့ ပဋိပက္ခရှိလား၊ မရှိလားဆိုတာမသိဘူး။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူ သမ္မတဖြစ်လည်း တပ်မတော်ကို ဆက်ပြီးအားကိုး နေရမှာပဲ။ တပ်ရဲဩဇာက ရှိနေဦးမှာ။ တပ်မတော်က သူ့ကို ဘယ်လောက်ထိ လက်ခံနိုင်အောင်၊ စဉ်းစားနိုင်မလဲဆိုတာ၊ ဒုတိယအချက်၊ တတိယ အချက်ကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတဖြစ်တယ်ဆိုရင် နိုင်ငံတကာက အကြီးအကျယ် ထောက်ခံမှာပဲ။ ဒါပေမဲ့ အခြေခံဥပဒေ ပြင်နိုင်ခြေနည်းတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတဖြစ်ရေးက အတော်နည်းတယ်။ အဲဒီတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမင်းအောင်လှိုင် သမ္မတဖြစ်လာမယ်ဆိုရင်လည်း လူထုထောက်ခံမှု နည်းမယ်။ နှစ်ပေါင်း (၅၀) ကျော် (၆၀) လောက် စစ်ခေါင်းဆောင်တွေကပဲ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးနဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာနေလာတာကို အင်မတန်ငြီးငွေ့နေပြီ။ တချို့လူတွေ ပြောသလို မူပြောင်းပြီး၊ လူမပြောင်းဘူးဆိုတဲ့ ကိစ္စက တကယ်တမ်းမှာကျတော့ လူမပြောင်းရင် ပြောင်းတဲ့မူကိုလည်း ပြန်ပြီးတော့ အပျက်သဘော အကျိုးသက်ရောက်တယ်ဆိုတာ လက်တွေ့ပြသနေပြီပေါ့။ လူပြောင်းဖို့လည်း လိုတယ်။ အဲဒါမှသာ လူတွေက အလွန်တရားမျှတမှုကတော့ ဖြစ်ခဲ့ပြီလို့ ခံယူပြီးတော့ ရှေ့ဆက်သွားနိုင်မယ်။ အဲဒီလိုမဟုတ်ရင် ဒီမျက်နှာတွေပဲ မြင်နေရတယ်ဆိုတဲ့ ခံစားချက်က မြန်မာလူထုမှာရှိနေတယ်။ အခုကာလက စစ်တပ်ကပဲ ကြီးစိုးခဲ့တာကို Break တစ်ခုပေးတဲ့ကာလအတွက် အကောင်းဆုံး အခြေအနေပေါ့။ အဲဒီလို ဖြစ်လာဖို့အတွက် အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်နဲ့ တပ်မတော်ကြားမှာ အကောင်းဆုံး အဖြေရဖို့ ညှိနှိုင်းဖို့လိုတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်အထင်ကတော့ တပ်မတော်ကလည်း ထောက်ခံ၊ ပြည်သူကလည်း ထောက်ခံမယုံပုံစံမျိုးနဲ့ တက်ဖို့ကတော့ ခက်ခဲနေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လည်း ခေါင်းဆောင်မှုလေဟာနယ်ဖြစ်နေတယ်လို့ သုံးသပ်တာပါ။

ကာချုပ်အနေနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်ကို ဖြည့်မယ်ပေါ့။ တစ်ဖက်ကလည်း ခုနပြောသလို အာဏာကို တပ်မတော်ကပဲ ယူသွားတဲ့ပုံစံမျိုး ဖြစ်နေတာကို။ အဲဒီတော့ ကာချုပ် သမ္မတဖြစ်ပြီဆိုရင် တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးဖို့ ရေရှည်မှာ မရှိနိုင်ဘူးလို့ ဆိုလိုတာလား။

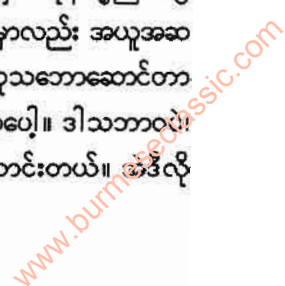
အဓိက က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ကာချုပ်ကြားမှာ ဘယ်လိုနားလည်မှု တည်ဆောက်မလဲဆိုတာ မူတည်တာပေါ့။ တစ်စုံတစ်ရာ နားလည်မှုရှိလို့ ဒေါ်အောင်ဆန်း

စုကြည်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ကာချုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်ဆိုရင်တော့ သူက အနည်းနဲ့အများ အပွန်းအရှည်နည်းမှာပေါ့။ လူထုဆိုတာကလည်း သူ့ခေါင်းဆောင် ဘယ်လိုသဘောထားလဲဆိုပြီး၊ တစ်စုံတစ်ရာ ဆုံးဖြတ်ကြတာပဲ။ အခုကာလမှာတော့ ဒီလိုအခြေအနေတွေကြောင့် ဒါပဲ ဖြစ်သင့်တယ်။ ဒီလို ဒီလိုတွေ ပြောရမှာပေါ့။ လက်ပံတောင်းတောင် ကိစ္စကြည့်လေ။ သဘောတူသူရှိသလို မတူသူလည်း ရှိတာပဲ။ ဒါပေမဲ့လည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က တစ်စုံတစ်ရာ သူ့ရဲ့ ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာအရ၊ ခေါင်းဆောင်မှုအရ မြှုပ်နှံထားတဲ့ အရင်းအနှီးကို ထုတ်သုံးပြီးတော့ ဒါကတော့ ဒီလိုပဲ ဖြစ်သင့်တယ်လို့ ပြောတဲ့အခါမှာ တစ်စုံတစ်ရာတော့ လူအများစုကြီးက အေးလေ၊ သူ့အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပြောတာပဲလေလို့ တွေးတာပဲ။ ပြောချင်တာက ဘာလဲဆိုတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပဲဖြစ်ဖြစ် ကာချုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် တစ်စုံတစ်ရာ ဆက်ရွှေ့နေမှာပဲ။ ပါဝါဂိမ်းကို ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်ရင် Reform ဂိမ်းကို ဆက်သွားနိုင်မယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးဆိုရင် ကာချုပ်က သူ့ဘာသာ ဖြစ်သွားမယ်ဆိုရင်တော့ စနစ်ရဲ့ တရားဝင်မှုက ပြဿနာတက်နေမှာပဲ။ အတိုက်အခံကလည်း ဖိအားပေးတာတို့၊ ပြင်းထန်တက်ကြွသူတွေက လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒပြတာတို့၊ နိုင်ငံတကာကလည်း အဲဒီလိုမသေချာမှုတွေကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမလုပ်တာတို့ ရှိနေမယ်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကလည်း ဆက်တက်နိုင်မယ် မထင်ဘူး။

ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဖို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပြောတဲ့အချိန် ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားဦးကိုကိုကြီးက ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ဖို့ လိုတယ်လို့ပြောတယ်။ အဲဒီလိုပြောတော့ အခြေအနေနှစ်ခုက ဟမသွားဘူးလား။ အခြားတစ်ဖက်မှာ ပြည်သူတွေမှာ သံသယတွေ၊ တွေးစရာတွေ မများသွားဘူးလား။

ကျွန်တော်ကတော့ ကိုကိုကြီး ဘာပြောတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်မဖတ်ရတော့ သေချာမပြောနိုင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကြားတော့ကြားတယ်။ လုံးစေ့ပတ်စေ့ မဖတ်ရသေးတော့ ကျွန်တော်မှတ်ချက်ပေးရမှာ အရမ်းခက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ပြောနိုင်တာ တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ အဲဒါက နိုင်ငံရေးဟာလည်း ဈေးကွက်ပဲ၊ မားကက်ပဲ၊ နိုင်ငံရေးဈေးကွက်မှာ အယူအဆတွေအပြင်းအရှိုင်း များများစားစားရှိရင် မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူဟာလည်း Consumer ပဲ၊ စားသုံးသူပဲ။ ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီဈေးကွက်မှာ ကုန်ပစ္စည်းတွေ အများကြီးရှိရင် ရွေးစရာများများရှိတယ်။ အဲဒီလိုပဲ နိုင်ငံရေးဈေးကွက်မှာလည်း အယူအဆတွေများများရှိမယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်တွေများများရှိမယ်ဆိုရင်ဒါဟာ ပိုပြီးတော့ဗဟုသဘောဆောင်တာပေါ့။ ရွေးစရာပိုများတာပေါ့။ ရွေးစရာများရင် နည်းနည်းတော့ဟုန်တာပေါ့။ ဒါသာကလဲ၊ ဒါပေမဲ့လည်း ရွေးစရာနည်းတာထက်စာရင် ရွေးစရာများတာက ကောင်းတယ်။ အဲဒီလို

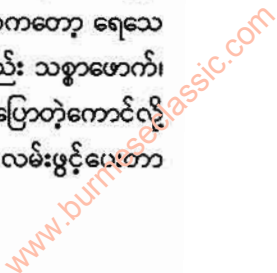
မျိုး ရွေးစရာများမှလည်း Debate ခေါ်တဲ့ ထောင့်ပေါင်စုံက အချက်အလက်ပေါင်းစုံက စဉ်းစားပြီးတော့၊ အငြင်းအခုံဖြစ်ပြီးတော့ ပိုပြီးတော့ အမှန်တရားနဲ့နီးစပ်တဲ့ လက်တွေ့ နဲ့နီးစပ်တဲ့ အခြေအနေကို ကျွန်တော်တို့ရမှာ။ ကျွန်တော်ကတော့ အဲဒီလိုလုပ် တဲ့ Process မျိုးကို ငါသဘောမတွေ့လို့၊ ငါထောက်ခံတဲ့သူနဲ့ မနီးစပ်လို့ အပြန်အလှန် တွန်းကြတိုက်ကြလုပ်တာမျိုးကတော့ Healthy ဖြစ်တဲ့ ကျန်းမာသန်စွမ်းတဲ့ သတင်း စီးဆင်းမှုဆွေးနွေးမှုတွေမပေးဘူး။ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။ ဒါကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ မီဒီယာတွေရော၊ စာပေသမား ပညာတတ်တွေရော ဘာပဲလုပ်လုပ် ဂရုစိုက်ဖို့လိုပါတယ်။ သိပ်ပြီးတော့ Black and White ပေါ့။ ဖြူ၊ မည်း ရန်၊ ငါ သိပ်များပြီးတော့၊ ဒီဟာ ကလွဲပြီး တခြားဟာ ဘာမှမပြောနဲ့ဆိုရင်တော့၊ ဒီမိုကရေစီအတွက် မသင့်တော်ဘူး။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို သူ့ပါတီဝင်တွေက တစ်ခုခုကို ထောက်ပြ မပြောဆိုရဲဘူးလို့ သိရတာရှိတယ်။ ပါတီတွင်းမှာလည်း အလွှာလိုက် ဒီလိုအခြေအနေမျိုးတွေ ရှိနေတယ် လို့သိရပါတယ်။ ၈၈ မှာလည်း အဲဒီအခြေအနေမျိုးရှိနေတယ်။

ကျွန်တော်ထင်တာကတော့ မြန်မာပြည်မှာ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၊ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း နယ်ပယ်၊ Civil Society နယ်ပယ်နောက် မီဒီယာတွေမှာ Dynamic လို့ခေါ်တဲ့ ရေသေ မဟုတ်တော့ဘူးဗျ။ ရေရှင်တွေဖြစ်သွားပြီ။ လှုပ်ရှားမှုတွေ လူးလွန်မှု တွေဖြစ်လာတော့ အမှိုက်တွေလည်းရှိမယ် ခိုက်တွေလည်းရှိမယ်။ ရေစီးကောင်းတဲ့ အချိန် မှာ တချို့ဟာတွေကလည်း ကောင်းတာတစ်ခုတော့ပါတာပေါ့။ ဒန်ရှောက်ဖိန် ပြောသလို ပေါ့၊ ပြတင်း ပေါက်ဖွင့်လိုက်ရင် လေလည်းရမယ်၊ ဖုန်တွေ ခြင်တွေ ယင်တွေလည်းရမယ်။ သဘောကတော့ Dynamic ရှိလာပြီ။ ဒါကြီးက ဘာလော့ဖြစ်မနေတော့ဘူး။ စီးပွားရေး မှာလည်းကောင်းတဲ့သူတွေ ရှိတာပဲ။ ခရိုနီဆိုလည်း ခရိုနီလျှောက် လက်ဝါးကြီး အုပ်ထား တာမျိုးရှိတယ်။ Civil Society မှာလည်း ပရောဂျက်နဲ့ လုပ်စားနေတာ လည်းရှိတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ တကယ့် ကောင်းကောင်းမွန်မွန်တွေလည်း ပေါ်လာတယ်။ မီဒီယာလောကမှာ လည်း အဲဒီလိုပဲ ကျင့်ဝတ်နဲ့အညီလုပ်ချင်တဲ့ လူတွေရှိတယ်။ တချို့ကတော့ မဟုတ်ဘူး။ မီဒီယာတွေကို Black Mail လိုပဲ လုပ်ချင်တဲ့သူလည်းရှိမယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ပြော တာကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေးမှာကျတော့၊ အတိုက်အခံတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာကျတော့၊ အခုထိ Container ပေါ့ဗျ။ အခုထိ ပုံးထဲမှာအပေါ်က အဖုံးကိုဖိပြီး ပိတ်ကန်ထားတဲ့ ရေသေလိုဖြစ်နေတဲ့ သဘောပေါ့။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး တစ်ယောက်ကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ၈၈ ခေါင်းဆောင်တွေကိုလည်းကောင်း၊ ကြည့်ပြီး တော့ ဝိုင်းရံနေတယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ စဉ်းစားတဲ့အခါကျတော့ တောက်လျှောက်က

လူးခွင့် လွန်ခွင့်မရဘူး။ ၈၈ တွေ ဆိုပါတော့ဗျာ၊ သူတို့ နိုင်ငံရေး လုပ်ချင်တာလား၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူတို့ကို ဆွဲခေါ်မလား၊ သူတို့ကို တစ်စုံတစ်ရာ လွှမ်းမိုးမှုရှိ မလား။ သူတို့ သီးသန့်လုပ်မယ်ဆို မအောင်မြင်နိုင်ဘူးဗျာ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည်ဆိုတာ ခုနကပြောသလို သိပ်ကြီးမားလွန်းတယ်။ လူထုအမြင်မှာလည်း အဲဒီလောက် ကွဲပြားသွားတာကို သိပ်လက်မခံနိုင်ဘူးဆိုတော့ သူကပြီးသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလို ၈၈ ထဲမှာရှိတယ်။ လူငယ်တွေ၊ နောင်တော်ကြီးတွေက ခင်ဗျား ခုနကပြောသလိုပေါ့၊ သဘော ကဗျာ၊ အထက်ကလူတွေက ဘယ်လောက်အထိ ပိတ်ခံနေလည်းကိစ္စပေါ့။ အထက်က လူတွေက ဘယ်လောက်အထိ လမ်းဖွင့်ပေးမလဲဆိုတဲ့ကိစ္စက သိပ်အရေးပါတယ်ဗျာ။ အထက်ကလူတွေက ပြောမှာပေါ့ဗျာ၊ နေရာဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာ ဖန်တီးယူရတာပဲလို့၊ ဘာမှ တောင်းနေစရာမလိုဘူး၊ ကိုယ့်အလုပ်ကိုယ်လုပ်၊ ကြိုးစား၊ ပြီးရောလို့ပြောမယ်။ တကယ်က လက်တွေ့မှာ Space လို့ခေါ်တဲ့ လုပ်ခင်းလုပ်ကွက်က သူတို့ချည်း ပေါ်လာ တာ မဟုတ်ဘူးဗျာ။ သူ Mainstream ခေါ်တဲ့ ပင်မနိုင်ငံရေးတွင်းမှာနေချင်ရင် ပိုခက် တယ်။ တချို့ကတော့ Mainstream မှာမနေဘဲနဲ့ ဘေးထွက်ပြီးတော့ တက်ကြွလှုပ်ရှား သူအဖြစ်နဲ့ တိုက်ပွဲတွေဝင်တာတော့ ရှိတာပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ထိရောက်မှုကတော့ သိပ်မပါ ဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ နိုင်ငံရေးတစ်ခုလုံးက အဲဒီရေသေလိုဖြစ် နေတယ်။ ရေသေလိုဖြစ်တော့ ဘယ်ကိစ္စမှ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောလို့မရဘူး။ ဆွေးနွေးလို့ လည်းမရဘူး။ ငြင်းခုံလို့လည်းမရဘူး။ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ ရေကန်ကြီးဟာ ဘာဖြစ်မလဲ၊ ခင်ဗျား စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ ဘယ်လိုမှ Healthy မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဒီအခြေအနေ ကို ဘယ်လိုပြောင်းမလဲ။ ခေါင်းဆောင်တွေက တစ်စုံတစ်ရာ ဒီအတိုက်အခံ လှုပ်ရှားမှု တွေ Institutionalize လုပ်တယ်ပေါ့ဗျာ။ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုတွေကို လူပေါ်အခြေခံ မခံဘဲ စနစ်ပေါ်အခြေခံပြီးလုပ်ရင် ကောင်းတာပေါ့။ ဒါကလည်း ကျွန်တော်တို့ မျှော်လင့်တာ၊ ကျွန်တော်တို့လည်း ပြောခဲ့တာ ထင်သလောက် ပုံပေါ်လာတာမတွေ့ရဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော် မြင်တာကတော့ ၂၀၁၅ လွန်သွားရင်တော့ ကိုယ်စီကိုယ်င နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် ရှိသူတွေက ဒီရေသေကန်ကြီးကို တွန်းတာထိုးတာ လူးတာလွန်တာတွေ၊ ရုန်းတာတွေက အတိုက်အခံတွေကြားမှာ အခုထက်ပိုပြီး ထင်ရှားတဲ့ အကွဲအပြဲတွေ မြင်ရမယ်။ ကောင်း လားဆိုတော့ မကောင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့လည်း အဲဒီနည်းတွေ နိုင်ငံရေးအမြင်တွေဟာ ရေရှည် ဖြစ်လာပြီးတော့ သန်သန်စွမ်းစွမ်းစီးဆင်း လာမယ်ထင်တယ်။ အခုကာလကတော့ ရေသေ ထဲမှာပဲ အားလုံးပိတ်လှောင်ပြီးတော့ ပြန်လည်းမပြောရ၊ ပြောလို့ရှိရင်လည်း သစ္စာဖောက်၊ ဖောက်ပြန်ရေးသမား၊ အချောင်သမားတံဆိပ်တွေကပ်ကြ၊ အကြီးတွေခံပြောတဲ့ကောင်လို့ စွပ်စွဲကြ။ အဲဒီလိုသွားနေတာ ခေါင်းဆောင်တွေက ရင့်ကျက်မှုရှိလို့ လမ်းဖွင့်ပေးတာ

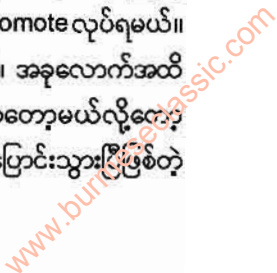
ထမ်းတင်တာမျိုးဆိုတစ်မျိုးပေါ့။ အဲဒီလိုမဟုတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ခုနကအတိုင်း ရေသေကန်ကြီးထဲမှာပဲ ပိတ်လှောင်ပြီးတော့ သွားနေမှာပဲ။ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားထဲမှာတောင်မှ အဲဒီရေသေကန်ကပွင့်လာပြီ။ အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားထဲမှာတောင်မှ အခု ဝိုင်းချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ၊ ပြီးတဲ့နောက်မှာ Institution တွေ အပြိုင်းအရိုင်းထွက်လာတယ်။ ပါတီတို့ လွှတ်တော်တို့၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တို့၊ တပ်တို့လို မျိုး အားပြိုင်မှုတွေ တွေ့လာရတယ်။ အလွန်အကျွံမဖြစ်ဘူးဆိုရင် ကောင်းတဲ့လက္ခဏာပဲ။ ဟိုတုန်းကလို တစ်ယောက်တည်း တစ်သွေးတည်းတစ်သံတည်း တစ်မိန့်တည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ အမည်စုံလာတာပေါ့။ ဗဟုသဘောဆောင်လာတယ်။ အဲဒီတော့ ပိုကောင်းလာတာပေါ့။ အဲဒီတော့ မဟာမိတ်ဖွဲ့ရတာတွေ ပိုပြီးတော့ မြိုင်ဆိုင်လာပြီပေါ့။ ကျွန်တော်ကတော့ ဒါကို ပိုကြိုက်တယ်။ အုပ်စိုးသူ လူတန်းစားထဲမှာတောင် ဒီမိုကရေစီ မကျဘူးလို့ ပြောနေတဲ့ လူတွေထဲမှာတောင်မှ အဲဒီလို Dynamic တွေ၊ အရွေ့တွေတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို အရွေ့တွေ၊ လှုပ်ရှားမှုတွေက ပေါ်လာပေမယ့် အတိုက်အခံလှုပ်ရှားမှုထဲမှာတော့ အခုထိ ယေဘုယျ Principle တန်ဖိုးတွေကလွဲပြီးတော့ အသေးစိတ်လိုက်ကြည့်လို့ရှိရင်တော့ ရေသေကန်ကြီးထဲမှာပဲ၊ ကျွန်တော် ထင်တယ် လူးကာလွန်ကာနဲ့ပဲ နေရဦးမှာပဲ။ ရေသေတွေ ပြောင်းဖို့က ၂၀၁၅ ကျော်သွားမှ ဖြစ်နိုင်မယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။

ဒေါ်နော်အုံးလှတို့လို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် မလွတ်ခင်ကတည်းက၊ တော်တော်လေး တင်းကျပ်ခဲ့တဲ့ အချိန်ကတည်းက ဆုတောင်းပွဲတွေ လုပ်ခဲ့တယ်။ သူတို့ ပဲ့ထွက်သွားတယ်။ အဲဒီလိုပဲ ၈၈ ထဲမှာလည်း ကိုကိုကြီးတို့၊ ကိုမင်းကိုနိုင်တို့လို လုပ်ခွင့်မရ၊ လုပ်ခွင့်မသာတဲ့ အပိုင်းအစတွေ ရှိလာတယ်။ ဥပမာ နိုင်ကျဦးဆိုတာ အဲဒီလိုအခြေအနေတွေကြောင့် ပေါ်လာတယ်လို့ မြင်မိတယ်။ ဘာတွေလုပ်သင့်လဲ၊ ဒါမှမဟုတ် ၂၀၁၅ အထိ စောင့်ရမှာလား၊ ဒါနဲ့တစ်ဆက်တည်း ကျွန်တော်မေးချင်တာက ပြည်တော်ပြန် ကျောင်းသားတွေ၊ သူတို့ဟာ ယုံကြည်ချက်တစ်ခုနဲ့ လမ်းတစ်ခုကိုလျှောက်တယ်။ သူတို့ ဒီကိုပြန်လာတဲ့အချိန်မှာ သူတို့ဟာရှိသင့်တဲ့ နေရာမှာမရှိဘူး။ မရှိသင့်တဲ့ နေရာမှာ သွားရှိနေတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးက ဘယ်လို အားနည်းချက်တွေကြောင့် ဖြစ်သွားတာလဲ။

သဘောကတော့ဗျာ၊ အလွယ်ဆုံးဥပမာပေးရရင်တော့ ပျင်းတဲ့သူတွေကို ခပ်ပျင်းပျင်းပဲ နေပြီးတော့ အဆင်ပြေသလို နေနေတဲ့သူက သူ့မှာအားတွေ Energy တွေ မထွက်လာဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို လူနောက်ကို ရုတ်တရက်ခွေးရူးက ပြေးလိုက်လာလို့ရှိရင် သူ့မှာရှိတဲ့ အားပုန်းတွေ၊ စွမ်းအားပုန်းတွေက ထွက်လာမှာပေါ့။ ပြောချင်တာကတော့ ကိုယ်ဘာသာကိုယ် သွက်သွက်လက်လက် ဖျတ်ဖျတ်လတ်လတ်နဲ့ ဦးစီးဦးဆောင်လုပ်ပြီး

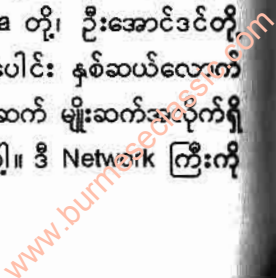
ကိုယ့်အခြေအနေကို ပြင်ရင်ပြင်၊ အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးဆိုရင်တော့ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေရဲ့ တွန်းအားကြောင့် ပြုပြင်ရတဲ့ဘဝ ရောက်သွားတတ်တာပေါ့။ ပြောချင်တာက Movement of Imporunity လို့ ခေါ်တယ်။ အတွင်းထဲက ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် ဦးစီးဦးဆောင် လုပ်ပြီး ပြင်ရင်ပြင်၊ မပြင်ရင်တော့ အပြင်က Exhausted Force ကြောင့်၊ Shock ကြောင့် ပြင်ရတာမျိုးဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဘာကြောင့် ကျွန်တော်က အတွင်းထဲကနေပြီး ပြင်ဖို့မျှော်လင့်လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် အတိုက် အခံတွေအကုန်လုံးက ဒီ Movement ကြီးကို စည်းစနစ်နဲ့ဖြစ်အောင်၊ ဒါဟာ Institution မှမဟုတ်တာ။ ဒါကြီးကို စနစ်တစ်ခုဖြစ်လာအောင်၊ အားကောင်းတဲ့ ကျင့်ထုံး တွေ ဖြစ်လာအောင် ဒါတွေလုပ်ဖို့ ကျွန်တော်တို့က မျှော်လင့်တာပေါ့နော်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးလည်း ဖြစ်ခဲ့တဲ့အခါကျတော့ ကျွန်တော်တို့က ပိုပြီး မေတ္တာရပ်ခံချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုအခြေအနေက အခုလိုဖြစ်နိုင်ခြေ နည်းသထက် နည်းလာတယ်ဆိုတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ကျွန်တော်က ၂၀၁၅ အလွန်ကျမှ ဆိုရင် အခြေအနေက ပြောင်းသွားမှာပေါ့။ ၂၀၁၅အလွန် ဖြစ်သွားရင် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် သမ္မတဖြစ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဖြစ်သည်ဖြစ်စေ ၂၀၂၀ မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ရဲ့ကျန်းမာရေး၊ အသက်အရွယ်အနေအထား ရှုထောင့်ပေါင်းစုံကနေ တစ်စုံတစ်ရာ အကန့် အသတ် ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ဒါကို Time Horizon လို့ ခေါ်တာပေါ့။ အချိန်ရဲ့ မိုးကုပ် စက်ဝိုင်းက ကျဉ်းလာတာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ မင်းလောင်းလုပ်ချင်တဲ့ လူတွေ အပြင်းအရှင်း ထွက်လာတော့မှာ၊ အခုကာလမှာတော့ ရေသေကန်ကြီး ဖြစ်နေတဲ့အခါကျတော့ ဘယ်သူ မှ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တည်ပြီးတော့ ထိပ်တိုက် မပြောချင်ကြဘူး၊ ပြောလို့လည်းမရ ဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ပြောရင် နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်ရှိသူဆိုရင် ကွဲသွားလိမ့်မယ်။ နိုင်ငံ ရေး ရည်မှန်းချက်မရှိတဲ့သူတွေတောင်မှ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ကိုယ့်အမြင်ကိုယ်ပြော ရင်တောင်မှ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဝေဖန်ရင် ဖောက်ပြန်တဲ့လူ၊ စစ်တပ်လူ၊ အချောင် သမားလို့ ပြောတာဆိုတော့ ဒီလိုမျိုး သိပ်ပြီးတော့ ဖြိုတဲ့ခွဲတဲ့ ဓလေ့အောက်မှာရှိတဲ့ အခါကျတော့ ၂၀၁၅ လွန်သွားတဲ့အခါ အဲဒီနိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်ရှိတဲ့သူတွေက၊ အဲဒီခါ ကျတော့ မင်းလောင်းလုပ်ချင်တဲ့သူတွေက အဲဒီရေသေကန်ကြီးကို ရေရှင်ဖြစ်အောင် ပြောင်း မှ သူ့ကို ထောက်ခံမယ့်သူရှိမှာ။ သူ့ရဲ့ Base ရှိမှာ။ အကျိုးစီးပွားရှုထောင့်အရပ်ကြည့် ရင် မင်းလောင်းဖြစ်မယ့်သူက ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ သူ့ကိုယ်သူ Promote လုပ်ရမယ်။ သူ့ကိုယ်သူ တည်ဆောက်ရမယ်။ အဲဒီအခါကျရင် ကျွန်တော်မြင်တယ်။ အခုလောက်အထိ အတိုက်ခံအချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးက သိမ်မွေ့တော့မယ်၊ ငြင်သာတော့မယ်လို့တော့ ကျွန်တော်မထင်ဘူး။ သူ့အကျိုးစီးပွားရှုထောင့်အရကို အခြေအနေက ပြောင်းသွားပြီးဖြစ်တဲ့

အတွက် အခြေအနေက တစ်မျိုးဖြစ်မယ်။ အခြေအနေရဲ့လှုံ့ဆော်မှုကြောင့် အပြောင်းအလဲတွေဖြစ်နိုင်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲပြီးရင် ပျားရည်ဆမ်းကာလက တစ်နှစ်လောက်ပဲကြာမယ်။ ပြီးရင်အတိုက်အခံတွေကြားမှာ ဒီထက်ပိုပြီးတော့ အပြိုင်အဆိုင်၊ သူသာပိုတော်တယ်၊ ကိုယ်သာပိုတော်တယ်၊ သူသာ ပိုကောင်းတယ်၊ ကိုယ်သာ ပိုကောင်းတယ်၊ သူက လူ့အကျိုးပိုဆောင်တယ်၊ ကိုယ်က လူ့အကျိုး ပိုဆောင်တယ်၊ သူ့ပေါ်လစီက ပိုကောင်းတယ်၊ ကိုယ့်ပေါ်လစီက ပိုကောင်းတယ်ဆိုတာတွေ ဖြစ်လာမယ်။ မကောင်းဘူးလားဆိုတော့ ကောင်းပါတယ်။ ဒီလိုပဲဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဒါပေမဲ့လည်း စောစောစီးစီးပေါ့ဗျာ၊ ကိုယ့်ဝီရိယနဲ့ကိုယ် လုပ်တာကောင်းပါတယ်။ မဟုတ်ရင်တော့ဗျာ၊ လူ့မြင်လို့ မကောင်းတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အပွန်းအရှုပိုများနိုင်တယ်။

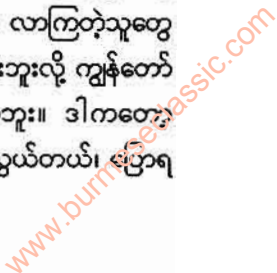
စောစောက မေးထားတဲ့ ပြည်တော်ပြန်ကျောင်းသားတွေ ပညာရှင်တွေအကြောင်းလည်း ဆက်ပြောပေးပါဦး။

လူတွေက၊ခေါင်းဆောင်တွေက လူထုနဲ့ တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်တယ်ဆိုတာ စကားအဖြစ်သာ ပြောတာ။ အမြဲတမ်း ကြားထဲမှာ စည်းရုံးရေးမှူးကောင်းတွေရှိတယ်။ပြည်တွင်းမှာရော ပြည်ပမှာရော မီဒီယာတွေမှာလည်း သူတို့တန်ဖိုးထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ် ထောက်ခံတဲ့ အယ်ဒီတာ့အာဘော်တွေရှိတယ်။ ပြည်ပမှာဆိုလို့ရှိရင်လည်း Campaign လို့ ခေါ်တဲ့ဟာတွေ၊ Lobby လို့ ခေါ်တဲ့ အစိုးရတွေကိုစည်းရုံးတာတွေ၊ အထိအတွေ့ ရှိတဲ့ဟာတွေကို ကြားထဲက Link လို့ခေါ်တာပေါ့။ တံတားထိုးပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့ဗျာ။ လူတွေထင်တာက ခေါင်းဆောင်တွေတစ်ခုခုလုပ်လိုက်လို့ နိုင်ငံတကာက ထောက်ခံလိုက်တယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေလုပ်လိုက်လို့ လူထုကြီးက အံ့ကြွလာတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီကြားထဲက Link ပျောက်နေကြတယ်။ စည်းရုံးရေးမှူးတွေကလည်း နာမည်ထွက်ယူတာ နည်းတယ်။ သူတို့ခေါင်းဆောင်တွေကို တင်ပေးကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေ ဆုတွေရအောင်၊ ခေါင်းဆောင်တွေ နယူးယော့ခံတိုင်းမိမှာပါအောင်၊ ခေါင်းဆောင်တွေ တစ်ခါတည်း တကယ့်သူတော်ကောင်းအဖြစ် ပုံပေါ်အောင် အဲဒီလို လုပ်ကြတာ။ အဲဒါတွေက မြို့နယ်ရပ်ကွက်အထိရှိတယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီကြားထဲက တစ်လွှာပေါ့လေ၊ စည်းရုံးရေးမှူးကောင်းတွေပေါ့လေ။ ပြည်ပမှာရှိနေတဲ့ဟာတွေက စပြီးတော့ မီဒီယာမှာလည်း ဧရာဝတီတို့၊ မန္တမတို့၊ Campaign for Burma တို့၊ ဦးအောင်ဒင်တို့ အဆုံးပေါ့။ မခင်ဥမ္မာတို့လို အဲဒီလို Network ကြီးက နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်လောက် တည်ဆောက်ထားတာပေါ့။ ပြည်တွင်းမှာလည်း ရှိတယ်။ မျိုးဆက် မျိုးဆက်အလိုက်ရှိတယ်၊ ကျောင်းသားတွေ၊ သံယာတွေ မီဒီယာသမားတွေရှိတာပေါ့။ ဒီ Network ကြီးကို

မလိုပါဘူး။ တန်ဖိုး ထားစရာမလိုပါဘူးလို့ ခေါင်းဆောင်ကယူဆရင်၊ ဒါငါဘာငါ လူထုကို တိုက်ရိုက်ချဉ်းကပ်လို့ရတယ် ဒီလိုယူဆတယ်ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီ အကျိုးဆက်ကို အဲဒီ ခေါင်းဆောင်ခံရမှာပဲ။ ဥပမာဆိုရရင်ဗျာ လက်ပံတောင်းတောင်မှာကြည့်ရင် ခင်ဗျား လက်ပံတောင်းမှာလုပ်နေတဲ့ စည်းရုံးရေးမှူးတွေရဲ့ လုပ်ရပ်ကို သဘောတူသည်ဖြစ်စေ၊ မတူညီမှုတွေဖြစ်စေ၊ အဲဒီလူတွေသည် အဲဒီ Issue အဲဒီအရေးကိစ္စမှာတော့ အဲဒီလူထု ကို စည်းရုံးထားနိုင်တာအမှန်ပဲ။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အဲဒီ ကြားခံစည်းရုံးရေးမှူး တွေးကိုသာခေါ်ပြီးတော့ “ကဲ ရှင်တို့လာကြစမ်း၊ သားတို့လာကြစမ်း၊ ပြဿနာက ဘယ်လို လဲ၊ အန်တီမြင်တာက ဒီလို၊ သားတို့မြင်တာက ဘယ်လိုလဲ” အဲဒီလိုအပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြီးတော့မှဆိုရင်၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သာ လက်ပံတောင်းတောင်ကိုသွားရင် ဒေသခံလူထုနဲ့ အဲဒီလို ထိပ်တိုက်တွေ့ဖို့ ဖြစ်နိုင်ခြေအတော်နည်းတယ်။ အဲဒီတော့ ကြားခံ စည်းရုံးရေးမှူးတွေ Linkကို တံတားခင်းပေးသူတွေကို တန်ဖိုးထားဖို့ ပျက်ကွက်တာပဲဖြစ် ဖြစ်၊ အလေးထားပြီးတော့ နားထောင်ဖို့ ပျက်ကွက်တာဖြစ်ဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်လာလို့ရှိရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်က သူတို့ထုနဲ့ သူတို့ထိစပ်နေတာ ဒါနေရာတိုင်းမှာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ လက်ပံ တောင်းက ကျွန်တော် ဥပမာပေးတာ။ ဒါကြောင့်မို့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ အောက်ခြေ ပြည်သူဒေသခံတွေရဲ့ မမျှော်လင့်တဲ့ပြင်းထန်တဲ့ တုံ့ပြန်မှုကို ရင်ဆိုင်လိုက်ရတာ။ မီဒီယာမှာ လည်း အဲဒီလိုပဲ၊ မီဒီယာသမား လူငယ်တွေကို လေးလေးစားစားနားထောင်မယ်၊ ပြောမယ်၊ အဲဒီလိုလုပ်တာနဲ့ Lecture ပေးတာနဲ့ မတူဘူး။ နိုင်ငံတကာမှာလည်း အဲဒီလိုပဲ၊ ကိုယ် သွားတဲ့နိုင်ငံမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကိုယ့်ကိုလုပ်ပေးနေတဲ့ လူတွေရှိတယ်။ NGO တွေ၊ ဖောင်ဒေးရှင်းတွေ။ အဲဒီလူတွေကို ကိုယ်က သိက္ခာတက်အောင် မျက်နှာပန်းလှအောင် လုပ်ပေးမှာလား။ အဲဒီလူတွေကို ဘေးဖယ်ထားပြီးတော့ အဲဒီနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ နဲ့ အာဏာရှိသူတွေနဲ့ တိုက်ရိုက်တွေ့ကြမှာလား။ ဒါတွေဟာ ခေါင်းဆောင်တွေအတွက် တော်တော်အရေးကြီးတဲ့ကိစ္စပဲ။ ဒီကိစ္စမှာ ကျွန်တော်တို့ခေါင်းဆောင်တွေ ခေါင်းဆောင်မှု အားနည်းနေသေးတယ်လို့ မြင်တယ်။ ခုနကပြောသလိုပေါ့။ ကြားထဲက Link တွေက လူတွေဗျာ။ အသိအမှတ်ပြုခံချင်တယ်၊ ဒါသဘာဝပဲ။

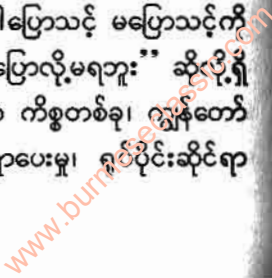
အဲဒီအခါကျတော့ ဘယ်သူက သူ့ကို အသိအမှတ်ပြုလဲ။ အသိအမှတ်ပြုတဲ့သူ၊ တန်ဖိုးထားတဲ့သူနောက်ကို လိုက်မှာပဲ။ ခပ်ရိုးရိုးလေး တွေးကြည့်ပေါ့။ ပညာရှင်တွေ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံတကာမှာ တက်ကြွတဲ့ လှုပ်ရှားသူတွေဖြစ်ဖြစ် နိုင်ငံခြားက လာကြတဲ့သူတွေ ပြောတာက ကျွန်တော်တို့ခေါင်းဆောင်က ကျွန်တော်တို့ကို တန်ဖိုးမထားဘူးလို့ ကျွန်တော် မကြာခဏ ကြားရတယ်။ ကျွန်တော် မှန်သလား မှားသလားမပြောဘူး။ ဒါကတော့ တကယ်ဖြစ်နေတာ။ ဘယ်သူက ဆက်သွယ်ရလွယ်တယ်။ ချဉ်းကပ်ရလွယ်တယ်၊ ပြောရ

လွယ်တယ်။ ပြီးတော့ နိုင်ငံအတွက်စဉ်းစားတယ်ပေါ့။ ငါ နိုင်သလောက် ငါ လုပ်မယ်ဆို တဲ့ နည်းလမ်းကိုရွေးတာပေါ့။ အဲဒီအခါကျတော့ ကောင်းတဲ့သူတွေက ကောင်းတဲ့ အပေါက်ကို ရွေးပြီး ဆက်လုပ်ကြတာပေါ့။ မှန်သလား၊ မှားသလား၊ ကောင်းသလား၊ မကောင်းသလား၊ ကျွန်တော်မှတ်ချက် မပေးချင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒါဟာ တကယ်ဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်စဉ်တွေပဲ။ အဲဒီလိုပြောလို့ ကျွန်တော်တို့ခေါင်းဆောင်ကို အပြစ်တင်နေတာချည်းပဲ လားဆိုတော့ မဟုတ်ဘူး။ ကျွန်တော် မသိသေးတာလည်း အများကြီးရှိနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့အမြင်ကတော့ အဲဒီကြားထဲမှာရှိတဲ့ တစ်လွှာကို နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်ဆောက် ခဲ့ရတာ။ ပြည်တွင်းမှာဆို အဲဒီတစ်လွှာက ထောင်တွေကျ၊ ဘဝတွေပျက်၊ ကျောင်း တွေအပိတ်ခံ၊ အဲဒီလို အလွှာတွေရှိတယ်ဗျ။ ပြည်ပမှာလည်း အဲဒီအလွှာရှိတယ်။ အဲဒီ တစ်လွှာကို ခင်ဗျားမသုံးတော့ဘူးဆိုရင်၊ မသုံးဘဲနဲ့ ငါ လူထုကို တိုက်ရိုက်ချဉ်းကပ်နိုင် တယ်လို့ ထင်ရင် အဲဒီထင်မြင်မှုဟာ ဟုတ်ယောင်ထင်မှုပဲဖြစ်မယ်။

အဲဒီအလွှာက အသိအမှတ်ပြုတဲ့ အဖွဲ့တွေဆီရောက်သွားတော့၊ တစ်ဖက်ရဲ့ အတိုက်အခံရဲ့ သဘောထားတွေ၊ အတွင်းသတင်းတွေ သိလာတဲ့အခါကျတော့ အတိုက်အခံက အဘက် ဘက်က ရှုံးနိမ့်နိုင်တယ်။ ဗျူဟာအရ နှစ်နာတယ်လို့ မမြင်ဘူးလား။

လွယ်လွယ်ပြောရရင်တော့ မသိသူကျော်သွား သိသူဖော်စားပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျား ပြောတဲ့ ပုံစံမျိုး သုံးမယ်ဆိုရင် အစိုးရရဲ့ဘက်မှာသွားပြီး ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးနေသူတွေ၊ ပညာတတ်တွေ၊ ပညာရှင်တွေကို တစ်စုံတစ်ရာ Informer လို့ သတင်းပေးလို့ စော်ကား သလိုဖြစ်သွားမှာလည်း စိုးတယ်။ ကျွန်တော်တော့ အဲဒီလို သဘောထားမျိုး အမြင်မျိုးမထား ဘူး။ ပညာရှင် ပညာတတ်ကတော့ နေရာတိုင်းမှာကြည့်ကြည့်၊ တရုတ်မှာကြည့်ကြည့်၊ ဗီယက်နမ်မှာကြည့်ကြည့် သူ့ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ သူတွေဆီမှာနေတယ်။ ပညာရှင် ပညာ တတ်တွေက လွတ်လွတ်လပ်လပ် ပြောချင်ဆိုချင်တာဗျ။ ဒါကို မပိတ်ပင်သင့်ဘူး။ ကျွန်တော်သိသလောက်ကတော့ အစိုးရနဲ့တွဲပြီးလုပ်နေတဲ့ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေတွေ အများ ကြီးရှိတယ်။ “မင်းပါးစပ် ပိတ်ထား၊ မင်းပြောတာ ငါနားထောင်စရာမလိုဘူး” ဆိုတဲ့ ပိတ်ပင်မှုမျိုး ဆင်ဆာမျိုးမရှိဘူး။ အဲဒါ တစ်ခုရှိတာနဲ့ကို ပညာရှင်ကနေပျော်ပြီ။ သူတို့ လုပ်တာ မှန်တယ် မှားတယ် ကျွန်တော်ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပညာရှင်ပညာ တတ်ရဲ့ ပြဿနာက သတင်းစာ ဆရာတွေလည်းတူတူပဲ “ငါပြောသင့် မပြောသင့်ကို ချိန်နေရတယ်။ ပြောရေးဆိုခွင့်မရှိဘူး၊ ငါလွတ်လွတ်လပ်လပ်ပြောလို့မရဘူး” ဆိုလို့ရှိ ရင် မလုပ်ဘူး။ ကိုယ်ပြောတဲ့အကြံကို လက်ခံခြင်းမခံခြင်းက ကိစ္စတစ်ခု၊ ကျွန်တော် ပြောတာက တစ်စုံတစ်ရာ တန်ဖိုးထားအလေးထားမှု၊ နေရာပေးမှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ

ငွေရေးကြေးရေးကစပြီးတော့ ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်းအထိ အရေးပေးမှု Appercciation Acade-mic Freedom မရဘဲ အရိပ်အကဲ ကြည့်ပြီး ပြောနေရတယ်ဆိုရင် မဟုတ်သေးဘူး။

အာဏာရပါတီ ပြည်ခိုင်ဖြိုးနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ရော ကိုမင်းစင် ဘယ်လိုသုံးသပ်ချင်လဲ။

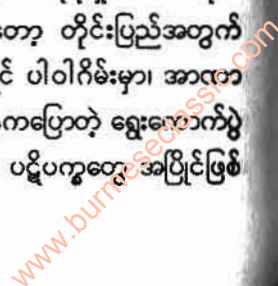
ဒီထဲမှာလည်းရှိကြတာပေါ့ဗျာ။ ၂၀၁၅ အတွက် သူတို့လည်း ပြင်ဆင်နေကြမှာ ပါပဲ။ သူကတော့ အင်မတန်မှ Resource လို့ခေါ်တဲ့ အရင်းအမြစ်တွေများပြားတဲ့ ပါတီပေါ့ဗျာ။ နောက်ပြီး ငွေရေးကြေးရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုအရသော်လည်းကောင်း သူတို့က အထက်အောက် ဆက်ဆံရေးမှာကဲ့ပဲ ကျစ်လျစ်မှုရှိတယ်။ ခုနက အမြင်မတူတဲ့သူတွေ၊ သဘောထား ကွဲလွဲတဲ့သူတွေတော့ ရှိတာပေါ့နော်။ ဒါပေမဲ့ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီမှာလည်း ၂၀၂၀ အထိ ကြီးမားတဲ့အကွဲအပြဲမဖြစ်ဘဲ ဆက်ထိန်းထားနိုင်မယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ ၂၀၂၀ မှာ တစ်စုံတစ်ရာ အများကြီးနိုင်ချင်မှနိုင်မယ်။ ဒါပေမဲ့ ၂၀၂၀ မှာ Competition Potential ပေါ့ဗျာ။ မဟာမိတ်တစ်ခုခုနဲ့ တွဲလုပ်နိုင်မယ့် အလားအလာမျိုး၊ Black Mail Potential သဘောမျိုး သူများကို သူမပါဘဲ ဆုံးဖြတ်ချက်မချနိုင်အောင် ဟန့်တားနိုင်တဲ့ အနေအထားတော့ရှိတယ်။ အခု ၂၀၁၅ ကတော့ အကယ်၍သာ ရွေးကောက်ပွဲက လွတ်လည်းလွတ်လပ်မယ်၊ တရားလည်းမျှတမယ်ဆိုလို့ ရှိရင်တော့ ပြည်ခိုင်ဖြိုးအနေနဲ့ လောက်လောက်လားလား အနိုင်ရဖို့ တော်တော်ခက်တယ်။

၂၀၁၄ မှာ ဖြစ်လာနိုင်ခြေနဲ့ ဖြစ်လာနိုင်တာကို သုံးသပ်ပေးပါဦး။

ကျွန်တော်မြင်တာကတော့ဗျာ၊ ခေါင်းဆောင်မှု လေဟာနယ်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် မလို့ အဓိကကျတဲ့ ပလေယာတွေက နိုင်ငံရေးမှာပါဝင်နေတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ အားလုံးလိုလို Institution တွေက အားကလည်းနည်းတယ်။ အဲဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ ခေါင်းဆောင်တွေအားလုံးလိုလိုက မသေချာမှုတွေနဲ့ Uncertainty တွေနဲ့ အမြဲလိုကြုံနေရတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာဆက်ဖြစ်မလဲဆိုတဲ့ကိစ္စဟာ သူတို့အတွက် အဓိကကျတဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ Uncertainty တွေ သိပ်များလာတဲ့အခါ နိုင်ငံရေးမှာ လူတွေဟာ ကိုယ်ရဲ့အထိုင်ကို ကိုယ်ပြန်ဆင်းသွားတတ်ကြတယ်။ မသေချာမှုပိုများရင် မလုံခြုံမှုဖြစ်လာတယ်။ မလုံခြုံမှုဖြစ်လာရင် ကိုယ်ရဲ့အထိုင်ကို ကိုယ်ပြန်ဆင်းသွားတယ်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်ဆိုလည်း သူ့ရဲ့အထိုင်ဖြစ်တဲ့ သူယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို အားကိုးလာတာမျိုး၊ သူကိုယ်တိုင်လည်း အင်မတန်မှအေးဆေးပေါ့တယ်လို့ပြောတဲ့ သမ္မတဟာ မင်းသားကြီးမလုပ်ရလို့ ပတ်မကြီးမဖောက်ခွဲနဲ့ဆိုတဲ့ စကားမျိုးတွေပြောလာတယ်။ သူ့ရဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဆိုလည်း ပိုပြီးတော့ ခပ်ဆတ်ဆတ်လေး ပြောလာတာတွေ့ရတယ်။

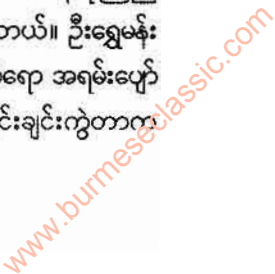
တစ်ဖက်က ဦးရွှေမန်းဆိုရင်လည်း သူ USDP ကိုပြန်ပြီးတော့ အမာခံတွေနဲ့ အစားထိုးဖို့ ကြိုးစားလာတယ်။ ဒါမှ သူ Base ရမှာ။ ဒီပါတီကို သူလုပ်နိုင်မှာကိုး။ သူ့ရဲ့ထုကို ပြန်ဆင်းတာပေါ့။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဆိုလည်း ဘာဖြစ်လာလဲဆိုတော့ လူထုနည်းနဲ့ ဖိအားပေးတာ၊ နိုင်ငံတကာနည်းနဲ့ ဖိအားပေးတာ ဒါမျိုး တွေပေါ့။ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်တွေပေါ့။ သူ Base ကို သူ အထိုင်ပြန်ပြီးတော့ ချတဲ့သဘောတွေ့ရတယ်။ ခေါင်းဆောင်တွေ အားလုံးက ကိုယ့်ရဲ့အထိုင်ကိုယ်ပြန်ပြီးတော့ ဆင်းသွားတဲ့အခါ ဒီမှာ Survival Game ပေါ့။ ငါဆက်ပြီး ရှင်သန်နိုင်ဖို့ဆိုတဲ့ ပုံစံပေါ့။ Survival Game ဖြစ်တယ်ဆိုရင် ရင်ကြား စေ့ရေး ဂိမ်းလည်း ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်ဆိုရင်လည်း အဲဒီလိုပဲ။ သူ့တပ်ကို သူပြန်ပြီးတော့ စဉ်းစားတယ်ဟုတ်လား၊ နယ်လုံဝန်ကြီးတွေနဲ့ တွေ့တယ်။ တပ်ကိုပြန်ပြီးတော့ တည်ဆောက်နေတာ လူတွေနဲ့သူတွေ့တယ် သူပြောတယ်။ တပ်ရဲ့ ခုနကပြောတဲ့ သဘောထားတွေ၊ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့သဘောထားတွေကို သူရှင်းပြတယ်။ ကိုယ့် Base ကို ကိုယ်ပြန်ပြီး ဆင်းကြတဲ့သဘောပေါ့။ အားလုံးက နောက်ကို ခွာစစ်ဆင် တာပေါ့။ နောက်ကို ခွာစစ်ဆင်တော့ သူ့နေရာသူ ပြန်သွားကြတာပေါ့။ အဲဒီအခြေအနေ ဟာ Survival လို့ခေါ်တဲ့ ဆက်လက်ရှင်သန်ရေး တိုက်ပွဲဆိုတာမျိုး ဖြစ်လာတယ်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တစ်ခုလုံးက ဒီ Survival Game ဆိုတာကြီးကိုသာ ဖြတ်နိုင်မယ်ဆိုရင် ဒီအတိုင်းဆက်သွားမှာပဲ။ အဲဒီလို ဆက်သွားတယ်ဆိုရင် ခုနကပြောတဲ့ အမျိုးသားရင်ကြား စေ့ရေးတို့၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့က ခက်နိုင်တယ်။ Survival Game မှာ အထူးသဖြင့် ပြောရရင် အာဏာက Game ပဲ။ Reform Game မဟုတ်ဘူး။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဂိမ်းမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို ကိုယ့်အထိုင်ကို ကိုယ်ပြန်သွားတာဟာ စိုးရိမ်စရာကောင်းတဲ့ အခြေအနေလို့ ကျွန်တော်ယူဆတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒါဟာ ဒီ Elite လို့ခေါ်တဲ့ ထိပ်သွား ခေါင်းဆောင်တွေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မလို့ တိုင်းပြည်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့ လှုပ်ခါ လိုက်သလို နစ်သွားအောင် အခြေအနေ မဆိုးနိုင်သေးဘူး။ ဒါပေမဲ့ မတော်တဆများ ငါဆက်ပြီး ရှင်သန်ရေးဆိုတဲ့ Survival ဂိမ်းမှာ လူထုထဲကို ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ ပျံ့နှံ့လာ မယ်ဆိုပါတော့၊ အတိုက်အခံတွေ ရွေးကောက်ပွဲကိုမဝင်ဘဲ သပိတ်မှောက်တာမျိုး၊ အတိုက် အခံတွေ ဆန္ဒပြမှုတွေကိုလုပ်ဖို့ ကြိုးစားတာမျိုး နောက်ဘာသာရေးအဓိကရုဏ်းတွေ လူမျိုးရေး အဓိကရုဏ်းတွေ ပိုပြင်းထန်လာ တာမျိုးဆိုရင် အဲဒီလို မသေချာ မရေရာမှုဟာ ထိပ်ပိုင်း အလွှာ Elite မှာတင်မဟုတ်ဘူး၊ လူထုထဲကိုရောက်လာရင်တော့ တိုင်းပြည်အတွက် အင်မတန်မှ ရင်လေးစရာကောင်းတယ် တစ်နည်းပြောမယ်ဆိုရင် ပါဝါဂိမ်းမှာ၊ အာဏာ ဂိမ်းမှာ အထက်မှာ ဖြစ်ရုံသာမကတော့ဘူး၊ အောက်မှာလည်း ခုနကပြောတဲ့ ရွေးလောက်ပွဲ သပိတ်မှောက်တာတို့၊ အမျိုးသားရေး၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး ပဋိပက္ခတွေ အပြိုင်ဖြစ်

လာရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ အနေအထားက တော်တော်လေးကို အခြေအနေမကောင်းဘူး။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်က လက်ရှိအခြေအနေကို တော်တော်စိတ်ပူတယ်။ ဒါတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ဖို့ ကြိုးစားရင်ကြိုးစား၊ မကြိုးစားရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည် ဘာဖြစ်မလဲ။ ခုနကပြောတဲ့ ပြည် သူလူထု ဒုက္ခရောက်မယ်။ ဘာလို့ ဒုက္ခရောက်မလဲ ဆိုရင် ခုနက နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုတွေကြောင့်စနစ်ရဲ့ တရားဝင်မှုကမရှိဘူး။ နိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေ မတည်ငြိမ်တော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေမလာဘူး။ ဒီတော့ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းမဖန်တီးနိုင်ဘူး။ ပညာရေးကျန်းမာရေး ဒီထက်ပိုပြီးတော့ ဆိုးလာမယ်။ ဒီတော့ ခေါင်းဆောင်တွေ ပိုပြီးတော့ အမြင်ကျယ်ရင်ကျယ်၊ မကျယ်ရင် ၂၀၁၅ အလွန်နိုင်ငံရေးရဲ့ Shortageပေါ့။ အဲဒါရဲ့ အကျိုးဆက်ကို ခံရနိုင်တယ်။

ဒေါ်စုမှာ အရင်ကပြိုင်ဘက် တစ်ယောက်ပဲရှိတယ်ပေါ့။ အခုတော့ ဦးသိန်းစိန်၊ ဦးရွှေမန်း ဘက်တွေများလာတာဟာ အတိုက်အခံကို ဝေဝါးအောင် လုပ်တာမျိုးလို့ သုံးသပ်တာတွေ ရှိနေတယ်။

ကျွန်တော် ထင်တာကတော့ ဟိုတုန်းကလိုမျိုး ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေခေတ်က ကုန်သွားပြီ။ အဲဒီစနစ်ကိုက တစ်ခုတည်း။ အခုတော့ Institution တွေ အများကြီး ပေါ်လာပြီး ဒီ Institution တစ်ခုစီမှာ သူ့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေရှိလာတယ်။ Institution တစ်ခုစီကို ဦးဆောင်တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အကျိုးစီးပွားတွေ ရှိလာနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ ခေါင်းဆောင်တွေချင်းအားပြိုင်မှုက အာဏာရှင်ထောင့်အရ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒါဟာ အတိုက်အခံကို Good Cop နဲ့ Bad Cop လုပ်တာမျိုး ခွဲကစားတယ်လို့တော့ ကျွန်တော်မထင်ဘူး။ ဒါက တကယ့်အားပြိုင်မှုပါ။ ဒါပေမဲ့လည်း တချို့အခြေအနေတွေမှာ အတိုက်အခံတွေ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တွေနဲ့ ဖက်ဒရယ် Army ဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးဆိုရင်တော့ အဲဒီသဘောထားကွဲလွဲမှု၊ အဲဒီအုပ်စိုးသူတွေရဲ့ သဘောထားကွဲလွဲမှုက တူညီတဲ့ Trainin၊ ဧည့်သည်တော်သန်းမှုတွေရှိတာကိုး။ အာဏာဂိမ်းကြောင့်သာ သူတို့တွေ ပြဿနာတက်နေကြတာ။ အဲဒီတော့ ခုနက လိုမျိုးတူညီတဲ့ Training တွေကို သွားပြီး ဆွဲတဲ့ဟာမျိုးတွေပေါ့။ ဖက်ဒရယ် Army လိုဟာ မျိုးဆိုရင်တော့ သူတို့ပြန်ပေါင်းနိုင်တယ်။ ဥပမာ ဒါကတော့ အပျက်သဘောအရ ပြောတာပေါ့။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ NLD က ရွေးကောက်ပွဲသပိတ်မှောက်တယ်ဆိုရင်လည်း ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဦးရွှေမန်း ဦးဆောင်တဲ့ ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီရော၊ သမ္မတကြီးရော၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရော အရမ်းပျော်မှာ။ အဲဒီမှာလည်း သွားတူနိုင်တယ်။ ကျွန်တော်ပြောတဲ့ဟာက သူတို့အချင်းချင်းကွဲတာက

အယောင်ပြကွဲတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ သူတို့အချင်းချင်းပေါင်းဖို့ အလားအလာတွေ လည်းရှိတယ်။ သူတို့က ရေနံမြေခံတူကြလို့ ဘယ်လိုနေရာမျိုးတွေမှာ ပေါင်းနိုင်လဲဆိုရင် ခုနကလိုမျိုး သူတို့ဆီမှာ ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲမယ်လို့ထင်တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေမှာ ပြန်ပေါင်းနိုင် သလို အတိုက်အခံက ရွေးကောက်ပွဲနိုင်ငံရေးကို ပြန်မဝင်ဘူးဆိုရင်အားလုံးက Jack Pot ပေါ့ဗျာ။ သိန်းထီပေါက်သလိုမျိုး အားလုံးဝမ်းသာကြမယ် ထင်ပါတယ်။

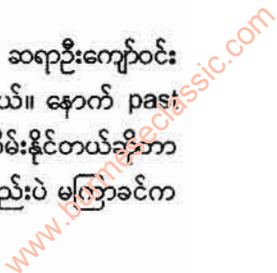
(၂၀၁၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ဝေသည့် The Messenger ဂျာနယ် Volume 4, No. 32 တွင် ဖော်ပြပါရှိခဲ့သော အင်တာဗျူး ဖြစ်ပါသည်။)

တရားဆရာ ဦးကျော်ဝင်း နှင့်
နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင် ဦးမင်းဇင် တို့၏
၂၀၁၄-မြန်မာနိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်း ဆွေးနွေးချက်
၇-၁-၂၀၁၄ မြစ်ဆုံမီဒီယာမှ စီစဉ်သည်။

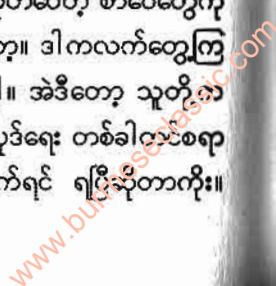
ကိုရိုမြင့်ကျော် - မင်္ဂလာပါခင်ဗျာ။ ကျွန်တော် ရဲမြင့်ကျော်ပါ။ မြစ်ဆုံမီဒီယာမှ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြစ်ဆုံမီဒီယာဟာဆိုရင် မီဒီယာကို အသုံးပြုပြီးတော့ လူမှုပါဝါလို ခေါ်တဲ့ Social Power လို့ခေါ်တဲ့ အများပြည်သူကြားမှာ Empowerment အင်အားတွေ တိုးပွားလာအောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်သွားမယ့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ အခါအားလျော်စွာ ပညာရှင်တွေကို ပင့်ဖိတ်ပြီး တော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ မြေယာ၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုစတဲ့ ပြဿနာတွေကို ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြည်သူများကို တင်ပြသွား မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆိုလို့ရှိရင် နာမည်ကြီး စာရေးဆရာကြီး ဆရာဦးကျော်ဝင်းနဲ့ ပညာရှင် ဆရာကိုမင်းဇင်တို့ကို ကျွန်တော် တွေ့ဆုံပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ တွေ့ဆုံဆွေး နွေးမှုကို အများပြည်သူကို တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။
ဆရာဦးကျော်ဝင်းဟာ ဆိုလိုရှိရင် စာအုပ်ပေါင်း ၆၀ လောက် ရေးသားထားပြီး တော့ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးကို အထူးပြုပြီးတော့ သုံးသပ်နေသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာကို မင်းဇင်ကတော့ တက္ကသိုလ်က ပညာရှင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာကိုမင်းဇင်ဟာ ၁၉၈၈ မှာ အခြေခံကျောင်းသားအနေနဲ့ လှုပ်ရှားမှုမှာ ပါဝင်ခဲ့တယ်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်မှာတော့ မြေအောက်လှုပ်ရှားမှု ၉ နှစ်တာလောက် ဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ၁၉၉၇ ခုနှစ်မှာ ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။ ဆရာကိုမင်းဇင် ဟာ ဧရာဝတီမဂ္ဂဇင်း၊ Bangkok Post၊ Strait-Times၊ Foreign Policy မဂ္ဂဇင်းတွေမှာ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးတွေ ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ ဆရာဟာ ခုဆိုလိုရှိရင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ဘာသာရပ်အတွက် ပါရဂူစာတမ်းကို ပြုစုပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံကို ရောက်ရှိနေတဲ့အချိန်မှာ ဆရာဦးကျော်ဝင်းနဲ့ တွေ့ဆုံပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်ခင် ဗျာ။

ဆရာတို့ခင်ဗျာ...။ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိအခြေအနေပေါ့နော်... ဆရာဦးကျော်ဝင်း ကလည်းပဲ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေဟာ စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်တယ်။ နောက် part ပြန်နိုင်တယ်ပေါ့။ တပ်က အချိန်မရွေးပြန်ပြီးတော့ အာဏာသိမ်းနိုင်တယ်ဆိုတာ ဆောင်းပါးတွေ အမြဲတမ်းရေးပါတယ်။ ဆရာကိုမင်းဇင်ကလည်းပဲ မကြာခင်က

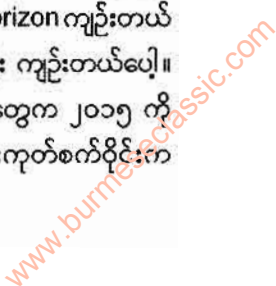
ပွဲတစ်ပွဲမှာ ဆရာပြောသွားတယ်။ ကားနှစ်စီး slow motion နဲ့ တိုက်တော့မယ့် အခြေအနေကို အားလုံးက စောင့်ကြည့်နေရတဲ့ သည်းထိတ်ရင်ဖိုပဲဆိုတဲ့ အခြေအနေ လို့ ပြောပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေဟာ uncertainty ဖြစ်တယ်။ စိုးရိမ်ဖွယ် ဖြစ်တယ်ပေါ့နော်။ အဲဒီအပေါ်မှာ ဆရာဦးကျော်ဝင်းက နည်းနည်းလေး အရင်ဆုံး စတင်ဆွေးနွေးပေးစေ လိုပါတယ်။

ဦးကျော်ဝင်း - ကျွန်တော်ကတော့ လက်လှမ်းမီသလောက် ဟိုဖတ်ဒီဖတ်နဲ့ ကိုယ့်မဖြစ်စလောက် အတွေ့အကြုံနဲ့ စဉ်းစားရသလောက်လေး ရေးတာပေါ့နော်။ ဒီအဆင့်ပါပဲ။ အခုလည်း လက်ရှိအခြေအနေ ဖြစ်နေတာ ဘာသွားသတိရသလဲဆိုတော့ နှစ်ခုပေါ့။ သိပ်မကြာသေးခင်က ဖြစ်ထားတာ။ တစ်ခုကတော့ ဒေါက်တာမောင်မောင် လက်ထက်ပေါ့။ ဒေါက်တာမောင်မောင် လက်ထက်မှာ ဒေါက်တာမောင်မောင် အစိုးရက တစ်ထစ်ပြီးတစ်ထစ် လျှော့လျှော့လာတာ ရှိတယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ဘက်ကလည်း တစ်ထစ်ပြီးတစ်ထစ် တက်တက် လာတာရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ကြားထဲမှာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းတဲ့ စားပွဲပေါ်ကို ရောက်မသွားဘူးပေါ့။ နောက်ဆုံး အဲလိုနဲ့ တစ်ဖက်က လျှော့ရင်း တစ်ဖက်က တင်းရင်း နောက်ဆုံးတော့ ဗိုလ်ချုပ်စောမောင် တက်လာတယ်ပေါ့။ အဲဒီတစ်ချက်တော့ သွားစဉ်းစားမိတယ်။ နောက်.. သူ့ထက်ပိုတူတာကတော့ ၉၀ ရွေးကောက်ပွဲ အကြိုကာလပေါ့။ အဲဒီတုန်းကလဲ ၆၂ ပရက်စ်ဆိုတဲ့ အာဏာဖီဆန်ရေးဆိုပြီးတော့ လုပ်နေကြတယ်။ NLD လည်း ဦးဆောင်ပါတယ်။ နောက် မင်းကိုနိုင်တို့ ရှစ်လေးလုံးအဖွဲ့လည်းပါ တယ်။ ကျွန်တော်တို့လည်း သဘောကျကြိုဆိုတယ်ဗျ။ သို့သော်တဖြည်းဖြည်း အရှိန်ရလာတော့ တစ်ဖက်က သူတို့က လျှော့တယ်ဗျ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီတုန်းက တော့ အာဏာရှင်စနစ် အငွေ့အသက်တွေက အများကြီးရှိတာပေါ့။ အဲဒီတော့ လျှော့တယ်ဆိုတော့လည်း ပီပီသသကြီး လျှော့တာတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့လေ အဲဒါနဲ့ နည်းနည်းလေး ပြန်ပြီးတော့ ၆၂ ။ တကယ်ထစ်နေတာက ၆၂ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ၆၂ မှာ ကင်းလွတ်ခွင့်ဆိုတာ တစ်ခုရှိတယ်။ ၁၉(စ) ထင်ပါတယ်။ အဲဒါနိုင်ငံရေးပါတီအနေနဲ့ အကူးမဝင်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ရှိ တယ်။ အဲဒါသိတော့ သူတို့က နိုင်ငံရေးပါတီတွေက ထုတ်ပေးတဲ့ စာပေတွေကို တင်ရမယ်ဆိုပြီးတော့ လာတာကိုး။ ရုံးတင်ရမယ်ဆိုတော့။ ဒါကလက်တွေ့ကြ တော့ ခက်တာကိုး။ အဲဒါကို အာဏာဖီဆန်ကြတာပေါ့။ အဲဒီတော့ သူတို့ဘာ ဘာလျှော့လဲဆိုတော့ မတင်ရတော့ဘူး။ တစ်ခုရေး တစ်ပုဒ်ရေး တစ်ခါတစ်စရာ မလိုတော့ပါဘူး။ တစ်နှစ်စာ အနားသတ်ပြီး တင်လိုက်ရင် ရပြီးဆိုတာကိုး။

အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့က ကန့်သတ်လိုက်စေချင်တယ်။ ဒါပေမယ့် မကန့်သတ်နိုင်ကြဘူးပေါ့ဗျာ။ မကန့်သတ်နိုင်ပဲနဲ့ ၆၂ ပရင့်ဆက် အာဏာဖီဆန်ရေး ဝင်လာတဲ့အထိ ရောက်သွားရောပေါ့။ နောက်ဆုံး ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ ၉၀ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင်ကာလမှာပဲ general subversion နဲ့ ကြုံခဲ့ရတယ်။ အခုလက်ရှိအနေအထားကလည်း အဲဒီတစ်ခုနဲ့များ တူနေမလားလို့ စိုးရိမ်တဲ့ အခြေခံပေါ်က စဉ်းစားမိတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့။ အဲ့ဒီတော့ ဆရာတို့က တော့ ပညာရပ်အခြေခံအရ ပိုပြီးတော့ ပြောနိုင်မယ် ထင်ပါတယ်။ ကြားလည်း ကြားချင်ပါတယ်။

ဦးမင်းဝင်း - သဘောတူပါတယ်ဆရာ။ အခုလိုမျိုး ဆရာနဲ့ ပြောခွင့်ဆိုခွင့်ရတဲ့ အတွက် အများကြီး ဝမ်းသာပါတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ခုနပြောသွားသလိုပေါ့ မသေချာမှုတွေ သိပ်များတာက ထိပ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေ လို့ပြောတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ အားပြိုင်မှုအပေါ် အခြေခံတာပေါ့နော်။ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အဲဒီစကားတွေ ကျွန်တော် မသုံးချင်ဘူးဗျ။ ပြောရမယ်ဆို ရင်...ရင့်ကျက်မှု တော်တော်အားနည်းတဲ့ဘက်မှာ ရှိတယ်ဗျ။ အခြေခံအားဖြင့် နိုင်ငံရေးအရ လမ်းစဉ်အရ ကွဲလွဲမှုတွေဆိုတာ ညှိလို့ရနိုင်တဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေပဲ။ ကျွန်တော့်ရဲ့ လေ့လာချက်အရ ဆိုရင်ပေါ့။ ဒါပေမယ့်... ရင့်ကျက်မှုပိုင်းဆိုင်ရာအရ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းဟာ ရင့်ကျက်မှု အားနည်းပြီးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်သွားတယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်သွားရင် ကျွန်တော်တို့ စကားနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် Escalation of commitment ပေါ့။ တစ်ခုခုကို ရပ်ခံထားတာကို ပိုပြီးတော့ အရှိန်မြှင့် သထက် မြှင့်လာတာပေါ့။ မြင့်ရင်းပိုမြင့်မြင့်လာတော့ ပြန်ချရ သိပ်ခက်တာပေါ့။ အဲတော့ ကျွန်တော်ထင်တယ် ဒီ Escalation of commitment ပြဿနာဟာ ကျွန်တော်တို့ ဒီခေါင်းဆောင်တွေမှာ တွေ့ရတယ်ပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲလိုဖြစ်လာလေ ခုနပြောတဲ့ မသေချာမှု။ ဒီပြဿနာက လက်ရှိနိုင်ငံရေး ပြဿနာက ကျွန်တော်တို့ အချိန်အကန့်အသတ် ရှိတယ်ဗျ။ ၂၀၁၅ က အချိန်ကန့်ထားသလို ဖြစ်လာတယ်။ အဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ စကားနဲ့ ပြောရမယ် ဆိုရင် Time horizon ပေါ့။ Time horizon ဆိုတာ အချိန်မိုးကုတ်စက်ပိုင်းက ကျဉ်းလာလေ elite တွေကြား ထဲမှာ ရောက်ယတ်ခတ် လာတယ်ပေါ့။ အဲ့တော့ ဒီ Time horizon ကျဉ်းတယ် ဆိုတော့ plan horizon ခေါ်တဲ့ plan လုပ်နိုင်တဲ့ကာလလည်း ကျဉ်းတယ်ပေါ့။ ဆိုတော့ အထူးသဖြင့် ဒီကျွန်တော်တို့ ဒီအဓိက player တွေက ၂၀၁၅ ကို တည်ပြီး စဉ်းစားတယ်ဆိုလို့ရှိရင် သူတို့အတွက် အချိန်မိုးကုတ်စက်ပိုင်းက

ကျဉ်းလာတယ်။ သူတို့ပြင်ဆင်နိုင်တဲ့ plan လုပ်နိုင်တဲ့ဟာလည်း ကျဉ်းလာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့က ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုပြောမလဲ၊ ယောက်ယတ်ခတ်လာတယ်ပေါ့လေ။ အဲလို အခြေအနေမျိုးမှာ မတည်ငြိမ်မှု မသေချာမှုတွေက အရမ်းများလာတယ်။ အဲလိုဖြစ်လာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ မလုံခြုံမှုဖြစ်လာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ IR ဘက်မှာ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးမှာ strategic dilemma ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ကိုယ်ကအားသေးတဲ့သူပဲ ဖြစ်ရင်ဖြစ်ပါစေ ကိုယ်လုပ်စရာရှိတာ ကိုယ်လုပ်တာကို တဖက်က ခြိမ်းခြောက်လာတဲ့ အန္တရာယ်လို့ ထင်လာတတ်တယ်။ Incomplete Information ပေါ့။ နိုင်ငံရေးမှာ မပြည့်စုံတဲ့ သတင်းအချက်အလက် ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်တော်တို့ နေရတာကိုး။ အဲဒီလို အချိန်မှာ ခုနမသေချာမှုတွေ သိပ်များလာရင် ကိုယ့်အတွက်ကိုယ် ကြိုပြီးပြင်ချင်တဲ့စိတ်က များလာတာပေါ့။ အဲဒီတော့သူတို့ နိုင်ငံရေးသမားတော်တော်များများ player တော်တော်များများက ဒီလိုမသေချာမှုများလာရင် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိတာက ကိုယ့်အထိုင်ကို ကိုယ်ပြန်စဉ်းစားမယ်။ အဲတော့ သမ္မတကြီး ဆိုရင်လည်း ပျော့ပြောင်းပါတယ်လို့ပြောတဲ့ သမ္မတကြီးတောင်မှ ပတ်မကြီး ထိုးမဖောက်နဲ့...မင်းသားကြီး မလုပ်ရလို့ဆိုတဲ့ စကားမျိုး ဒီလိုပြောလာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းဆိုလည်း ဒီကြံ့ခိုင်ရေးပါတီထဲမှာ ပိုပြီးတော့ သူ့ရဲ့ base ကို ပိုပြီးအားကောင်းလာအောင် တည်ဆောက်လာတာတို့။ ပြီးတော့ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ဆိုလည်း သူနဲ့ပတ်သက်တဲ့ နယ်လုံဝန်ကြီးတွေကို ခေါ်ပြောတာတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြားရပါတယ်။ ဆိုတော့ အတိုက်အခံဘက်မှာလည်း ကြည့်လိုက်တော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သူ့ရဲ့လုပ်နည်းလုပ်ရိုးဟောင်းပေါ့လေ။ အဲဒါကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ နိုင်ငံတကာဖိအားနဲ့ လူထုနည်းနဲ့ အကျပ်ကိုင်တဲ့ လူထုတိုက်ပွဲပေါ့ဗျာ။ အဲဒီလူထုတိုက်ပွဲနည်းကို ပြန်အားကိုးလာတာကို တွေ့ရတယ်။ သူက အဲလိုဖြစ်တော့ သူ့အပေါ်မှာ အမှီပြု တစ်စုံတစ်ရာ ရပ်တည်နေတဲ့ အသင်းအဖွဲ့လိုက် ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးသဏ္ဍာန်အရ သူ့အပေါ်မှာ မူတည်ပြီး ရပ်တည်နေရတဲ့ ၈၈ တို့၊ ကျန်တဲ့အင်အားစုတွေ အကုန်လုံးကလည်း သူတို့သက်ဆိုင်ရာ သက်ဆိုင်ရာအထိုင်ကို ပြန်ဆင်းသွားတာပေါ့။ ဒါမှလည်း လူထုအားနဲ့ ပြန်ပြီးတော့...။ မူရင်းမှာ တော့ဗျာ ကိုယ့်အားကိုယ် တည်ဆောက်တာ အပြစ်ပြောစရာ မရှိပါဘူး။ သဘာဝကျပါတယ်။ ဒါကတော့ လုပ်ရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့်လည်း လုပ်ရင်းလုပ်ရင်းနဲ့

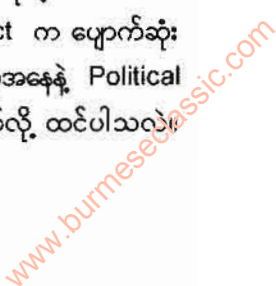

ဆရာပြောသလိုပဲ ကျွဲသွားတဲ့အခါမှာ ခုန escalation of commitment တွေ သိပ်များသွားတဲ့အခါမှာ အဲဒီမီးမြှင့်ထားရင် ပြန်ချဖို့ သိပ်ခက်တယ်။ အဲလိုကျွန်တော်မြင်တယ်။

ကိုရဲမြင့်ကျော် - အဓိကကတော့ ဆရာမင်းဇင် ပြောသွားသလိုဆိုရင် beyond ၂၀၁၅ ကို စဉ်းစားသင့်တယ်ပေါ့နော်။ အတိုက်အခံတွေရော အစိုးရဘက်ကရော။

ဦးမင်းဇင် - အဲဒါလည်းပါတယ်ပေါ့လေ။ အဲဒီ ၂၀၁၅ အလွန်ကို မစဉ်းစားခင် ၂၀၁၅ ကို ဘယ်လိုဖြတ်မလဲဆိုတဲ့ နားလည်မှုကို အရင်တည်ဆောက်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ အဲဒါမရှိတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံမှာတော့ဗျာ Fundamental pact လို့ ခေါ်တာပေါ့။ အခြေခံပဋိညာဉ်ပေါ့။ နိုင်ငံရေးပဋိညာဉ်မရှိဘဲနဲ့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို လုပ်တာဟာ ကျွန်တော်မြင်တယ် စွန့်စားစရာ များတာပေါ့။ ကျွန်တော် ခုနပြောတဲ့အထဲမှာ အရေးကြီးတာ တစ်ခုက ဘာလဲဆိုတော့ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေကြားထဲမှာပဲ ဖြစ်တဲ့ ပြဿနာဟာ သူချည်းသက်သက်ပဲဆို သိပ်ပြီးစိုးရိမ်စရာ မကောင်းဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဟာက လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ဆက်သွားမယ်။ နိုင်ငံရေးသမား ဆိုတာကတော့ ထုံးစံအတိုင်းပဲ သူလိုချင်တာတစ်ခု ရလဒ်ထွက်ဖို့ဆိုရင် သူကသူ့ရဲ့အားတွေကို ပြန်စုတာကိုး။ အဲဒီလိုစုတဲ့နေရာမှာ သူ့ရဲ့ Agenda လို့ခေါ်တဲ့ သူလုပ်ချင်တာကို လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လုပ်ခိုင်းတာတို့၊ မြှောက်ပေးတာတို့၊ မီးထိုးတာတို့၊ လုပ်မယ်ဆိုရင်...။ ကျွန်တော်က အပြင်ကနေခွာပြီး ပြောတာ။ လုပ်မယ်ဆိုရင် ခုနမတည်ငြိမ်မှုနဲ့၊ မလုံခြုံမှုနဲ့၊ မရေရာမှုတွေဟာ ထိပ်ပိုင်းမှာတင် မဟုတ်တော့ပဲနဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းပါ ကူးစက်သွားနိုင်တယ်။ ကူးစက်နိုင်ဖို့ အခံတွေလည်း ရှိတာပေါ့။ ဘာသာရေး အဓိကရုဏ်းတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဖိအားပေးတာမျိုးတွေ၊ ဆန္ဒပြတာတွေ ဖြစ်လာနိုင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင် မြို့ကြီးပြကြီးတွေမှာ ဗုံးတွေ အများကြီး ကွဲနိုင်တယ်။ ဒါမျိုးတွေ ဖြစ်လိုက်တာနဲ့ မတည်ငြိမ်မှုနဲ့ မလုံခြုံမှုတွေဟာ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေမှာတင် မကတော့ပဲနဲ့ လူထုထဲမှာပါ မလုံခြုံမှုတွေ ခံစားရမယ်ဆိုရင် ခုနပြောတဲ့ ဒီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးဟာ နောက်ကြောင်းပြန် လှည့်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါ။

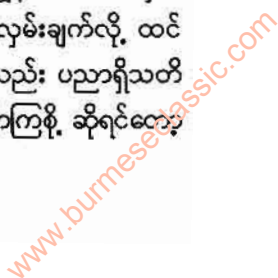
ကိုရဲမြင့်ကျော် - ဆရာကိုမင်းဇင် ပြောသလိုဆိုရင် Political pact က ပျောက်ဆုံးနေတယ်ပေါ့နော်။ ဒီအချိန်မှာ မရှိဘူးပေါ့။ အဲဒါဆို ဆရာ့အနေနဲ့ Political pact ကို ဘယ်လိုများ မြင်ပါသလဲ။ ဘယ်လိုလုပ်သင့်တယ်လို့ ထင်ပါသလဲ။

ဦးကျော်ဝင်း - အဲဒီတော့.. လာရီဒိုင်မွန်း ပထမတစ်ခါ လာတုန်းက ကျွန်တော် တွေတော့ မတွေ့လိုက်ဘူးပေါ့။ ဟောပြောပွဲလည်း နားမထောင်ရဘူး။ သို့သော် Foreign Policy မှာတော့ ကျွန်တော် သူ့ဆောင်းပါးတွေ ဖတ်ရတယ်။ ကျွန်တော်ဘာသာလည်းပြန်တယ်။ အဲတော့ အဲဒီအလိုအရတော့ သူဟာလည်း Political pact တစ်ခုပေါ့။ တိတိကျကျ ပြောရရင်တော့ သူကအဲဒီ အရင်အစိုးရ လက်ထက်ကတည်းက အစိုးရအဖွဲ့ထဲက အရင်လူဟောင်းတွေထဲကပေါ့။ Reformer တွေနဲ့ နောက်တော့ Democratic ထဲကဆိုရင် ပြောရရင်တော့ အတိုက်အခံပေါ့။ အတိုက်အခံနဲ့ Moderate တွေကြားမှာ Political pact တစ်ခု ရှိဖို့လိုတယ်ဆိုတာ သူထောက်ပြသွားတာ ရှိတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သဘောကျ ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာက ဗမာပြည်မှာ နည်းနည်းခက်နေတာပေါ့။ အပြောင်းအလဲမှာဖြစ်မယ့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုတွေကို ပြန်တွက်ကြည့်တော့ အရင်အစိုးရဘက်ကကြည့်ရင် Reformer ရှိမယ် Hardliner ရှိမယ်။ ဘယ်သူက Reformer ဘယ်သူ Hardliner ဆိုတာ အတိအကျခွဲလို့ မရဘူး။ ဒါကျွန်တော့်အ မြင်ပေါ့လေ။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဒီအပြောင်းအလဲကို စပြီးတော့ မီးစိမ်းပြလိုက် တဲ့သူက ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေပေါ့။ သြဇာလည်း သိပ်ကြီးတော့ ဘယ်သူမှဒါ ကို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ဆန့်ကျင်ရဲတဲ့သူ မရှိပါဘူး။ အပေါ်ယံက ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် အားလုံးဟာ Reformer လို့ ပြောလို့ရတာရှိတယ်။ ဒါကိုခုခံနိုင်တဲ့ အင်အားစုလည်း ပီပီသသပေါ် မလာနိုင်ဘူး။ သို့သော်တကယ်တော့ Interest တွေ အခြေခံပြီး Hardliner တွေ ရှိကောင်းရှိနေနိုင်တယ်။ အဲဒီအပေါ်ယံအကြည့်နဲ့ ကြည့်ပြီး Hardliner မရှိဘူးလို့လည်း ပြောလို့ရချင်မှ ရမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနှစ်ခုကြားထဲက ပွတ်တိုက်မှုက ခုနပြောသလို Reformer လား Hardliner လားဆိုတဲ့ အခြေခံမဟုတ်ဘဲ စောစောက ဆရာ ပြောသလို ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အားပြိုင်မှု၊ ဒီအပေါ်မှာ ပေါ်လာတာလည်း ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီဟာကိုက ပြဿနာနည်းနည်း ရှိနေတယ်။ ဒီအင်အားစုထဲမှာ Reformer ဆိုတာ ဘယ်သူက Reformer လဲဆိုတဲ့ပြဿနာ ဒါကတစ်ချက်။ နောက်ကိုယ့်ဘက်ကပေါ့ အတိုက်အခံဘက်က ပြန်ကြည့်တဲ့အခါကြတော့ Moderate ရှိမယ် Radical ရှိမယ်။ ဒါကလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့ Political Culture မှာကိုက Radical ကဲတယ်။ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းကို ပြန်ကြည့်မယ် ဆိုရင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့သမိုင်းမှာ အိန္ဒိယလိုပေါ့။

အိန္ဒိယကတော့ရှိတယ်။ အိန္ဒိယကတော့ သူတို့ကဂန္ထီပဲ ထောက်ခံခဲ့ကြတာကိုး။ နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဂန္ထီနိုင်တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပြောတဲ့အတိုင်းပဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က နည်းနည်းခွဲပြောစေချင်တယ်။ စစ်ကြိုခေတ်နဲ့ စစ်ပြီးခေတ်ပေါ့။ နောက်တစ်ခုက ကျွန်တော်တို့ သူတို့တွေဟာ အဆိုးတွေ အများကြီး ဖြတ်ခဲ့ရတာ။ အစိုးရဆိုတာ အကောင်းကိုချန်လို့ မရတော့တာ။ ရန်သူမျိုးငါးပါးထဲတောင် ထည့်ထားတဲ့ လူမျိုးဖြစ်နေတာ။ အဲဒီတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် လူထုရဲ့အကြိုက် လူထုတိမ်းညွတ်ဖို့က radical ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့်အလုပ် ဖြစ်မယ့် Moderate က အတော့်ကို ရှားတယ်။ ဘာပဲပြောပြော ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ရှစ်လေးလုံးမှာ ပါလာတည်းက Moderate လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ အခုထိရော ခြေမြဲလက်မြဲရပ်နေတာ။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ ကျေးဇူးတင်သင့်တယ် ထင်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း တစ်ခါတလေ သူလည်း လူတစ်ယောက်အနေနဲ့တွေ ရှိချင်ရှိမယ်ပေါ့ဗျာ။ စိတ်ခံစားမှုတွေလည်း ပါချင်ပါမှာပေါ့။ ကျွန်တော်တစ်ဦးချင်းအမြင်မှာတော့ သိပ်မငြိမ်ဘူးဗျ။ တစ်ခါတစ်လေမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘေးကကြည့်ရတဲ့သူတွေက ရင်ဖီနေရတယ်။ ဘယ်အချက်များ Radical ထဲ ရောက်သွားမလဲဆိုတဲ့ အနေအထားပေါ့။ ထားပါတော့...။ အဲဒီ အင်အားစုလေးခုကိုက အဲဒီလိုဖြစ်နေကြတော့ အခုက Reformer တွေနဲ့ Moderate တွေကြားထဲ pact က သေချာပေါက် မရှိတာတော့ သေချာတယ်။ ဒါပေမယ့် အပြင်က မှန်းဆကြည့်ရတာတော့ သူရဦးရွှေမန်းနဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့ရဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဆက်ဆံရေးဟာ ကောင်းဟန်တူတယ်။ အဲတော့ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားရမှာက အဲဒါဟာ လာရီခိုင်းမွန်းပြောတဲ့ Political pact ဖြစ်မလား။ ကျွန်တော်တော့ သိပ်မထင်ဘူး။ ဒါဟာ အပြောင်းအလဲအတွက် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ စုစည်းကြတဲ့ pact မျိုး မဟုတ်ပဲနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အားပြိုင်မှုမှာ တူရာတူရာ စုဖွဲ့ထားတာ နီးရနီးရာ စုဖွဲ့စားတာလိုထင်တယ်။ အဲဒီတော့ Political pact ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ အခြေခံအရတော့ လက်ခံတယ်။ သို့သော် အဲဒီဟာ ဖြစ်ဖို့တော့ ခုထိတော့ လုံးဝမပေါ်သေးသလိုပဲ။ တစ်ဆက်တည်းပြောရရင် လေးပွင့်ဆိုင် တွေဆုံမှုဆိုပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကမ်းလှမ်းလိုက်တာ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်ကမ်းလှမ်းချက်ကို သဘောကျတယ်။ ဒါအဖြေတစ်ခုရနိုင်မယ့် ကမ်းလှမ်းချက်လို့ ထင်တယ်။ သို့သော် ကမ်းလှမ်းပုံ ကမ်းလှမ်းနည်းကတော့ သူလည်း ပညာရှိသတိ ဖြစ်ခဲ့များ ဖြစ်မလား မသိဘူးပေါ့။ ဥပမာ လွယ်လွယ်ပဲ ပြောကြစို့ ဆိုရင်တော့

ဗမာနိုင်ငံရေးမှာ တိုင်းပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ တပ်က အရေးကြီးတယ်။ တပ်ရဲ့ သဘောတူ ကြည်ဖြူမှု မရှိရင် လက်တွေ့အဖြေရဖို့ ခက်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် တို့ စာနဲ့လည်း ရေးပါတယ်။ အင်တာဗျူးတွေလည်း ပြောပါတယ်။ ဒါ Reality လည်း Reality ကိုး။ သို့သော် ပိုပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် Informal Reality ကိုး။ Formal ကြတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူးလေ။ အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာမှာ သမ္မတက အမြင့်ဆုံး၊ သူ့အောက်မှာက ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတွေ ဘာဝန်ကြီးတွေရှိ မယ်။ ကာချုပ်ဆိုတာ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးတွေ အောက်ကကိုး။ အဲ့တော့ Informal ကိစ္စကို Formal ပြောလိုက်တော့ တစ်ဖက်က နိုင်ငံရေးတိုက်ကွက်လို့ သံသယရှိစရာရှိတယ်။ ဒီတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဆွေးနွေးချင်တယ် ဆိုတာတော့ ကြိုဆိုတယ်။ သို့သော်ခေါ်ပုံခေါ်နည်းအရတော့ ပြဿနာများ များမလားပေါ့။ အဲဒီတော့ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ Informal နည်းနဲ့ ချဉ်းကပ်ပြီး ဆွေးနွေးကြတာ ပိုကောင်းမလားပေါ့။ အဲဒီလိုမျိုး ဖြစ်စေချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ အနေအထားကလည်း ဖြစ်စေချင်တဲ့ ဆန္ဒပဲ ရှိတာကိုး။ ဘယ်သူ့ကိုမှ တွန်းနိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုး မရှိဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အောင်မြင်သွားတဲ့ အပြောင်းအလဲတွေမှာ Formal ထက် Informal တွေ့ဆုံမှုတွေက ပိုပြီးတော့ အရေးပါမယ် ထင်တာပေါ့။ ဥပမာတောင်အာဖရိကပေါ့။ အဲဒါလေးပါ။ ကံ.. တဆက်တည်းပဲ ပြောရဦးမယ်။ စောစောက ပြောတဲ့အတိုင်းပေါ့။ ဒါဒေါ်အောင် ဆန်းစုကြည်ရဲ့ဗျူဟာလို့လည်း ပြောလို့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့တလျှောက်လုံး လုပ်လာ တာပေါ့။ လူထုအားနဲ့ နိုင်ငံသားအားပေါ့။ နိုင်ငံသားအားကတော့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်ခင်ကာလ အရင်အစိုးရကာလနဲ့ သိပ်ပြီးတော့ တစ်ထပ်တည်း မကျတော့ဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒါလည်းအကြောင်းတွေ အများကြီးရှိပါ တယ်။ ဥပမာအမေရိကဟာ ဆိုလို့ရှိရင် သူ့ဖက်က စဉ်းစားစရာတွေ ပေါ်လာပြီ။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ခုဟာကစစ်ရေး မဟုတ်တောင်မှ trade အပေါ်မှာ ယှဉ်ပြိုင်မှုတွေ ရှိနေတာကို တွေ့ကြုံတဲ့ပြဿနာပေါ့။ နောက်တစ်ခုက အစိုးရရဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို သူတို့ Policy ပြောင်းပြီး ချဉ်းကပ်တာမျိုးလည်း ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲ့တော့ တစ်ထပ်တည်းတော့ မကျနိုင်တော့ဘူး။ သို့သော်ကျွန် တော် အဓိကပြောချင်တာတော့ လူထုအားပေါ့။ နိုင်ငံရေးမှာ လူထုအား ယူရတာ အပြစ်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လိုလည်းလိုအပ်ပါတယ်။ သို့သော် လူထုအားဆိုတဲ့ နေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ Political pact ဖြစ်ရေးကို ဦးတည်သွားတဲ့ အားမျိုးဆို

ရင်တော့ ကောင်းတယ်။ အဲလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ဆန္ဒပြတဲ့နည်းပေါ့ဗျာ။ ဒီနည်းကလည်း လိုအပ်ရင်တော့ သုံးရတာပေါ့လေ။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ အတွေ့အကြုံမှာတော့ အဲဒီဥပဒေတွင်း တိုက်ပွဲတွေမှာ ဆန္ဒပြပွဲတွေဟာ အများကြီးပဲ ၊ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားတည်းက ပေါ်တာပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဘာပြဿနာ တက်သလဲဆိုတော့ ဘယ်တော့မှ ကျွန်တော်တို့ မကပ်နိုင်ဘူး။ အဲလိုနဲ့ နောက်ဆုံးကြတော့ ဘာနဲ့ အဆုံးသတ်လဲဆိုတော့ အကြမ်းဖက်ပြီး အင်အားသုံးဖြိုခွဲတာနဲ့ ပြီးသွားတာပဲရှိ တယ်။ အဲဒီတော့ အဲဒီလို အဆုံးမသတ်နိုင်တာ ပြန်ကြည့်တော့ နှစ်ဖက်လုံးမှာ ပြဿနာရှိတယ်။ တစ်ဖက်ကလည်း ထစ်ကနဲ ဖြစ်လို့ရှိရင် အင်အားသုံးချင်တဲ့ အစဉ်အလာရှိတယ်။ အဲဒီအစဉ်အလာက အခု ပျောက်ပြီလို့ ယတိပြတ် ပြောလို့မ ရသေးဘူး။ တစ်ဖက်ကကြ ပြန်တော့လည်း အခြေအနေ ကောင်းလာလို့ရှိရင် ထိန်းဖို့သိမ်းဖို့ သိပ်မစဉ်းစားတော့ဘူး၊ လိုချင်တာတွေ တစ်ဘက်တည်း တောင်း ချင်တဲ့ အနေအထားရှိတယ်။ အဲဒါကတော့ အန္တရာယ်ကို ဦးတည်သွားနိုင်တယ်လို့ ထင်တယ်။ ဒါကြောင့်အနေအထားတစ်ခုလုံး ခြုံပြောရင်တော့ Political pact တစ်ခုကို ဦးတည်တဲ့ တောင်းဆိုမှုတွေနဲ့ လူထုအင်အားကို သုံးကြရင်တော့ ပိုကောင်းမယ်ထင်တယ်။

ကိုရဲမြင့်ကျော် - ဆရာမင်းဇင်။ ဆရာပြောသွားတဲ့ Political pact ပေါ့နော်။ လေးပွင့် ဆိုင်က Political pact ဖြစ်နိုင်မလား။ Political pact ဖြစ်ဖို့အတွက် လေး ပွင့်ဆိုင် တောင်းဆိုမှုဟာ မှန်ကန်တဲ့လမ်းကြောင်း ဖြစ်နိုင်မလား။ နောက်တစ်ခု က Political pact ကို ဘယ်သူက ပိုပြီးတော့ Initiate လုပ်သင့်သလဲပေါ့နော်။ NLD ကပဲ လုပ်သင့်သလား၊ တစ်ခြားပါတီ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတွေကပဲ လုပ်သင့်သလားပေါ့။ ဒီလိုဖြစ်လာဖို့။ အဲဒါလေးနည်းနည်း ဆွေးနွေးပေးပါဦး။

ဦးမင်းဇင် - ဒါက ဒီနိုင်ငံရေးပဋိညာဉ်ပေါ့လေ။ နှစ်ဘက်အခြေခံကျတဲ့ အသွင်ကူးပြောင်း ရေးကို နောက်ငါးနှစ်၊ နောက်ဆယ်နှစ်၊ နောက်အနှစ်ငါးဆယ် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွား ရေး၊ ကာကွယ်ရေး၊ နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးမှာ ဘယ်လိုမျိုး စီမံကြမလဲဆိုတာ ဆွေးနွေးတာတော့ ကောင်းတာပေါ့။ ဆိုတော့ ကျွန်တော်နည်းနည်းဖြည့်ပြောချင် တာတော့ ကျွန်တော်တို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးက Sequence မှားတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။ ဘယ်အရာကို ဦးစားပေးမလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာ။ အဲလိုပြောရင် တချို့က သဘောကျချင်မှ ကျမယ်ပေါ့။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ကတော့ လေ့လာတဲ့အနေနဲ့ ပြောတာပေါ့နော်။ ၂၀၁၀ မှာ လုပ်တယ်ဆိုတာက ဗိုလ်ချုပ်မှူး

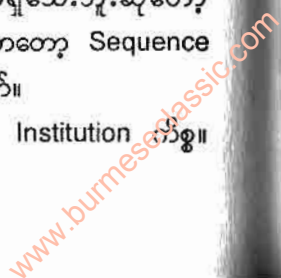
ကြီး သန်းရွှေက ကျွန်တော် ထင်တယ် extrication ပေါ့။ Dictated extrication သူ့ထွက်ပေါက် သူရှာတာပေါ့။ ဒါမျိုးတွေလုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့တာ ၉၃ မှာလည်း လုပ်ဖို့ကြိုးစားခဲ့တယ်။ ၂၀၀၀ ကျော်ကျော်လေးမှာလည်း လုပ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ဟုတ်လား။ ဒီ Transition ဖြစ်ပြီလို့ ယူဆလိုက်တာဟာ ကျွန်တော်ထင်တယ် conceptually ပေါ့ အယူအဆအရ အမှားလို့ထင်တယ်။ တကယ် preparation ကာလပေါ့.. အသွင်ကူးပြောင်းရေးနဲ့ တကယ်ပြင်ရမယ့်ကာလကအခု။ တကယ့်အသွင်ကူးပြောင်းရေး တကယ်ဖြစ်မှာက ၂၀၁၅ မှဖြစ်မှာ။ ဘာလို့အဲလိုပြောရလဲဆိုတော့ ထောက်ပြစရာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီလိုမျိုးပေါ့လေ၊ ပြောင်းနေတဲ့ အခါမှာ လူတွေရဲ့ မျှော်လင့်ချက်တွေကလည်း အများကြီး ဖြစ်လာတယ်။ ဖြစ်လာတယ်၊ ပထမခြောက်လစာအထိ မပြောင်းသေးပေမယ့် နောက်ပိုင်းမှာ မြစ်ဆုံကိစ္စတွေနဲ့ အပြောင်းအလဲဖြစ်တဲ့အခါမှာ နိုင်ငံတကာကလည်း ထုံးစံအတိုင်းပေါ့ အားပေးကြတယ်ဆိုတော့ ဒီ liberalization ပေါ့ဗျာ ပွင့်လာတဲ့ အဖွင့်ကြီးကိုပဲ democracy ဆိုပြီးတော့ ထင်နေကြတယ်ပေါ့။ နောက်တစ်ခုက ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ဗျာ။ အခြေခံကျတဲ့ အဓိက Player တွေကြားထဲမှာ အခြေခံကျတဲ့ နားလည်မှုမရှိပဲနဲ့ ဖွင့်လိုက်လို့ရှိရင်။ အဲတော့ ဟန်တင်တန်က ၁၉၆၈ လောက်တည်းက ပြောတဲ့စကားရှိပါတယ်။ အင်မတန်မှကို စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းတာတော့ ဒီ Popular Participation ပေါ့။ လူတွေရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်ပတ်သက်မှုက သိပ်မြင့်လာပြီးတော့ အဲဒီဟာတွေကို စုပ်ယူနိုင်တဲ့၊ အဲဒါတွေကို ဇယားချနိုင်တဲ့ Institution တွေ အားမကောင်းလို့ရှိရင် အဲဒီလူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ မတည်ငြိမ်မှုတွေနဲ့ နိဂုံးချုပ်သွားနိုင်တယ်ဆိုတာကို ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဆိုတော့ အဲဒါဟာ ခုထိလည်း မှန်တယ်လို့ ကျွန်တော်က သုံးသပ်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ခုန ဆရာပြောသလိုပေါ့လေ လူတွေက radical ဖြစ်တယ်ပဲပြောပြော၊ အရှိန်ကမြင့်လာတယ်။ လူတွေက ဒီစနစ်အပေါ်မှာ မယုံကြည်မှု။ ကျွန်တော်တို့ Society က No trust ပေါ့။ ဒီ trust နဲ့ ပတ်သက်ရင် အင်မတန်မှန်မှန်တဲ့ အခြေအနေမျိုးမှာ နိုင်ငံရေးအရ လူထုပါဝင်ပတ်သက်မှုက အရမ်းမြင့်လာတဲ့ အချိန်မှာ အဲဒီဟာကို စုပ်ယူနိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီတို့၊ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ ဈေးကွက်စီးပွားရေးက အလုပ်အကိုင်ပြန်ပြီးပေးနိုင်တဲ့ အနေအထားတွေ အဲဒီအခွင့်ရေးတွေ သေချာမယ်မယ်ရရမရှိတဲ့နဲ့ ဖွင့်လိုက်တဲ့ အခါကြတော့ ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ ပြောရရင်

တော့ Stakeholder တွေ များသွားတာပေါ့ဗျာ။ သူတို့က Stakeholder နှစ်ပွင့်ဆိုင်လား သုံးပွင့်ဆိုင်လား ဒီလောက်နည်းတဲ့ အနေအထားမျိုးမှာ Stakeholder နည်းနည်းရှိတဲ့ အချိန်မှာ ပဋိညာဉ် မြန်မြန်လုပ်ရမယ့်အစား Stakeholder တွေက၊ အခုက Pandora box ကို ဖွင့်လိုက်သလို အများကြီးဖြစ်သွားတယ်။ Multiply ဖြစ်သွားတယ်။ တစ်ခါပိုပြီး နောက်ထပ် Sequence အမှားတစ်ခု။ အမှားလို့ပြောတာတော့ မကောင်းဘူးပေါ့လေ။ မတရားဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် Sequence ပိုင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်တစ်ခုလို့ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီသမ္မတက လည်း ဦးသိန်းစိန်ကလည်း တက်လာတဲ့ အချိန်မှာ ဘယ်ဟာကို ဦးစားပေးမလဲ ပေါ့။ ကျွန်တော်တို့က တွက်တာက Poverty ပေါ့။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဦးစားပေး မယ်လို့ တွက်ထားတာ။ ဒါဆိုရင်တော့ Economic Institution တွေ စလုပ်ရ တော့မယ်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုကိစ္စတွေ၊ နောက်ဥပဒေတွေ လုပ်ရမယ်။ ကျွန်တော် တို့က အဲဒီဘက်ကနေ သူသွားတော့မယ် ထင်တာ။ သူကအဲဒါကို မကိုင်ပဲနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စကိုကိုင်တာ။ ဒါဟာ issue တစ်ခုပဲ။ ဗမာပြည်မှာ စစ်ဖြစ်လာတာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ လောက် ဖြစ်လာတာ။ နောက်ထပ် ငါးနှစ် ဆယ်နှစ်လောက် ဆက်ဖြစ်လည်း၊ ကျွန်တော်ပြောတာက တိုင်းရင်းသားဒေသတွေကို မတရားပြော တာ မဟုတ်ဘူး။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်တွေက ကျွန်တော်ခွာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒီ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဟာ ဝိုက်နာလို့ ဖြစ်ကြတာ မဟုတ်ဘူး။ နှစ်ဆယ်စုတွေချီကြာခဲ့တဲ့ ပဋိပက္ခမှာ ပါဝင်နေသူတွေ အားလုံးက ဒီနေ့မဖြေရှင်းရင် မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတဲ့ တကယ့်တွန်းအား a sense of urgency မျိုး မရှိဘူး။ အဲဒီဟာကို ဦးစားပေးကိုင်လိုက်တော့ ခုန ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှု တိုက်ဖျက်ရေးတို့ ကျန်တဲ့ institution ဆောင်ရွက်ရေးဟာ Resource လည်း မရှိဘူးလေဗျာ။ အားနည်းသွားတယ်။ အားနည်းသွားတဲ့အခါမှာ ဘာပြဿနာ တက်လာလည်းဆိုတော့ ဒီကြားထဲမှာ အားပြိုင်မှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အားပြိုင်မှုတွေလည်း များလာတယ်။ များလာတဲ့အခါမှာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရင် ဒီအသွင်ကူးပြောင်း ရေးမှာ ဒီငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စဟာ ဦးသိန်းစိန် တစ်ယောက်တည်းရဲ့ကိုယ်ပိုင် Project လို့ ဖြစ်လာတယ်။ နိုင်ငံရေးသမားမှာ Project ရှိတာ ဒါသူ့ရဲ့ ဂုဏ်ပဲ။ ဦး သိန်းစိန်ရဲ့ကိစ္စလို့ ဖြစ်လာတယ်။ ကျန်တဲ့သူတွေမှာ ကိုယ်ပိုင် Project ရယ်လို့ လောက်လောက်လားလား မယ်မယ်ရရ မရှိဘူး ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအပေါ်မှာ ဝိုင်းပြီးတော့ အားပြိုင်မှုတွေက ပိုပြီးတော့ များလာတယ်။ တစ်ချို့ပြောမယ်ဆိုရင် တော့ဗျာ အဲဒီ Sequence က ဘယ်ဟာကို ဦးစားပေးလုပ်မယ်ဆိုတဲ့ Sequence

ပေါ့။ ငြိမ်းချမ်းရေးလား ခုနပြောတဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုတိုက်ဖျက်ရေး၊ အလုပ်အကိုင်က အရင်လားပေါ့။ အဲလိုမျိုး နည်းနည်းလေး ပြဿနာရှိနေတဲ့ အခါကြတော့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေ လုပ်တဲ့အခါမှာလည်း Stakeholder တွေ အများကြီး ဖြစ်လာပြန်ရော။ တိုင်းရင်းသားမှာလည်း အချင်းချင်းကွဲကြ။ တောင်ပိုင်းမြောက်ပိုင်း ပြဿနာတွေတက်ကြ။ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အခြေခံပဋိညာဉ်လည်း မရှိဘူး Poverty line အောက်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့က အများကြီးရောက်နေတယ်။ အလားအလာအားဖြင့် မကောင်းဘူး။ ဒီကြားထဲမှာ Stakeholder တွေ အများကြီးကို ကျွန်တော်တို့က မျိုးစေ့တွေ ကြိုလိုက်သလိုပေါ့ဗျာ။ ကြိုလိုက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ အရင်ခေတ်ကတော့ စစ်အစိုးရကြီးက Stakeholder ကို များအောင် တမင်ဖန်တီးတာ။ ဒါမှ သူတို့က တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် Balance မှုလို့ရအောင်။ မွန်ပြည်သစ်ပါတီက အမျိုးသားညီလာခံ မဝင်ဘူးဆိုရင် ခွဲထွက်မွန်ပြည်သစ်ပါတီကို မွန်ပြည်သစ်ပါတီ လုပ်ပြီးတော့ ပြန်ပြီးထောက်ထားတာတို့၊ ၈၈ မျိုးဆက်တွေကို ထောက်ထား၊ ကန့်ထားချင်ရင် ကိုအေးလွင်တို့ကို ၈၈ နောက်ထပ် တစ်ဖွဲ့ဖွဲ့ပြီးတော့ ပြန်ထောက်ထားတာ ဒါကသဘာဝကျတယ်။ သူက စစ်အာဏာရှင်ပုံစံနဲ့ သွေးခွဲသွားတာမျိုး။ ဒါပေမယ့် State Building လုပ်ဖို့၊ Nation Building လုပ်ဖို့ Process မှာကြ Stakeholder တွေ အများကြီး ဖြစ်လာတယ်။ အခြေခံကျတဲ့ ပဋိညာဉ်ကလည်း မရှိဘူးဆိုတော့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒီအသွင်ကူးပြောင်းရေးဟာ အင်မတန်မှကို နင်းကျိုးနင်းကျွဲပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်အဲဒါကို အတော်စိတ်ပူတယ်။ ဘာလို့လဲဆို တော့ ခုနစကားကို ပြန်ကောက်ရင် ဒီလိုပြောလို့ ရှိရင်တော့ ကျွန်တော်တို့က ဒီအသွင်ကူးပြောင်းရေးကို Design လုပ်ချင်လို့ ကျွန်တော်ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါအခြေအနေ အချိန်အခါတစ်ခု အတိုင်းဖြစ်မှာပဲ။ သူ့ရဲ့ ဖြစ်စဉ်အတိုင်း ဖြစ်မှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သုတေသီတစ်ယောက်အနေနဲ့ လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ ဘာလို့ Sequence က ဒီလိုဖြစ်လဲ။ အခုမှစပြီးပြင်ရမယ့် အခုအချိန်မှာ တစ်ခါတည်း အားလုံးက Transition ဖြစ်နေပြီ၊ အသွင်ပြောင်းနေပြီ ဆိုပြီးတော့ အပြိုင်အဆိုင် ဖြစ်နေကြပဲ။ တကယ်တော့ ရေခဲမြေခဲက ဘာမှမယ်မယ်ရရ မရှိသေးဘူးဆိုတော့ အဲဒီဟာတွေကို ကျွန်တော်နည်းနည်း ထပ်ပြောချင်တာကတော့ Sequence ပြဿနာ ရှိတယ်။ ပိုပြီးတော့ လေ့လာသင့်တယ်ပေါ့နော်။

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဟုတ်ကဲ့ပါ။ ဆရာကိုမင်းဇင် ပြောတဲ့အထဲမှာ Institution ကိုပါ။

Institution တွေ မကောင်းဘူးဆိုတာက အခုပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးမှာ အခက်အခဲတွေ ကြုံလာတဲ့အခါမှာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးစိုးသိမ်းတို့လို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေက ဒါဟာ Institution ပြဿနာတွေပေါ့နော်။ Capacity မရှိဘူး။ Institution မကောင်းလို့ စသည်ဖြင့်။ ဆရာဦးကျော်ဝင်းကလည်း ဆောင်းပါးတွေ ရေးတယ်ပေါ့နော် Institution မကောင်းဘူး အခြေခံတော်တော်လိုကြတယ်ပေါ့။ ကျွန်တော့် အမြင်လေးတစ်ခုကတော့ ဆရာရယ် ဒီ Institution မကောင်းဘူးဆိုတာ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့ ဆင်းရဲမွဲတေမှု တိုက်ဖျက်ရေးတို့၊ သမ္မတကြီးက ရေ၊ သောက်သုံးရေ ရရှိရေးပါမယ်ပေါ့။ နောက် သောက်သုံးရေကိစ္စတို့ ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဟာတွေ မအောင်မြင်ဘူး။ မအောင်မြင်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဆက်စပ်စဉ်းစားတော့ Institution နဲ့ သွားဆိုင်နေတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ ဒီ Institution က နည်းနည်းကြည့်လိုက်တော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ပါ သွားပြီးတော့ ပတ်သက်နေတယ်။ အခြေခံဥပဒေထဲမှာကိုက သမ္မတရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်က သူ့ရဲ့ organ ကို သူမပိုင်ဘူး ဖြစ်နေတယ်။ ပြည်ထဲရေးလိုဟာမျိုးပေါ့။ တပ်ကပဲ ကိုင်ထားတယ်။ အဲဒီအတွက် သူကပြည်ထဲရေးလိုဟာမျိုး အောက်မှာ စည်ပင်တို့၊ ထွေအုပ်တို့ ရှိတယ်။ အောက်ခြေမှာ။ အောက်ခြေ မပါဘူး၊ မပါဘူးဆိုတာ အဲလိုဖြစ်နေတယ် ဆရာ။ အဲတော့ ဆရာလည်း ခုန ၂၅% ကိစ္စပေါ့ ။ ၂၅% အရမ်းမတွန်းနဲ့။ အဲတော့ အခြေခံဥပဒေက ကျွန်တော်တို့အတွက် အဲဒီအယဉ်းများ ဖြစ်နေမလားပေါ့။ ဆိုတော့ အဲဒါလေး နည်းနည်း အခြေခံဥပဒေနဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးပေးပါ။

ဦးကျော်ဝင်း - အခြေခံဥပဒေဆိုလို့ စောစောက ဆရာပြောတဲ့ အထဲလည်း ပါပါတယ်။ အဲဒီအခြေခံဥပဒေ ရေးတဲ့ကာလက တော်တော်ဆိုးတဲ့ အခြေအနေပေါ့ဗျာ အားလုံး သိတာကိုး။ ဘယ်သူမှ မကြိုက်ပါဘူး။ အဲလိုမကြိုက်တဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ချည်း မဟုတ်ပါဘူး။ အရင်အစိုးရ ခေါင်းဆောင်တွေလည်း ပါမယ်ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒါသူတို့အတွက် မကောင်းဘူးဆိုတာ သူတို့လည်း သိနေတယ်။ အဲတော့ သူတို့လည်း ထွက်ပေါက်မဟာဗျူဟာပေါ့လေ။ အဲဒီသဘောမျိုး သူတို့စဉ်းစားပါလိမ့်မယ်။ အဲလိုစဉ်းစားတော့ စဉ်းစားချက် နှစ်ချက်အပေါ်မှာ အခြေခံလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ပထမတစ်ချက်က ငါတို့ ဒီ Autocracy နဲ့ တော့ ဆက်သွားလို့ မရတော့ဘူး။ တစ်စုံတစ်ရာ liberalize လုပ်ရတော့မယ်ဆိုပြီး နားလည်ချက် ရှိမယ်ထင်တယ်။ ဒါကြောင့်ကြိုဆိုအပ်တယ်။ တစ်ခုကလည်း

ထိုင်နေအကောင်းသားပေါ့ဗျာ ထသွားတော့ ကျိုးမှန်းသိဆိုသလို ဖွင့်ပေးလိုက်ရင် ငါတို့ဘက်များ မြားဦးလှည့်လာမလားဆိုပြီး စိုးရိမ်မှုလည်း ရှိမှာပေါ့ဗျာ။ ဒါသဘာဝကျတယ်။ အဲဒီစဉ်းစားချက်နှစ်ချက်ကနေ ထွက်လာတဲ့ Constitution လို့ထင်တယ်။ ၂၀၀၈ကို။ ဒါကြောင့် မပြောရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ ပြောရမယ်ဆို တော့ အဲဒီအခြေခံပေါ်ကလာတဲ့ Space တွေနဲ့ လှုပ်ရှားလို့ရတဲ့ ပုံနည်းနည်းပေါ် လာတယ်။ တစ်ဖက်ကလည်း အဲဒီစိုးရိမ်စိတ်တွေကလာတဲ့ အကွက်တွေကို ပြန်ကန့်ရတဲ့ အချက်တွေက ပါလာတယ်။ အဲဒါဟာ ဘာပဲပြောပြော သဘာဝကျ တယ်လို့ ကျွန်တော်တော့ ထင်တယ်။ အဲဒီ ၂၀၀၈ Constitution ရေးပြီးသွားတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲပေါ့။ ဒါလည်း Debate ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့လည်းရေးတော့ တော်တော်အဆဲအဆို ခံရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားတာက ဒီ ၂၀၀၈ constitution က Democratic စံဘက်က ကြည့်ရင်ဘာမှ အစိုးမတန်ဘူးပေါ့ ဗျာ။ ဒါလူတိုင်းသိနေတာပဲ။ သို့သော်အလုပ်ထောင့်က ကြည့်တော့ လှုပ်ရှားကွက် တစ်ခု ရှိလာတော့ မဆိုးဘူးပေါ့။ ပြီးတော့ ပြန်စဉ်းစားတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ အဲဒီ ရွေးကောက်ပွဲကို ငြင်းလိုက်ရင် တခြားဘာလုပ်မလဲဆိုလဲ ကျွန်တော်တော့ မမြင်ဘူး။ နောက် ဒုတိယအချက်က NLD ကို အခြေခံခွဲထားတာပေါ့။ NLD နဲ့ ရှစ်လေးလုံးက ပေါ်လာတယ်။ အဲတော့ NLD ကို ကျွန်တော်တို့ဆက်ပြီး Survive ဖြစ်စေချင်တယ်။ အဲဒီတုန်းက အနေအထားအရဆိုရင် ရွေးကောက်ပွဲကို ငြင်းလိုက်ရင် NLD က Survive ဖြစ်စရာ အကြောင်းမရှိဘူး။ နောက်တစ်ချက် ရွှေနိုင် မရွှေနိုင်။ ပါးပါးနပ်နပ် လိမ်လိမ်မာမာနဲ့ အလုပ်လုပ်နိုင်လို့ရှိရင် တစ်စုံတစ် ရာ ရွှေနိုင်မယ်လို့ထင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင် ကျွန်တော်တို့ လောက်ရွှေမယ်လို့ မထင်ဘူး။ ဒါကတော့ ၂၀၀၈ Constitution နဲ့ ပတ်သက် တာ။ အဲတော့ ၂၀၀၈ Constitution က ပြင်ဖို့လိုသလားဆိုတော့ ပြင်ဖို့တော့ လိုတာပေါ့။ သို့သော် အကန့်အသတ်နဲ့ တဖြည်းဖြည်းပဲပြင်လို့ ရမယ်ထင်တယ်။ တာဝန်ရှိတဲ့တည်းကောင်းအောင် အကုန်လုံးလုပ်လို့ရမယ် မထင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ခုနထွက်ပေါက်မဟာဗျူဟာမှာ ပြန်ကြည့်ရင် ကျွန်တော်တို့က သူတို့ရဲ့ ပြောနေကြစကားတွေကို အားပေးဖို့ လိုသလို သူတို့ရဲ့ စိုးရိမ်သောကတွေကိုလည်း လျော့ချဖို့လိုတယ်။ စိုးရိမ်သောကတွေကို လျော့မချဘဲနဲ့ ပိုပြီးတော့ စိုးရိမ်စိတ် ကြီးအောင် လုပ်နေလို့ရှိရင် ရှိပြီးသား နောက်ပြန်ကျသွားနိုင်တဲ့ အလားအလာ တောင် ရှိတယ်။ နောက် အချက်အလက် တစ်ခုချင်းအရ ပြောင်းဖို့။ ၂။ မာ-

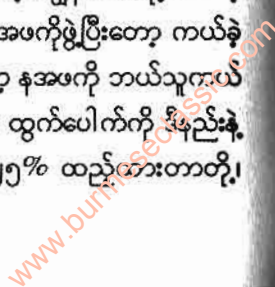

၂၅% ။ ၂၅% ဆိုတာ လွှတ်တော်ထဲ ပါရတာရှိတာ။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ထဲမှာ ပါရတာလည်းရှိတယ်။ ဝန်ကြီးသုံးပါး ခန့်လို့ရတယ်။ ဒါပြည်ထဲရေးအပါအဝင် ပေါ့။ အဲဒါတွေက သူတို့ ဖိုးရိုမိစိတ်က လာတဲ့ဟာတွေ။ အဲ့တော့ အဲဒီဟာတွေ ပြင်ဖို့ဆို။ သူတို့ ဖိုးရိုမိစိတ်တွေ ပျောက်သွားပလား။ ဒါမှမဟုတ် လျော့ပါးသွားပလား။ ဒါမှမဟုတ် ပိုဆိုးလာသလား။ ဒါတွေနဲ့ ချိန်ညှိဖို့လိုမယ်။ မယုံရသေးတဲ့ အချိန်မှာ ဒါတွေကို တွန်းပြီးတင်လိုက်မယ်ဆိုရင် ပြဿနာ ပိုဖိတ်ခေါ်ရာရောက် သွားမယ်ထင်တယ်။ ရှိပြီးသား Space တောင် ပျောက်သွားမယ်ထင်တယ်။ အဲဒီတော့ ကောင်းတော့ မကောင်းဘူးပေါ့ဗျာ။ ပြဿနာတွေဆိုတာ တဘရိတ် တည်းနဲ့ ရှင်းရတဲ့ပြဿနာ ဗမာပြည်မှာ သိပ်မရှိဘူးဗျ။ ရှင်းရတာ နည်းနည်းပဲရှိ မယ်။ ရသလောက်တော့သွားပေါ့။ လက်တွေ့အလုပ်လုပ်ရန် အခက်အခဲတွေ လည်း အများကြီး ရှိပါတယ်။ အခုလုပ်နေတဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေး process ဆိုရင် မပြင်ရင် ရှေ့ဆက်လို့ မရတော့ဘူး။ အနည်းဆုံး ပြင်တော့ပြင်ရတော့မယ်။ အဲဒါဟာ တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်တွေနဲ့ ဗဟိုအစိုးရကြား power sharing ဒါတွေက တိတိကျကျပြောရရင် နောက်ဆက်တွဲ ဇယားတွေပေါ့။ အဲဒါတွေဟာ တကယ်မျက်နှာချင်းဆိုင်ပြီး ဆွေးနွေးကြမယ်ဆိုရင် အဖြေတစ်ခု ရနိုင်မယ်ထင်ပါ တယ်။ အဲဒါမျိုးတွေကတော့ ဦးစားပေး လုပ်ကိုလုပ်ကြရမှာ။ ကျွန်တော်တို့က အခြေခံဥပဒေအသစ်ရေး ဆိုတာတော့ အန္တရာယ်ကြီးတယ်လို့ထင်တယ်။ ဒါတော့ ထားပါတော့ အသစ်ရေးဖို့ကို။ ပြင်ရေးမှာတောင် Plan A, B, C လောက် တော့ထားဖို့ လိုမယ်လို့ထင်တယ်။ Plan A က ဖြစ်နိုင်ရင် ၂၀၁၅ မှာတိုက် တယ်ပေါ့။ အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ ပြင်ရတာပေါ့။ မဖြစ်ဖြစ်အောင် လုပ်သင့် တယ်။ ဒါကတော့ လုပ်သင့်တယ်လို့ ထင်တယ်။ အဲဒီထက် ဦးစားပေးတာတော့ ခုနဲ့ လူမျိုးစုပြဿနာနဲ့ ရော Power Sharing နဲ့ပါ ငြိနေတဲ့ အချက်တွေပေါ့။ အကုန်ရချင်မှ ရမှာပေါ့လေ။ ဒုတိယဦးစားပေးအနေနဲ့ကတော့ ပြင်သင့်တယ် ဒါပေမယ့် လောလောဆယ် အဖြေပေါ်ချင်မှ ပေါ်မယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စမျိုးတွေ၊ ၅၉(စ)ဟာ အဲဒီအထဲမှာ ပါတယ်လို့ ကျွန်တော်တော့ထင်တယ်။ တတိယအချက် ကတော့ တကယ့် Democratic စံကိုတည်ပြီး အဲဒါတော့ အရေးကြီးတယ်။ အဲ့ဒီတော့ ချုံပြောရမယ်ဆိုရင် အခြေခံဥပဒေ ပြောင်းလဲရေးရော ပြင်ဆင်ရေးရော ဗမာပြည်ရဲ့ ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းရော အကုန်လုံး မြန်မြန်ဆန်ဆန် ဖြစ်နိုင်လိမ့် မယ် မထင်ဘူး။ အကြောင်းတွေလည်း အများကြီး ရှိတာပေါ့လေ။

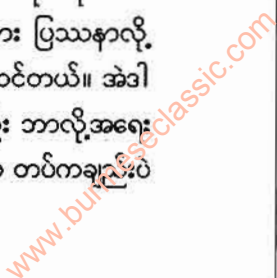

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဆရာ ကိုမင်းဇင်ရဲ့ အင်တာဗျူးလေးတစ်ခု ဖတ်ရတယ်။ အဲ့တော့ ဆရာပြောတဲ့ အထဲမှာ ၅၉(စ)ထက် ပိုအရေးကြီးတဲ့ ပြင်သင့်တဲ့မူ ရှိတယ်ပေါ့နော်။ အခြေခံဥပဒေမှာ။ အထူးသဖြင့် Institution ပိုင်းဆိုင်ရာ မကောင်းဘူးဆိုရင် ၅၉(စ)လည်း ..။ အဲဒီအကြောင်းလေးနည်းနည်းလေး ဆွေးနွေးပေးစေလိုပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ပြည်သူတွေ တော်တော်များများက Activistတွေ တော်တော်များများက ၅၉(စ) ကိုပဲ တွန်းကြတယ် ဝိုင်းရံကြမယ် ဒီကိစ္စပေါ့နော်။

ဦးမင်းဇင် - ကျွန်တော် မှတ်မိသလောက် ၅၉(စ)ထက် ပိုအရေးကြီးတဲ့ ပြင်ဆင်သင့်တဲ့မူ လို့ ကျွန်တော်မပြောခဲ့ပါဘူး။ ကျွန်တော်ပြောတာကတော့ အခြေခံဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ရင် လက်တွေ့ကျကျ ပြောကြစတမ်းဆိုရင် ကိစ္စနှစ်ခု၊ တစ်ခုကတော့ ၅၉(စ) ဒါဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သမ္မတဖြစ်ရေးပေါ့။ မှန်တာ မှားတာ ကောင်းတာ မကောင်းတာ ခဏထား။ ဒါလည်း အရေးတော်တော်ကြီးတဲ့ ပြဿနာ။ နောက်တစ်ခုက တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးပေါ့။ နောက်ပိုင်း ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုပြင်ပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားတွေကို လုပ်ကိုင်ခွင့် ဘယ်လို ပေးမလဲပေါ့။ ကျွန်တော်က တွေးတာတော့ တပ်မတော်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍ ဆိုတာကတော့ဗျာ Insurance Policy ခေါ်တာပေါ့။ သူ့အတွက် အာမခံချက် ရှိအောင်တော့ ထည့်ထားတာပေါ့။ ပြီးတော့ သူ့အတွက် အာမခံချက်ကလည်း သူ့ အကျိုးစီးပွားပေါ့။ သူ့ရဲ့ အခြေခံအကျိုးစီးပွားကို သူ့အာမခံပို့ လိုတာပေါ့။ ဒီအခြေခံအကျိုးစီးပွားထဲမှာပဲ သူ့ရဲ့ဝါဒလည်း ပါမှာပေါ့။ ပြီးတော့ ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားလည်း ပါတာပေါ့။ အဲ့ဒီတော့ ကျွန်တော်က မြင်တာက လက်ရှိစနစ်ဟာ ခုနပြောတဲ့ extrication လို့ခေါ်တဲ့ အရင်တိုက်ရိုက် အုပ်စိုးမှုကနေတဆင့် ဆုတ်ခွာဖို့ ကြိုးစားတာ။ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရမယ် ဆိုရင်ဗျာ။ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ ပြောခဲ့ဖူးတဲ့ စကားတစ်ခုရှိတယ်။ အနီးကပ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ပြောခဲ့တာပါ။ ဘယ်လို ပြောလဲဆိုတော့ မဆလကိုနုဝတက ကယ်တာ။ နုဝတက အရေးအခင်းကြီးမှာ အာဇာနည်မီးယူတဲ့အခါ မဆလထဲက တစ်ယောက်မှ မဖမ်းခဲ့ဖူးဘူး။ နုဝတသိပ်ပြီးတော့ မလုပ်နိုင်မကိုင်နိုင် ပြဿနာတွေတက်ပြီးတော့ အဂတိလိုက်စားမှုနဲ့ ချွတ်ခြံကျပြီး ဒုက္ခရောက်တော့မယ့် အချိန်မှာ နယကဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ကတော့ နအဖခေါ်တယ်။ သူတို့ကတော့ နယက ဆိုပြီးတော့ နအဖကိုဖွဲ့ပြီးတော့ ကယ်ခဲ့တယ်။ နုဝတကို နယက က ကယ်ခဲ့တယ်ပေါ့။ အဲ့တော့ နအဖကို ဘယ်သူကယ်မှာလဲ။ သူ့ရဲ့ထွက်ပေါက်ကို စဉ်းစားပုံက ရိုးရှင်းတယ်။ ထွက်ပေါက်ကို ဒီနည်းနဲ့ သူက စဉ်းစားခဲ့တာကိုး။ အဲ့လိုစဉ်းစားတဲ့နေရာမှာ ၂၅% ထည့်ထားတာတို့၊

အုပ်ချုပ်ရေးထဲမှာ အကြီးဆုံးနေရာ သုံးနေရာကို ယူထားတာတို့ ဒါတွေက သူ့ရဲ့ Insurance Policyပေါ့။ သူလုပ်တာ မှန်တယ် မှားတယ် ကျွန်တော်ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဟာ ဒီလိုပဲ စဉ်းစားမှာဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့က နားလည်ဖို့ လိုတယ်ပေါ့နော်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ဖြစ်လေ့ဖြစ်စေ ရှိတာက ဘာလဲဆိုတော့ Analysis လုပ်ခွင့်သိပ်မပေးဘူး။ ထင်မြင်ချက်တို့၊ ယူဆချက်တို့။ ကျွန်တော်တို့က ကိစ္စတစ်ခုကို ပြောတာက သုံးသပ်တာပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်အမြဲတမ်း စကားခံချင်တယ်။ သုံးသပ်တာဟာ ထောက်ခံခြင်း မထောက်ခံခြင်းနဲ့ သိပ်မဆိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးချက် တစ်ခု လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် Analysis လုပ်မယ်။ ဘက်စုံထောင့်စုံကနေ သုံးသပ်မှုရှိမှသာလျှင် အချက်အလက်အပေါ် အခြေခံပြီးတော့ Informed debate ဖြစ်မှာပေါ့။ ဒီစကားကို ချိန်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် ခုနအခြေခံဥပဒေမှာ တပ်က သူ့ဟာကို ထည့်ထားတာဟာ သူ့ရဲ့ Insurance Policy ပဲပေါ့။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့က ပြင်ချင်တဲ့အခါမှာ ခုနဆရာလည်း ပြောသွားတယ်။ ချက်ချင်း ကြီးနဲ့ ငါးရှာငါးဆယ်ဇာတ်တော်တွေမှာ လိုပေါ့ဗျာ၊ တရုတ်ကားတို့ ကိုရီးယားကားတို့ ကုလားကားတို့လိုမျိုး ဇာတ်တစ်ခုမှာ ဇာတ်ထွတ်တတ်ပြီး အကုန်ပေါင်း ကြလေသတည်း ဆိုတာတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ တချို့ကလည်း ပြောကြတယ် ပင်လုံလိုပေါ့။ ပင်လုံဆိုတာက လွတ်လပ်ရေး လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့၊ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဒါမလုပ်ရင် မရဘူးဆိုတဲ့ ဟာရှိတယ်။ ရှိတဲ့အပြင် အဲဒီတိုင်းရင်းသားတွေ အားလုံးထဲမှာ Political Economy လို့ခေါ်တဲ့ နိုင်ငံရေးဘောဂဗေဒပေါ့။ သဘာဝသယံဇာတတွေအပေါ်မှာ ဖင်ခုထိုင်မနေဘူး။ အခုအခြေအနေက ပြောင်းသွားပြီ။ အတွင်းထဲကကို လုပ်ရမယ့်ဟာဆိုတော့ အများကြီးလွယ်တယ်။ နိုင်ငံရေး အာသီသတင်မကဘူး။ အကျိုးစီးပွားတင်မကဘူး။ Alignment ဖြစ်ဖို့ ဟန်ချက်ညီဖို့ လုပ်ရမှာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အင်မတန်မှသိမ်မွေ့တဲ့ နိုင်ငံရေးအပေးအယူ လုပ်ရတာပေါ့။ ဒီလို အခြေအနေမျိုးမှာ ကျွန်တော်ထင်တာက တိုင်းရင်းသားကိစ္စ၊ တော်တော်ကို အရေးပါတဲ့ကိစ္စလို့ ကျွန်တော်ကတော့ သုံးသပ်ချင်တယ်။ ဗမာလူမျိုးအများစုက ဗမာတိုင်းရင်းသား အများစုက တိုင်းရင်းသားကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ရင် ဒုတိယတန်းစား ပြဿနာလို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်ထင်တယ် အဲဒါတော့ မှားမယ်ထင်တယ်။ အဲဒါတော့ တော်တော်အရေးကြီးတယ်။ တစ်ဖက်က ၅၉(စ)ကလည်း ဘာလို့အရေးကြီးတယ်လို့ ယူဆလဲဆိုတော့ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်လောက်ပေါ့ဗျာ တပ်ကချည်းပဲ

ပုံစံတစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုးနဲ့ လုပ်လာတယ်ဆိုတော့ ပညာရှင်တွေ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ လက်တွေ့ကျသည်ဖြစ်စေ မကျသည်ဖြစ်စေ၊ လူထုက မခံနိုင်တော့ဘူး။ ကျွန်တော်မြင်တာ တစ်ခုက ဘာလဲဆိုတော့ အသွင်ကူးပြောင်းရေး ကာလထဲမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ ဗမာပြည်က ပညာတတ်တစ်ချို့ ပြောဖူးတာရှိတယ်။ ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေတွေလည်း ပြောဖူးတယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ဗျာ။ မူပြောင်းပြီးတော့ လူမပြောင်းတာကို လက်ခံရမယ်ဆိုတာမျိုးမှာ ပြောခဲ့တာရှိတယ်။ ယုတ္တိအင်မတန်မှရှိတဲ့ စဉ်းစားမှုပဲလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ အခုအခြေအနေမျိုးမှာ ပြန်စဉ်းစားမိတာရှိတယ်။ ဗမာပြည်သူလူထုကလည်း လူမပြောင်းရင်ကို သူက သည်းမခံနိုင်ဘူးဖြစ်နေတာ။ ဒီလူတွေချည်းပဲ ဖြစ်နေလို့ ပြောင်းတဲ့မှုမှာ သွားပြီးတော့ အလုပ်မဖြစ်ဘူး ဖြစ်တာပေါ့။ အဲဒီဟာက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ Legitimacy crisis တကယ်ဖြစ်တယ်ဗျ။ Legitimacy လို့ပြောတာက စနစ်က တရားမဝင်ဘူးဆိုရင် လူထုဆီက Cooperation မရတော့ဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ Legitimacy လို့ ခဏခဏ ပြောရတာက Legitimacy ရှိမှ လူထုရဲ့ Cooperation ရမှ ကျန်တဲ့ကိစ္စတွေ လုပ်နိုင်မှာ။ ဒါကြောင့်မို့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုထဲနဲ့တော့ မရဘူး။ Administrative Reform လုပ်ရမယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ စီးပွားရေးစတာတွေ အများကြီး လုပ်ရမယ်။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံရေးပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုကို ဘာလိုဦးစားပေးပြောရလဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကသာလျှင် Legitimacy ကိုပေးနိုင်တာကိုး။ အဲလိုရမှလည်း ကျွန်တော်တို့က လူထုရဲ့ Cooperation နိုင်ငံတကာရဲ့ Cooperation ကိုရမှာ။ အဲဒီတော့ ၅၉(စ)ရဲ့ အရေးပါမှုက ဘာလို့လဲဆိုတော့ လူမပြောင်းရင် မရဘူး။ နည်းနည်းတော့ အရပ်ဘက်ကို အလှည့်ပေးရမယ်။ အရပ်ဘက်ကို Break ပေးသင့်ပြီဆိုတာကတော့ လက်တွေ့ကျသည်ဖြစ်စေ မကျသည်ဖြစ်စေ လူထုဘက်က တက်လာတဲ့ Wave ပေါ့ဗျာ၊ လှိုင်း။ ကျွန်တော်တို့ ဒါကိုစဉ်းစားရမှာ။ ဒါကြောင့် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေ ရင့်ကျက်မှုကိုပြဖို့ လိုတယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အရပ်ဘက်မှာကြတော့လည်းပဲ လူထုထောက်ခံတာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပဲ ရှိတာကိုး။ နည်းလမ်းရှာရမယ်ဗျ။ ဖန်တီးမှုရှိတဲ့ နည်းလမ်းပေါ့ဗျာ။ ညွှန်ပေါင်းအစိုးရပဲ လုပ်မှာလား၊ ရွေးကောက်ပွဲစနစ် ပြောင်းပေးတဲ့နည်းတို့ပဲ ကိုင်မှာလား။ တခုခုနဲ့တော့ ရှင်းရမယ်။ မရှင်းရင် ၂၀၁၅ နိုင်ငံရေးဟာ ဒီလိုပဲ

Legitimacy crisis ဖြစ်မယ်။ ဖြစ်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ ကျွန်တော်တို့ ခုနပြောတဲ့ မတည်ငြိမ်မှုလာမယ်။ ဒါဆိုတိုင်းပြည် ဒုက္ခရောက်မယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ နှစ်ခုစလုံး အရေးကြီးတယ်လို့ သုံးသပ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ၅၉(စ) အရေးကြီးရခြင်းရဲ့ အဓိက ပြဿနာက Reform ကို Review ပြန်လုပ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ အထူးသဖြင့် လက်ရှိအုပ်စိုးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကြားထဲမှာ အားပြိုင်မှုတွေ ပိုဖြစ်လေလေ လူထုရဲ့ ခုနပြောတဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ် ယုံကြည်မှုတွေက ကျဆင်းလာတယ်။ အဲဒါဆို ကျွန်တော်ထင်တယ်။ စစ်ဘက်အာဏာယူထားတာဟာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောရရင် အနည်းဆုံး Symbolically သင်္ကေတသဘောအရ ကို Break လိုတယ်။ အရပ်ဘက်ကို အလှည့်ပေးဖို့ လိုတယ်။ ဒါကို စစ်ဘက်က ခေါင်းဆောင်များရော ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီက ခေါင်းဆောင်များရော သေသေချာချာကို စဉ်းစားသင့်ပြီလို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဆရာ ဆွေးနွေးပေးပါဦး။

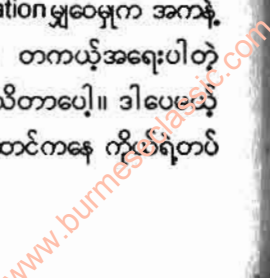
ဦးကျော်ဝင်း - အဲဒီ ၅၉(စ) ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့က Plan B လို့ စဉ်းစားတာက မပြောင်းစေချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြောင်းစေချင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သာမန်ယုတ္တိနဲ့ စဉ်းစားရင်တော့ သဘာဝမကျဘူးပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော်မှတ်မိသလောက်ပေါ့။ မှတ်မိတာ မမှားဘူးဆိုရင်တော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလက်ထက်က တည်းက ရေးတော့ရေးခဲ့တာပဲပေါ့။ သို့သော် ဟိုတုန်းက မိဘရယ်။ ကိုယ်တိုင်ရယ်။ အိမ်ထောင်ဘက်ရယ် ဒီလောက်ပဲ ကန့်တာကိုး။ သားသမီးထိ မကန့်ဘူး။ သားသမီးထိကန့်တာ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကြိမ် ပါလာတယ်ဆိုတော့ ဒါကြီးက သိပ်ပြီးတော့ ယုတ္တိဘက်ကကြည့်ရင် မကောင်းဘူးပေါ့ဗျာ။ စောစောကပြောတဲ့ အချက်တွေကော။ ပြောင်းနိုင်ရင်ကောင်းမှာ။ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ USDP ကလည်း ပြောင်းဖို့ ကြိုးစားကြည့်တာပဲ။ ဦးရွှေမန်းတောင် တစ်ဦးချင်းသဘောအရ ပြောင်းချင်တဲ့ ဆန္ဒရှိမယ် ထင်ပါတယ်။ သို့သော် နောက်ဆုံးအချက်လေး ထစ်ခံနေတာက သူလည်း သူ့ပါတီနဲ့ သူ့သဘောနဲ့ လုပ်လို့ရချင်မှ ရမယ်ပေါ့လေ။ သို့သော် လက်တွေ့ပြောင်းလို့ ရမရ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ USDP က ပြောင်းလို့ရချင်မှရမယ်။ လွှတ်တော်ထဲကို သွားဦးမှာ။ လွှတ်တော်ထဲမှာ အရေးကြီးတဲ့ အင်အားစုရှိတယ်။ တပ်မတော်။ သူတို့ကန့်ကွက်စရာ မလိုဘူး။ ကြားနေမဲပေးလိုက်လို့ရှိရင် ဒီဟာက အလုပ်မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒီပြဿနာရှိတယ်။ အဲ့တော့

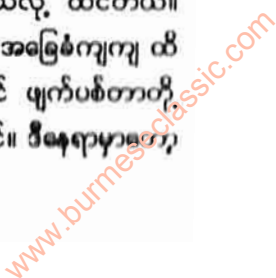
ဒါဟာ တပ်ရဲ့ တပ်နဲ့ နားလည်မှုနဲ့ အများကြီး ဆက်စပ်နေတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် တပ်ရဲ့စိုးရိမ်သောကနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ တပ်က ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် ဘယ်လောက်ယုံလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာနဲ့လည်း ဆိုင်တာကိုး။ ဒီတော့ ဘယ်ပြန်ရောက်မလဲဆိုတော့ ခုနပြောတဲ့ Political pact ဘက်ကို ပြန်ရောက်မှာကိုး။ ဒါကတစ်ခု။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဒါစောစောက ဆရာပြောတဲ့ အထဲလည်း ပါပြီးသား Political opening ပေါ့ဗျာ။ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး။ တကယ်တမ်းဆိုရင်တော့ နိုင်ငံတကာပြန်ကြည့်တော့ အဲဒီ Political opening က သိပ်ကြာကြာခံတာ သိပ်မတွေ့ဘူး။ အချိန်မရွေး လန်ကျနိုင်တဲ့ အနေအထား။ Transition လို့ ပြောလို့ကို ခက်သေးတယ်။ Transition ဆိုတာ အရပ်သား နားလည်သလို ပြောရရင် လူပြောင်းဖို့လိုတာ။ လူမပြောင်းဘဲနဲ့ Transition လို့ပြောဖို့ တော်တော်ခက်တယ်။ မူပြောင်းတယ်ဆိုတာလဲ Concrete ဖြစ်တာမျိုး သိပ်မပြနိုင်ဘူး။ ဒါတွေကထားပါတော့။ အဲဒီ Political opening ဆိုတဲ့ reality လေးကို အားလုံးပေါ့ သဘောပေါက်ဖို့ လိုမယ်လို့ထင်တယ်။ ဒီအချိန်မှာ စံတိုက်ဒီမိုကရေစီကို ဦးတည်ချက်ထားဖို့လိုတယ်။ နောက်ပြန်မလန်ရန် အရေးကြီးတဲ့အချက်။ ကျွန်တော်တစ်ဦးချင်း အမြင်အရတော့ သိပ်မျှော်လင့်ချက် မထားပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ သက်တမ်းအရ ပြောရမယ်ဆို နောက်ပြန်မလန်ရင် ကျွန်တော်ကျေနပ်ပြီ။ လန်လိုက်တာနဲ့ gap အများကြီး ရှိလာရော။ အဲဒီအပေါ်မှာ စဉ်းစားကြရင် ပိုကောင်းမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဆရာကိုမင်းဇင်ရော။ ဆရာ ဒီမှာ Research လုပ်တာပေါ့နော်။ ဒီမှာ ပြန်လာတဲ့အခါမှာ၊ ကျွန်တော်တို့လည်း သတင်းတွေ ကြားရပါတယ်။ ဆရာအရင်က အငြိမ်းစားယူသွားတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းကြီးတွေ တော်တော်များများတွေ့တယ်။ အဲဒီတွေ့တဲ့ ဆုံတဲ့ သူတို့တွေနဲ့ စကားပြောကြည့်တဲ့အခါမှာ ဆရာပြောတဲ့ ဆရာဦးကျော်ဝင်းပြောတဲ့ နောက်ပြန်လန်ကျတယ်ဆိုတဲ့ အာဏာသိမ်းနိုင်တဲ့ အနေအထားမျိုး ကျွန်တော်တို့မှာ ရှိနေသလား ဖြစ်နေသလားဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ကို နည်းနည်းလေး ရှင်းပြပါဦး။ ဘယ်လိုမြင်သလဲပေါ့။

ဦးမင်းဇင် - နှစ်ခုတော့ ကျွန်တော်ပြောချင်တယ်။ တစ်ခုက ဟိုတုန်းကတော့ တပ်က ထူးခြားချက်တစ်ခုပေါ့။ ဘာလဲဆိုတော့ တပ်မှာ information မျှဝေမှုက အကန့်အသတ် ရှိတယ်ဗျာ။ သူ့ထိပ်ပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်တွေလောက်ပဲ တကယ့်အရေးပါတဲ့ information ကို သိတာ။ သတင်းအချက်အလက်ကို သိတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် Perception လို့ခေါ်တဲ့ အမြင်ပေါ့ဗျာ။ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်ကနေ ကိုယ်ရဲ့တပ်

က လှိုင်းတန်းက မိသားစုဝင်အထိ Perception ကို share ကြတယ်။ ဥပမာပြောမယ် ဆိုရင်ဗျာ။ ၁၉၉၀ ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်အတိုင်း အာဏာလွှဲရင် အတိုက်အခံတွေက တပ်မတော်ခေါင်းဆောင်တွေကို ခုံရုံးတင်မယ်ဆိုတဲ့စကား ပြောခဲ့ မပြောခဲ့ ဆိုတဲ့ information ကို သတင်းအချက်အလက်ကို စစ်စစ် ပေါက်ပေါက်သွားမေးရင် တိတိပပသိတဲ့သူ မရှိဘူး။ တိုင်းမှူးအဆင့်လောက်က တောင်မှ သူကမဖတ်ဖူးဘူး။ တဆင့်ပြောတာပဲ ကြားဖူးတာ။ Perception မှာ ဘာလဲဆိုတော့ အတိုက်အခံတွေ အာဏာရရင် ငါတို့ချရမှာဘဲဆိုတဲ့ Perception က Share ပြီးသားရှိတယ်။ ဒါက အရေးကြီးတဲ့ စဉ်းစားချက်ပေါ့ Information က sharing မရှိဘူး။ မျှဝေထားမှု မရှိဘူး။ Perception ကတော့ Widely shared ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အခါကျတော့ သူတို့က ကိုယ့်ရဲ့ Perception နဲ့ပဲ ကိစ္စတွေကို အဓိပ္ပါယ်ကောက်တယ်။ အဲဒီတော့ ဘာဖြစ်သွားလဲဆိုတော့ information က Control လုပ်ထားတာကိုး။ ဒါပေမယ့် Information က ပွင့်သွားတယ်။ ပွင့်သွားတော့ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းတွေကော လက်ရှိစစ်ဗိုလ်တွေကကော သူရိယနေဝန်းလည်း ဖတ်ရမယ်။ သံတော်ဆင့်လည်း ဖတ်ရမယ်။ Messenger လည်း ဖတ်ရမယ်။ လူထုပုံရိပ်လည်း ဖတ်ရမယ်။ Eleven Media လည်း ဖတ်ရမယ်။ The Voice လည်း ဖတ်ရမယ်။ အဲဒီ information တွေကို သူဘယ်လို process လုပ်မလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာဟာ ကျွန်တော် အမြဲတမ်း တွေးမိတယ်။ ခုနပြောတဲ့ စကားကို ပြန်ကောက်ရင် သူတို့ရဲ့ Perception က နှစ်ပေါင်းများစွာ Training၊ သူတို့ရဲ့ Socialization process တည်ဆောက်လာတဲ့ဟာတွေ ရှိနေမယ်။ ဒီ information တွေကို သူတို့က ဖတ်တယ်။ ခင်ဗျားဘယ်လို အဓိပ္ပါယ်ကောက်မလဲ။ ဒါက ယေဘုယျ သဘော ပြောနိုင်တယ်ပေါ့နော်။ အရေးလည်းကြီးပါတယ် ကျွန်တော်တို့ သေချာ စဉ်းစားရင်။ နောက်တစ်ခုက နောက်ကြောင်းပြန်တဲ့ဟာပေါ့။ မတည်ငြိမ်မှု၊ မလုံခြုံမှုနဲ့ မရေရာမှုတွေဟာ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေကနေ အောက်ပိုင်းထိ ကူးစက်သွားအောင် လုပ်လာပြီဆိုရင်တော့ မြန်မာ့တပ်မတော်ဟာ ယောက်ယတ် ခတ်ပြီး မတည်မငြိမ်ဖြစ်လာတာတွေ ကြုံရမယ်ဆိုတော့ နောက်ပြန်လန်တာတွေ ဘာတွေဖြစ်နိုင်တယ်။ အာဏာပြန်ယူရင်လည်း ယူလိမ့်မယ်လို့ ထင်တယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ ရှိရင်လည်း တပ်မတော်ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို အခြေခံကျကျ ထိခိုက်တယ်လို့ ယူဆတယ်ဆိုရင်ပေါ့ဗျာ။ ဆိုပါတော့ ဦးပိုင် ဖျက်ပစ်တာတို့ တစ်ခုခုပေါ့။ အချိန်မတန်သေးပဲသွားပြီး ထိလိုက်ပြီဆိုလို့ရှိရင်။ ဒီနေရာမှာတော့

ကျွန်တော် စကားတွေပြောရတာ ဂရုစိုက်တယ်ဗျ။ ဗမာပြည်မှာက အချိန်မတန် သေးဘဲဆိုလို့ရှိရင် ခင်ဗျားကဘာလို့ အချိန်တန်ပြီလို့ ပြောရတာလဲဆိုတာမျိုး တက်လာမယ်။ အားလုံးကတော့ဗျာ။ အခြေခံဥပဒေလည်း ပြင်ရေးချင်တယ်။ ဦးပိုင်လည်း ဖျက်ချင်တယ်၊ ကာ/လုံလည်း ဖျက်ချင်တယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့တွေအားလုံး ဖြစ်ချင်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ရေတိုလား အလယ်အလတ် လုပ်ရမှာလား၊ ရှေ့ညလား၊ လတ်တလောချက်ချင်း လုပ်ရမှာလားဆိုတာတော့ ပြောရမှာပဲ။ ဒီတော့ ကျွန်တော် အချိန်မတန်သေးပဲဆိုတဲ့ စကားပြောတာဟာ ဒါမျိုးပိတ်ပြီးတော့ လုပ်လိုက်လို့ရှိရင် တပ်ကပြန်အာဏာသိမ်းနိုင်တယ်။ သိမ်းမယ် ဆိုတာကလည်း အခြေခံဥပဒေကလည်း တရားဝင်ထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ ကျွန်တော်ထင်တာတော့ ၆၂ တို့၊ ၈၈ တို့လိုမျိုးပေါ့ဗျာ။ Social engineer လုပ်ချင်တဲ့ ပုံစံမျိုးပေါ့။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို design ပြန်ဆွဲချင်တယ်ဆိုတဲ့ပုံစံ လောက်တော့ တပ်ကဝင်မယ် မထင်တော့ဘူး။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိတာတော့ guidian-ship ပေါ့။ အဲဒါက ၅၈ ပုံစံမျိုးပေါ့။ ဒါကတော့ ထိုင်းပုံစံပေါ့။ ၅၈ ပုံစံမျိုးနဲ့ ပြန်ဝင်ရင်လည်း ဘယ်လိုနည်းနဲ့ပဲဝင်ဝင် တိုင်းပြည်မကောင်းဘူး။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ပဲ ၆၈ ပဲဝင်ဝင် တစ်နှစ်ပဲဝင်ဝင် မကောင်းဘူး။ အဲဒီတော့ အဲလိုမဖြစ်အောင်လို့ အားလုံးဝိုင်းပြီးတော့ လုပ်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်ပါတယ်။

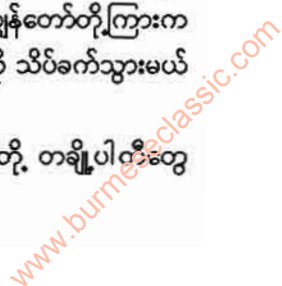
ကိုရိုမြင့်ကျော် - Stanford တက္ကသိုလ်က လာရီဒိုင်းမွန်း ဟောပြောပွဲလုပ်တယ်။ ဆရာကိုမင်းဇင်လည်း Interpreter လုပ်ခဲ့တယ်။ pact ကိစ္စ ပြီးသွားတော့ proportional representative စနစ်၊ ဒီ ဥစ္စာဟာ ရွေးကောက်ပွဲမှာ alternative တစ်ခုအနေနဲ့ စဉ်းစားဖို့ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဆရာကိုမင်းဇင် လည်း Interpreter လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲမှာ ဒီ PR စနစ်က ကျွန်တော်တို့အ တွက် ရွေးချယ်မှုတစ်ခု ဖြစ်နိုင်မလား။ ၂၀၁၅ အတွက် ထွက်ပေါက်တစ်ခုများ ဖြစ်နိုင်မလား။ သူပြောသလိုပေါ့။

ဦးကျော်ဝင်း - ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဦးတည်ပြီးပြောသွားတာရှိတယ် ဒီဟာကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖို့ဆိုရင် ၂၀၁၃ ထဲမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ကျဖို့လိုတယ်။ ဒါမှ ၂၀၁၄ မှာ အဲဒီအတွက် prepare လုပ်နိုင်မှာ။ ၁၃ အတွင်းမှာ ဆုံးဖြတ်ချက် မကျရင် ဒီဟာက ၂၀၁၅ မှာ လုပ်နိုင်ဖို့ လမ်းလည်းသိပ်မမြင်ဘူးလို့ သူပြောဖူး တာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီကိစ္စဟာ ပညာနဲ့ပြောရရင် လာရီဒိုင်းမွန်း ပြောတာဟာ သူ့ဆောင်းပါးထဲလည်း ပါပါတယ်။ ကျွန်တော် သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲသာ တကယ် free and fair

ဖြစ်ခဲ့ရင် NLD နိုင်ဖို့များတယ်။ အတွေ့အကြုံအရ ပြောတာကိုး။ အဲလိုဆိုရင် ၁၉၉၀ တုန်းက ကံကြမ္မာမျိုး မတိုးနိုင်ဘူးလားပေါ့။ ဒါလည်း စဉ်းစားသင့်တဲ့ အချက်ပဲ။ အဲဒီတော့ ဒါကိုရှောင်နိုင်ဖို့ဆိုရင် PR လုပ်နိုင်ရင် ဘယ်သူမှ Majority ရစရာမရှိဘူး။ စိုးရိမ်စရာလည်း မရှိဘူးပေါ့။ အဲတော့ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမယ့် ဟာတစ်ခု စဉ်းစားကြမယ်ဆိုရင်ပေါ့လေ။ သို့သော်တစ်ဖက်က ကျွန်တော်စိုးရိမ်တာ တစ်ခုရှိတယ်ဗျ။ တစ်ခုကတော့ ဒါလည်း ကျွန်တော်တို့ ဖတ်ဖူးတာပေါ့ဗျ။ PR စနစ်ရဲ့အောက်မှာ အစွန်းရောက်အဖွဲ့အစည်းအချို့ လွှတ်တော်ထဲကို အစိုးရထဲ ရောက်လာတာ ရှိတယ်။ ဒါ ရခိုင်လိုဟာမျိုးကျ ပြဿနာ ရှိကောင်းရှိတယ်။ နောက်တစ်ခုက PR မှာ ဘယ်သူမှ Majority မဖြစ်တော့ဘူး။ ညွန့်ပေါင်းဆန် ဆန် သွားရတော့မယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ Culture မှာ ညွန့်ပေါင်း Culture သိပ်မရှိဘူးလို့ ထင်တယ်။ တစ်ပါတီထဲတောင် ခဏခဏကွဲကြတာကိုး။ ပါတီတွေပေါင်းလုပ်ဖို့ကို။ အဲဒီတော့ အခုထက်ကို ပိုပြီးတော့ အလုပ်ဖြစ်ရေးမှာ ထိခိုက်လိမ့်မယ်ထင်တယ်။ အခုတောင်မှ အလုပ်ဖြစ်ရေးက သိပ်မရောက်သေးဘူး။ ဒီစနစ်တွေနဲ့ သိပ်မရေရာပါဘူးဗျ။ အခုလက်ရှိ အရိုးဆုံး ရွေးကောက်ပွဲစနစ်ကို မဲမှားပေးတာ အများကြီး။ ပြင်ကြစတမ်းဆို အဲဒီပြဿနာတွေက ရှိနေတယ်။ ဒီအားနည်းချက်ကလည်း ရိုးရိုးသားသား အမှားအယွင်းတွေလည်း ရှိနိုင်သလို မရိုးသားတဲ့ ညစ်ကွက်တွေလည်း ပေါ်ကောင်းပေါ်နိုင်တယ်။ အဲဒီတော့ ဒါတွေက ဖြန့်စဉ်းစားဖို့ လိုမယ်ထင်တယ်။ အဲတော့ တပ်အာဏာသိမ်းဖို့ ကိစ္စပေါ့စောစောက ပြောတဲ့အထဲမှာ။ တပ်က အထူးအထွေ အာဏာသိမ်းစရာ မလိုတော့ဘူးလေ။ တပ်ရဲ့သဘောကတော့ ကျွန်တော်အမြင်မှာ သူတို့ အာဏာမသိမ်းလောက်ဘူးဗျ။ သိမ်းချင်စိတ်မရှိလောက်ဘူး။ ဒါကလည်း သူ့ဘက်က ကြည့်ရင်တော့ သဘာဝကျပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ သူ့ကို ဘယ်လောက်ယုံမလဲဆိုတဲ့ကိစ္စနဲ့ ဆိုင်တာပေါ့။ အဲဒီတော့ အဲဒါကလည်း အချိန်မရွေး အာဏာသိမ်း နိုင်တယ်ဆိုတာကို ပြန်စဉ်းစားဖို့ လိုမယ်ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဟိုတုန်းကလိုတော့ မကြာနိုင်ပါဘူး။ ရွေးကောက်ပွဲ ပြန်လုပ်ပေးမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ထိုင်းလိုဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပေါ့။ သို့သော် ခဏပဲဖြစ်ဖြစ် သိမ်းကို မသိမ်းသင့်ဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ တစ်ခါထပ် အာဏာသိမ်းရင် တပ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ကြားက ယုံကြည်မှုက ရှိမှာမဟုတ်တော့ဘူး။ ယုံအောင် လုပ်ရမယ်ဆို သိပ်ခက်သွားမယ်အခုကို တော်တော်ခက်နေပြီ။

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဆရာတို့က မသိမ်းစေချင်ဘူးပေါ့နော်။ ကျွန်တော်တို့ တချို့ပါတီတွေ

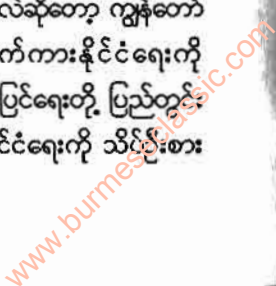

ပြောတာဆိုတာ နည်းနည်းကြားတာပေါ့နော်။ သူကလည်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ လက်ရှိဟာကို ဖျက်ချင်တယ်ဆိုရင် အာဏာပြန်သိမ်းလိုက်ရင် ဖျက်သွားမယ်ပေါ့။ ဒီလိုတွေးကြတာတွေလည်းရှိတယ်။

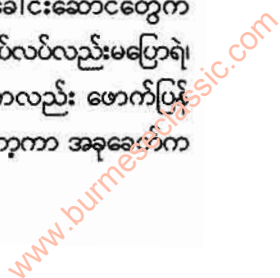
ဦးကျော်ဝင်း - ဒါလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောရရင်ပေါ့ဗျာ။ ကျွန်တော် ပါဝင်ပတ်သက် ဖူးခဲ့တဲ့ ပါတီတစ်ခုပေါ့။ ဒါလည်းသိသလောက် သိပါတယ်။ အဲဒီပါတီရဲ့ လမ်းကြောင်း ဖျက်သုံးချက်ပေါ့။ အခြေခံဥပဒေဖျက်၊ ကာ/လုံဖျက်၊ ဦးပိုင်ဖျက် ပေါ့။ အခုလောလောဆယ်တော့ အခြေခံဥပဒေကို လွှတ်တော်ပြင်ပ လမ်းကြောင်း ကနေ လူထုနည်းနဲ့ ဖျက်ဆိုတာပေါ့။ အဲဒါတော့ အာဏာသိမ်းရေး ဦးတည်တာ ပေါ့။ သဘာဝကျပါတယ် ဒီအချက်က အဲဒီပါတီအတွက်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဒီ democratic လမ်းကြောင်းပေါ်မှာ တစ်တိုင်းပြည်လုံးအတွက် သူကသမိုင်း ထဲမှာ တဖြည်းဖြည်းပုံပြ ဖြစ်နေတယ်။ သူလည်း အဲဒီဖြစ်စဉ်ထဲ ရောက်နေတယ်။ သူ့ပါတီ Survival ဖြစ်ဖို့ဟာမျိုး လမ်းကြောင်းပြောင်းဖို့ လိုလာပြီ။ အဲဒါကျွန်တော် သံယောဇဉ်ကြောင့်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည်ဘက်က ကြည့်ရင်တော့ အန္တရာယ် တော်တော်ကြီးတဲ့အန္တရာယ်။ အဲဒီတော့ ဒါကိုစိတ်ပါသည်ဖြစ်စေ မပါသည်ဖြစ်စေ၊ သိသည်ဖြစ်စေ မသိသည်ဖြစ်စေ ဒီလမ်းကြောင်းအတိုင်းကို ချော်ကျသွားမယ်ဆိုရင် အဲဒါကတော့ အားလုံးပေါ့ဗျာ။ နိုင်ငံရေးပါတီတွေရော။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေရောပေါ့။

ကိုရဲမြင့်ကျော် - ဆရာတို့နှစ်ယောက်ပြောတာကို ချုံ့လိုက်ရင် တော်တော်လေး စိုးရိမ် စရာပေါ့နော်။ ဆရာကိုမင်းဇင်အနေနဲ့ သန်ဘက်ခါလောက်ဆိုရင် ဆရာ အမေရိ ကားကို ပြန်တော့မှာပေါ့နော်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီလူတွေကိုပေါ့ စိုးရိမ်ဖွယ် အခြေအနေကို ဘာတွေ Message ပေးခဲ့ချင်လဲ။ Activist တွေရော အကုန်လုံးကို မသေချာ မရေရာ အခြေအနေကနေ ကျော်လွန်ဖို့ ၂၀၁၅ ကို အေးအေးဆေးဆေး တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နဲ့ ဖြတ်သန်းဖို့ အတွက် ဆရာအနေနဲ့ ဘာ Message ပေးချင်ပါသလဲ။

ဦးမင်းဝင် - အကောင်းဆုံးအနေအထားကတော့ ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်းနဲ့ ပဋိညာဉ်တစ်ခု တည် ဆောက်သွားတာ အကောင်းဆုံးပဲပေါ့။ အဲဒါဟာ ဖြစ်နိုင်ခြေ အတော်ကို နည်းသွား ပြီလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒုတိယရွေးထားတဲ့ကိစ္စက ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်တော် ထင်တာက ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေးမှာ လက်ကားနိုင်ငံရေးကို သိပ်ဦးစားပေးတယ်ဗျ။ သဘောကတော့ဗျာ။ အခြေခံဥပဒေပြင်ရေးတို့ ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ တကယ့်အကြီးကြီးတွေပေါ့။ လက်ကားနိုင်ငံရေးကို သိပ်ဦးစား

ပေးပြီးတော့ လက်လီ Market ပေါ့။ Retail market ခေါ်တာပေါ့။ နိုင်ငံရေးမှာ လည်း ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ ပျက်ကွက်တာတွေ ပေါ်လာပြီ။ အလွယ် ဆုံးပဲ ကျွန်တော်တို့ နမူနာ ကြည့်ရအောင်ဗျာ။ Federalism လို့ ပြောကြတယ်။ အာဏာပိုင်တွေလည်း ကျွန်တော်ပြောတယ်။ ခင်ဗျားတို့ဟာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် မှာ ဝန်ကြီးလုပ်ရမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်မှာ လွှတ်တော်အမတ်ဖြစ်မှ တင့်တယ် တယ်ထင်တယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ပြည်နယ်တွေမှာ၊ တိုင်းဒေသကြီးတွေမှာ လုပ်နိုင်ကိုင်နိုင်ရှိတဲ့သူတွေ ၊ နိုင်ငံရေးနဲ့ မူဝါဒ အမြင်ကျယ်သူတွေ ကြိုခိုင်ရေးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ပါတီကပဲဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ဗျာ သိပ်မရှိတော့ဘဲ အဲဒီဒေသတွေမှာ လုပ်နေ တဲ့ ဝန်ထမ်းဦးစီးမှူးအဆင့်၊ ဒုတိယဦးစီးမှူး အဆင့်လောက်က ဝန်ကြီးစတဲ့ ထိပ်ပိုင်းနေရာ ရနေတာရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ပြောချင်တာကဗျာ ခင်ဗျားကြိုက်သလို လုပ် formal ပိုင်းဆိုင်ရာအရ အခြေခံဥပဒေရဲ့ ပုဒ်မတွေ ပုဒ်မကလေးတွေ ပြင်ရင်ပြင်သွားမယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့် အခြေခံကျတဲ့နေရာမှာ လူကောင်းသူ ကောင်းတွေ ရောက်မနေဘူးဆိုရင် ဒီပြဿနာတွေဟာ မပြေလည်နိုင်ဘူး။ အခုဆို ရင် အုပ်ချုပ်ရေး အတွေ့အကြုံရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော၊ အရင်ခေတ်က ထိပ်ပိုင်းမှာ တာဝန်ယူခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရော လွှတ်တော်ထဲမှာ ဒီတိုင်းထိုင်နေတယ်။ ပြည်နယ်ဒေ သကြီးတွေ တိုင်းဒေသကြီးတွေမှာ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်ရှိသူတွေ မရှိဘူး။ ကျွန်တော် ဒါက နမူနာပြောတာ။ ကျွန်တော်တို့က လက်လီဈေးကွက်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြည့်ရမယ်။ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကို မကြည့်နဲ့၊ ကျွန်မကို ကြည့်။ မူကိုမဲလေး လူကိုမဲမပေးနဲ့ပေါ့ဗျာ။ ပြဿနာက ဘာလဲဆိုတော့ အဲဒီလူတွေ ဟာ ဘယ်လောက် Performance ကောင်းလဲ။ ဘယ်လောက် အရည်အချင်းရှိ လဲဆိုတဲ့ ပြဿနာက တက်လာတော့ ခုနလွှတ်တော်ထဲမှာ ကျွန်တော် မြင်ရတဲ့ အနေအထားပေါ့နော် တွေ့တာပေါ့။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက လက် ကား market တစ်ခုထဲကို ကြည့်ပြီး လက်လီဈေးကွက်ကို မကြည့်လိုက်လို့ရှိရင် ၂၀၁၅ လွန်ကာလ နိုင်ငံရေးမှာ ဘာပြဿနာတက်မလဲဆိုတော့ အခုကာလက တော့ ဒီအတိုက်အခံတွေအနေနဲ့ ရေသေကြီးလိုပေါ့ဗျာ။ ဘာမှလည်း လွတ်လပ်မှုမ ရှိတဲ့။ ဘာမှလည်း တိုင်ပင်မှုမဖြစ်တဲ့ ကွန်တိန်နာထဲမှာ ခေါင်းဆောင်တွေက အပေါ်ကနေ အဖုံးဖိဖုံးထားသလို ဖြစ်နေတယ်။ လွတ်လွတ်လပ်လပ်လည်းမပြောရဲ၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ်လည်း မဝေဖန်ရဲ။ ဝေဖန်တဲ့သူမှန်သမျှကလည်း ဖောက်ပြန် ရေးသမား၊ အချောင်သမား၊ စစ်တပ်လူ ဖြစ်နေတဲ့ခေတ်ဆိုတော့ကာ အခုခေတ်က

ခင်ဗျား ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဝေဖန်မယ်ဆိုရင် ခင်ဗျား နိုင်ငံရေးဈာန်လျှော့မယ်။ ပြည်မဒေသအများစုမှာ ခင်ဗျား သေချာပေါက် အမတ်မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အဲလို အနေအထားမျိုးမှာတော့ ဘယ်သူမှ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို မဝေဖန်ဘူး ပြန်လှန်မဆွေးနွေးနိုင်ဘူးပေါ့လေ။ သို့သော် ၂၀၁၅ လွန်သွားရင် သမ္မတဖြစ်ခြင်း မဖြစ်ခြင်း ခဏထားဦးဗျ။ ၂၀၁၅ လွန်သွားတာနဲ့ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်ရှိတဲ့သူက သူ့ Base ကို သူတည်ဆောက်ရမယ်။ နယ်တော်တော် များများသွားဗျာ။ နယ်မှာများ NLD လည်း ဒီလူပဲ၊ ၈၈ လည်း ဒီလူပဲ၊ နာရေးကူညီမှုလည်း ဒီလူပဲ များသောအားဖြင့် အဲလိုဖြစ်တာ များတာကိုး။ ဆိုတဲ့အခါကြတော့ အတိုက်အခံက အခုတည်းက လူတွေကို တာဝန်ကိုယ်စီခွဲ၊ နေရာမျှပေးပြီး ဦးစီးဦးဆောင်မှု မဖန်တီးနိုင်ဘူးဆိုရင် ၂၀၁၅ လွန်သွားရင် အခုဖြစ်နေတဲ့ ရေသေကန်ကြီးကို ကွန်တိန်နာ ရေဖုံးကြီးကို လှုပ်ခါလိုက်သလို ဖြစ်သွားမှာဘဲ။ အဲဒီအခါကြရင် အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးမှာ အကွဲအပြဲတွေ အများကြီးထွက်လာလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်ခုန ပြောချင်တာက အကယ်၍သာ အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးမှာ အကွဲအပြဲတွေ ဖြစ်လာလို့ ရှိရင် အခုတည်းကများ လွှတ်တော်ထဲမှာ လူကောင်းသူကောင်းတွေ ရှိနေရင် အဲဒီလူကောင်းသူကောင်းတွေက အဲဒီအကွဲအပြဲ shock ကို manage လုပ်နိုင်ဖို့ ပါ။ အဲလိုမဟုတ်ဘဲ လွှတ်တော်ထဲမှာလည်း ခေါင်းသာငြိမ့်တတ်တဲ့ အရည်အချင်း မရှိတဲ့သူတွေရှိမယ် ရောက်နေမယ် ဆိုလို့ရှိရင် ၂၀၁၅လွန် နိုင်ငံရေးမှာ ဥပဒေပြုရေးတွေဘာတွေကို ခဏထားလိုက်ဦး၊ ဖြစ်လာမယ့် အကွဲအပြဲတွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် သုံးသပ်နိုင်ဖို့၊ မှန်မှန်ကန်ကန် ရပ်တည်ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖို့တောင် ခက်ပါတယ်။ အကောင်းဆုံးကတော့ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ပြီးတော့ အားလုံးသဘောကျတဲ့ သားရွှေအိုးထမ်းတဲ့ကိန်းပေါ့ဗျာ။ ဖြစ်နိုင်ခြေ အင်မတန်နည်းတယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ဒုတိယနည်းကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ လက်ကားဈေးကွက် တစ်ခုတည်းကို မကြည့်ပဲနဲ့ လက်လီဈေးကွက်ကိုကြည့်ပြီးတော့ လူကောင်းသူကောင်းတွေ နိုင်ငံရေးများများ လုပ်ကြပါ။ အရည်အချင်းရှိတဲ့သူတွေ နိုင်ငံရေးလုပ်ကြပါ။ အဲဒီလူတွေက လွှတ်တော်ထဲမှာလည်း တာဝန်ယူကြပါ။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် တခုတည်းမှာတင် မဟုတ်ပဲနဲ့ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးတွေမှာလည်း လုပ်ကြပါ။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဖြစ်နိုင်ရင် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေမှာလည်း အရေးခင်းတုန်းက ရပ်ကွက်လိုက်ကို ထွက်ကြတာပဲ။ ဝင်ပါကြပါ။ အဲဒီနည်းတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့က အဆင့်တိုင်း အဆင့်တိုင်း၊ level တိုင်း level တိုင်း၊ နေရာတိုင်း နေရာတိုင်းမှာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်ရမယ်ထင်တယ်။ အဲဒီနည်းနဲ့ပဲ ကျွန်

တော်တို့ ၂၀၁၅ နိုင်ငံရေးရဲ့ shock တွေကိုလည်း အကောင်းဆုံး မျှော်မှန်းရရင် တော့ဗျာ အနည်းနဲ့အများတော့ manage လုပ်ရမှာပေါ့။

ကိုရဲမြင့်ကျော် - ဆရာကြီး။ နောက်ဆုံးမေးခွန်းလေးပါ။ ဆွေးနွေးလိုက်တဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု ပြဿနာ၊ အတိုက်အခံပြဿနာ ဖြစ်နေလားဆိုတာ နည်းနည်းလေး question လေးကို သုံးသပ်ပေးပါဦး။

ဦးကျော်ဝင်း - အတိုက်အခံပြဿနာဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ။

ကိုရဲမြင့်ကျော် - အတိုက်အခံပြဿနာဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ဘက်ကပဲ အဓိက ရှိနေ သလားပေါ့။

ဦးကျော်ဝင်း - အမှန်ကတော့ ပြဿနာဆိုတာကတော့ နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ရှိမယ်ထင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်ခုရှိတာတော့ အတိုက်အခံဘက် ဖြစ်နေတာတော့ ကျွန်တော်တို့က နည်းနည်းပိုသိခွင့် ရှိတာပေါ့။ အာဇာနည်အသိုင်းအဝိုင်းမှာတော့ ကိုယ်သိခွင့်မရှိဘူးလေ။ အကန့်အသတ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ သိရတာကိုး။ ဒါပေမယ့် ယေဘုယျတော့ နှစ်ဖက်လုံးမှာ ရှိမယ်ထင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အပေါ်ယံ ကြည့်ရင် သူတို့ကြားထဲမှာလည်း friction တွေရှိတာကိုး။ အတိုက်အခံတွေ ကြားထဲမှာလည်း ရှိတာကိုး။ အဲဒီတော့ ခုနစ်ကားကို ပြန်ဆက်ရရင် အဲဒီ capacity နိမ့်တဲ့ ကိစ္စကတော့ ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်တင် မဟုတ်ဘူးဗျ။ နေရာအနဲ့ပဲ။ အစိုးရထဲမှာလည်း ရှိနိုင်တယ်။ အတိုက်အခံပါတီတွေထဲလည်း ရှိနေတယ်။ အဲတော့ အဲဒီဟာတွေကလည်း တကယ့်ကို ရေရှည်လုပ်ရမယ့် အလုပ်တွေပေါ့။ အဲဒီတော့ စောစောက စကားပြန်ဆက်ရင် လူထုကို ဘာပြောလဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော် ဘာမှမပြောချင်ဘူး။ သူတို့ခမျာ စားဝတ်နေရေးအတွက် မနည်းချိန်နေရတာ။ အဲဒီတော့ သူတို့ မဟာဗျူဟာကျကျ စဉ်းစားဖို့ တာဝန်လည်း မရှိဘူး။ စဉ်းစားဖို့လည်း အကန့်အသတ်ရှိမယ် ထင်တယ်။ အဲဒီတော့ အဓိက က အစိုးရရော အတိုက်အခံရော နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တွေရောကို အဓိက ပြောချင်တာတော့ သမိုင်းကို ပြန်ကြည့်ဖို့လိုမယ် ထင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ မှာ culture နှစ်ခုရှိတာကို ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရေး သွားမလား၊ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရေးသွားမလားပေါ့။ အပေါ်စီးက ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရေး ကြည့်မယ်ဆို ထိပ်တိုက် ရင်ဆိုင်ရေးမှာ အပြင်းစားသေနတ် လက်နက်ကိုင်အဆင့်ထိ ရောက်ခဲ့တာကိုး။ အဲဒါတွေက အဖြေမရဘူးဗျ။ တဖြည်းဖြည်း ဆုံးဖြတ်သွားမှာ။ ဒါကို ညှိလို့ရှိရင် တော့ ညှိနှိုင်းအဖြေရှာရေးလမ်းကြောင်းကို အားလုံးတည်သွားမယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်တယ်။ အဲလိုသွားမယ် ဆိုရင်တော့အခုထက်ပိုပြီး စိတ်ရှည်ကြာဖို့ လိုမယ်ထင်

တယ်။ နှစ်ဖက်စလုံးပေါ့။ တစ်ချက်မတူ၊ တစ်ချက်ရန်လုပ်ဆိုတာမျိုးနဲ့တော့ အလုပ်သိပ်ဖြစ်မယ် မထင်ဘူး။ ဒါ့ကြောင့် နိုင်ငံရေး Player တွေပေါ့။ အဓိကက နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေကို ပြောချင်တာ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း သွားစေချင်တယ်။ အကောင်းဆုံး မရနိုင်ရင်တောင်မှ နောက်ကြောင်းပြန်မသွားအောင် ဝိုင်းထိန်းကြဖို့လိုတယ်။ အစိုးရတွေရော အတိုက်အခံတွေရောပေါ့။

ကိုရိုမြင့်ကျော် - ဆရာတို့နှစ်ယောက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်နော်။ ထူးထူးခြားခြားနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အပြောင်းအလဲကာလကို Message ပေးနိုင်တာ ကျွန်တော်တို့ မိဒီယာကနေ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

မင်းဇင်

နှင့်

နိုင်ငံရေးဆောင်းပါးများ

၇